Leonida Neamțu

SPERANȚĂ PENTRU MARELE VIS

EDITURA ALBATROS

Ilustrația copertei de VASILE OLAC

COLECȚIA AVENTURA

Leonida Neamțu

SPERANȚĂ PENTRU MARELE VIS

EDITURA ALBATROS • 1975

Lector CONSTANDINA PALIGORA
Tehnoredactor CORNEL CRISTESCU

Bun de tipar 7.VIII.1975. Apărut 1975. Comanda nr. 1 004. Tiraj: 157 000 broșate. Coli de tipar: 21.

Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii",
Piața Scînteii nr. 1 — București,
Republica Socialistă România
Comanda nr. 56 361

CAPITOLUL UNU

I

Există o soluție radicală excelentă, care rezolvă într-adevăr totul. Cu acest gînd se mai poate trăi.

Montaigne (sau altcineva)

— Radio România, Radio București, postul Dacia Română și Radio Moldova, pe toate lungimile de undă! Important! Mîine începe desfacerea produselor din penitenciare, diferite jucării, table, șah, domino, coșulețe împletite, diferite alte obiecte intime...

— Închide-i, te rog, pliscul! ceru Sergiu Ceclan Xilliphant, supraveghind cu plăcere timbrul vocii sale. Conturul Ceciliei lăsă pe diagonala camerei un tunel fosforescent de parfum, aparatul sughiță și tăcu. După ce tăcu, Sergiu mulțumi; el declară că i-a venit o mare idee și începu s-o expună cu neglijența unui leopard sătul; Cecilia deodată îl întrerupse.

— Xilliphant! Ți-a spus Teo că eu descind din suveranii Suediei?

Teofil mîrîi:

— Ce legătură are una cu alta? Și întinse spre pahar mîna sa păroasă și leneșă.

— Poate că are! Ia repetă: din cine descind, iubitule?

Teofil nu binevoi să răspundă, trei picături de sudoare se plimbau nefiresc pe fața lui strîmbă, *urcau*, în loc să coboare. Se și cherchelise. Era descurajat, plictisit, gelos.

— Vorbești suedeza?

— Numai în somn, se interpuse Teo, și linia gurii sale arăta la fel de nesigură ca o tranșee după ce a primit mîngîierea artileriei inamice.

Acești vanitoși — medita Cecilia — privindu-i printre gene cu un sentiment complex, poate cu un fel de ură indiferentă, dar și cu o ușoară milă, acești bărbați vanitoși ; să vedem, vor cădea ei în capcana ce le-o pregătesc ?

Puțin mai tîrziu, la o oră cînd nu se mai fac vizite (dar erau prieteni și protocolul la ei nu conta), apăru și un ofițer, pe nume Fritz Hellermann, bun amic al lui Teofil. El depuse mantaua în antreul garsonierei și, după ce-și răzui cu insistență cizmele, înaintă, puțin țeapăn, puțin solemn, dar învăluit într-o demnitate interesantă, pînă în fața Ceciliei. O sticlă cu băutură se odihnea elegant, în unghiul drept al brațului său. Se înclină :

— *Du bist schön, wie eine junge Wölfin.*

— A spus un fel de prostie — traduse Teofil. Ceva cu o lupoaică. Și, nemulțumit, precizează : A spus că ești frumoasă ca o tînără lupoaică, poftim !

— Fritz știe să fie galant ! și Cecilia îl gratulă cu o intensificare a strălucirii ochilor, incluzîndu-l în aceeași clipă în planul ei (de ce nu ?!) : „Cum de nu m-am gîndit, un neamț la casa omului nu strică, dacă n-ai unul, cumpără-ți !“ parafrază un proverb și închise ochii peste un vis al ei, nerostit.

Terminară sticla de „Dr. Ambrosi Imperial“, băură „Furmint“, trecură apoi la coniacul adus de oaspete, excelent, bun de plimbat îndelung pe limbă sub cerul gurii, ceea ce nu făcea Teo, lacom și din minut în minut mai ametit. Era de presupus că Hellermann atinsese vreo treizeci și cinci de ani, cel mai vîrstnic dintre cei de față ; o figură atrăgătoare în formă de triunghi, ușor asimetrică datorită unei deviații de sept sau poate a unui accident care-i cîrmise vag șaua nasului, buze bine reliefate, cărnoase, deloc reci. Purta Frunzele de Stejar la Crucea de Cavaler a Crucii de Fier, peste care Sergiu Ceclan, într-un elegant costum civil, plimbă o privire indiferentă.

Teofil ridică pocalul în direcţia lui Heliermann, dar vorbi, cu gura puţin strîmbă, spre Ceclan :

— Am vaga bănuială că musafirul meu (şi al nostru !), deşi pretinde că nu ştie decît limba sa natală, mai cunoaşte pe puţin trei-patru graiuri, şi chiar româneşte, aşa că, vezi !

— Lucrează la unul din serviciile lor speciale ?

— Pe naiba, pretinde că e pilot, dar predă la una din universităţile lor vechi, una din acelea care s-au înfiinţat pe cînd restul lumii era încă populat numai cu cimpanzei, cunoşti cîntecul !

— *Gibt es in diesen Haus ein Bonbon ?* se strecură pe neaşteptate între ei glasul potolit al lui Hellermann.

Îl priviră miraţi ; discutînd despre el, uitaseră prezenţa sa reală, şi ofiţerul neamţ repetă cu amabilitate întrebarea, iar Teo traduse :

— Întreabă dacă în casa asta există vreo bomboană. Trebuie să existe !

Cecilia pluti spre bufet.

— Se dă în vînt după dulciuri, explică ea instalînd pe măsuţă o fructieră cu fursecuri. Moare după dulciuri, însă bomboane n-am ! Teo, *imploră-l* să mă ierte. Am uitat de bomboane !

— *Cäcilia bittet un Entschuldigung, sie habe vergessen Kuchen zu kaufen, Fritz.*

— *Ich bin bereit alles zu verzeihen, dies aber nicht.*

Xilliphant interveni :

— Transmite-i acestui devorator de creme toate complimentele mele !

Teo, plictisit, îndeplini oficiul :

— *Mein Freund Sergiu bittet mich, dir zu sagen, dass du ihm sympatisch bist. Unerwartet für ihn war, dich bonbonknabbernd zu sehen.*

Ceclan îşi stăpînea rîsul : Teo se împiedeca în cuvinte. — Parcă ai tăia cu fierăstrăul ! făcu el.

Fritz Hellermann zise :

— *Sergiu ist ein netter Junge, und ich glaube dass ihm die Mädchen nachsteigen. Worauf war er aber gefasst ?*

— *Wahrscheinlich ist Sergiu der Meinung, dass ein Mannesbild wie du keine Bonbon schlucket, sondern...*, bolborosi Teo, beat criță, cu buzele învineţite, în vreme ce ochii începură să caute, bănuitori, eventuale schimburi de priviri între Cecilia și Fritz Hellermann.

— *Wir verbrachten einen reizenden Abend. Erlauben sie mir, mich zu verabschieden.*

— Îmi place limba „aliaţilor“ ! Mai ales cînd o rișnește Teo... Parcă bate cuie în beton !

— Gura, mă, Xill ! ! zbieră Teofil, isteric. Lasă politica și nu te lega de sufletul meu !

Străbătu camera, bubuind cu picioroangele. Prin oglindă, pluti fața lui melodramatică, șifonată, pe care gura părea o linie trasă greșit — sau din greșeală. Cecilia surîse către depărtări, unde poate îi făcea semne amicale o cometă, și urmări discuţia dintre Ceclan și „aliat“. Sergiu, cu zîmbetul său din zilele bune, pretindea că dintre limbile pe care nu le cunoaște, *cel mai bine* nu cunoaște germana. Din păcate, Teo, interpretul lor, se află în situaţia plăcută de a fi beat...

— *Wir sprechen versschiedene Sprachen, ich verstehe nicht, was sie meinen*, răspundea pilotul neamț cu o expresie puţin stînjenită ; Sergiu îi analiză glasul ; Hellermann articula cu precizie cuvintele, ca un *speaker*, dar în același timp, rostită prin gura sa, germana devenea, paradoxal, melodioasă. Între timp, vagi zgomote ce parveneau din toaletă îi avertizară că Teo vomează, ocupaţie căreia i se dedica totdeauna cu mare convingere, cînd bea mult și amestecat.

— Are să-i treacă, explică aproape confidenţial, cu o nuanță gracilă, Cecilia, ca și cum ar fi vorbit despre niște viorele peste care trece în zbor o rîndunică. Roagă-l pe Fritz să mai rămînă...

— Cum să-l rog ? Prin semne ?

— Dar Teo pretinde că te descurci în toate limbile, Xill ! Şi de asemenea că eşti un... ăla, cum se numeşte ? Un afurisit de hipnotizator !

— Poate mai bem ceva ? răspunse Ceclan cu o întrebare. Ciocnirà iar : ochii „aliatului" rîdeau cu distincţie ; Ceclan simţi că e concurat neloial : îl şterse pe neamţ cu o privire ce se voia sfidătoare. Părul cărămiziu al acestuia, uşor rărit, era traversat de o cărare pe care un păduche s-ar fi plimbat cu satisfacţie, de dreaptă ce era. Sergiu se plictisea, în faza asta avea chef să dea sfaturi.

— Dacă-l iubeşti, fetiţo, du-te cu el ! Cu „aliatul"...

— La mine iubirile nu durează, suspină Ceci.

— Dar cu Teo ?

— Nu-l iubesc, de aceea durează, şi cîteva clipe Ceciliia rămase foarte singură, sub privirile lui Ceclan care o examina puţin mirat — şi ce vedea el ? O femeie de douăzeci şi patru de ani, desigur puţin peste şaizeci de kilograme pe unu şaptezeci — interesantă conformaţie — şatenă, neglijent pieptănată, cu braţe frumoase, ochi de un albastru suficient de vinovat, interesanţi prin aceea că ascundeau enigme, deşi asta era desigur o iluzie, cu gura mică, rotundă, deasupra căreia nasul, suficient de mic ca să i se spună năsuc, ştia să-şi dilate nările vorbind despre o reală sau închipuită ferocitate senzuală. Sînii nu păreau pleoştiţi, dar erau mari, orgolioşi, şi-ţi aţineau calea. În ansamblu privind, apelativul de „fetiţă" i se potrivea la fel de bine ca şi cel de gîză.

Cecilia reveni din singurătatea ei cu o tresărire bruscă; poate o stăpînise frigul un moment, deşi soba de teracotă galbenă era pe cale să explodeze (Teo fura lemne de la un vecin cînd nu era beat, fiindcă trebuia să facă echilibristică pe garduri).

— Sergiu, eşti în stare să auzi o enormitate ?

— Oricînd ! Te-ai amorezat fulgerător de mine ?

— Lasă asta acum !

Îl interesa timbrul vocii, sensul mai puțin. Cecilia părea să aibă la îndemînă sumedenie de voci. Cea de acum era a unei suferinde.

— Xilliphant, eu am o INSULĂ. Mă crezi ?

— De ce nu te-aș crede, fetițo ? ! Ai o insulă — perfect ! Descinzi din regii scandinavi — și totuși ar fi bine să vezi ce e cu Teo, iar eu, cu acest excelent Fritz, vom goli ultima sticlă de „Altvater Gessiler“ — trebuie să fie o porcărie — *prosit, mein Herr !*

Cecilia, împingînd un cot pe măsuță, oferi privirii linia sînilor.

— Nu-mi mai spune fetiță ! Își ridică bustul. Ziceam că posed o INSULĂ. Ți se pare absurd ?

— De ce ? Cunosc povestea insulei tale : o leagănă Marea Baltică, o centură de stînci negre o păzesc, iar valurile verzi, printre stîncile negre se strecoară uite, cam așa și așa...

Ceclan mirosi paharul în care combinase liqueur și rom, dădu pe gît acest amestec, și dacă ar fi înțeles ce zice Hellermann, ar fi aflat că a doua zi la trezire îl așteaptă o durere de cap temeinică.

II

După ce-și aprinse pipa, Ceclan continuă :

— Fiecare om cu păsărica lui : eu cînt la xilliphant, iubesc pe cineva care se cheamă Planeta Trandafir Negru (persoană inexistentă !), pe tine te torturează originea ta

regală și INSULA, pe Teo gelozia, iar pe Fritz nu știu ce. Du-te cu Fritz dacă-l iubești.

— Nu mi-a propus. Ar fi primul motiv. În al doilea rînd — știi Xill de cîtă vreme-s încurcată cu Teo ? „Marele nostru amor“ a început încă înainte de război, trebuia chiar să ne căsătorim după ce aș fi obținut divorțul — nu ți-a spus că și acum, legal, sînt măritată, cu o altă lepădătură ?, mă mir, el spune orice ! Cînd a plecat pe front credeam și speram că s-a terminat, dar s-a întors rănit, cum să părăsești un nenorocit de rănit ?

— Cred că la fel cum părăsești pe unul sănătos tun !

— S-o crezi tu ! I-au făcut în plămîn o gaură în care un liliac s-ar fi simțit bine. A rămas în țară șase luni, ce calvar și atunci ! A plecat iar, a mai venit, din nou a plecat — și de aici poți constata caracterul său infect , nici n-a plecat definitiv, nici nu s-a întors definitiv — iar acum iată-l în permisie ! Iar eu sînt plictisită, plictisită, plictisită !

Degetele Ceciliei, toate cele zece, dănțuiră pe marginea mesei, Xill mai remarcase această mișcare de pianistă.

Fu rîndul lui Fritz Hellermann, poate politicos plictisit, să ridice paharul — și acum Sergiu observă o neînsemnată imperfecțiune ce intervenise în freza lui, cărarea nu mai era trasă cu rigla, și observă mîna „aliatului“ extrăgînd din fructieră un fursec ca pe un fruct oprit. Maxilarul lui Xill pîrîi, din cauza unui căscat înăbușit.

— În vreme ce Teo face naveta dintre casă și front, tu, suedezo, păstrezi nealterată flacăra credinței ?

— „Flacăra credinței“ ! Aceeași întrebare de debil mintal mi-a strecurat-o și el, mai mult sau mai puțin îndreptățit, dar tu... tu... pilot de avioane prăbușite, tu cu ce tupeu îmi aduci jigniri ?

Xilliphant privi ceasul. Pometii îi ieșeau în relief, înghețați. Pipa stinsă atîrna neglijent.

— De ce — (dar de ce pun o astfel de întrebare ?!) — revii tot timpul înapoi la Teo ?

— Mă caută neîncetat cu mutra lui plingăreaţă. Nu rezist !

— Nici nu-l cunoşti bine, măcar că sînteţi împreună de un veac, jucă Sergiu rolul de apărător al ofiţerului român plecat să lupte pentru Patrie. Se spune că acolo — gest vag către soare-răsare — nu se poartă ca o babă plingăreaţă şi nu se teme de nimic.

Faţa Ceciliei se schimbă. Obrazul se întinse, palid, lucios, ochii se tulburară, deveniră subţiri ca două curbe întoarse în sus. Ea schimbă şi subiectul.

— Faptele sale de arme mă lasă rece ; e adevărat că tu poţi să hipnotizezi ?

— Despre mine s-a spus orice — iar ce nu s-a spus încape într-o silabă scurtă.

Degetele Ceciliei mai executară un danţ. Ochii ei deveniră linii. Ostil, pieptul i se ridică.

— Acum, într-adevăr, n-ar fi rău s-o întindeţi ! Şi în vreme ce Sergiu începea să se ridice, imitat la fracţiune de secundă de Fritz Hellermann, din nou, într-o clipă, totul, totul, vocea, nuanţa ochilor, chiar şi pieptănătura parcă, se schimbă în Cecilia. Ea se tîngui : — Sînt doar o amărîtă de sentimentală, oare de ce nu pot să-l părăsesc pe Teo simplu, cum ai vărsa un lighean ?

— Plecăm ! Consider că ne-ai dat afară...

— Hei, cine pe cine dă afară, cine pleacă ?! se iscă vocea lui Teo, zgîriind ferestrele. Beţia abia începe ! Cavaleri ai mesei rotunde, să vedem dacă vinu-i bun !

Alb la faţă, cu părul desfăcut în vreo şaptesprezece coarne, suficient de lucid însă, Teo înainta ca un drapel uzat prin bătălii. „Pînă ne ia dracul să bem !“ Către Fritz, în nemţeşte : „Nu mai sta în picioare, bunul meu amic, faci varice !“ Sorbi scurt din paharul pe care Ceclan apucase să i-l umple, privi împrejur, o căuta pe Ceci :

— Scumpo ! Fii pe pace ! Am făcut curat în baie. Xill ! să bem împreună cu „aliatul“ pentru victorie. La marile lor chefuri orice neamţ cinstit face-n pantalon cînd

e vorba despre victorie. Teo se așează. El n-are să înțeleagă cît sînt de pervers — ce poate fi mai pervers decît să bei pentru victorie cînd înfrîngerea e sub nas ? Sînt subtil... Își încheie nasturii cămășii. Se ridică iar. Trup disproporționat, nu se mai terminau picioarele, bazinul lat, sub niște umeri înguști ; haina militară îl aranjează mai bine, mîrîia în sine Ceclan, cu colțurile gurii ridicate. Nu e un tip prea atrăgător... Pe front animalul ăsta de Teo are, ca să zic așa, altă anvergură, se comportă demn, și dracul mai știe, poate că are mai multă greutate comportarea omului acolo, decît aici. Ceclan îi cuprinse în aceeași privire pe Teo și pe Cecilia și constată că ușoara silă ce o resimțea se echilibra între amîndoi, porțiile erau egale — și, își continuă el gîndul, Teo e tot timpul ridicol, nu știe să bea, și uite cîtă întîrziere constat, e de fapt un tip infect, din categoria celor pe care i-am evitat de cînd mă știu. Nu mai vin pe aici. Deși — privirea i se agață de silueta Cecilei — deși, hm, poate am s-o ciugulesc într-o seară. Remușcări n-o să am.

Și Cecilia îl privea pe Xilliphant, fără să-i evite ochii; are mutră de asasin, își zicea, cu atît mai bine. N-ar ezita să vîre cuțitul în om, și cred că a făcut-o, nu o dată ; Teo zice că în străinătate a avut destule încurcături. E din genul celor care nu se leagă cu o femeie. Unul ca Teo e predestinat însurătorii, e lacrimogen și libidinos — cum de m-am încurcat cu el ? Ceclan reprezintă, cred, neprevăzutul !

În acest interval, Teo, cherchelit din nou cu ce luase în fugă, ținuse un discurs în care tobele răpăiau, mereu în picioare, aplecat înainte și în dreapta, mereu cu paharul în mînă. Fritz îl asculta, și el în picioare, și el cu paharul în mînă, ceremonios, deși pe fața lui nu se putea citi mare lucru, doar că nasul îi părea mai strîmb în clipa aia. Dacă sub ei s-ar fi căscat o gaură, nimeni nu s-ar fi mirat. După ce Teo isprăvi, Hellermann luă cuvîntul.

Cecilia se aplecă la urechea lui Ceclan :
— Nu e așa că Teo e un cretin fără pereche ?
— Cum așa ? Perechea lui ești tu !
— De fapt, nu îi ești amic !
— Fetițo ! Lasă-mă să admir spectacolul !
— Dar nu înțelegi ce-și spun !
— Eu ascult vocile omenești, ca pe o muzică, scumpo. Ambii alcătuiesc un duet; aproape o orchestră.

Hellermann luă loc. Se așează și Teo, gata să se răstoarne de pe scaun.

— Ei bine ? Ce v-ați urat ?

Teofil nu răspunse, își făcu vînt spre bufet, de unde scoase o nouă sticlă, pe care o destupă cu oarecari opinteli Umplu toate paharele. Abia după ce bău, explică :
— I-am propus să închinăm pentru victorie, pentru Marele Reich, pentru armata germană... Pentru armata germană, repetă, sughițînd, pentru ofițerii ei, pentru el personal, pentru Fritz adică, și, în fine, cum era și firesc, pentru Fuhrer ; la toate orgiile lor se ține cel puțin cîte un astfel de toast, dacă nu șase, iar eu, în calitate de gazdă eram obligat, o b l i g a t, să nu s-sar peste acest m-moment. Știi cît de formaliști sînt ! Teo gîlgîi iarăși. Ei bine, firesc era ca dumnealui să-mi răspundă propunînd un pahar în onoarea armatei române, a ofițerilor români, a regelui român. N-a făcut-o !

— Păi, să-i tragem o mamă de bătaie ! Ce ți-a răspuns ?

— Ei bine, prietenul nostru — Teo se înclină în direcția lui Hellermann, mai-mai să se răstoarne peste el — a declarat că n-are nimic împotrivă să radem un șnaps sau două pentru victorie și tot restul, dar că de victorie, și de rest, se ocupă intens generalii lor care-s cei mai geniali din lume, așa că n-are rost să ne facem probleme... în legătură cu — hei ! ce dracu voiam să spun ? Teo privi împrejur, brusc absent, s-ar fi zis că vorbitul îl îmbăta la

fel de tare ca și alcoolul. Xilliphant, și el ameţit, și din cauza asta destins, nepăsător, încercă să-l aducă la realitate : — Pe cîte am auzit, „aliatul“ spunea ceva în legătură cu Ceci.

— Serios ? Sigur ! Sigur, a propus să bem m a i b i n e în onoarea ei decît a dracu știe cui.

— Și de ce nu traduci asta, pifan nenorocit ?

— Am tradus, și nu mă insulta, nu mă sili să-ţi mut fălcile, Sergiule, cît îmi eşti de amic !

Interveni un nou moment ; fu rîndul lui Fritz Hellermann să se facă și el criță, dar el se îmbătă foarte nemțește, se ridică, țeapăn, alb, îngăimă o scuză și ceru permisiunea de a se odihni o clipă pe dormeză, către care și porni fără să se clatine, prăbușindu-se apoi ca o grindă. Ceclan privi ceasul, Cecilia suspină, e unu ! Mîine trebuie să fiu la birou, ce facem acum ?

Următorul moment : Teo dispăruse ; Xilliphant se pomeni că o ține în brațe pe Cecilia. Recapitulînd mai tîrziu, constată că există un neînsemnat interval care pur și simplu îi lipsește. Ce vorbiseră, cum de s-au pomenit îmbrățișaţi, el n-o programase pentru seara aceea — pentru altădată, da. Se sărutau cu înverșunare Corpul Ceciliei, plin, curbat, ideal pentru orice. Simți cum urcă nebunia în el.

— Să trecem în camera alăturată.

— Prostule ! Nu există nici o cameră alăturată.

Deodată, Cecilia se desprinse, Sergiu îi urmări privirea ; de pe dormeză, cu ochii larg deschiși, lucid acum, Fritz Hellermann îi fixa, -- oare de cît timp ? Clipi, se ridică, își îndreptă corpul, își netezi creștetul capului, zîmbi vag și spuse în nemțește :

— Am băut cam mult. Cînd exagerez, *nu-mi mai amintesc nimic*. Mîine n-am să știu nici măcar unde am fost.

— Ce spune ?

— Orice, răspunse Ceclan. De pildă că i-a plăcut cum ne pupam, sau că îi va face o relatare exactă lui Teo, că te va șantaja, sau pur și simplu că îți stă bine îmbujorată...

— O, mai taci, îl opri Ceci, cu lehamite, și tu nu eşti decît un nătărău ca și toți ceilalți.

— Probabil, acceptă cu mare blazare Xilliphant, luîndu-și pălăria din cuier. Ca și cum ar fi avut mișcările sincronizate, Hellermann, în aceeași clipă, își desprinse din cornul de capră neagră chipiul.

— Plecați împreună ?

— Împreună e un fel de a zice.

Fritz declamă un salut, se înclină și ieși.

— Bai, păpușico, făcu Sergiu, voit persiflator, și deschise repede ușa. Hellermann îl aștepta pe trotuar, și merseră un timp cot la cot, fiecare rostind în acest interval cîte două scurte propoziții, fiecare în limba sa și întru totul de acord cu celălalt. La un colț, Fritz îl salută foarte corect și apucă altă direcție. Ceclan rămase locului. Ce să facă ? Bezna era desăvîrșită. Cadranul fosforescent al ceasornicului arăta trei și paisprezece minute. Ce să facă ? Beția îi trecuse.

CAPITOLUL DOI

Beția îi trecuse. O lume străină împrejur, nesfîrșită petală neagră ; am aterizat pe un uriaș trandafir negru. O planetă neagră cu forma unui trandafir străbate spațiile, pe ea am aterizat. Mai exact vorbind, am capotat. Măcar o viespe. Cum ? Straniu gînd ! De ce neapărat o viespe ? Poate doar ca să bîzîie, ca să înșele singurătatea.

Încotro ? De undeva se stîrni vîntul. Zăpadă puțină, doar un rest, și aia murdară, neagră. Ceclan trase o lovitură, cu piciorul, unui ghemotoc ce-i apăruse în drum. Se auzi un mieunat, mai mult un țipăt, ghemotocul se rostogoli, dispăru. Dumnezeule bun, o pisică. O pisică pe Planeta Trandafir Negru, o s i n g u r ă pisică, și pe aia am lovit-o.

Scormoni bezna, strecură printre dinți un „pssst !" care nu chema pe nimeni. Cine să mai apară, pisica, viespea ? — Ora trei și douăzeci și cinci, oră la care de ce să te mai culci, pentru un somn atît de scurt și care, printr-un accident, s-ar putea prelungi la nesfîrșit. Nu merită să riști. Nu merită să riști cîtă vreme asupra vieții de dincolo nu există semne certe. Coti la dreapta, și iarăși la dreapta, sună la intrarea unui bloc monstruos ; după lungi minute — apucă să privească ceasul de trei ori — veni portarul, cu o șubă puturoasă azvîrlită peste cămașă. Purta și izmene dintr-acelea care se infiretează jos, pe gleznă, iar la piciorul stîng șiretul atîrna peste papuc. Pata de lu-

mînă a lanternei se tîra pe jos ca o gînganie plată, bănuitoare, totuși îl recunoscu pe Ceclan.

— Să trăiiiiți — murmură tărăgănat, iar Xilliphant, strecurîndu-i o bancnotă, îi savură intonația glasului ca pe o simfonie de Sibelius.

— Să trăiiiiți — liftul nu merge.

— Știu.

Sergiu Ceclan urcă în salturi nouă etaje, orientîndu-se bine și mai mult ghicind, prin întuneric, cotiturile scării, totuși nu reuși să descopere butonul soneriei, aprinse un chibrit, iar cînd îl aprinse, constată un neplăcut tremur al degetelor. Renunță să mai apese pe buton, ciuli urechea, din locuință se strecura un fir de muzică lentă, oare ce post mai emite la ora asta? Ceclan așternu doar cîteva cuvinte pe o carte de vizită albă, o strecură în crăpătura ușii, suspină, și, coborînd, îl extrase iarăși din vizuină pe portar.

— Doamna nu e acasă? Nu rămîneți?

Îi înfipse în mînă altă hîrtie — altfel cum să-i astupe gura, dar nici așa nu i-o astupă, și Sergiu plecă urmărit de un al treilea „Să trăiiiiți".

O femeie înainta spre el, pe mijlocul trotuarului.

Mai mult simți, probabil cu ajutorul unui radar organic pe care academicienii nu l-au localizat încă, simți cum, apropiindu-se, ea încetinește pasul, ceea ce îl determină să facă la fel. Mai există ființe care nu dorm — viespea, pisica, portarul, un misterios post de radio, și această femeie care se opri la un pas de el, apoi își aplecă fruntea, lipind-o de pieptul său, lăsîndu-l perplex. Crezu că are s-o audă povestind ceva deosebit sau urosindu-și măcar un suspin, ceea ce nu se întîmplă și Sergiu ieși din încurcătură în modul cel mai stupid și mai masculin cu putință, îi strecură și ei o bancnotă, pe care ea n-o refuză, apoi el o respinse încetișor, și o luă la pas, repede. Am dat într-o biată pisică, iar acum am lovit o biată fată — și ce răutăți urmează să mai comit? Privi ceasul, tot timpul își

consulta ceasul — altfel, nu s-ar putea zice că nu sînt generos astăzi, în această dimineaţă. Şi acum, în această optimistă dimineaţă, ce aş putea să mai fac ? Haide la spitalul militar !

Firește, altă nebunie : la ora aceea ! Dar Silviu Balamela are să-l înţeleagă, admiţînd că mai e în viaţă. Are să-l înjure bine, dar tot are să-l înţeleagă. Ocoli cu grijă intrarea principală, nu făcea să încerce pe acolo, sări prin evitare un gard, se fofilă sub un geam jos, la care ciocăni. O palidă izbucnire de lumină pîlpîi, apoi uşa de alături se crăpă, şi pînă ca bătrînul viezure să apuce a deschide gura, Ceclan şi întinse o hîrtie, una din hîrtiile fermecate.

— Să trăiiiiiţi !...

Se frecă la ochi uluit, ce intonaţie asemănătoare, dar, de data asta, avea de-a face cu un bătrîn caporal-infirmier, care-l lăsă să treacă. Urcă nişte trepte, ocoli prin coridoare, spitalul era un adevărat labirint, deodată o tinără infirmieră îi ţinu calea, hei ! exclamă ea, şi pretinse, cu un glas atît de plăcut că pur şi simplu contrazicea afirmaţia că pe acolo nu e voie să se circule aşa haotic, cine-i el, cum a intrat în spital, şi de ce a intrat ? Dacă află medicul de gardă, căpitanul Munteanu-cel-rău ?

Sergiu se uită în ochii ei, păreau verzi, ia te uită cum încearcă să facă pe severa cu mine, gîndi, dar de fapt e moartă de plictiseală şi are un imens chef de vorbă ! Nu ştiu dacă e cazul să-i strecor şi ei o hîrtie şi să trec mai departe, nici nu-s sigur că mai am hîrtii. N-ar fi bine, zise, întinzînd o mînă de care fata nu se feri, n-ar fi bine dacă ne-am deplasa undeva din punctul ăsta, aici miroase ceva tare urît

Infirmiera întorsese puţin obrazul, ca pentru a ignora mîna, iar acum lumina ceţoasă ce cobora din plafonieră reliefa pe obrazul ei nişte gropiţe răutăcios de vesele, iar degetele lui Ceclan executau pe gîtul fetei o ascensiune „în jos", şi el simţea înfiorarea tăcută, dar deplină a trupului. Era, bineînţeles, strivită de garda îndelungată, de ră-

niți, de gemete, evident și de morți, și tocmai mîna aceea îi lipsise, dar cînd degetele deveniră mai insistente, ea execută un mic pas înapoi, ca în timpul unui dans, suficient ca să se detașeze.

— Cum să nu miroasă ! și privi spre ușa deschisă chiar în dreptul lor. Probabil e plin de cadavre acolo, sau de membre retezate, sau de ceva și mai rău, și o urmă pe față, dar mirosul urît îi urmă pe ei, pînă ce ajunseră în dreptul unei mesuțe pe care se lăfăia un registru deschis, mare și plin de importanță ca tot ce e lipsit de importanță.

Ea se așează indicîndu-i un obiect întunecat dintr-un ungher. Obiectul se dovedi a fi o ruină de fotoliu, pe care Sergiu îl tîrî pînă la mesuță, cu grijă ca să nu se dezmembreze, se așeză, tot cu mare grijă, și se pomeni trăncănind.

— Ai vrea să te căsătorești cu mine ? Mîine, sau chiar acum, eu sînt aviator, îmi place viteza.

— Ești *chiar* aviator ?

— Chiar — chiar ! Ai recepționat propunerea mea ?

— Dacă ești aviator, DE CE mai ești în viață ?

— Toți aviatorii se prezintă sub formă de cadavre ?

Fata înclină capul, învăluită într-un zîmbet zglobiu, de parcă ar fi discutat despre primii ghiocei ; puțin derutat, Ceclan deschise ușa unui gînd, care și zbură pe partea cealaltă ; dacă nu cumva greșise spitalul ? Nu-l greșise.

— Eu așa-mi închipuiam, domnule aviator, uite !

Plimbă degetul arătător, scurt, grăsuliu ca un cîrnăcior, pe un lung șir de nume din registrul gros și deschis.

— Toți ăștia *au zburat*. Probabil mai ești viu fiindcă n-ai zburat.

— Acela e un fel de registru al morții ?

— E necesar și așa ceva, nu ?

— Prin urmare, tu cu asta te ocupi ?

— Cu asta și cu multe altele.

— E al naibii de incomod aici, zise Ceclan, prin care oboseala se scurgea ca printr-un filtru murdar, n-am pu-

tea intra acolo, sau dincolo, în șirul acesta de cămăruțe ?

— Nicăieri n-am fi singuri, și infirmiera avu un gest straniu de renunțare. Sergiu ridică în fața ochilor ceasul : patru și douăzeci.

— Acesta e un spital unde sînt adunați morții ?

— Nu. E un spital în care se și moare.

— Sper că omul pe care-l caut e în viață.

— Ah, căutai pe cineva !

— Dar de ce crezi că mă aflu aici ? Se privi. Avea un chip delicat, și bucle aurii, și rămăsese cu halatul desfăcut, așa cum o descheiase el. Spune-mi te rog, dar nu te supăra de întrebare, ești chiar normală ?

— Nu cred. Și, ca pentru a sublinia, repetă : Nu cred. O fată normală s-ar teme să rămînă noaptea aici.

— Nu ești normală, dar măcar ești sinceră. Tu nu te temi ?

— Nu, e suficient să-mi închipui că lucrurile pot sta și i n v e r s și frica îmi trece instantaneu, spuse iute fata, renunțînd să explice cam ce înțelege ea prin i n v e r s. Despre ce am mai putea vorbi ? Despre nimic. Pari încurcat, aviatorule. Te consideri un fel de campion al seducătorilor, dar pe neașteptate ți s-au terminat cuvintele, ești obosit, de-abia îți tragi sufletul, mă lași să-ți citesc toate gîndurile, ce e drept n-ai avut prea multe pînă acum !

Nu minte, nebuna ! recunoscu Xilliphant Gînduri ? De unde ? Apoi mîna fetei pluti spre el, ușor ca un fluture, și pipăi o mică umflătură de pe gît, sub urechea dreaptă.

— Ai avut un furuncul mare, aici, zise, ca și cum l-ar fi acuzat de ceva rușinos și secret.

— N-ai ghicit, blondo, acolo am fost rănit Îmi dai o întîlnire ? Cred că mai există și locuri unde nu duhnește așa de urît, profită de ocazie păpușă (le zicea „păpușă“ femeilor pe care voia să le jignească discret), să profităm amîndoi, mai am puține zile pînă mă întorc iar *acolo*, și ultimul cuvînt îl însoți cu un gest al arătătorului în sus.

— „Acolo“ ? Ești cumva un mort care a coborît din cer pentru cîteva zile de permisie ? -

Ceclan era superstițios. De nu i-ar purta ghinion !

— Acolo, sub nori, în carlinga avionului, vjjjj ! Și dacă vrei să constaţi cît sînt de viu, dă-mi ocazia.

— Și chiar ne căsătorim ?

— Mi-e indiferent, de ce nu, și căscă. Îl cunoști pe unul Balamela ? Silviu Balamela, salonul o sută. Mă conduci pînă la el ?

În salonul o sută, primul pat devenise vacant, probabil insul care zăcuse acolo, dacă nu se vindecase între timp, coborîse acum la subsol. Patul liber se afla chiar alături de cel al lui Bala. După ce se așează, Sergiu depuse alături pălăria sa neagră, de care era foarte mîndru, dădu bobîrnace unui fir de praf și constată cu tristeţe că pe cearșaful alb, pălăria seamănă cu un păianjen monstruos care-și adunase labele sub el, și pîndea. Apăsă încetișor pe butonul veiozei, a cărei lumină, extrem de discretă, scoase în evidenţă pe suprafaţa noptierei un plic, o carte din seria celor „Cinsprezece lei“, cîteva tablete roșii și o pisică de gumă, minusculă și hîtră, care-i aminti de pisica ce o maltratase pe bulevard.

În camera mare, curată, mirosul greţos de spital era mai puţin evident ca în alte locuri. Era unul din spitalele militare cele mai distinse, aici ajungeau cei cu decoraţii, eroii, aici venea în vizită Regina-mamă să aline suferinţele răniţilor... Sergiu puse cu precauţiune mîna pe umărul amicului, din partea lui Balamela te puteai aștepta la un potop de înjurături, sau, dimpotrivă, la un zîmbet. Dar n-apucă să-l scuture cu delicateţe, cum intenţiona, că rănitul mormăi fără să se întoarcă :

— Ia laba de pe mine, nu dorm, mă prefac numai, duhnești oribil a băuturi amestecate. Potrivită oră pentru vizite ! Cît e ceasul ?

— Aproape cinci. Te rod insomniile ?

— În general nu, dar am visat că mă pieptănam și părul îmi cădea în smocuri.

— Și asta te înfioară atît de rău ?

— Pur și simplu mă azvîrle din pat — de unde vii ?

— N-aș putea spune exact. De ce dracu vorbești cu spatele, ţi-au amputat nasul ?

— Tocmai fiindcă nu mi l-au amputat și simt cum duhnești a birt ! Du-te mai departe de mine !

Silviu Balamela se întoarse încet, clipi, își stinse un căscat, îl examină pe Ceclan cu un ochi critic, dar nu găsi nimic de obiectat, cu excepţia mirosului. Se aștepta la o mutră răvășită, dar Xilliphant arăta neașteptat de bine, elegant, mai tînăr decît în realitate, și încă mai bine dispus decît în realitate.

— Unde-i tipul de aici ? Sergiu ciocăni tăblia patului liber pe care se așezase.

— S-a curățat aseară la șase și un sfert, dacă te interesează ora — știu că te interesează, de cînd ești aici te-ai uitat la ceas de vreo cinci sute de ori. Bine că a murit, săracul, altfel muream eu !

— Prea multe nazuri, Bala. Și ce se întîmplă cu ei — cu decedaţii de aici, vreau să spun ?

— De unde vrei să știu — adică știu ! Îi transportă undeva jos, iar acolo, umblă zvonul că un bătrîn chirurg, jumătate nebun, jumătate alchimist, face disecţii, caută, ce ? Brrr ! Ia deschide noptiera, vezi ceva, acolo jos, în dreapta, sau în stînga ?

— Vorbești despre noptieră ca despre o stepă : dreapta, stînga ! Da, văd, văd o sticlă.

— Tocmai despre sticlă vorbeam, ca să te pot suporta trebuie să beau și eu, mi-a adus-o Mimi. Dacă te uiți bine, mai vezi o sticlă, mascată c-un ziar, poate o preferi pe aia, e cadoul Stelei. Prăjituri, friptură, pîine, nu pe cartelă, ia ce vrei, le-a pregătit Liana.

Xilliphant aranjă repede m a s a pe noptieră.

— Strașnic lucru să ai trei surori iubitoare !

— Și toate trei strașnic de urîțele, după cum bîrfește lumea, și trebuie să recunosc, lumea are dreptate. Nu spui nimic ? De fapt de ce ai venit, vreo *mișcare* pe undeva ?

Ceclan bea și înfuleca, îl apucase o foame năprasnică — la Teofil problema cinei fusese evitată cu finețe, doar Hellermann servise fursecuri. Rezemat în cot, cu paharul în mînă, Silviu Balamela, roșcovan cu pistrui, cu obrazul scobit, cu încheietura mîinii delicată ca de copil, cu fruntea înaltă, seboreică, peste care cădeau șuvițele moi ale unui păr care oricum se pregătea să-l părăsească — dovadă că temerile sale nu erau exagerate — un ins destul de șters în ansamblu îl fixa șovăielnic cu niște ochi mai mici decît gaura lăsate de un glonte de 22 mm., și foarte depărtați unul de celălalt, atît de depărtați că dacă ar fi vrut să vorbească între ei, ochii aceia, nu s-ar fi auzit. Rădăcina nasului nu era suficient de substanțială pentru a umple spațiul, ai fi zis că de pe fața lui Bala lipsește ceva. Gura era o linie de la o ureche la alta, ca o crăpătură într-un lemn uscat, și gura aceea emitea un sunet de flaut peltic. Xill nu reușise să catalogheze în vreun fel glasul prietenului său. Ceclan îi umplu paharul și vorbi :

— De ce am venit, politicoasă întrebare !

Bala rînji, accentuînd crăpătura gurii.

— Nu ești tu omul care să se simtă jignit ! Măcar de formă, întreabă și tu cum îmi merge, ce face rana de la picior...

— Inutil, îți merge excelent, altfel m-ai fi potopit cu gemete — iar moralul, ridicat, ca al unui artilerist. Ei, da, uitasem motivul vizitei, venisem să te felicit cu ocazia comemorării centenarului artileriei române. Se ridică. Vă felicit, domnule căpitan în rezervă !

— Nu trezi lumea ! Șezi ! Nu știam că tunurile mele au o sută de ani.

— Nu primești ziarele ? Și, fără să aștepte răspuns : Am fost la Teo, iarăși am făcut-o latră, îl cunoști pe unul Fritz Hellermann ?

— Teo e individul acela încurcat cu o dactilografă destul de nostimă ?

— Dar tu de unde știi că e dactilografă ? întrebă Xill, amintindu-și dantul degetelor Ceciliei.

— De unde naiba să știu de unde știu, știu și gata, ce e cu Fritz He... ?"

— ...llermann — un „aliat" — m-a văzut cînd o pupam pe Ceci în timp ce Teo zăcea.

— Ai făcut tu asta !

— Eu am făcut și lucruri mult mai grave, iar unele din ele, împreună cu tine. Cred că Fritz are să mă pîrască, iar Teo îmi va cere socoteală, mor de frică și Ceclan rîse, singur. Dar tu, tu de ce nu rîzi ? Te doare ceva ?

— Ești vulgar ! Iar eu — pur și simplu descurajat.

— Avînd în față cel puțin trei luni a s i g u r a t e, are voie omul să se simtă descurajat ? E jos o infirmieră blondă, care...

Cînd Sergiu ajunse acasă, pendula cu disc aurit din sufragerie arăta opt și un sfert și acum, într-adevăr, simți că se prăbușește. Apucă perna, cîteva pături și se decise să doarmă în odaia „numărul șapte" dinspre grădină, o încăpere mică unde odinioară tatăl său instalase mica sa farmacie. De fiecare dată cînd se culca acasă alegea altă odaie, înnebunind-o pe servitoarea Muti. Să doarmă de două ori la rînd în același pat — ce oroare ! Muti nu făcuse foc. În casa lor fusese însă totdeauna frig, și acum, cu atît mai mult, acest amănunt nu-l deranja. Deși zdrobit de oboseală, nu reuși să adoarmă, se zvîrcoli mai mult de o oră, apoi renunță. Colindă prin casa pustie — părinții săi erau morți de mult, iar el se considera aproape bătrîn. Tatăl său, doctorul Ceclan, fusese un om optimist și bun, era în stare să aducă speranță și la căpătîiul muribunzi-

lor, el însuși pe patul de moarte își adresase încurajări — știuse să fie medic și față de sine, lucru atît de rar.

Nu ajunsese înstărit, dar nici nu o dusese prea rău niciodată, făcuse parte din acea categorie de oameni despre care atît de banal se spune : „au știut să-și facă datoria și să închidă ochii bărbătește", cuvinte cărora nu prea li se dă atenție. Tocmai fiii unor astfel de inși, gîndise cîndva Xilliphant, parcă sînt predestinați să nu realizeze nimic în viață, gînd al celei dintîi tinereți, fiindcă apoi termenul de a r e a l i z a capătă un înțeles cu mult mai complicat.

Se pare însă că, în ce-l privea pe el, pe Xilliphant, ca și pe destui alții, războiul era pe cale a rezolva t o t u l.

Vizita la spital și convorbirea cu amicul Balamela nu-i aduseseră înseninarea în care vag sperase. Ciudat lucru, Silviu, așa neajutorat cum arăta, neajutorat și insignifiant, îi oferea un sentiment de certitudine. Dar în dimineața aceea (pînă la urmă și ceilalți doi răniți, din salonul una sută, trezindu-se participaseră la discuții și băuseră cu ei) la despărțire, ultimele cuvinte ale lui Balamela, de un patetism care îi era străin, fuseseră : „Nu văd nici un orizont — peste trei luni, peste patru — iarăși în prima linie — am să crăp, știu sigur, printr-un calcul elementar : Sergiu, parcă tu nu înțelegi că n u s e p o a t e s u p r a v i e ț u i l a n e s f î r ș i t ?"

Servitoarea îi aduse cafeaua — „nici un orizont !" — și chiar atunci zbîrnîi telefonul. Ridică ochii către peretele opus — o imitație după Rafael — doctorul Ceclan avusese și defecte, ca orice om, și printre ele acela că, neputîndu-și oferi originalele, se mulțumea cu surogate și imitații — lucru puțin cam trist, dacă te gîndești.

— Telefonul, domnule Sergiu, zbieră bătrîna, fiindcă-și închipuia că toată lumea trebuie să fie surdă.

— Să sune, dacă-i convine ! urlă și Ceclan, și-i făcu semn să-l lase în pace.

Cînd isprăvi cafeaua, iarăşi telefonul. Gîndul că e poate Teofil, care vrea să-i ceară socoteală, îl învioră.

— Sergiu. Ştiam că eşti acasă.

Îşi adună respiraţia. Îşi adună respiraţia şi răspunse : „Salut !“

— Tu mi-ai pus azi-noapte în uşă absurditatea aceea m i c ă ? De ce n-ai intrat ?

— Nu pot să-ţi explic, eram uşor aiurit, şi tocmai avusesem un conflict cu o pisică.

— Şi ?

— Pisica a ieşit prost din conflict. Din păcate !

— Ţi-aş fi pregătit o baie fierbinte şi poate şi un pat moale.

— Nu ştiu dacă o baie fierbinte era lucrul cel mai potrivit...

— Nu prea mă pricep — şi atunci ?

— Deseară, minţi el.

Xilliphant era un mare minciunos. De obicei însă, neadevărurile pe care le inventa erau făcute ca să-l dezavantajeze. Puţini dintre apropiaţii săi, iar printre aceştia desigur şi Bala, ştiau — însă nu totdeauna — să surprindă exact clipa cînd se lansa într-una din neaşteptatele sale poveşti minciunoase. Unii aflaseră totuşi că are o iubire sau „o aventură“ oarecum ieşită din comun. Odată, cedînd insistenţelor unui pisălog, Xilliphant înjghebase pe loc un „roman de-amor“ de o zdrobitoare banalitate însă perfect verosimil, aşa încît pînă şi Silviu, care poseda un filtru special pentru minciunile lui Xill, crezuse — şi ce n-ar fi fost de crezut ? Soţia unui comandant de regiment căreia, cu prilejul celei dintîi permisii, îi adusese un răvaş din partea soţului, răvaş ce însoţea cîteva mici cadouri. Cazuri dintr-astea, sigur, în diferite variante, de cînd cu războiul...

Puse receptorul, conştient că minte, că nu se va duce deseară s-o vadă pe Planeta Trandafir Negru — compli-

caţia exista, despre asta nu vorbise nimănui, cu o singură excepţie, îndepărtată în timp şi nesemnificativă (un poet beat, care desigur uitase totul pînă a doua zi) — complicaţia crescuse, se dezvoltase ca un arbore din clipa în care a înţeles că o iubeşte, de cînd începuse să se gîndească la toate „în raport cu ea". Încercase, cu disperare, dar fără speranţă, să se smulgă din această capcană, în timp ce viforniţa unei alte ierni, ireversibilă iarnă, dar reală ca un vis întipărit în aramă, îi orbea ochii, acoperind o imagine care, îndepărtîndu-se permanent, se apropia neîncetat.

Privi ceasul — privea în fiecare clipă ceasul — la unsprezece, audiţie de arii celebre în aula facultăţii de medicină ; se pregăti să meargă acolo, îşi puse un costum civil, gri, impecabil, cravată de un violet uşor strident, cînd se înfiinţă stafia casei, servitoarea Muti.

— E aici domnul Teofil. Sînteţi aici ?

— Domnişoara Olimpia e acasă ? întrebă Ceclan, cam fără sens, fiindcă nu avea nici o nevoie de „domnişoara" Olimpia, verişoara sa de-a patra sau de-a cincea, ori poate îl încercase gîndul vag şi atît de ascuns că nici el nu-l dibuise, că un eventual scandal cu Teo — bătaie poate ! — ar fi bine să se desfăşoare fără martori. Verişoara, ce noroc, nu era acasă.

— Poftește-l pe domnul Teo ! Şi cînd Teofil apăru, deşirat, puţin gîrbovit, palid, cu o faţă pe care parcă făcuseră murdărie bibilicile, se întrebă : oare va începe să injure sau va sări direct cu pumnii ? Hei, Teo, atît de dimineaţă ?

Teofil nici nu răspunse ; el se aruncă pe cel mai apropiat scaun şi rămase cu fruntea în palme un interval de timp cît să prinzi o muscă şi s-o izbeşti bine de perete. Ciudat. Xilliphant fu copleşit de jenă şi poate chiar de milă, acest nătîng, căruia maica noastră natura i-a dăruit

cap numai ca să-i fie suport pentru coarne, o iubește cu adevărat pe Cecilia.

— Ieri am cam băut ! vorbi greu Teo, cu gura amară și mai strîmbă ca oricînd. Știi ce mi-ar pica bine acum ? Ghicești ? Nu ? Să te aud cîntînd la xilliphant.

— Pentru Dumnezeu ! Crezi că numai tu ești mahmur ?

— Știam că zici nu. Pe Cecilia n-ai refuza-o ! (Aha, o ia pe ocolite...) Ce te-ai dichisit așa ? Cu cine ai *randevu* ?

Teo purta un costum nițel șifonat, pe el totdeauna hainele stăteau alandala, orice sperietoare putea să-l concureze întru eleganță.

— Merg la o audiție muzicală — nu mă însoțești ?

— Ești nebun ! Eu am de gînd să beau ceva — nu-mi ții tovărășie ?

— Destul, zise Xill. Dacă vrei să accepți un sfat — las-o mai moale și tu.

— Dă-l încolo de sfat — ce audiție ?

— Ceva simplu și plăcut, arii din opere, la medicină, e plin de lume nostimă pe-acolo.

— Am venit să discutăm o chestiune serioasă. Cît privește muzica, dacă deseară ne mai țin picioarele, ne ducem să vedem la Alhambra revista *Nu mai beau*, exact ce ne lipsește, sau la Sărindar *Femei... Femei... Femei...*

— Ceea ce nu ne lipsește — nu-și stăpîni Sergiu răutatea.

— Ce vrei să zici ?

— Nimic. Ce chestiune serioasă te-a adus la mine — dă-i drumul, ce mă tot fierbi ?

— Cum te fierb, ce, știai că am venit pentru o chestiune serioasă ?

— Atunci — trebuie să înțeleg că te-ai înființat numai de dorul xilliphantului meu ?

Teo sorbi din cafeaua fierbinte pe care i-o pusese în față Muti — se arse la limbă, înjură printre dinți.

— Uite, Sergiu, a ta a fost ideea.

Ceclan : oare la ce dracu se referă, ideea de a o îmbrăţişa pe femeia lui ?

— Sau erai mai beat decît îmi închipui şi ai uitat ?

— Ce să uit, Teo, spune, domnule, clar despre ce este vorba !

Teofil împinse ceşcuţa, cafeaua se vărsă în farfurioară şi pe faţa de masă, întruchipînd un elefant negru, cu trompa spre nori.

— Ce e porcăria asta — cine a adus-o — n-ai ceva de băut ?

— Am, sigur — Xilliphant se duse suspinînd la bufet — ghinion, pierduse audiţia, urmează probabil explicaţii, explicaţii... Spune, Teo, ce te apasă pe suflet ?

Teo sorbi cognac marca „Turnul de Aur" (numai de nu s-ar îmbăta cretinul !) ; ei bine, vorbi după ce bău, treaba e serioasă. Ştii că e adevărată povestea, Cecilia n-a minţit !

— Presupun că nici nu minte vreodată — dar, de fapt, la ce faci aluzie ?

Teo se ridică.

— Aluzie ? Spun clar. Este vorba de insulă, Xill !

Sergiu încremeni :

— I N S U L A ?

— Ce mi te miri ? ! se oţări Teofil. Nu tu afirmai ieri, către începutul serii, cînd încă ne distram bine şi încă nu ne îmbătasem ca porcii, că ar fi o imensă neghiobie să ne întoarcem pe front, acum cînd frontul vine singur spre noi ? ! Nu visai o INSULA, un vechi castel cu stafii suave şi cu o pivniţă plină de butoaie ?

— Mă, Teo ! Înţeleg ! Tu ai neobrăzarea de a-mi propune să dezertăm !

— Zi-i cum doreşti.

Ceclan privi ceasul, o, mare zeu, în comparaţie cu vocea infernală a lui Teofil, ce dulce alinare un Jan Kiepura, un Şaliapin, un Caruso !

— Pierd audiţia — vii sau nu vii cu mine ?

— Vrei sau nu vrei să discuți cu mine ?

— Despre orice alt subiect. Xilliphant se ridicase.

— Stai ! strigă Teo, nu mai juca tu cu mine scena ofițerului român ofensat ! Că tot nu te cred ! Crezi că am uitat toate cîte le-ai spus, ieri sau alaltăieri ? Crezi că...

Ceclan ridică iarăși ceasul în dreptul ochilor, mai trecuseră patru minute. Teo scrîșni.

— Și nu mai privi mereu atît de semnificativ ceapa de la mînă, că fac scandal ! Eu am venit să dezbatem o chestiune serioasă, iar dumnealui îmi cîntă despre arii din opere. Fac scandal !

— Zău ? Și dacă te poftesc să te cari din casa mea ? Imediat !

— În alte condiții, m-aș căra, nu înainte de a-ți sparge de cap vaza aia de cristal, sau din ce e, însă acum te iert. Problema e prea serioasă, prea gravă ca să iau în seamă ieșirile tale nenorocite.

Aici ajunseseră lucrurile cînd, pe neașteptate, Sergiu Ceclan Xilliphant izbucni în rîs și avu mîncărimi în ochi de atîta veselie. Se așeză. Orice s-ar spune, se simțea ușurat ; nu era, nu era, deci, problema Ceciliei, Fritz Hellermann nu trăncănise. Teo, pur și simplu venise să-i propună aventura dezertării, și asta numai fiindcă el scăpase în ajun niște biete cuvinte. Încercă să injecteze glasului său o doză de blîndețe. Încercă să imite tonul tatălui său, medicul, atunci cînd vorbea cu bolnavii, așa cum și-l amintea.

— Amice, spuse Xilliphant, ascultă-mă ! Te rog ascultă-mă bine. N u p o ț i f u g i. Nu poți fugi din mai multe puncte de vedere, aș zice că din toate, repet, toate punctele de vedere — nu poți fugi de mizeria asta de război, care te va ajunge din urmă oriunde vei fi, și nu poți fugi de d e s t i n u l tău. Și acesta te ajunge din urmă, negreșit. Dezertarea înseamnă plutonul de execuție, o duzină sau două duzine de gloanțe, trase din apro-

piere și în țintă fixă, rușinoasă moarte, pe veci dezonorantă, deh!, în vreme ce pe front există șansa de a-ți da duhul ca erou, și atins doar de un s i n g u r glonte.

— Ce mai avantaj!

— E un avantaj! Gîndul de a muri pe front mă indispune, ba chiar mă îngrijorează mult, de ce aș mințI, pe cînd ideea plutonului de execuție mi-e de-a dreptul insuportabilă — nici nu vreau să aud!

— Bine că ești sincer — mai dă-mi să beau! Bine că nu-mi vorbești despre onoare, ci mărturisești direct că tremuri. Sergiu Ceclan, am auzit multe vorbindu-se despre tine, în general treburi infecte, însă cu toții erau de acord că ești un tip căruia nu-i prea pasă, unul care nu se teme, un om înzestrat cu nițică bravură — dar ne-ai păcălit pe toți, și pe mine chiar, fiindcă eu te stimam numai pentru presupusul tău curaj — altminteri, pentru ce? — însă acum văd că trebuie să adaug celorlalte c a l i t ă ț i ale tale și lașitatea...

— Amice Teo! Ieși!

— Poruncește servitorilor să mă dea afară!

— N-am servitori, dar pot și eu să-ți dau un brînci pînă-n mijlocul străzii — dar voi fi generos pentru ultima dată. Îți trec cu vederea totul. Haide la audiție. Privi ceasul. Dacă ieșim chiar acum, poate ajungem bine.

Teo dădu cîteva bobîrnace paharului iarăși golit, fără a lăsa impresia că auzise ultimele cuvinte ale lui Xill.

— Începusem să-ți vorbesc despre insulă, dar îmi tot pui la piedici, nu mă lași să termin. Mă, Sergiu! INSULA aceea există. Cecilia are o INSULĂ. N-a mințit cretina (cuvînt accentuat din greu, cu ură și dragoste), poate pentru prima dată în viața ei, nu știu, n-a mințit: ea descinde din niște regi nordici și are o INSULĂ.

— Bietul meu Teo, nu văd de ce te îngrijorează frontul, tu poți scăpa foarte ușor, evitînd dezertarea. Orice medic te va interna pe loc în cel mai apropiat ospiciu.

— Păcat că n-am cu cine vorbi — Teo ieși din salon — Ceclan respiră ușurat, cu speranța că plecase, dar Teo reveni cu ce ?, cu o hartă pe care o desfășură cu degete asudate și nesigure. Scîrboase degete, se cutremură Xilliphant, ignorînd harta. Ce poți face cu astfel de degete, în afară de apucatul paharului și răsucitul țigării ? Să mîngîi ?

— Descendenta regilor scandinavi ocupă, deci, nobila meserie de dactilografă — în afară de asta, are o i n s u l ă, te mai are și pe tine, și în plus e mitomană. Cît p-aci să spună nimfomană — Teo l-ar fi strangulat.

— Ia mai taci mă ! Cum îți închipui că o cheamă pe Cecilia ?

— Bineînțeles că o cheamă Cecilia.

— Mare deștept te mai crezi. Toarnă de băut. Celălalt nume — cel de familie ?

— De unde să știu ? Ba știu. Parcă Vidră — sau Vidraru ?

— Vidraru e schizofrenicul pe care l-a luat de bărbat. Nu e divorțată — oficial. Adevăratul ei nume, cel de fată, e Olaffson.

— Evreică ?

— Poate că evreu ești tu ! Suedeză. Părinții, în orice caz, erau suedezi. Tatăl ei lucra în diplomație, nu chiar ca ambasador, bineînțeles, dar un purtător onest de frac era și el pe-acolo, și pînă la urmă au ancorat aici, streinilor le place uneori pogonul nostru, numai noi îl vedem cam sărăcuț, au rămas aici și au născut-o pe Cecilia și apoi s-au urcat la cer cu ajutorul unui cancer — amîndoi, cancer — cam asta e pe scurt povestea „fetiței" — uite, pe hartă e Baltica, observi insula asta lungă ca un cîrnat, este insula Öland, iar alături una măruntă cît o gămălie de ac.

— Și desenată în tuș !

— Da, fiindcă e prea neînsemnată pentru a fi trecută în hărțile la scară mică. E insula Coroanei, aparține unor bătrîni, iar moștenitoarea lor unică este Ceci.

— Basmele cu moșteniri și moștenitori le tratez cu mare rezervă, și apoi, ce mă privește, nu eu sînt prietenul „fetiței".

— Nu ești, dar nu ți-ar displace — făcu Teo pe un ton care-i atrase atenția lui Ceclan. Am vorbit și cu Fritz.

— Cu Hellermann ? Cu „aliatul" ? Cînd ?

— Dimineață de tot — ce te miri așa ?

— Și cam ce ți-a spus și acela ?

— Ce să spună — e întru totul de acord.

— Ia o țigară de aici ! E de acord ? Cu ce ?

— Să vină cu noi, ce răcnești ? Să vină cu noi în insula Coroanei.

— Aha ! Xilliphant se răsturnă pe scaun, iarăși ușurat. De îndată fața i se crispă. Nebunule, ai vorbit cu Hellermann despre „plecare" ? Înseamnă că poliția e în drum spre noi. M-ai amestecat și pe mine ?

— Sigur. Fritz e de acord să vii și tu.

Ceclan ridică pumnii, fără să-și mai stăpînească vocea.

— E *de acord* ! ! Măi, dar ce onoare mi se face ! O merit eu ?

— Nu uita că sînt cu el mai vechi amic decît cu tine. Însă Fritz, în chip inexplicabil, te simpatizează, are încredere în mutra ta cea infectă.

— *Moi, je m'en balance* față de sentimentele lui ! Bun, ia-l pe Hellermann ; de ce mai ai nevoie și de mine ?

— Foarte simplu : am nevoie de doi piloți, tu și Fritz.

— Doi piloți ? Doi — mama dracului — pentru ce ?

— Cum pentru ce ? Vom ajunge acolo în zbor.

— Pe o mătură?

— Da de unde, de ce pe o mătură ? Cu avionul !

— Clar. Și avionul — de unde ?

— Dar e de la sine înțeles că asta e treaba ta — avem încredere în tine, tu vei procura un avion.

Ceclan rîse, discuția era ireală, își turnă un pahar, al cărui gust nici nu-l simți.

— Ce drăguți sînteți, voi mi-ați rezervat partea cea mai simplă !

— De altfel a fost ideea Ceciliei — și nu te mai prăpădi atîta de rîs, știu că n-are să fie simplu, dar te va ajuta și Hellermann, el e un tip cu idei, fii sigur.

— Sînt. La ora asta Fritz ne-a și turnat — cum îți închipui, mă, gură spartă, că un ofițer „aliat" ar accepta să „plece" ?

— Sergiu, tu nu-i cunoști prea bine pe nemți, și apoi, nici Fritz Hellermann nu e un neamț de serie

Ceclan nici nu mai răspunse, privi ceasul, unsprezece și trei, s-a dus audiția. Chicoti, privind o labă de urs. (In colțul salonului se odihnea o blană fioroasă și foarte veche, trofeu al unui străbunic.) „Nici un orizont !" — se tînguise Balamela. Chicoti iar. Cum să nu, iată un orizont nesperat — insula Coroanei !

Muti intră. — Sînteți căutat, domnule Sergiu.

Ceclan îl privi pe Teo : — Ce ți-am spus ? Poliția !

— Ași — trebuie să fie Fritz — i-am recomandat să vină aici după unsprezece, după ce te voi fi pregătit.

Molipsitoare mai poate fi demența — gemu Xilliphant. Oare am în casă bomboane ? Apoi, către servitoare : — Poftește-l. Și pune ceva la fript, o rață, o găină, eventual propriul tău picior — în fine, orice — domnii cred că vor prînzi aici — nu pot scăpa de ei.

— *Ich begrusse Sie!* făcu Fritz Hellermann, ivindu-se în persoană.

— Ce naiba zice ?

— Ce ai vrea să zică ? Dă și el bună ziua.

— Ah — da ? Se mai salută încă ? Nu bănuiam...

CAPITOLUL TREI

I

Pornise o viforniță — deocamdată acceptabilă. La Politehnică se dădea *Traviata* — audiție integrală, seara la șapte și jumătate. Ceclan ocupă un loc anume, unde știa el că defectele de rezonanță ale amfiteatrului dispar, și se pregăti să întîmpine cu bunăvoință inevitabila „prezentare" susținută de un bătrîn matematician-meloman, care odinioară îi fusese și lui profesor.

De cînd cu războiul, moda audițiilor reînviase și, în ciuda maldărului de mizerii cotidiene, a nesiguranței, sau poate chiar datorită lor, venea foarte multă lume, studenți, dar și inși de alte vîrste și categorii. De cînd picase acasă, Xill se pomenea adesea gonind spre o audiție — informatoarea lui fiind Olimpia, verișoara, studentă la conservator și viitoare mare harpistă. Această „verișoară" Olimpia despre care Xilliphant zicea că ar trebui condamnată pentru port ilegal nu de armă, ci de farmec feminin, fiind mai uscată decît o sfoară uitată în Bărăgan, mai lungă decît o predică pe stomacul gol, o ochelaristă plină de idei și filozofii, citate și denumiri, se bucura de privilegiul unei vagi înrudiri cu familia Ceclan — ce înrudire anume, Sergiu n-ar fi putut să precizeze.

Suficient că acest privilegiu îi dădea oarecum dreptul — niciodată contestat de Xill, de a ocupa o cameră în casa lor, și de a se înfrupta din ceea ce se găsea pe la bucătărie, lucru de care însă nu abuza cine știe cît, hrana ei

de bază fiind cea spirituală. De cînd se afla în permisie, Sergiu o văzuse la față pe Oli o singură dată, ea i se adresase cu „unchiule", amănunt care însă nu certifica defel că i-ar fi fost nepoată, și din ziua aceea el găsea pe masa din salon cîte un bilețel.

mîine — duminică — filo — ora 9 dim.
Bach — partite — sala unu-patru.
sau : ora zece — drept — Truba — integral. Tot ora zece — aula 2 med-
arii Puccinni, Donizetti. Succes

Xill prefera opera, îl interesau vocile omenești. Doar aceste bilețele pline de liniuțe trădau prezența harpistei în casă, odaia ei era un fel de semi-mansardă la care se putea ajunge prin spate, ocolind casa. Ceclan o îndemnase pe „nepoata"-muziciană să aleagă oricare altă cameră, mai caldă, mai confortabilă — fata însă refuzase pretextînd necesitatea „singurătății filozofice".

Mergea din vreme la audiții, cu un sfert de oră înainte de ora fixată, ocupa un loc și de acolo îi urmărea cu adormită curiozitate pe cei care se năpusteau în sală. Venea mai devreme din felurite motive. Poate nu prea avea chef să fie recunoscut pe acolo. Faptul ar fi torpilat faima sa de d u r la care ținea, dintr-o juvenilă și tenebroasă cochetărie.

Liniștit, veghindu-și o vagă durere de cap, îndepărtată ca o goeletă la orizont, Ceclan rumega ultimele evenimente, cu ochii pe jumătate ațintiți spre intrări. Într-un grup de studenți se strecurase o curtezană cunoscută — doi băieți îi făceau conversație, ambii tinerei, cu fețele albe. Pesemne o luau drept vreo colegă de la altă facultate. Profesionista, pe nume Magda, le răspundea cu ușurință. Elegantă, le cam eclipsa pe studioasele din aulă.

Privi în altă direcție, pe gînduri.

In ziua aceea, Teo iar reușise să se îmbete, dar nu Teo și excesele sale intraseră în atenția lui Xilliphant, ci Fritz

Hellermann, „aliatul“ cu nas strîmb, glas melodios și mare devorator de dulciuri.

Încercase, cum obișnuia, să se substituie gîndurilor acestuia.

Să descopere substratul și planurile ascunse : Cum ar fi fost posibil ca un spirit echilibrat și riguros — cum părea să fie al aviatorului german — să considere drept serioase propunerile unui aiurit ca Teo și ale unei — ei bine, ale unei „fetițe“ gen Ceci ?

Din păcate, după ce Teo se rostogolise sub masă, răpus de șnaps, posibilitatea oricărei comunicări verbale dintre el și „aliat“ fusese tăiată.

Pe Xill îl intriga mai ales amiciția dintre Fritz și Teo. Ce stătea la temeiul ei ?

Așează pe masă *Curentul Familiei*, iar pe revistă, o foaie albă și un „Artus“, stiloul oamenilor eleganți, care însă trebuia mereu scuturat ca să și scrie, îl arătă apoi pe Teo, simplu, cu degetul (îl transportaseră pe o dormeză), apoi desenă pe hîrtie un semn de întrebare, încercuindu-l.

Hellerman se gîndi numai o clipă, apoi schiță cu propriul său stilou, schiță —, cum am putea-o spune mai pe ocolite ? — un organ viril și împinse coala sub ochii lui Sergiu, deși nu mai era necesar, Xill văzuse. Teo e un bărbat, traduse el deocheatul răspuns. „Aliatul“ vrea să spună că Teo e un *bărbat.* Al dracului neamț — scurt și concis. Și are dreptate — într-un fel. Pe front, Teo se poartă excelent, curajul dement din prima linie — iată ce-l impresionează pe teutonul meu. Sergiu desenă alt semn de întrebare, și mai delicat, și făcu o mică săgeată pe direcția lui Fritz.

Sînt curios ce are să-mi răspundă acum — gîndi.

Hellermann trase două linii încrucișate peste desenul privitor la Teo, apoi își arătă fruntea — un intelectual, înțelesese Xilliphant. Hm ! Poate că se supraestimează, poate nu e nici una nici alta... cum e mai rău — sau,

poate, cum e mai bine ? Dar, a lua în serios planul Teo-Ceci nu pare să fie o foarte certă dovadă de inteligenţă. Apoi, Sergiu îşi exersă mai departe talentele de desenator — destul de inconsistente — şi instală pe hîrtie un avion, cu aripile strîmbe ca gura lui Teofil, alături de care plantă un al treilea semn de întrebare. Fără să ezite, „aliatul“ caligrafie o săgeată pe direcţia lui Ceclan.

Sigur ! Au căzut de acord — faima mea de om descurcăreţ ! Ce dracu se ascunde aici ? Posibil că — dacă într-adevăr au intenţia de a o şterge — nu se gîndesc să mă ia şi pe mine — au nevoie numai de avion, las' că le fac eu rost de unul — de unul de hîrtie !

Sergiu apucă iar tocul rezervor „Artus“ şi cu mare trudă izbuti un profil feminin sub care scrise „Cäcilia“, apoi, mai simplu, în ceafa prietenei lui Teo înşirui trei figuri mai mult sau mai puţin masculine sub care scrise Fritz, Teo, Sergiu — şi în continuare instală eternul semn de întrebare.

Hellerman înţelese rapid despre ce este vorba şi, la rîndu-i scrise :

Cäcilia, Sergiu, Teo, Fritz + x

„Plus x“ — mormăi Xill. Acum e acum — ce reprezintă x ? — dar pe cînd îşi sfărîma capul cum să formuleze grafic noua întrebare, spaţiul salonului fu strîmtat de silueta imaterială a Olimpiei, demnă, cu ochelarii pe nas, în dosul cărora abia reuşea să-şi ascundă pîlpîirea de curiozitate a ochilor. Sergiu o vedea pentru a doua oară de cînd se afla acasă, venise desigur cu programul audiţiilor de a doua zi pentru unchiul meloman. Ţinea cu sfială între degete o foiţă îndoită, ca pe cec fără acoperire, şi-l observă cu întîrziere pe Teo zăcînd cu obrazul livid. Încremeni atît de brusc că parcă se auzi un scîrţîit.

— Fii pe pace, Oli, o preveni „unchiul“, ce ai în stînga nu e un cadavru, domnul e doar obosit şi a luat o mică

pauză — uite ți-l prezint pe căpitanul Hellermann din aviația germană, recomandă-te singură, eu nu cunosc... jargonul lor...

— Dar cum, unchiule, dumneata...

— Apropo — o întrerupse repede Xill — citită cum te știu, te descurci și pe nemțește ?

— Într-o măsură de doi pe trei, îl lămuri harpista și oferi luminii un chip pe care nehotărîrea și mirarea nu reușiseră să șteargă demnitatea și semnele deplinei castități.

— A, perfect, îți voi răpi trei cincimi de timp, ne vei servi de interpretă, dar mai întîi scotocește prin casă și adună două-trei sertare de bomboane, biscuiți, turtă dulce, orice e făcut cu zahăr...

— Cu plăcere, unchiule — studenta dispăru și reveni cu felii de cozonac cu nucă, rahat, stafide și confete în staniol, desigur de la un vechi pom de Crăciun, și desigur nemîncabile, ceea ce chiar și Hellermann înțelese, mulțumindu-se doar cu primele două specialități.

— Ce mai e nou, Oli ?

— Rusia Sovietică a recunoscut guvernul Tito — dar cred că știi asta deja, unchiule.

— Bănuiam eu că te preocupă politica — tu ai copt cozonacul ?

— Eu am stat la coadă și am scos făina pe baza bonului numărul patru, cozonacul l-a fabricat Muti — eu am spart nucile, răspunse fata precis, examinîndu-l discret, cu o rezervată curiozitate pe Fritz. Pe Xilliphant îl izbi pliotiseala ca o directă în bărbie.

— Bei un păhărel cu noi, Oli ? Nu ? Bănuiam că nu — ia întreabă-l pe musafirul meu ce reprezintă *x*.

— *X*, unchiule ?

— Da, dragă fată, *x* — ce te miri așa, purtăm o discuție tehnică, de la pilot la pilot.

Olimpia îi vorbi lui Hellermann. Odată cu schimbarea limbii, și vocea îi surprise o modificare ce delectă ure-

chea lui Xill. Părea că se exprimă curent, nu numai în proporție de doi pe trei. Fritz îi răspunse.

— Ce a zis ? întrebă Sergiu.

— O clipă, dragă unchiule, ce-mi zice dumnealui sună ciudat, să mă conving.

Și din nou avu loc un schimb de cuvinte.

— Se pare că, dacă am înțeles bine, *x* reprezintă n e p r e v ă z u t u l. Ce vrea să spună ?

— Cum aș putea să știu, dragă nepoată ? Cum aș putea să-ți descriu neprevăzutul ?

— Ca pe un spațiu de fum colorat, care ia cele mai neașteptate forme, spuse fără să ezite Oli.

— Fericе de tine ! Tu n-ai incertitudini.

— Ba da, unchiule. Incertitudinile mele sînt certitudinile.

— Spune-i asta și „aliatului" — pun pariu că are să-i placă. Voi doi formați o pereche în care farmecul se împletește cu inteligența.

— Unchiule, nu rîde de mine, că te înjur în nemțește și n-ai să mă î n ț e l e g i !

— Cunoști și înjurături — foarte bine ! Ai să mă înveți și pe mine cîteva dintre cele mai dure.

II

Dimineața următoare, Xill încercase, din pur amuzament, să facă o conversație cu Cecilia Vidraru Olaffson, și ieșise o colosală dandana ! O căutase la telefon — contrar așteptărilor, o găsi, — ea fu cherchată imediat, îl recunoscu

după voce și se declară fericită că-l aude. Afirmă că acceptă „oricînd“ o discuție între patru ochi și stabiliseră să se întîlnească peste un ceas la Clubul Piloților Vînători.

În așteptarea Ceciliei, Xilliphant bău la Club o cafea și plimbă o privire indiferentă peste ziare, declarațiile amiralului Shimada nu-l impresionau, faptul că Regele Angliei, Regele și Ducesa de Kent contractaseră o gripă îl lăsă rece, evoluția luptelor de la cotul Niprului și acțiunile japoneze de la Finchafen — să nu audă despre ele. În urmă cu trei săptămîni se afla deasupra liniei frontului — și știa el cum e ! Și iarăși va fi acolo peste foarte puține zile — nici un orizont — și nu se poate supraviețui la nesfîrșit ! — mare filozof acest amic Bala. Nici un orizont sună ciudat pentru un aviator !

Nici cota Bursei nu-i dădea emoții — doctorul Ceclan nu lăsase acțiuni moștenire — trecu la micile cancanuri, și la publicitate. Anunțuri neverosimile, unul a „pierdut“ trei rațe și roagă pe un ton serios să-i fie înapoiate (!), iar alături : „*Dra* Ankara să treacă urgent pe la locuința primului ei soț, pentru a-și recăpăta mănușile“. În iarna aceea era la modă comisarul Tarquinius de la a III-a Judiciară, cel care, printre altele, a pus brățara de oțel pe mîinile faimosului Lică Wolff (condamnat la moarte și evadat numai peste cîteva zile) și a desființat în treacăt cîteva bande importante, deși nu lipseau aluziile că o făcuse doar pentru a crea spațiu de acțiune propriei sale bande.

N-ar fi imposibil — și la acest gînd apăru Cecilia Vidraru Olaffson. Îi stătea bine îmbujorată. Pînă acum, Xill n-o văzuse decît acasă la Teofil, unde impresia ce și-o crease era netă și săracă : o femeie apetisantă, poate cu trupul ușor îngreunat pentru vîrsta ei și perfect mediocră. Acum, după ce-și lepădase mantoul imitație de vulpe argintie — dar Sergiu n-ar fi jurat că e o imitație — o rochie excelentă de culoarea oțelului obosit dezvălui pe

deplin tot ce era interesant în linia trupului ei, abrogînd cu șiretenie eventuale defecte. Părea mai înaltă și suficient de suplă. Cîteva mutre se cîrmiră după ea, iar Sergiu-și stăpîni un fluierat scurt. Purta pălărie cu boruri largi de culoare verde închis. Conștientă de impresia produsă, Ceci construi un surîs fericit. În absența lui Teo pare și frumoasă și deșteaptă, cugetă Xilliphant pocnind degetele ca să-i atragă atenția domnișoarei de la bar.

— Ce iei, stimată doamnă ?

— Orice. Mă bucur mult că te văd.

Ceclan își alungă mirarea ; oare ce și-o fi închipuind Ceci, de ce o chemase el acolo, și tot luptîndu-se astfel cu mirarea, comandă băuturi dintre cele mai scumpe, numai așa, din snobism, whiskey scoțian care se servea acolo, la Clubul Piloților Vînători, sub denumirea de „Whesth-schnaps“ și liqueur „Commodore“ pentru „fetiță“. Privi gropițele din obrajii ei ; genele Ceciliei se zbătură, cam profesional.

— Să nu-mi spui că ești totdeauna așa de elegantă la birou.

Cecilia răsuci încetișor pe deget inelul ei cu saphir. Fata de la bar veni cu tava — ciocniră admirînd fiecare ochii celuilalt — Ceclan în același timp reușea să se vadă și dintr-o latură, și ce vedea era plăcut.

— La birou la noi, toate funcționarele poartă halate cenușii, așa cere regulamentul companiei, dar am acolo în dulap totdeauna o rochie „pentru orice eventualitate“. Pentru prima mea întîlnire cu tine am ținut să fiu frumoasă. Prin ochii ei de un albastru intens și vinovat (cînd o privea în ochi, Xilliphant încerca o curioasă stare de tensiune) trecu o luminiță de frenezie. Ea întrebă : Ce mă sfătuiești, cînd să-i spun lui Teo ? Sau — mai bine îi spui tu ? Ai să mă crezi — mă cam tem de el, e violent ! Buzele „fetiței“ formară un *O*, degetele executară un menuet pe marginea mesei — acum, pentru prima dată, Xill

se lăsă în voia unui gînd surprinzător : tot timpul parcă ar bate la mașină — e posibil așa ceva ? Urăsc violența lui — spunea Ceci. Ar fi în stare să mă și omoare ! Tăcu, își linse buzele. În gînd îți spun Sergiu, niciodată Xilliphant... Ochii îi avea plini de un triumf misterios — drăcie, gîndea Ceclan, posomorîndu-se. Drăcie ! Chiar și Teo — continua Ceci, m-a surprins odată — dar n-a fost chiar sigur că rostesc numele tău, așa că nu mi-a făcut decît o jumătate de scandal — o jumătate care valora cît unul întreg. Da ! Știu, îmi vei cere să-l părăsesc Bine ! Pot să renunț foarte ușor la lucrurile ce le am la Teo, numai ca să scap de o scenă...

Fiecare își merită destinul, își întindea Xilliphant propriile gînduri, cu delicatețea unei femeiuști ce înșiră pe sfoară lenjeria ei fină — ronțăi-o-ar șvabii de comparație ! Mai bine să-mi mormăi gîndurile. Gînduri mormăite — mai merge. Destinul meu în ultimul timp — sau totdeauna ? — a fost să mă rătăcesc pe drumuri laterale. Presupusa aventură cu Ceci, gata să vină la mine „în orice clipă“ — încă un drum lateral. Am să pornesc în mai multe direcții dintr-o dată și-am să dispar...

Ambițiosul, în ce situație delicată l-am împins — se distra Ceci. În inima lui a supraviețuit o demodată loialitate : cum să iau iubita unui prieten, această măruntă gîscă sentimentală — și-i este puțin milă de mine, de Teo, și chiar de sine. Totuși, acest Xilliphant îmi place. Și ce păcat că trebuie să-l păcălesc !

— Ai o INSULA ?

— Insula Coroanei, am s-o moștenesc. E ca și a mea.

— Mai bine n-ar fi. Teo vrea să mergem acolo.

— Desigur. Inițiatoarea acestui plan sînt eu...

Sergiu aspiră vocea ei cu urechile, și chiar cu nasul. Curat ca o violină... Iar apoi avu mare chef să radă din țîfnoșenia ei.

— Încă nu există nici un fel de plan, fetițo. Deocamdată există numai o trăsnită de idee, adică mai puțin decît nimic. Tot atît de bine poți să propui o plimbare în Lună. Mi se pare la fel de realizabilă ca și o promenadă pînă la insula TA. Planul va trebui să-l construiesc eu, dacă accept ideea — și sînt tot atît de departe de a o accepta, ca de fericirea supremă.

— De ce ? Te rog ! Am absolută încredere în tine, iar în ce-l privește pe Teo... — pe el îl putem face uitat aici.

— Ca pe un geamantan uzat '... Deocamdată aș vrea să-ți obosesc mintea cu vreo trei întrebări...

— Îți stau la dispoziție, Xill...

Sergiu Ceclan părăsi audiția în pauză. Suferințele Violetei Valéry nu-i mai spuneau mare lucru, nu putea fi atent decît la propriile sale gînduri, și nici nu regăsea în muzică dulcea degajare de altădată. Dacă intra în combinație cu Teo et compania, dovedea stupiditatea cămilei care vrea să facă figura cu acul. Dar și cealaltă alternativă ! Nici un orizont, sacrificiul inutil. Curioasă situație. *Nu vrei să pleci. Însă nici să rămîi.* Care e soluția ? Am să mă consult cu Bala — își privi ceasul ; nouă seara. Nouă seara și nici un orizont. Ciudat, el o convocase pe Ceci pentru a se convinge de irealitatea „ideii", și cînd colo amica lui Teo dăduse răspunsuri exacte întrebărilor foarte exacte pe care le pregătise el, Xilliphant.

Pusese mai întîi sub microscop „originea ei suedeză", motivele pentru care nu se repatriase. Cecilia venise pe lume la București, părinții muriseră înainte ca ea să fi devenit femeie, lăsînd-o instalată confortabil, cu venituri asigurate de familia ei suedeză : pe cît se pare, erau niște bătrîni cărora apariția unui copil le-ar fi perturbat tihna, echilibrul. Fuseseră de acord să-și termine școala în România, cu condiția de a exersa permanent suedeza, prescrip-

ție din nefericire uitată ! La care Ceclan comentase : Păcat !

La șaptesprezece ani, „fetița“ făcuse o pasiune nefericită pentru Vidraru : chimist mediocru, poet ofticos, iar căsătoria, în mod fatal, amînase pentru un timp nedefinit întoarcerea către nord. Această mezalianță fusese rău primită de bătrînele ei rude din nord.

Urmase vijelioasa intrare în arenă a lui Teo — altă catastrofă — se despărțise de Vidraru, fără a se preocupa însă și de divorț, și — repede mai trecuse timpul — izbucnise, ca un buboi spart, războiul.

Excelent, și ce este cu insula Coroanei ? insistase Xilliphant, — mai mult pentru a-și face „datoria“ — e o INSULĂ frumoasă, mică, situată exact între fălcile Balticei, răspunsese Ceci, eu n-am văzut-o, însă am fotografii, ți le dau cînd dorești, și chiar ! chiar ! familia mea, de viță regală și străveche, are acolo ceva ce seamănă cu un mic castel și toți bătrînii aceia sînt foarte bătrîni, poate chiar între timp au și murit, iar eu sînt *deja* stăpîna INSULEI.

— Fericito ! i-o retezase Ceclan, și apoi îi veni un alt gînd mîrîit : Nu văd cum ar putea să aterizeze un avion pe o insuliță, pe o stîncă. Stînca nu e chiar atît de mică, mică pare de aici, precis că există porțiuni netede, deduc asta și din poze, explicase Ceci, dar e aceasta o problemă ? Se poate ateriza la fel de bine undeva pe coasta scandinavă. Insula Comoarei, pardon, a Coroanei, e numai la cîțiva kilometri de continent. Am undeva notată poziția exactă, meridianul, sau cum se zice. Scîrțîie ceva, mîrîise Ceclan, și nu știu ce ! Crezi, Ceci, că un drum cu avionul pînă acolo ar fi o formalitate ?

— E foarte greu, îmi închipui, dăduse dovadă fata de realism. Totuși, nu știu de ce, cred că tu poți face chiar și imposibilul.

Avionul, continua să mîrîie Xilliphant (de unde ? ăștia-și închipuie că poți fura un avion ca pe o bicicletă !), zborul de noapte, fiindcă numai noaptea exista o șansă să reușească, drumul peste o jumătate de continent printr-o rețea de capcane, și apoi, unde alimentezi pe drum, cum alimentezi ? Hellermann dăduse de înțeles că poate să aranjeze el problema carburantului, însă Teo fusese prea beat cînd tradusese, și nu numai Teo, ci chiar și neamțul. Ce ar putea să aranjeze, și pe care teritoriu, polonez, ceh, german ?

— Am să mai meditez, încheiase Ceclan convorbirea. Și „fetița".

— Eu ce fac, mă întorc la Teo ?

— Sigur. Deocamdată.

— Nu ai vrea să mă iubești, Xilliphant ?

Și în amorul ei brusc e ceva nelămurit — și Ceclan îi închisese gura — un om normal nu poate să facă mai multe lucruri dintr-o dată — înnebunește — Ești de acord că trebuie să amînăm iubirea ?

— Dar nu-ți cer decît — nu avea să afle ce anume, fiindcă din nou îi astupase gura, și voise s-o expedieze pe loc, năvălise plictiseala peste el — dar în momentul acela, ca într-o comedie prost regizată, la Clubul Piloților Vînători țîșnise — cine ? — nimeni altul decît Teo. Nu bănuia nimic, fiind în trecere intrase cu speranța că va da acolo de Xill, dar speranța îi fusese întrecută mult și, fiind beat, provocase un scandal la care Sergiu prefera să nu se mai gîndească. Teofil plecase turbat, recuperîndu-și-o pe Cecilia, căreia îi făgăduise în gura mare o bătaie bună — însă pe seară, calmat (știa să mintă Ceci !), venise să-și ceară scuze. „Fetița" îl lămurise că discutaseră numai despre MARELE ZBOR.

Din clipa aceea luase ființă această noțiune — MARELE ZBOR.

III

Balamela află totul, Xilliphant nu sări peste nici un amănunt, nici măcar peste incidentul cu Teo la Club, dar o făcu lejer, cum ai relata șotia unui poznaș, subliniind mereu, și privindu-și neîncetat ceasul, că nu avea nici o încredere în toată construcția — dar de la un anume punct, văzu înjghebîndu-se niscaiva urme de viață pe obrazul lui Bala care ceru și tot ceru informații suplimentare și apoi conchise, sigur — la naiba, vin și eu cu voi — doar n-ai să mă lași aici ? !

Ora nouă și zece — protejîndu-și piciorul rănit, Bala se dădu jos din pat, umplu paharele, se aflau numai ei doi în salon, ei doi și încă unul grav rănit care dormea — sau poate murise. Silviu se însufleți. O felie de lumină se așternea peste părul său rar, lins peste cap. Sergiu se miră auzindu-l, se miră și se gîndi la fata blondă de la subsol — pe care într-o noapte nebună o ceruse de nevastă. Privi ceasul — Bala vorbea de fix cincisprezece minute, aproape șaisprezece, plicticos, și oare despre ce ? Deși în timpul peroratiei sale Xill căscase îndelung și scormonise cu privirea toate ungherele camerei albe și luminoase, fără a descoperi ceva interesant, deși era neatent și asaltat de alte gînduri, urechea lui captase din rutină cuvintele, iar creierul, ca o placă sensibilă, înregistrase aproape totul, așa că mai tîrziu, cuprins de neliniște, putu să aleagă din noianul de vorbe aruncate de Bala cîteva mai importante. Silviu susținea că ideea merită să fie onorată, că trebuie întocmit d o a r un plan simplu și diabolic. Aveau cu ei și un pilot german — fapt grăitor ! Bala era adeptul unui determinism naiv pe care îi plăcea să-l considere științific... O anumită latură a ideilor lui Bala trezise totuși în

Ceclan o rezonanță stranie : de vreme ce ne cunoaștem trecutul, ce poate fi mai firesc decît să știm cît mai multe și despre viitor, dar nu chiar totul... doar că n-am găsit mijlocul de a-l explora, așa cum altădată oamenii nu aveau posibilitatea de a sintetiza oxigen sau de a zbura. (Xill : tare neconvingător, dar continuarea e interesantă) Trecutul și viitorul sînt talgerele aceleiași balanțe, cu punct de reazem în clipa prezentului, și e normal să cunoaștem fructele de pe ambele talgere. Dar, prezentul nu există, obiectase Xill. Clipa a s t a — a și trecut. Mai departe ! Nu doresc să știu ce-mi rezervă viitorul. Faptul de a fi obligat să citesc dinainte cartea vieții nu mi se pare luminos, ci dimpotrivă, sinistru — și cu o scuturătură a coamei, Xill dărîmă în ansamblu întreg eșafodajul lui Balamela.

Plecînd de la spital, se simțea obosit ca un cotoi bătrîn pe care streașina îl amețește. Silviu nu mai era de multă vreme un visător, un credul, el, un inginer ce devenise cu încetul ostil față de avantajele civilizației. Pe front comanda niște blestemate de tunuri care mereu se înglodau, și trecuse prin orori crunte, poate mai crunte chiar decît cele încercate de Xill, aviatorii fiind oarecum avantajați, în viață ca și în moarte...

Tîrziu, după miezul nopții, acasă, servitoarea Muti picotea în bucătărie, focul picotea în plită . furnizori misterioși îi aduceau adesea lui Muti alimente de bună calitate, arta culinară se menținea încă la un nivel acceptabil în casa lui, păcat că profita rar de acest avantaj. Ceclan află că o doamnă, o foarte frumoasă doamnă. se află în salon și-l așteaptă. Cecilia. Ca niciodată, atmosfera era dezmorțită, un butuc gros trosnea murind încetișor în sobă. candelabrul cu zece lămpi, din care funcționau doar trei, filtra o lumină inegală, arămie, adormitoare, care își și făcuse efectul : Cecilia atipise în fotoliul larg cu fruntea sprijinită în palmă, cu rochia bogat risipită împrejur. dar Xill nu elimină posibilitatea că s-ar preface. Cecilia însă nu juca teatru și, plecată în vis, îmbrăcase, desigur fără voia ei,

o mască misterioasă, pe care însă o păstră și după ce Sergiu o trezi. Ea strînse genunchii și-i zîmbi, un zîmbet ca un glonte tras direct în față. Spuse iute :

— Teo e la țară după provizii — așa că am venit la tine, pe unde *mi-ai* umblat, Xilliphant ?

Sergiu tăcu, în acest timp servitoarea orînduia masa. Cuvintele Ceciliei sunaseră atît de firesc ! Ca și cum, în absența lui Teofil, nici n-ar fi existat pentru ea altă posibilitate.

— Spuneai că preferi să-mi zici Sergiu.

— Azi e ziua cînd îl prefer pe Xilliphant. Îmi cînți la xilliphant ?

— Înțeleg de ce ai venit, fiind plecat Teo, n-are cine să fure lemne și e frig. Mănîncă, mănîncă, nu te sfii.

O compara cu „cealaltă", cu Planeta Trandafir Negru. Le înrudea o trăsătură nelămurită. Poate un soi de cruzime ?

— Teo se comportă de pe acum ca un conspirator — spuse Ceci legănînd în vîrful furculiței un pătrățel de carne aromată.

— Ce face ? Umblă în vîrful picioarelor și presară pe urmele sale usturoi, ca să deruteze copoii ?

— Cam așa ceva — mereu întoarce capul să vadă cine-l urmărește, prin localuri depistează tot felul de mutre plantate anume ca să-l supravegheze, pe scurt își dă importanță și pune în pericol *planul nostru.*

— Nu există nici un fel de plan !

— Dar tu cu ce te ocupi ? Ce mi-ai făcut azi toată ziua ?

— Dar Fritz Hellermann a mai dat pe la voi ?

— Xilliphant ! rămîn la tine în noaptea asta. Cu tine.

— Bun — dacă ții neapărat să complici lucrurile, rămîi. Le complici însă numai pentru tine, nu uita.

— Vom mai vedea, amenință tandru Ceci, și-și ridică brațele deasupra capului. Mor de somn. Du-mă, te rog, într-un pat cald !

O strîngere de inimă încercă Sergiu Ceclan Xilliphant cînd o privi cum trece prin spaţiul porţii, luminînd împrejurul ei, dimineaţa următoare. Sclipiri cenuşii năluceau pe umerii femeii care se îndepărta. Se îndepărta frumos. Ea îi ceruse să n-o conducă. Fusese naturală, simplă, duioasă. De-acum n-am să mă mai gîndesc la Ceci ca la o oarecare, gîndi Ceclan, şi asta, curios, după ce petrecuse o noapte cu ea.

Cîteva minute mai înainte zbîrnîise telefonul : Teo, se întorsese de la ţară — peste aproximativ un ceas va pica, împreună cu „aliatul". La sfîrşit, cu o ezitare, Teo îl întrebase dacă n-are idee unde e Cecilia. Sergiu n-avea idee. „Aşteaptă-ne, Xill, avem de luat decizii importante". „În acest caz, încearcă să-ţi menţii mintea limpede", îl sfătui Xill, de pe acum agasat.

CAPITOLUL PATRU

I

— Prietenul Fritz ar dori să afle întîi și-ntîi amănunte cu privire la informatorul tău.

— Da ? Să zicem că unu șaptezeci și patru înălțime, greutate șaizeci și patru, pantofi patruzeci și doi. Altceva ?

— Știi b i n e că nu așa ceva îl interesează pe Fritz !

Xilliphant își fixă cu limpede ostilitate musafirii. Afacerea căpăta din ce în ce mai mult aspectul unui joc de copii subdezvoltați. Nici două ceasuri de cînd plecase Ceci. Nu putea fi vorba de mustrări de conștiință, de mult depășise faza cînd l-ar fi putut încerca astfel de sentimente bune de tot disprețul. Pur și simplu în clipa aceea se simțea inferior bețivanului de Teo, și asta chiar datorită Ceciliei. Se înfruptase și el cîteva ore din „avutul“ lui Teo, jalnic, profitase de absența stăpînului ca un trepăduș oarecare ! Privi ceasul — zece și unsprezece, încă doar cîteva zile de permisie și dacă le va cheltui întîlnindu-se mereu cu Hellermann, cu Teofil, iar pe ascuns cu amica acestuia din urmă, construind planuri utopice, bîlbîind cuvinte sonore precum marele plan, marea evadare, MARELE ZBOR, e ca și cum s-ar afla pe front sau chiar mai rău. Acolo cel puțin știi că te afli în capcană !

Ora zece și douăsprezece — a mai trecut un minut. Să iasă în taină din joc, să dispară. Tot o evadare, la naiba. Un deșert cu multă zăpadă, cu urme de lupi, cu dulcea

amenințare a morții, ca atunci, în tinerețe — și pe loc alungă acest gînd. Xilliphant nici nu bănuia că un loc asemănător îl și aștepta iar. Ceasul. Zece și treisprezece. Zise :

— Pe „aliat“ să nu-l intereseze persoana informatorului, ci rezultatele. Tradu-i te rog — și cît mai categoric.

— Fritz nu înțelege rezerva ta. Ne aflăm în aceeași oală și trebuie să punem t o a t e cărțile pe masă.

— Eu păstrez totuși numai pentru mine un brelan de ași — iar scumpul nostru „aliat“ să facă bine să nu mai insiste ! Parcă am fi la o conferință de pace, încă nici n-am intrat în subiect că au și apărut dificultățile.

Apoi își aminti. Noaptea, adormind, Cecilia d a c t i l o g r a f i a s e îndelung pe pieptul său ca și cum ar fi transmis un tenebros mesaj din lumea visului... sau în lumea visului. Curioasă manie. O căldură îi învălui pieptul, și un regret, iar, i a r am înșelat-o pe Planeta Trandafir Negru, și : sînt la fel de mediocru ca oricare din ei. Și cum Teo continua să explice, Xill i-o tăie :

— Or fi fiind ei rasă de stăpîni, dar în casa mea Herr Fritz să nu comande, că poate-i îndrept nasul său deviat, cu un pumn.

— Xill, ascultă-mă, încercă să-l calmeze Teo destins și pașnic fiindcă nu apucase încă să se umple de alcool. Fritz nu se consideră nici stăpîn, și nici nu are pretenția de a comanda. De altfel — Hellermann aruncase iute cîteva vorbe — iată-l de acord, să trecem peste persoana informatorului ca peste un obstacol invizibil, îți place comparația ?

— Place și pace tuturor, rînji Ceclan cu colțurile gurii ridicate. Cunoaște Herr Hellermann aerodromul Tx—X din pădurea Branište ? Întreabă-l !

— Da, îl cunoaște suficient de bine, traduse Teofil. Se află în relații de camaraderie cu doi piloți de acolo, îl cu-

noaște încă din Germania pe colonelul Kellge, comandantul.

— Relații de camaraderie, se strîmbă Xill. Bun, aceste „relații" ar putea servi MARELUI NOSTRU PLAN — Ceclan își permise o salvă scurtă de ris. Pe lîngă Tx—X a fost tăiată în pădure o pistă auxiliară, pe care omul meu a localizat vreo trei *Junkers* de transport, și un vechi *Honduras-Fokker* utilitar ce ar putea fi *șutit*, în anumite condiții ideale, de pildă dacă-i va lovi brusc damblaua pe toți. Această relicvă a fost reechipată și servește pentru școală și antrenament, și ne-ar servi poate și pe noi, fiindcă la ceva mai bun, de pildă la un *Messer* nu e cazul să năzuim, deși parcă l-aș prefera, și dacă ar fi la alegere după pofta mea, aș șterpeli un *Spitfire* — tradu-i aliatului, sper să nu se mînie

— De ce s-ar mînia ?

— *Spit*-ul e britanic, și face mai multe parale decît *Messer*-urile lor.

— Lasă asta ! Fritz zice că avem nevoie de planul detaliat al aerodromului.

— O știu și eu — ar fi următorul pas — planul îmi va fi predat astăzi seara.

— Xilliphant, ești un semi-zeu.

— Spune-i și neamțului, tradu-i că sînt un semi-zeu, să știe că avem și noi, se distră Sergiu.

— Ți-am spus de nenumărate ori că Fritz nu e din ăia care...

— Totuși, tradu-i, îl opri Xill, poate îmi place să fiu considerat semi-zeu.

Teo croncăni pe direcția lui Hellermann care zîmbi, timid, sau arogant, greu de spus, și dădu un răspuns trist prin sinceritatea lui :

— Cred. Înțeleg. Nu mi-ar displace nici mie să fiu semizeu. Dar știu că nu sînt.

— Acum, înainte de a continua lucrările, vorbi Xilliphant după ce înghiți răspunsul foarte indigest al lui Hellermann, aș pune și eu o întrebare decisivă, tot ne plac vorbele mari, iată întrebarea — Sergiu tăcu, în salon își făcuse apariția „nepoata", mai aeriană, mai intelectuală decît oricînd, cu programul audițiilor pe ziua următoare.

După o ezitare dictată de buna cuviință, ea își tăie drum, lipsită de șolduri și de alte atribute ale feminității. „Aliatul" o salută, ridicîndu-se. Ceclan îl prezentă pe Teo: este domnul care zăcea data trecută în stare de mare provizorat pe canapea. Teofil îi pupă mîna, Olimpia lăsă programul și părăsi încăperea prin altă ușă.

— Bun ! Unde am rămas ?

— Xill, zise Teo, puțin transpirat, cu șuvițele muiate căzîndu-i pe frunte, împrejurul tău mișună o întreagă r e ț e a — cine-i arătarea și ce raport secret ți-a înmînat?

— Dacă mai faci glume pe seama nepoatelor mele („dar de fapt cîte am ?") te poftesc afară — nu mă mai întrerupe — care e întrebarea ? (Privire spre ceas, unsprezece fără un minut.) Da. Hm. Da. Ce-l determină pe dumnealui, un neamț atît de german, să aspire la o „retragere" din războiul acesta ? Teo, să-i traduci exact !

— Nu mai înțeleg nimic, își frămîntă Teo degetele subțiri, galbene. Ce dorești, și ce nu dorești — ce să traduc, ce nu — ia dă ceva de băut !

Teo zicea bine — prea multă luciditate nu duce nicăieri ; Xill turnă în pahare, și în cele din urmă, după o lungă și împiedicată conversație căpătă răspunsul „aliatului".

— Vezi, băiete, Fritz Hellermann face parte dintr-o veche sectă religioasă, aproape interzisă în Reich, sau chiar interzisă — treaba asta n-o știam nici eu, și-s mirat. Un fel de pocăiți, dacă înțelegi, credința lor nu acceptă războiul și în general violența și mulți bărbați din sectă

au refuzat să îmbrace uniforma militară, și bănuiești ce li s-a întîmplat. Interesantă chestie, nu ?

— Observ însă că religia lui nu interzice folosirea exagerată a dulciurilor (Fritz rontăia acum bomboane dintr-o pungă roz), dar, în orice caz măcar parțial, răspunsul mă satisface, deh ! De mi-ar fi cîntat și el că războiul e pierdut, refuzam să-l mai văd, melodia asta deja mă plictisește — (ora unsprezece și un sfert).

Hellermann vorbi iar — ce mai zice ? se interesă Sergiu.

— Că el nu e un fanatic al acestei religii, dar respectă credința părinților săi.

„Aliatul", vorbind germana, i se adresă direct lui Ceclan.

— Are și el o mică întrebare, traduse Teo, de ce te uiți la ceas din minut în minut ?

Sergiu îl cîntări pe „aliat" observînd cum i se dilatașeră nările — prin toată casa penetrase un miros bun de cafea veritabilă. M-da, pe un fritz adevărat, chiar pocăit, cafeaua nu poate să-l lase indiferent.

— Să admitem că e un tic. Sau poate doresc să știu neîncetat în a cîta clipă a vieții mă aflu.

— Nu e un răspuns formidabil.

— Nu e, dar altul n-am.

Cînd Muti veni cu tava, Xillíphant o rugă să-i aducă forfecuța de unghii. Instrumentul însă călători în salon pe palma Olimpiei. „Aliatul" i se adresă, rugînd-o să-i onoreze cu prezența ei, poate bea o cafea ? Muziciana răspunse că pe ea stimulentele mai mult o obosesc, nu folosește niciodată surogate — dar nu e surogat, explică Fritz — ba da, răspunse harpista, surogat de emoție. Ceclan avu un gînd mormăit : mai știi ce iese de aici ? Poate-l combinăm pe „aliat" cu „nepoata". Al dracului de repede îmi cresc unghiile !

II

Vorbiră și despre „încărcătura“ avionului (Olimpia, scuzîndu-se că pleacă la cursul de contrapunct, se topise). Încărcătura avionului ! — Xill privi tabelul întocmit de Hellermann : numele „călătorilor“ plus x, neprevăzutul ! El, el, cîte povești minciunoase nu aruncase în stînga și-n dreapta ? Cîndva, asta are să pară cea mai minciunoasă, că prea e tîmpit de reală. Își aprinse o pipă, lăsă forfecuța alături de ceașca de cafea și se gîndi la mania stranie a Ceciliei de a d a c t i l o g r a f i a. Poate își dactilografiază gîndurile ascunse, ziua, iar cînd adoarme, u l t i m u l g î n d. Poate ! Cînd era elev, Xill avea mania de-a ascuți creioane. Acest serviciu îl făcea oricărui coleg. Uneori ascuțea creioane în gînd, creioane frumoase, de toate culorile. Unele din creioanele ascuțite în gînd aveau imprimate pe ele trupuri de negrese, cîini lungi, subțiri, lilieci, frunze, bărci, continente.

Probabil fiecare om sau dactilografiază sau ascute creioane sau face altceva asemănător, un fel de *mic păcat,* fiindcă nu vorbește nimănui despre asta, și mic — fiindcă e într-adevăr mic.

Hellermann trecu în dreptul fiecărui nume, greutatea : Cäcilia — 65, Teofil — 70, Sergiu — 70, Fritz — 65, x — 58.

— Iată ! Iată pentru ce aveam nevoie de „aliat“ ! trăncănea Teo, privind cu stimă tabelul. Are să calculeze la gram și sanviciurile din poșeta Ceciliei !

— Dar x ? De ce are exact greutatea unei femeiuști nostime ?

Trupul costeliv al lui Teofil execută o curbură de arc de pod, în timp ce transpunea în nemțește observația lui Ceclan.

— „Aliatul“ pretinde că neprevăzutul poate lua și chipul unei femei. Ba chiar că e preferabil să ia un astfel de chip.

— Da — fu de acord Xill — în comparație cu mutra unuia de la *gehainestatspoliței*, atîta doar că ăia nu-s așa de ușurei. Comunică-i în orice caz lui Hellermann (de ce să nu le ofer și eu surprize ?), că îi rog să treacă pe tabel, alături de *x*, pe *x secund*. Sper să se bucure !

— Te gîndești la cineva anume ?

— Tot omul cu propriul său neprevăzut. Comunică-i !

Hellermann nu făcu nici un comentariu, îl puse pe hîrtie și pe *x secund*, apoi se interesă, prin intermediul lui Teo. de greutate.

— Maximum cincizeci și trei de kilograme, explică Sergiu, înfățișîndu-și trupul slăbănog al lui Bala.

Uite că și eu încep să iau lucrurile în serios, își surprinse propriile calcule. Consultă ceasul — munca la tabel, atît de puțin importantă, le răpise treizeci de minute. Probabil că pentru a pune la punct r e s t ul, vor fi necesare încă doar vreo cîteva secole, fiindcă desigur mintea de neamț pocăit a lui Hellermann va mai născoci nenumărate tabele ce vor trebui completate, tabele, scheme, hărți, orarii — și în fond, are dreptate. Are.

— Ce te mai interesează, Xilliphant ?

— Hm ! Îndeamnă-l pe „aliat“ să îngaime concepția sa cu privire la traseu. La urma urmelor, nu pot să le fac eu pe toate !

Scurtă convorbire între Teo și Hellermann. Fritz suge o nouă bomboană, vorbește liniștit și melodios ca și cum ar da consultații cu privire la originea sunetelor, și clatină capul, de două ori la dreapta — de două ori la stînga.

— Fritz propune să discutăm poimîine ruta.

— Iar eu nu sînt obligat să accept toate propunerile sale ! Anunță-l că eu am un creier mai slobod, că pot să jonglez cu mai multe gînduri în aceeași zi — și că vreau, vreau a c u m să cunosc ideile sale ! Vreau să știu ce este cu alimentarea !

Teo, speriat, conversă iar cu „aliatul", care răspundea scurt, cu un mic zîmbet care-l umilea pe Ceclan.

— Ce ai dori să cunoști în primul rînd, Xilliphant ?

— Pe toți dracii, traseul ! Există o singură șansă, dar eu n-o văd, în schimb prevăd celelalte două milioane de posibilități de a fi interceptați, de a fi conduși la o aterizare forțată sau de a fi doborîți cu un simplu strănut al oricărui aparat de vînătoare ce poate lua viteze mai mari decît a carului cu boi sau a șaretei trase de căluțul Tropoteală.

— Căluțul Tropoteală ? Ești nebun ? Ce-i aia ?

— Nu știu — n-are importanță ! La ce c u l o a r s-a gîndit mintea lui Fritz ? Ucraina — Polonia —Baltica, sau poate Ungaria—Polonia ?

— Mă — ce porcărie ! Tu de ce nu știi germana (sau te prefaci ? !), Fritz de ce nu înțelege limba noastră cea dulce ca mierea ? Vom trece, așa zice Fritz, direct peste Reich, și chiar pe deasupra Berlinului, fiindcă cea mai sigură condiție ca să dai de bănuit e să zbori pe furișate. Preferabil e la vedere. Înțelegi ceva din tactica asta ?

— Înțeleg doar că e smintit, dar în aceeași măsură sînt și eu fiindcă stau de vorbă cu tipi de teapa voastră — dezertori. Acum întreabă-l unde alimentăm.

— Între două mărunte localități, la granița slovacă, vom avea pistă de aterizare, carburant și chiar cafea caldă.

— Îmi vine greu să cred că există colțuri de lume în care poliția doarme. Pistă de aterizare, benzină, cafea, și încă mai ce ? Întreabă — din pură curiozitate, *x* al său, neprevăzutul în greutate de 58 kilograme, în ce punct se va îmbarca, aici, sau la punctul de alimentare ?

— Se va îmbarca aici. Dar *x* al tău — unde ?

— Ce întrebare fără sens ! Eu n-am pe nimeni la punctul de pe graniţa slovacă. Neprevăzutul meu *x* se va îmbarca firește aici.

— Fritz a pus întrebarea din politeţe, el nu vrea să fie indiscret, el presupune că vrei să duci cu tine o doamnă.

Pe neașteptate, Fritz Hellermann rîse și mai aruncă în gură o bomboană cînd auzi răspunsul lui Xilliphant.

— Roagă-l să rîdă mai des — îl umanizează. Și se pomeni fluierînd ceva din *Nabucco*. Privi ceasul. Orele treisprezece și unu. Alarmă.

III

Privi ceasul. Avioanele trecuseră mai departe. Omenirea a făcut tot posibilul pentru a-şi crea o existenţă imposibilă. Trebuie să lupţi pentru a supravieţui. Non sens. Sensul existenţei omului e să se bucure de viaţă — are una singură — dar iată că nu mai are timp şi de aşa ceva. E prea ocupat cu activitatea demenţială care-i asigură, de bine, de rău, ziua de mîine. De poimîine, eventual, dacă eşti optimist. A trăi pentru a trăi nu e o justificare.

Nu !

Ceclan privi din nou ceasul, cinci şi trei, şi se gîndi că ar avea chef să ascută niște creioane colorate, ca în

copilărie, ba chiar să le rontăie, creioane cu negrese, tigri, palmieri, pistoale, avioane. Avioane — nu.

— Deci ? Pe unde trecem Carpaţii ?

— Din partea mea, pe oriunde. Pe valea Topologului, între Negoiul şi Surul, sau pe Rîul Doamnei, sau...

„Aliatul" făcu însemnări pe hartă, apoi vorbi. Teo, impresionat, tălmăcea.

— Fritz face următoarele propuneri.

— Ascult cu mare interes ! se şi irită Sergiu, deja asCuţind în minte un creion pe care se aflau imprimate banane galbene-verzui. Nu ne costă nimic să facem planuri, chiar MARI PLANURI.

Şi înregistră, exact, deşi cu o ureche absentă, „expunerea" lui Fritz Hellermann. Buzele groase ale neamţului se modelau pe măsura cuvintelor rostite, iar gura lui Teo cînd ondulată, cînd strîmbă, îşi îndeplinea cu o comică seriozitate misiunea de a face accesibile lui Sergiu ideile „aliatului". La mijlocul expunerii, Fritz Hellermann ridică brusc ochii fixîndu-l intens pe Xilliphant, transmiţîndu-i iarăşi un zîmbet de om ce se priveşte în oglindă şi e mulţumit de înfăţişarea sa. Un surîs scurt dar şocant, ca o înţelegere tacită între ei doi, la care „translatorul" nu participa. Ceclan rămase cu gîndul suspendat. Hellermann continua să vorbească, la fel de liniştit, chiar puţin tînguios, parcă ar fi făcut elogiul unui coleg dispărut. Sergiu reţinu amănunte curioase. Vor zbura (? !) conform planului, în noaptea ANULUI NOU, din raţiuni care se subînţeleg, vor survola (chiar !), de-a lungul frontierei poloneze. Reţinu şi numele unor localităţi germane, parcă Görlitz şi Cottbus, pe rîul Spree. Undeva, între orăşelele amintite „cineva" are să-i aştepte — Fritz făcu o divagaţie sentimentală. La marginea unei păduri — ca o linie neagră, de sus — funcţionase cîndva şcoala de zbor fără motor. Nu bănuise atunci că va pilota avioane de luptă ! Visul lui era să devină pilot explorator, să aterizeze în Groenlanda, ori la Polul Sud. Acolo, la planorişti, prima sa încer-

care de a se dezlipi de planetă era să se soldeze cu un sfîrșit definitiv...

(Fiecare dintre noi are la activ un accident virtual pe care nu-l poate uita și care, din motive misterioase, e mai important decît chiar accidentele reale, întîmplate. Chit că după aia Hellermann trecuse prin zeci de ocazii de a muri, el revine mereu cu un soi de macabră dragoste, cu o morbidă duioșie la incidentul cu cablul ce nu s-a desprins la momentul oportun. La fel și eu — mîrîia interior Xilliphant. Am avut de atîtea ori ocazia să-mi pun pielea pe băț, și totuși mereu și mereu respir aerul e v e n i m e n t u l u i de acum unsprezece ani.

Hellermann trecuse la un al doilea punct de alimentare „de rezervă", între Horka și Ntesky. Ceclan reprimă o întrebare, dacă ar fi pus-o, înseamnă că lua chiar în serios p l a n u l. Întrebarea ar fi sunat : în atît de puține zile cîte mai sînt pînă la ANUL NOU, cînd vei avea răgazul să aranjezi și asta, *mein Herr ?*

Iar Fritz vorbea, el descria acum insula Börnholm, pe care o vor lăsa la stînga ; trecu la insula Öland, lungă ca un mat, la extremitatea căreia se află insula Comoarei, ba nu, a Coroanei.

Cine greșise, Fritz, sau „translatorul" ?

Ceclan apucă păhărelul. Constată cu dezgust că îi tremură degetele. Teo se plimba prin cameră, se auzea cum îi trosnesc oasele. Pe neașteptate, privind mîna lui Xilliphant, „aliatul" făcu o remarcă pe un ton aspru.

— Trei zile înainte de MARELE ZBOR, nimeni nu bea nimic, traduse Teo. Mai exact Fritz zice că nu vor bea piloții, eu, în momentul decolării voi face tot posibilul să fiu criță.

Sergiu începu să rîdă cu sughițuri.

Apoi, în chip inexplicabil, Sergiu Ceclan Xilliphant leșină.

Traversa pentru întîia dată straniul fenomen al leșinului. Avea să povestească mai tîrziu în felurite chipuri

senzațiile pe care le încercase. Una dintre variante era că leșinul nu e „un fel de moarte", cum e considerat de către unii — sau, judecînd invers — că dacă moartea ar fi un fel de leșin care se prelungește la infinit, ar merita să mori cît mai curînd... Ceclan, care e un mare minciunos, pretinde că în timpul leșinului a fost perfect conștient de tot ce mișca împrejurul său, atîta doar că nu se simțea capabil să reacționeze — și că numai după ce starea de leșin s-a transformat în somn — un somn cu vise ! — s-a detașat de mediul înconjurător. În orice caz, cît a ținut leșinul el era ca un fiord adînc ce primea sunetele, fără a le înapoia.

Cînd și-a revenit, în căpătîiul lui se aflau două femei, Cecilia, în rochie argintie, deasupra căreia ochii ei sclipeau cu și mai adîncă vinovăție, și Olimpia, „nepoata"-harpistă, care imediat dispăru.

— Teo m-a plantat lîngă patul tău „de suferință", cu dispoziția de a te pune pe picioare prin orice mijloc (un gînd jucăuș ridică colțurile gurii lui Xilliphant), altfel MARELE PLAN, fără tine, e compromis. Vrei puțin ceai ?

— CEAI ? și Ceclan sări din pat, constatînd cu stupoare că e în pijama — cine îl dezbrăcase ?

— Te mai doare capul ?

— Nici nu m-a durut, sînt sănătos, zdravăn, antrenat..

— Ești foarte vulnerabil — spuse suedeza. Mai vulnerabil decît Fritz și chiar decît Teofil, pe care îl disprețuiești. Mai vulnerabil decît amîndoi la un loc.

Oare cum vine — „amîndoi la un loc" ? Xilliphant avu o senzație de parcă i-ar fi umblat cineva prin gură cu o șurubelniță rece.

— Ai chef să înjuri, știu, spuse Cecilia, cu o nouă modulație a vocii. Totuși, nu e neapărat necesar să fii mitocan Dacă vrei — dacă te simți bine — plec Eu știu ce s-a întîmplat cu tine.

— Știi — da ?

— Da ! Ochii ei deveniseră opaci. Te-ai speriat, Xilliphant. Tu ! Prea ai luat în serios MARELE ZBOR.

— Dimpotrivă, fetițo. Sînt unicul care n-am luat în serios „jocul" vostru. Și nici acum nu-l iau. N-am vrut să plec ! Nu vreau să plec !

— Sergiu ! Mă asculți ? Vrei ? Teo se teme, Fritz se teme, ambii se bizuie pe tine, care însă ești absolut absent, îngrozit ! Tu ești singurul care a așezat în balanță toate elementele...

Sergiu, în pijama, își turnă cafea și se trînti în fotoliu.

— ... ceea ce este o mare greșală, dragul meu. Acțiunile nebunești nu pot fi înfăptuite cu luciditate — luciditatea frînează.

Tăcu, merse pe diagonala camerei — nu i se auzeau pașii. În schimb, din odăița „nepoatei" răzbăteau, ca strecurate printr-un filtru de vată, sunete de pianină. Ceci zise, rămînînd cu spatele la Xilliphant :

— De ce ? De ce te sperie un lucru atît de mic ? Vrem să evadăm, nu ?, și încă în condiții excelente. Alții, ca să fugă dintr-o temniță, au săpat galerii prin stîncă. Pe cînd galeria noastră trece prin aer.

— Ceci ! Nu mai turna sirop peste mine — mi se năclăiește părul. Du-te la Teofil al tău. Îmi dau seama acum — sînteți predestinați, niciodată nu veți scăpa unul de celălalt.

Cecilia ieși fără să răspundă — Xill privi ceasul — ceasul nu era la locul lui, i-l scoseseră cît fusese leșinat.

— Cît e ora ? zbieră Xilliphant, nu se știe către cine.

— ÎÎÎÎÎ... eeeee... ooooo ! veni de undeva ecoul.

CAPITOLUL CINCI

Un soare primăvăratec, scăpărător, stă fixat pe mijlocul cerului. Zăpezile, pe crestele dimprejur, mari peceți pudice. Bărbatul care șade în pragul cabanei e cărunt, solid, trist.

Nu e tînăr.

Trage rar din pipa mereu gata să se stingă. Cîndva blond, chipeș, acum trecut de șaizeci, pe fața lui rămasă energică se citește limpede amurgul. Urmărește cu coada ochiului două puncte ce urcă, un punct mare și un punct mic. Un om și un cîine.

Peste o jumătate de ceas, cele două puncte s-au apropiat mult. Punctul mare e un bărbat mic, în pufoaică descheiată, înfipt într-o ciudată șapcă de catifea al cărei larg cozoroc îi apără ochii de soare. Punctul celălalt e un cățel negru zulufat, poate un pudel.

— Bună, domnule Horst !

— Ce este nou, Pavel ? Bine ai venit.

Mai pălăvrăgesc așa două sau trei minute, indiferenți, apoi tînărul trece la fondul chestiunii. Ar vrea să știe dacă javra neagră și zulufată pe care a tirît-o după el e de rasă, ori e corcitură. Horst e o autoritate în materie. El abia aruncă o privire pe direcția minusculei potăi. Nu se grăbește, nu se grăbește să dea răspuns, și nu se grăbește în general. Cînd are vizitatori, îi place să-i reție

cu vorba lui rară, uneori le spune și povești — iată că s-a ivit ocazia din nou.

— Pavele ! Mai în tinerețe credeam că știu totul despre cîini. La noi în familie, ca la mulți dintre sași, era o tradiție, străbunicul, bunicul, tata și apoi eu — am fost cu toții nișteași în materie de cîini și chiar de dresură. Tata a scris și cărți pe-acest subiect. Ai vreme ?

Tînărul Pavel răspunse că are timp berechet, deși ar fi preferat ca moș Horst să-i comunice direct concluzia asupra javrei în cauză, sărind peste ocoluri.

— În timpul războiului, am fost o vreme administrator pe un aerodrom. Intendent șef. Să nu crezi că intendent înseamnă nazist, eu eram ofițer, și-aici se întrerupse o clipă fiindcă pudelul, puțin obosit, veni în fața lor, se așeză și începu să se scarpine. Urmărindu-i mișcările, Horst pierdu șirul. Îl regăsi după un interval.

— A fi ofițer în armata germană nu însemna obligatoriu să fii și nazist.

— Știu asta, zise Pavel, moale, cam plictisit.

— Îmi pare bine că știi. Multă vreme după război, era mare încurcătură în capetele oamenilor. Bine. Eram ofițer de administrație, acela care se ocupă cu aprovizionarea și celelalte aiureli. Un pilot, nici nu-mi mai amintesc numele lui, făcuse la noi antrenamentul de readaptare, după spital și, întorcîndu-se pe front, mi-a adus un cățel cu care n-avea ce să facă și-i era milă să-l lase de izbeliște. Un pui de cîine oarecare, poate cu vagi urme de rasă doberman, o corcitură pe care un cunoscător n-ar fi dat un creițar. Totuși, era un cîine, pe atunci iubeam mai mult cîinii decît oamenii și l-am oploșit pe lîngă mine și i-am dat numele pe care-l au majoritatea cîinilor din țara asta, Azor. De altfel, fie vorba între noi, nici nu merită nume mai selecte pentru că la noi nu există un adevărat cult al raselor. Omul de pe stradă nu știe deosebi un Saint-Bernard de un Cooley scoțian. Și-apoi, i-am pus nume românesc din prevedere, puteam fi trimis în altă parte

oricînd, pe front sau la dracu-n praznic, iar Azor rămînea aici, și cu un nume ca Frederik, de pildă, cum s-ar fi descurcat, te întreb ?

— Și eu mă întreb, zise Pavel, resemnat. Horst nu-i băgă în seamă tonul.

— Bine, băiete, și, ca să mai scurtez povestea care-i chiar frumoasă, acest cîine Azor, așa lipsit de sînge ales cum era, a crescut mare și frumos, și neașteptat de deștept. Pot spune că a fost cel mai deștept cîine din partea asta a lumii. Da. Pot spune chiar că a fost un cîine de excepție, un cîine genial, și ai să vezi îndată de ce. Am eu o bănuială pentru care ar trebui să fiu imediat declarat nebun, numai că nu-mi pasă. Nebun ? Ei și ce ?

Azor trăia pe aerodrom alături de mine și era prieten bun cu piloții. Era mare, pe spate îi creștea o blană deasă neagră de cîine lup, dar urechile îi atîrnau blege. Ciudată corcitură. Îi însoțea pe piloți la avioane, îi plăcea să sară în avioanele de transport, să „converseze“ cu aviatorii. Sînt convins că înțelegea vorba omenească. Era sensibil, o injurătură îl îndepărta de tine. O lovitură de picior însemna ruperea definitivă a relațiilor. Eu l-am lovit o singură dată, și uite cum s-a întîmplat asta.

Mică pauză. Tînărul Pavel privește munții și e neatent.

— Venise Revelionul lui patruzeci și patru, iar eu m-am îmbătat. Colonelul Kellge era comandantul aerodromului, un cretin. Suficient să-ți spun că nu suferea animalele, cîinii, caii, mîțele, ca să mă crezi că era cu adevărat cretin. Se pregătea să rostească un toast, știi tu ! Se pregătea deci să rostească acel toast inutil, cînd ochii i-au căzut pe cîinele meu Azor care, în sala mare a popotei, sărbătorea și el Anul Nou alături de piloți. „Horst ! Scoate animalul de aici !“ a ordonat Kellge. Și a mai spus : *pute !*

Mințea. Am executat ordinul, l-am trimis afară pe Azor cu o lovitură de bombeu. Groaznică jignire. Dar

eram turmentat, ce vrei ? Nu lovitura a fost dureroasă, cît jignirea a fost mare. Mare. Imensă. Tu nu fumezi ? Nu l-am mai văzut pe Azor din noaptea aceea.

— Da ? Şi unde s-a dus ?

— Aici e partea a doua a istoriei.

— A doua ?

— Da, a doua. Pe aerodrom la noi, în noaptea de Revelion a lui patruzeci şi patru s-a întîmplat ceva incredibil, a fost furat un avion. Un avion a dispărut. Şi-a luat zborul *singur*.

Pavel, distrat, crede că n-a auzit bine.

— Cum, singur ?

— Pare de necrezut, dar judecă şi tu. Nici unul dintre piloţii noştri n-a fost dat lipsă. Nu putea fi nimeni din-afară, fiindcă poţi să-ţi închipui cum e organizată paza împrejurul unui aerodrom german. (Nuanţă de mîndrie în glasul sasului, care îşi scarpină uşor bărbia.) Nu se poate strecura nici un şoarece.

— Cred ! Şi atunci ?

— Atunci, eu am spus a doua zi în glumă că Azor, supărat, a sărit în avion şi a întins-o. Era familiarizat cu avioanele.

— Merge, ca glumă.

— Crezi ? Mie, cu timpul ideea mi s-a părut interesantă. Am căutat şi am găsit argumente în sprijinul ei. Îţi închipui, un cîine la manşă ! De ce nu ? Un cîine deştept.

Pavel rîse fără convingere.

— Ce s-a întîmplat cu avionul, domnule Horst ? Cu avionul furat.

— Nu mare lucru, Pavele. A fost interceptat de două *Messerschmitt*-uri „G", şi, cum n-a răspuns la somaţie, l-au doborît.

— Păcat ! Unde ?

— Unde ? Asta e greu de spus.

— Nu l-au căutat ? Nu l-au găsit ?

— Nu tocmai... Moș Horst își scutură pipa. Dumnezeu știe care e adevărul. Echipe speciale au plecat la locul presupus, dar n-au descoperit avionul furat și doborît.

— Dar, devine ceva mai activ Pavel, un avion nu e un ac în carul cu fîn.

— Ai dreptate. Dar e posibil că, noapte fiind, piloții de pe „G"-uri n-au localizat poziția. Avionul acela n-a fost descoperit niciodată, dacă nu cumva au păstrat secretul. Dar dacă nici n-a fost doborît ? Un avion pilotat de un cîine cine știe ce surprize îți oferă !

Doborît la nord de Kirovograd, rănit foarte grav, trimis la intendență după un an de spital, nu e de mirare că-i lipsește o doagă, medita Pavel, coborînd muntele, urmat de javra mică și neagră (care, desigur, n-ar fi în stare să piloteze un avion). Uitase să-i mai ceară părerea lui moș Horst. De altfel nici n-ar mai fi avut încredere.

Rămas iarăși singur, fostul intendent ce-și zice ? La ce se gîndește ?

Poate gîndește așa : l-am încurcat rău pe săracul Pavel. Și-și zice : Cum mai trece timpul ! Și totuși, nu știu care filozof a zis că trăim prea mult...

CAPITOLUL ȘASE

I

La ora douăzeci și trei și patru minute după ceasul lui Sergiu Ceclan Xilliphant, un vînt se porni să măture norii. Într-o spărtură îngustă, năluci prima stea, albăstruie, neliniștită, gînditoare. Și, prin ceva nedefinit, provizorie, far nu eternă. Pe urmă, la orizontul nordic, ochii lor descoperiră o lumină, dar probabil nu era vorba de un astru, ci de un misterios semnalizator de pe piscuri. Vîntul continua să împrăștie ceața și deodată, cu un glas macabru, Teo fredonă :

Iubito cu degete lungi...

Noaptea deveni luminoasă din cauza zăpezii.

Apoi prin mijlocul poienii trecu lupul singuratec, palid scăldat într-un rest al lunii. Urletul lui fu auzit doar ceva mai tîrziu, foarte departe și foarte aproape. Un cor de glasuri aspre îi răspunse din altă direcție. Poate că undeva bătuse un gong și venise momentul cînd se retrăgeau haitele.

Pe urmă, vîntul se încurcă în propriile-i ițe și căzu. Copacii se auziră în zvîrcolire, departe, împrejur. În zăpadă, exact alături de ei, se iviră urme late și adînci, ca și cum un animal invizibil ar fi călcat chiar atunci pe acolo. Teo fredona mereu aceeași melodie, *Iubito cu degete lungi*. Xilliphant și Hellermann reveniră la ora douăzeci și trei și douăzeci : gata, drumul e liber.

Teo întrebă :

— Ați ucis ?

— Taci. Tu întreabă-l acum pe Hellerman dacă această persoană streină îl reprezintă pe *x*. Neprevăzutul.

— Da, Xill. Este domnișoara Hildegunde Walther.

— Bun. Asta de aici e Silviu Balamela.

— Îl cunosc.

— Știu, dar explică-i „aliatului". Silviu Balamela, prietenul meu, *x secund*. Vreau să știu dacă are ceva împotrivă.

— Nu. N-are. E încîntat de cunoștință.

— Se vorbește prea mult. Nu mă întrerupeți. Teo, întreabă-l pe „aliat" cum rămîne cu scaunul din stînga.

— Asta ce înseamnă ?

— Nu te privește. Întreabă-l !

— Fritz spune că scaunul din stînga îl vei ocupa tu. Deasupra teritoriului german veți schimba locurile.

— Da. Așa e rezonabil.

— Dar ce înseamnă scaunul din stînga ?

— Nu fi idiot. Potrivește-ți ceasul după al meu. Totul e limpede ?

— Nu... Dacă mă rătăcesc ?

— Nu ai voie să te rătăcești, dar dacă totuși pierzi drumul, naiba să te ia, vom efectua MARELE ZBOR în doi, eu cu „aliatul", fără interpret. Nătărăilor ! Ați transpirat bine pînă să mă convingeți, dar acum — Ceclan își supraveghe vocea, suna convingător — acum eu am trecut bariera aia invizibilă, și nici dracul nu mă mai poate opri. Potrivește-ți ceasul și execută totul conform planului. Conform MARELUI PLAN. Vino, Hellermann, mergem, e timpul.

Strașnic, vorbi interior Xilliphant. Am vorbit strașnic, mîrîi vocea lui interioară. Cu asemenea cuvinte înflăcărate poți convinge o familie de pisici să intre de bună voie în apă opărită.

Singur, străveziu ca o fantomă, Teofil constată că nu-și mai poate stăpîni trupul. Dîrdîind, cheltuia pesemne suficientă forță cît să pună în mișcare o locomotivă de calibru mediu. Nu din cauza frigului. NU. Și poate că nici de frică, ci din cauza i m i n e n ț e i zborului, a MARELUI ZBOR, pentru care militase cu atîta înverșunare. Își dădea seama abia acum, fiindcă, interzicîndu-i-se alcoolul, lucid, el realiză că de fapt nu crezuse nici o clipă măcar în posibilitatea reală a executării MARELUI PLAN.

Zborul pînă în insula Comoarei, nu !, a Coroanei — toată lumea făcea mereu această confuzie, oare de ce ? — considerat de la bun început de către Xilliphant drept o himeră, fusese pentru el un amuzament, un joc de-a bărbatul feroce. Probabil aceasta este una din deosebirile fundamentale dintre Teofil și Sergiu. Xilliphant, după ce trecea așa numita „barieră invizibilă", nu mai ținea cont de nimic ; în vreme ce adevăratele dimensiuni ale riscului, precum și odiosul cuvînt dezertare se ridicară abia acum în fața lui Teofil. Nu era un fricos, ci un fel de visător. Însă un visător p î n ă la un moment dat. Ceclan devenea visător d e l a un moment dat...

Sergiu Ceclan privi ceasul și se strecură în bătrînul *Honduras-Fokker* prin trapa culisantă de pe burta fuselajului, urmat de Fritz Hellermann, care-și potrivise casca pe cap, ochelarii de zbor pe frunte. Sergiu încercă mai multe poziții ale scaunului, sprijinindu-și picioarele pe frîna de blocare a palonierului. „Aliatul" aprinse luminile de bord ; cei doi piloți se priviră și neamțul îi adresă unul din acele enigmatice zîmbete scurte, înțepătoare. Încercînd comenzile, Xill se întrebă cine ar mai putea fi acea domnișoară Hildegunde Walther. Nimic nu lăsa să se întrevadă, cel puțin pînă în momentul acela, natura relațiilor dintre ei. Fiică, fiică vitregă sau amantă ? Era subțirică, înaltă și încă nimeni nu-i distinsese trăsăturile, nu-i auzise vocea, și la început, în clipa întîlnirii, Xill

crezuse că e vorba de un tînăr ofițer, fiindcă nemțoaica purta uniformă.

Sergiu scoase din buzunar un chibrit și-l strecură între dinți, exact în clipa în care „aliatul“ îndesa în gură o bomboană. Efectuînd gestul, el întoarse puțin capul către dreapta — poate, mai știi, poate se jena de slăbiciunea lui pentru dulciuri.

Din momentul MARELUI LEȘIN (toate ajunseseră MARI !), Sergiu devenise brusc extraordinar de activ, punînd în slujba MARELUI ZBOR atîta ingeniozitate cît ar fi fost îndestulătoare pentru a strămuta insula Coroanei pe teritoriul Bucureștiului.

Ceclan arătă cu degetul cadranul presiunii motoarelor, „aliatul“ dădu din cap. Ceclan privi ceasul, a treia oară de cînd se afla în avion — Teo ar face bine să se grăbească ! În tot cursul zilei, mutra lui Teofil îi displăcuse : înțelegea cam ce se petrece cu el. Poate nu ar fi stricat să-i ofere acum un strop de „Whesth Schnaps“.

IV.

Tînărul ofițer-intendent al aerodromului, pe nume Horst Lothar, se răsuci pe călcîie și porni cu pas nesigur spre cîinele său Azor, un animal mare, cu spatele negru, coastele sure, botul ascuțit, urechile pleoștite, foarte ascuțite la vîrf. O corcitură ! Cîinele se instalase între două șiruri de mese și cleflăia demn, fără lăcomie, cu bunăcuviință din ce-i ofereau piloții. Îi dădeau să mănînce din mînă, dacă i-ar fi aruncat pe jos, dulăul, deștept și răs-

fățat, s-ar fi prefăcut a nu observa. Devenise mascota piloților și faptul de a nu-i însoți la aparate pe acești nemți era considerat semn rău.

Singurul în grația căruia nu reușise să intre Azor era persoana cea mai importantă, comandantul Kellge. Cîinele din instinct se ferea din calea colonelului. Acum însă, cu prilejul petrecerii de ANUL NOU, întîlnirea dintre ei devenise inevitabilă. Revelionul fără mascotă ? Imposibil. Dar iată că era posibil. Deși, tot din instinct, Azor se plasase într-un punct mai ferit, ochii lui Kellge, dănțuind galbeni în dosul lentilelor, îl descoperiră. Posibil să-l fi descoperit cu nasul, fiindcă acest Kellge pretindea că Azor pute.

Acum, intendentul Horst defila spre cîine pentru a îndeplini porunca primită. Piloții dezaprobau decizia comandantului..., dar numai prin lipsa comentariilor.

Ar fi fost suficient un simplu semn sau o vorbă, și Azor ar fi părăsit sala mare a popotei. Intendentul însă se îmbătase, ceea ce nu i se întîmpla des. Încă nu bătuse miezul de noapte, și el se clătina. Voi să dea dovadă de virilitate și-i arse o cizmă lui Azor. Acesta se ridică ofensat, ieși, deschizînd clanța cu laba lui uriașă.

— Nu era cazul, Lothar, spuse un pilot de lîngă Horst.

— E cîinele meu, mă privește, ripostă agresiv intendentul.

Xilliphant privi ceasul — ar fi fost chiar momentul ca Teo să se trezească, aducîndu-i și pe ceilalți. Simți o ușoară apăsare pe braț — Fritz Hellermann îl făcea atent. Îi arăta cerul cu degetul, gest scuzabil într-o astfel de situație. Prin plexiglasul carlingăi, Ceclan observă deasupra munților o stranie coamă argintie, nemișcată, un îngust orificiu tăiat în cer, spre mai departe. Spre mai departe, unde ? Nu mai văzuse în viața lui așa ceva !

— *Eine Kommette !*

— O cometă — ai dreptate.

Oare cometă să fie ? Curios, ziarele, radio-ul nu pomeniseră despre așa ceva. Ori o stea cu coadă nu e un eveniment oarecare.

— Cometa și războiul, spuse „aliatul", în nemțește.

— Poftim ? se miră Celcan, deși înțelesese foarte bine că neamțul făcuse legătura care, potrivit credințelor vechi, există între războaie, dezastre în general, și îndepărtatele mosafire ce vin nu se știe de unde și cu atît mai puțin încotro se duc. Poate de nicăieri, spre nicăieri. De ce neapărat să fim slugoii principiului că toate au un rost ? Mai curînd — invers — și, tot mai furios, își privi ceasul, Teo depășise clipa stabilită. Scrută linia pădurii.

Jignit pentru lovitura nemeritată, cîinele rătăcea trist printre hangare. Apoi, cum supărarea cînească, la fel ca și cea omenească, nu poate dura la nesfîrșit, plimbarea asta nocturnă începu să-l amuze. De mult nu mai hoinărise chiar pe dunga unei atît de solemne tăceri care-i ascuțea simțurile și-i trezea confuze amintiri ce nu-i aparțineau, fiind ale strămoșilor săi. Se aținti către liziera pădurii, acolo se întîmplau atîtea lucruri interesante ! Incetul cu încetul, părăsi teritoriul aerodromului, tăie un colț al pădurii, traversă pista secundară și, atenție, trapa avionului al treilea, ultimul din șir, era deschisă. Azor sări înăuntru neauzit și începu să adulmece insistent. Ce se întîmpla aici ? Cine erau necunoscuții din carlingă ce conversau ciudat, prin gesturi ? Rămase strîns ghemuit, în așteptare. Ce aștepta ?

Sergiu trase o înjurătură, amestecă dumnezeirea cu universul, cu străinoșii și strănepoții de ambele sexe. Îi veni un mare chef să ascută vreo două-trei creioane colorate. Vom fi arestați încă înainte de a decola. E la fel de penibil ca o sinucidere nereușită.

Hellerman spuse ceva, Xill îi arătă ceasul, momentul decolării se apropia : dacă porneau șchiopătînd încă din start, întreg planul se ducea dracului.

— Mă duc să văd ce e — precis că Teo al dumitale s-a încurcat, ori a făcut pe el de frică. Ceclan făcu un efort să transpuie cuvintele în gesturi, simțind cum transpiră de la gît pînă la spațiile dintre degetele picioarelor. Coborî din *Honduras*, iar Hellermann își mai îndesă o bomboană în gură.

Fritz Hellermann rezistă cu greu ispitei de a trece pe scaunul din stînga și de a apăsa pe contactul încălzitoarelor de benzină. Singur !... S-ar fi descurcat de minune, toate hărțile se aflau la bord. Nu către insula Coroanei — în care nu avea încredere — ar fi îndreptat botul vînăt al *Honduras*-ului, ci cu totul în altă direcție. Singur ! Fără nici un fel de încărcătură, bătrînul avion utilitar transformat în avion de antrenament ar sălta peste munți ca peste nimic. Își stăpîni un prelung tremur al degetelor. Nu se poate s-o părăsesc astfel pe Hildegunde, n-am voie să-mi trădez temporarii aliați, n-am voie să fiu singur, n-am voie să fiu fericit — dar am dreptul să visez ! Se și ridică pe jumătate, cînd un mîrîit ostil îi atrase atenția. Îndreptă fulgerător raza lanternei — drăcie — de unde a apărut cîinele ? Al cui e ? Al pilotului român, pus acolo să-l păzească ? Poți crede orice. N-avea încredere românul în el ?

Și, la drept vorbind, avea dreptate în privința lipsei de încredere. Fritz Hellermann zîmbi melancolic, stinse lanterna, se așeză iar pe scaunul pilotului secund, contemplînd cometa deasupra munților, în măreața ei singurătate.

La marginea pădurii, spirijinit în baston, Silviu Balamela scruta dintr-o parte, cu o privire piezișă, lacomă ?, dușmănoasă ?, profilurile celor două femei care continuau să tacă. Poate se considerau încă de pe acum rivale. Piciorul stîng al lui Bala, cel rănit și incomplet vindecat, îi

injecta în tot trupul o stare de slăbiciune, de stînjeneală. Tocmai bun pentru o astfel de călătorie ! Înainta greu, obosea în fiecare clipă, nu te puteai bizui pe el. Îi era frig, teamă, entuziasmul se consumase.

Cecilia zise :

— Ce se întîmplă ? Ce așteptăm ?

Purta un elegant „complet“ de schi, de nuanță fier-cenușiu, peste care trăsese celebrul ei mantou-imitație. Se înțepenise la trei metri de Bala și tot la trei metri, pe aceeași linie, stătea Hildegunde, dreaptă, subțire, nemișcată în uniforma ei, impenetrabilă. Parcă-i aranjase cineva în fața unui pluton de execuție ! Deodată, fără a se întoarce spre ei, tînăra nemțoaică spuse ceva, mai mult ca pentru sine.

— Înțelegi limba asta a lor ?

— Mai mult nu, spuse Bala. Presupun însă că se apropie cineva. Întinse brațul ; prin zăpadă înainta un om făcînd mari salturi.

— E Teo ! De ce fuge ? Te pomenești că...

Dar nu era Teo, ci Sergiu Ceclan. Respira greu. Unde e Teo ? întrebă. N-a ajuns aici ?

— Nu e cu voi ?

— L-am trimis să vă aducă la avion.

— Ei bine, n-a venit.

— Foarte bine, scuipă în zăpadă Xilliphant. Foarte bine ! Veniți ! O luăm din loc fără Teo, naiba să-l ia de cretin !

— Nu se poate, Sergiu !

— Fără isterii, fetițo. De ce nu se poate ? Chiar tu mi-ai propus să-l abandonăm.

— N-ai fost de acord. Iar acum, nu sînt eu de acord. Nu plec fără Teo !

— Nu te oblig. Adio ! Haide, Bala *com-her*, Hildegunde !

— Xilliphant ! Dar nu înțelegi că n-ai ce căuta pe INSULĂ fără mine ?

— Fetiţo, la naiba cu INSULA ta. Eu acum nu mă opresc, după ce, pentru zborul ăsta, am înjghebat un mecanism genial ! Nu renunţ la MARELE ZBOR, chiar de-ar fi să fac numai o plimbare pînă la Berlin, să trag, ştii tu pe unde o salvă de salut şi să mă întorc acasă. Fetiţo, simt furnicătura manşei !

Teo apăru două clipe mai tîrziu, parcă s-ar fi dedublat un copac. Săltînd caraghios, se postă cu braţele ridicate în faţa lui Ceclan.

— Opriţi-vă ! A fost numai un joc. N-are nici un sens, e sinucidere curată ! Au să ne doboare ! Xill ! Ceci ! Să fugim imediat de aici.

Pumnul lui Xilliphant bubui în bărbia lui Teo. Se ridică, aiurit.

— Cecilia ? Tu nu mă asculţi ?

— Mi-ar fi ruşine ! Vino să te scutur de zăpadă.

— Ce dracu se întîmplă ? Veniţi ! strigă Ceclan.

Fritz Hellermann pornise motoarele. Zăvorîse trapa culisantă, iute, precis. Ambală încet, grăbind procesul de încălzire a cilindrilor. Se jucă puţin cu manşa, cu palonierul, dădu bobîrnace manetei de accelerare — se simţea bine, înlăturase mustrările de conştiinţă : reuşita zborului depindea de respectarea strictă a limitelor stabilite, ceilalţi întîrziau, probabil intervenise undeva o defecţiune, el era n e v o i t să plece singur. Privi pista : greu de spus cît era de lungă. Zăpada răscolită de elice se ridica în trombe argintii — şi în clipa aceea îi zări pe ceilalţi. Veneau în mare grabă.

Reduse motoarele, oftă, deschise trapa, îşi reluă locul. Nu-i reuşise. Îi veni să scuipe în panourile luminoase. Dar avea în gură o bomboană. Risipa e totdeauna inutilă, cu atît mai mult acum. Sergiu intră primul, îi ajută pe ceilalţi, închise trapa şi se strecură pe scaunul pilotului. Teo se aşează, puţin mai în spate, pe locul mecanicului de bord, iar nemţoaica, în stînga, deasupra umerilor lui

Ceclan, lîngă cele trei aparate radio. Își suflă în palme și puse degetul pe butonul de acord — aha, gîndi Xill, asta e surpriza !

— Teo ?

— Da, Xill, ce dorești ?

— Tradu foarte exact următoarele : Porc de cîine ! Ai vrut să pleci fără noi. Recunoaște, că trag în tine.

— Da, răspunse Hellermann. Ați întîrziat. Am și eu revolver.

Xilliphant zise :

— Plăcută atmosferă domnește aici ! Avem o nemaipomenită încredere unul în celălalt.

— Sîntem în întîrziere cu patru minute și jumătate, spuse Fritz, privind ceasul de la bord. El n-avea ceas — ciudat lucru pentru un pilot.

— Spune-i porcului de cîine „aliat“ că știu. Comunică-i de asemenea că întîrzierea se datorește porcului de cîine numărul doi, care ești tu, Teo !

Drept răspuns Teo fredonă : *Iubito cu degete lungi...* Se liniștise. Deocamdată.

— Mormăiți-vă rugăciunile, îi îndemnă Ceclan. Vă dau întîlnire în partea de nord a Iadului, într-o INSULĂ, dacă se află și așa ceva pe-acolo !

Avionul *Honduras-Fokker* se urni greu, începu să ruleze. Ajuns la capătul pistei, orientîndu-se, Xilliphant întoarse aparatul, ca pe un cărucior de copii și ambală ambele motoare la maximum, cu flapsurile coborîte. Scuturîndu-se, gemînd, rabla prindea viață. Fritz Hellermann anunță ceva.

— Viteza limită ! traduse Teo. Ne mai putem opri.

— Nu ne oprim! urlă Xilliphant. Flapsurile sus! Ura!

— Dumnezeule ! Pot să iau o înghițitură ?

— Ce ?

— Zic că vreau să beau ceva !

— Bala ! Servește-l cu o porție din sticla numărul doi !

Bătrînul *Honduras-Fokker* se dezlipea de sol ca o plăcintă ridicată din farfurie cu furculiţa — Sergiu își stăpîni un chiuit.

— Trenul de aterizare ! strigă Ceclan.

— Trenul de aterizare, Fritz, traduse Teo.

O zguduitură în fuselaj anunță că „aliatul“ escamotase trenul de aterizare.

III

Colonelul Kellge, comandantul aerodromului, rămase cu biftecul în gît cînd unul din Feldwebelii de serviciu se prezentă în fața lui :

— Domnule comandant, aparatul *Honduras-Fokker T-LL* a decolat conform ordinului dumneavoastră.

Pe umerii subofițerului se topeau cîțiva fulgi de zăpadă, probabil se bulgărise (!), fiindcă afară nu ningea, era senin. Kellge crezu că n-a înțeles.

— Cine a decolat ? Conform cărui ordin ?

— Tot ce se întîmplă pe aeroport se execută conform ordinelor Dumneavoastră, spuse calm Feldwebelul, stăpînindu-și un mic zîmbet. Bănuia că Herr Kommandant e grizat.

— Nu există nici un astfel de ordin. Nimeni nu decolează în noaptea asta. Nu cumva ești beat ?

— Sînt de serviciu, domnule ! Credeam că se execută un exercițiu de noapte.

— Alarma, ordonă Kellge, ridicîndu-se.

Dintre cele trei aparate radio ale avionului *Honduràs-Fokker T-LL*, Hildegunde Walther îl preferă pe cel din mijloc, din care țîșni brusc un snop de voci ascuțite. Hildegunde reduse intensitatea acestor tăioase glasuri și strigă ceva în urechea lui Hellermann. Cu tot momentul critic, Xilliphant îi analiză tonul vocii, o auzea prima dată. Teo înțelese în ce constă comunicarea nemțoaicei și așteptă să simtă cum îi îngheață sîngele în vine — cînd colo constată că nu-i este frică. Frica se terminase, așa cum se termină o sticlă cu alcool.

— Xill ! strigă el, aproape înveselit de acest gînd, auzi ce se întîmplă ? Domnișoara Hildegunde a recepționat chiar acum : pe aerodrom s-a și dat alarma.

Ceclan privi cadranul fosforescent al ceasornicului.

— Foarte bine !

Și, forțînd ascensiunea printr-o „turnantă la tribord", fără să-și desprindă ochii de pe giroscop, controlîndu-și permanent glasul, încercă să îndese blîndețe într-un strigăt :

— Dragii mei ! Am uitat... An Nou fericit... Hei, Teo !
— Ordin, șefule !
— Tradu „părții aliate" urarea noastră !

Ora zero douăzeci și șase — după ceasul de la bord — a primei zile din anul patruzeci și patru ; echipajul ? Fritz Hellermann, pilot secund, pilot navigator, Hildegunde Walter, radistă, Teo, pe locul mecanicului de bord, dar îndeplinind cu tot mai mare veselie (coniacul) funcția de translator ; pasagerii : Cecilia Vidraru Olaffson, moștenitoarea sau proprietara insulei Coroanei. Ofițerul de artilerie Silviu Balamela. Pasager clandestin : cîinele, — despre a cărui prezență știa deocamdată numai Friiz. Vreo douăzeci și doi de ani mai tîrziu — dacă ne putem permite această punte peste timp — într-un orășel din centura munților își petrecea ultimele zile un anumit ins pe nume Ion Lupu, alias Wolff, un sas român (sau viceversa).

Se afla singur în casă. Nevastă-sa plecase la piață să caute un pui — bătrînul își exprimase dorința de a avea la prînz o supă de pasăre fierbinte, galbenă, cu tăieței de casă, morcov mult, țelină și pătrunjel, în care să înmoaie vîrful de foc al unui ardei roșu.

Bătrînul zăcea pe-o rînă într-un vast pat acoperit cu o cuvertură verde în clipa cînd în casă pătrunse Augusta, nepoata lui, o fată cu șolduri zdravene, în ultima clasă de liceu. Ațintindu-și asupra ei ochii decolorați (de un albastru seducător altădată), Ion Lupu avu bănuiala că o vede pentru ultima dată și, spre deosebire de alți muribunzi, se simți traversat de un acces de generozitate. O puse pe fată să-i pregătească niște ceai, să-i aducă un pesmet, urmărind-o cum dislocă spațiul cu trupul înalt, robust. Augusta era handbalistă și aruncătoare de disc. Ion Lupu ridică mîna scheletică și păru că ia de undeva din aer, din gol, o decizie : o trimise pe fată să caute într-un anumit sertar, dintr-o mobilă oarecare, un sertar umplut cu lucrușoare neînsemnate, așa cum adună bărbații, pămătufuri scoase din uz, pe care continuă să le păstreze din motive misterioase, curelușe, cutii, cutiuțe, șuruburi. Augusta îi aduse cutiuța indicată și din ea, cu degete zbîrcite, palide, triste, bătrînul extrase un mic obiect învelit în stofă moale, roșie : un inel de aur, prevăzut cu o piatră prețioasă de formă rombică, într-o împletitură simplă și savantă.

Îi întinse inelul Augustei, era, din clipa aceea, al ei. Îi explică grăbit — poate se temea că moare — că e o bijuterie de mare preț, iar ea poate s-o întrebuințeze cum dorește, s-o transforme, s-o vîndă sau s-o considere ca dar de nuntă din partea sa.

Augusta se sperie puțin. Era o sportivă, crescută în spiritul unui anumit dispreț față de bunurile „burgheze", așa că primul ei impuls a fost să-l refuze pe unchi, a cărui înfățișare o cam intimida. Cui aparținuse bijuteria ? se

întrebă fata. De ce n-o observase niciodată la degetul unchiului sau măcar al mătușei ?

Ion Wolff o strecura pe Augusta prin sita privirii sale ceţoase — să-i spună, ori să nu-i spună adevărul ? Ar fi fost ca o spovedanie, dar la urma urmelor — de ce spovedanie ? Ce este o spovedanie ?

Nu se simțea vinovat. Se decise să vorbească. De ce să ducă o taină în mormînt ? Acum, după ce trecuse atîta vreme, nu mai avea nici o importanță ! Și nu vorbise despre acel eveniment chiar nimănui, nici măcar nevestei, în care nu avea încredere. Prea era n e m ţ o a i c ă.

Îi povesti deci Augustei că nu știe cum îl chema pe posesorul de altădată al inelului dar că, poate, inițialele numelui său sînt „S C“, gravate în interior.

Fata verifică, așa era. Alături de inițiale se mai afla și o dată.

Inelul ajunsese în posesia lui Ion Lupu în următoarele condiții. Îl primise în schimbul unui serviciu făcut cuiva. În timpul războiului, Wolff lucra ca mecanic auxiliar pe lîngă un aerodrom german. Aveau mare nevoie de specialiști, așa se explica angajarea lui, care nu era totuși neamț decît pe trei sferturi — să zicem.

În iarna lui patruzeci și doi — ba nu, a lui patruzeci și trei, în preajma Crăciunului, Wolff a cunoscut la cîrciumă un bărbat simpatic, un pilot român care l-a tratat cu băuturi pînă ce s-au matolit amîndoi. A doua zi, recapitulînd, Wolff se simți încolțit de remușcări. Vorbise prea mult. Își dădea seama — fusese tras de limbă. Cine putea fi „binevoitorul“, un agent secret britanic ? N-a avut multă vreme pentru remușcări — tovarășul de chef i-a apărut iarăși în cale — pesemne tot timpul îl urmărise.

Augusta îl asculta pe bătrîn ușor nerăbdătoare. Toate acestea păreau foarte îndepărtate, foarte streine și cam neverosimile. Război, aerodrom militar secret, o bijuterie primită în schimbul unui „serviciu“. Le-o fi citit undeva și

le dă acum drept „evenimente“ ale vieţii sale, bătrînii încurcă mai totdeauna lucrurile.

...La a doua întîlnire, acel pilot i-a făcut foarte direct lui Wolff — îl presa timpul — o propunere : să pregătească pentru decolare un anumit avion, pentru o anumită noapte. Un avion vechi, garat pe o pistă auxiliară, la distanţă de baracamentele principale. Preţ pentru acest serviciu, aviatorul oferea nu bani, bani care-şi pierdeau din ce în ce valoarea, ci un inel. Bijuteria splendidă din palma ei.

Handbalista se rezemă de spătarul scaunului şi examină cu interes, dar şi cu îndoială, bijuteria. O încercă. Nu putuse rezista. Avea degete puternice, inelul îi venea bine pe mijlociul drept. Unchiul sugerase că e o bijuterie masculină, că eventual ar putea să-l dăruiască viitorului soţ. Viitorul soţ ? Cam nebulos profil, prea îndepărtat. Nimic n-are s-o împiedice să poarte chiar ea frumoasa piatră rombică !

„Tîrgul“ dintre „S C“ şi Ion Wolff, devenit apoi Ion Lupu, nu fusese în realitate chiar atît de expeditiv, mecanicul, om al meseriei, cîntărise bine dificultăţile unei astfel de acţiuni. Important era în primul rînd să nu cadă vreo umbră de bănuială asupra sa. În tinereţe fusese un om abil. Mă voi descurca ! îşi spusese. Dar pentru ce acceptase el, în principiu, să participe la acest act ? E limpede, din lăcomie. Îi plăcuse inelul, îndrăgise într-o clipă piatra. Ştiuse să le aprecieze valoarea. Voise neapărat ca bijuteria aceea grea, fină totuşi, să intre în posesia sa. Am s-o iau — dar n-am să fac nimic, gîndise. Nu. E periculos. Inşii, odată prinşi, aveau să vorbească. Le va pregăti avionul, vor zbura — dar cîtă distanţă ? Vor fi interceptaţi şi doborîţi încă înainte de a lua înălţime. Vor pieri cu toţii — morţii nu vorbesc — al meu este inelul, hotărîse Wolff. Nu era mare lucru de făcut şi dres la vechitura aia de *Honduras-Fokker* pentru a-l pune într-o stare de plutire mai mult sau mai puţin acceptabilă.

— Dar, aruncase o întrebare Lupu — evident pe atunci era Wolff — ce te face să crezi domnule... — aviatorul român nu-și divulgase numele — că în noaptea stabilită, la avion n-au să te aștepte niscaiva prieteni din SS ?

— Am cîntărit această posibilitate, răspunsese calm pilotul român. Lupu nu-și mai amintea chipul său, în schimb o intonație interesantă a vocii (motivul pentru care-l considerase spion britanic) parcă îi zumzăia și acum în ureche. Am cîntărit această posibilitate, spusese omul, hipnotizîndu-l cu un zîmbet îndepărtat. Există șansa denunțului — și atunci are să se producă „surpriza" de care aminteai. În acest fel, vei rămîne cu inelul și sigur, cu o gratificație grasă. Am cîntărit totul. Există și cealaltă șansă — eu mă bizui pe ea.

— N-ai socotit, rînjise sasul, posibilitatea numărul trei, să-ți iau inelul și să nu fac nimic din ce-mi ceri !

— Nu-ți convine să fim prinși încercînd să decolăm !

— Ești deștept. Facem tîrgul ! Cum rezolvi toate celelalte piedici ?

— Poate mai am și alte bijuterii, sunase glasul pilotului, de data aceasta amenințător, dintr-un motiv neclar. Și Wolff, prin mintea căruia șerpuise gîndul de a mai scoate ceva pentru sine, renunță.

Augusta întrebă :

— Ce s-a întîmplat mai departe ?

Mai departe ? Nimic bun. Nimic bun nu se întîmplase în continuare. În noaptea de Anul Nou, Wolff, cu spaima în oase, pîndise cu mare chin scurgerea fiecărui minut. N-a îndrăznit să toarne strop de băutură pe limbă. În cîteva rînduri, fusese gata să pună mîna pe telefon pentru a preveni furtul *Honduras*-ului, și poate n-o făcuse doar de teamă că i se va reproșa întîrzierea actului său de credință.

Bătuse miezul nopții — BUM ! BUM ! BUM ! — și Wolff, atent la orice zbîrnîit de avion, nu prindea nimic

— doar vuietul spaimei năvălea în el, prin timpane. Fuseseră prinși, nenorociții, erau pierduți !

Într-un tîrziu, cînd în grabă își pregătea un sumar bagaj pentru a dispare nici el nu știa unde, *Honduras*-ul se urni. Îi recunoscu vîjîitul.

A doua zi, află la aerodrom că fusese doborît la puțină vreme după decolare. Rămăsese dintre fugari în viață ? Deocamdată, nici un amănunt. Alte zile de chin pentru mecanicul sas. Pe urmă acest subiect — probabil din ordinul comandantului — începu să fie ocolit ca un teren minat. Wolff nu află nimic. Dar nici nu păți nimic, deși, la interogatorii încercară să-l stoarcă exact ca pe o lămîie.

Zburau pe o traiectorie de linã ascensiune, fix pe direcția cometei.

Xilliphant, stăpîn pe sine, mînuia cu prudență comenzile, cu infinită gingășie. Linia giroscopului părea să indice un îndepărtat orizont de fosfor, pe mijlocul căruia bila tremura.

Ceclan avu un gînd mormăit — este imposibil ! Am șterpelit un avion ca pe un cîrnat ieftin din băcănie, înaintăm de cîtva timp, nu visez, i-am păcălit, ruta e neobișnuită, și chiar în clipa aceea, prin intermediul radioului, difuzorul centrat în plafon între capetele piloților transmise o somație.

— Xill ! Dumnezeule ! Zice că...

N-a fost nevoie să traducă fiindcă un glas aspru zbieră pe românește.

„AVION T-LL ! AVION T-LL ! EȘTI REPERAT — EȘTI REPERAT ! DOUĂ MESSER-„G“ SE AFLĂ AGĂȚATE DE PROFUNDORUL TĂU ! NE BATEM JOC DE TINE ! (un hohot de rîs...) ÎȚI ORDON VIRAJ STÎNGA 180° — MENȚINE ALTITUDINEA — NE ÎNTOARCEM LA AERODROM — MIȘCĂ PLANURILE SEMN CĂ AI ÎNȚELES !“

Hildegunde puse aparatul pe emisie. Cu un glas sonor, limpede, în care fiece sunet trăia independent, Xilliphant trimise pe calea undelor o abjectă injurătură în care amesteca felurite părți ale corpului, la care adăugă : „*Kruzitürken noch einmal ! Himmelkreuzdonnerwetter !*“, și încă vreo cîteva.

O rafală de mitralieră formă un baraj prin fața elicelor, cei doi „vînători“ se și aflau deasupra. Sergiu aruncă o privire fulgerătoare cadranelor și înfipse piciorul în pedală. Oasele degetelor pocniră pe manșă. *Honduras*-ul vină foarte periculos la dreapta, pierdu brusc înălțime, tot fuselajul se cutremură, obiecte se izbiră și, de undeva din spate, un cîine imens se prăbuși în capul lui Silviu Balamela, iar după ce ululiala îi trecu, dulăul începu să latre furios, ocărind neîndemînarea pilotului.

Izbucniră jerbe luminoase, rafale încadrară avionul — era ultimul avertisment. În mod normal ar fi trebuit să deschidă focul, dar piloții profitau de ocazie ca să se distreze niței. Cu un astfel de adversar îți poți permite orice lux.

Într-o neînsemnată localitate germană de lîngă Cottbus, pe Spree, trăiește un bărbat foarte bătrîn, foarte singuratec, foarte invalid ; se pare că numele lui este Hansi Hellermann — se pare că a avut cîndva un frate. Bătrînul Hansi își tîrăște zilele într-o casă mare, populată de strigoi, unul dintre strigoi poartă numele de Fritz. După război, orășelul n-a mai cunoscut cine știe ce dezvoltare. Puțini bărbați — chiar și acum — foarte puțini copii.

La un moment dat a reușit să-și procure o proteză în locul piciorului lipsă, dar nu s-a acomodat cu lemnul lipsit de elasticitate, cu arcurile grosolane, păcănitoare, care speriau cîrdurile de vrăbii. Probabil că ciotul rămas e prea mic pentru a fixa pe el o proteză, așa că a revenit la cîrje și se leagănă între ele toată ziua, uscat, numai tendoane, cu gîtul ascuns între umerii ridicați, cu privirea

tulbure, mintea pe jumătate absentă, jumătate rămasa departe în timp, ca prinsă cu niște cîrlige de evenimente îndepărtate, pierdute. Casa mare, cu un etaj, cu ornamente pe cornișe — mici capete de țap, ce gust! — se surpă într-o melancolică meditare.

Cîtă vreme bat vînturile calde, pendulînd între cîrjele sale (de două ori pe an un pantofar îi schimbă cauciucurile), Hansi efectuează mereu cam aceleași plimbări — la cimitir, la mormîntul părinților, de care în realitate a uitat cu totul. Alături mai e o piatră pe care se poate citi un nume : Fritz Hellermann, dar osemintele acestuia nu se află sub ea.

Un „mormînt fals", ca atîtea altele.

Altă rută preferată îl poartă pe invalid departe, mult în afara orașului. O plimbare de o zi întreagă. Către locul, acum cotropit de arboret tînăr, unde altădată fusese terenul școlii de zbor fără motor.

O scrisoare lapidară, adusă de un prieten al familiei, om de încredere, îl informase unde trebuie să aprindă focurile de poziție, și momentul exact. Izbutise să facă rost și de benzină de avion, iar pentru sine procurase echipament adecvat, combinezon, cască, pantalon de piele. Avea încă mulți bani atunci. Reușise să ia o permisie în același timp cu fratele său.

Focurile pîlpîiseră exact în momentul indicat, cînd era bezna mai mare, după ora patru a dimineții, dar pe vechea pistă a școlii de zbor nu aterizase măcar o pasăre. În spatele zidului de lumină doar cîteva animale mici ale pădurii stîrniseră puțin vacarm, mirate de eveniment. Tot mai înspăimîntat, Hansi Hellermann veghease focurile treizeci de minute, apoi o tulise, lăsînd baltă canistrele de benzină, al căror transport îl costase două nopți. Și căruciorul îl lăsase acolo, în desiș.

Mai tîrziu, dar nu mult mai tîrziu, Hansi Hellermann, degradat, fusese expediat cu mare rușine la un detașament disciplinar. Plătise un picior, preț al supraviețuirii,

Plătise mult, plătise puţin ? Majoritatea nu scăpau de acolo decît morţi.

Îl chinuia acelaşi gînd : că, parcurgînd prea în grabă scrisoarea fratelui său, şi arzînd-o apoi imediat, de frică să nu fie găsită asupra sa, nu reţinuse cine ştie ce amănunt important, greşise ora, minutul, sau ziua, sau locul ?

Atîţia ani nu vorbise nimănui despre îndoiala şi remuşcările sale, dar acum ar fi dorit să se consulte cu un amic care poate ar fi ştiut să-i spună un cuvînt bun de consolare, — dar în oraş nu existau bărbaţi de vîrsta lui, nu avea nici un prieten, era singur.

O doamnă cocîrjată traversa uneori piaţa, spre lăptărie. O arătare în negru, cu faţa boţită ; o evita, de la distanţă. Şi ea îl evita. Cîţi ani erau de atunci ? — între ei fusese un mare amor !

N-avea cui să-i povestească despre fratele său Fritz, savantul şi mîndria familiei, care pur şi simplu dispăruse. Poate descoperise mijlocul de a se lăsa absorbit de neant. Cu timpul, îmbătrînind şi mai mult, Hansi pierdu din memorie îndepărtatul episod, şi într-o dimineaţă el muri.

Jucîndu-se, cele două M-„G"-uri încadrară avionul fugar şi, luînd iarăşi înălţime deschiseră focul în direct.

Bietul *Honduras*, cutremurîndu-se, porni vertiginos cu botul său vînăt îndreptat spre planeta-mamă, pe verticală.

O voce, nu se ştie a cui, se tînguí : Ne-au lovit ! Ne prăbuşim !

Deasupra lor, cometa.

Cei doi vînători observară căderea finală a fugarului şi se felicitară prin căşti. Executară o turnantă strînsă, grăbindu-se spre aerodrom. După o asemenea faptă, se cerea un schnaps.

CAPITOLUL ȘAPTE

I

Un plic lunguieț, roz, foarte discret parfumat. Hîrtie mătăsoasă, delicat albăstruie, cu abia perceptibile imprimeuri ce reprezintă probabil arbori, cu ramuri și rădăcină. Plic fabricat înainte de război și extras de o mînă cu degete subțiri și lungi, dintr-o mapă neagră, din fundul unui „secretaire".

În loc să fie purtătorul unui mesaj de iubire, plicul conținea un denunț — și încă un denunț alcătuit din aluzii fine, un denunț abil.

Arta denunțului încă nu a fost suficient studiată. Cercetătorului care vreodată își va alege acest subiect pentru — să zicem ! — o teză de doctorat, nu-i va scăpa desigur micul amănunt că în veacul nostru această „artă" a cunoscut o temeinică înflorire, multiplicîndu-și mijloacele. Tiraniile dintotdeauna însă l-au stimulat pe „șoptitorul" viclean, ca și pe caligraful iezuit care în intimitatea unei lămpi cu abajur verde își coace la rece capcanele cuvintelor. Cu cît mai puține nume, cu atît mai bine. Suficient să se înțeleagă limpede despre ce și despre cine este vorba.

Denunțul la care facem și noi, „vagă aluzie" nu conținea nici el vreun nume, dar, oricît ar părea de ciudat, toate săgețile lui se îndreptau către pieptul presărat cu decorații al colonelului Kellge, comandantul aerodromului secret Tx--X.

Plicul roz, cu perfidul lui conținut, ajunse în cele din urmă pe biroul încăpător al unui general din comandamentul trupelor germane aflate pe teritoriul românesc. Importantul personaj era un om bătrîn și obosit, și-n afară de asta, în fața lui se legăna permanent un teanc de scrisori asemănătoare, din cauza cărora suferea. Și mai suferea din pricina insomniilor permanente ce-i tăiau aproape orice chef de viață, atît cît îl mai avea, destul de scăzut. Era militar iar nu polițist, și misiunea, în fond umilitoare, de desfăcător al plicurilor anonime și calomnioase i se părea o caznă — la ce mai exista poliția secretă de stat, și pentru ce au fost create atîtea și atîtea corpuri „speciale", cînd era și el obligat să citească tîmpeniile generate de invidie, ură, schizofrenie, cretinism pur — ba chiar să le dea și „urmare" ?

Fusese cîndva șef de promoție. Tresa lui fusese atinsă de palma Kaizerului. Ei și ce ?

Bătuse miezul de noapte și mîna lui cîntări cu grijă, ca pe o fiolă otrăvită, plicul roz. Acest denunț debuta cu un foarte abstract „Domnule comandant..." — evident în nemțește. În fond, cui îi era adresată, cărui comandant ? Trecînd peste introducerea vagă, scrisoarea devenea sugestivă, interesantă, construită de un bun arhitect al calomniei. Stilul detașat, ales, caligrafia înaltă, limpede — se putea citi și fără lentile — remarcabilul nivel „de idei", ortografia ireproșabilă îl prinseră pe bătrînul militar ; majoritatea hîrtiilor de acest fel care foșniseră între degetele sale uscate nu erau decît niște turnătorii ordinare, cu stîngăcie concepute, într-un limbaj dintre cele mai dezagreabile. Aici, însă, mirosea a condei de intelectual dintr-a patra sau a cincea generație, iar cînd obositul general înțelese și despre ce este vorba — misterioasa dispariție a unui avion șterpelit de pe un aerodrom german (! !), el sună și porunci să i se aducă o cafea — oricum n-avea șanse să adoarmă — și acordă senzaționalului caz toată atenția sa.

Așadar, de pe aerodromul Tx-X decolase aparatul *Honduras-Fokker T-LL*, fără ca vreunul dintre ofițeri, și în primul rînd comandantul — nu i se dădea gradul și numele — să aibă o cît de vagă idee ce anume se petrece, fapt inadmisibil, de necrezut, doar ne aflăm în plin război, și e vorba de un aerodrom secret, instituție dintre cele mai stricte, iar nu de o bodegă la care are acces orice vagabond.

Alarma, după constatarea e v e n i m e n t u l u i, s-a dat cu o anumită întîrziere care nu se poate justifica prin aceea că ne aflam în noaptea de Anul Nou. Se știe, în asemenea ocazii, se cer a fi luate precauțiuni supiimentare — e o regulă de fier !

Generalul ridică ochii de pe foaia mătăsoasă și zise tare : da, are dreptate ! Și citi mai departe, cu un fior de plăcere, pe care însă și-l reprimă ostășește.

Două aparate de vînătoare *(Messerschmitt*-uri „G") au revenit la bază în mai puțin de patruzeci de minute (oare nu cumva se grăbeau piloții să se instaleze iar în fața cupelor de șampanie ?) cu următorul rezultat : fugarul, refuzînd să se supună avertismentelor fusese doborît. Hm ! Echipele trimise să scotocească în zona indicată n-au descoperit nimic, și niciodată n-a fost găsită epava așazisului *Honduras* d o b o r î t, cu toate că cercetările au fost extinse, iar la ele au participat și autoritățile românești.

S-ar părea că o concluzie se impune : un avion doborît, ale cărui resturi nu sînt descoperite după cercetări extrem de minuțioase, n-a fost doborît.

Și n-a fost doborît — glăsuia caligrafia înaltă — c u b u n ă ș t i i n ț ă.

Mișcîndu-și încet buzele vinete, ofițerul reciti cu jumătate de glas ultimele rînduri și găsi de cuviință să facă unele sublinieri în roșu. Merse mai departe cu lectura — după ce sorbi din cafea.

Trebuiesc avute în vedere — se întrupau cuvintele pe foaia mătăsoasă — cîteva împrejurări care, cîntărite cum

se cuvine și interpretate de o minte ascuțită, vor lumina perfect cazul. Cu două, dacă nu chiar cu trei zile înainte de f u r t, în jurul aparatului *Honduras-Fokkerr T-LL* s-ar fi putut observa o anumită activitate, dacă nu mascată, în orice caz extrem de discretă. Au fost oare interogați mecanicii, și dacă da, au dat răspuns următoarei întrebări : la aparatul în cauză se efectua obișnuita revizie de întreținere, sau motoarele sale au fost pregătite și echipate special pentru a-l face capabil să suporte un drum lung ? I s-a făcut plinul de combustibil ? Au fost cumva adăugate și rezerve ?

Generalul efectuă o nouă subliniere — lectura îl captiva din ce în ce. Prelungindu-și plăcerea, făcu o pauză, cît să-și aprindă o țigară *Medeea* și să mai guste din cafea. Mai departe.

Alt element — glăsuia perfidul condei — de o anumită importanță, dacă nu chiar de o importanță decisivă, e faptul sigur că la bordul aparatului c i n e v a strecurase o hartă cu o rută aeriană neomologată, neoficială, pe direcția Germaniei, peste Ucraina și frontiera poloneză — și, fapt deosebit de straniu, drumul era conceput să treacă pe deasupra capitalei Reich-ului.

In noaptea „furtului", de pe aerodrom a dispărut și un cîine, de fapt unicul cîine din interiorul lui Tx-X, aflat, în principiu, în grija ofițerului intendent, dar în realitate aparținînd comandantului Kellge, care, voind să mascheze din motive neclare apartenența cîinelui, era singurul ce manifesta o antipatie exagerată, suspectă, față de animal.

Generalul medită o clipă asupra acestui pasaj și-l găsi neconvingător, așa că nu trase cu linia pe dedesubt. După părerea sa, treaba cu „antipatia simulată" era fantezistă, dar, în sfîrșit, încotro bătea pînă la urmă denunțul ?

Autorul își permitea o foarte f i n ă supoziție : „răpirea fusese organizată chiar de comandant, cu complicitatea a cel puțin doi piloți — din afara aerodromului — a unor

mecanici, și a altor fețe din interiorul lui Tx-X. Scopul acestei acțiuni ? De a pune la adăpost bunuri de preț, agonisite de Kellge în perioada cît fusese pe front...

Plescăind din limba sa amară, bătrînul general plimbă degetul arătător peste o urmă de scrum de pe birou, și răutatea lui omenească se zgîlțîi undeva deasupra stomacului la gîndul plăcerilor ce-l așteaptă pe colonelui Kellge, comandantul aerodromului Tx-X. În cazul cel mai favorabil, în cazul că nu se vor găsi nici un fel de probe concrete care să-l acuze direct, pe baronul von Kellge îl aștepta iarăși frontul de răsărit, veritabil r a i pentru oricare destoinic luptător.

Așa că generalul așternu fără grabă un șir de rezoluții care aveau să declanșeze un complicat și rămuros, dar activ mecanism ierarhic. Dispariția unui avion, chiar dacă e vorba de o rablă de *H-F*, nu e o glumă, domnilor, mai ales că răpirea s-a produs nu pe teritoriul inamic, ci într-o țară aliată, de încredere.

După ce comise această ultimă răutate, și după ce mai bău o cafea, generalul avu chiar în aceeași noapte un preinfarct. Medicii îi administrară ceea ce se cuvine, iar pe deasupra somnifere, și așa îi era dor de un somn temeinic — iar mai departe soarta lui nu ne interesează. Mecanismul declanșat își urmă cu hărnicie cursul și, foarte curînd, colonelul baron von Kellge avu prilejul să-și reamintească bine mirosul prafului de pușcă și apoi să piară, nu eroic, într-o luptă, ci de dizenterie (neplăcut sfîrșit), iar în locul lui, la cîrma aerodromului fu instalat provizoriu (știm însă că în război provizoratul are aceeași valoare ca și definitivul) un ofițer mai tînăr, mărunțel, șiret, cu bot ascuțit, cu urechile puțin clăpăuge, defect ce-i permitea să savureze deplin pe Bach și Wagner — care dacă ar fi fost supus la cazne de către un inchizitor stăpîn pe meserie, ar fi dovedit surprinzător de multe cunoștințe cu privire la f u r t u l avionului *Honduras-Fokker* și cu privire la

conținutul unui anumit plic lunguieț și roz. Totuși, cunoștințele sale cu privire la acest caz prezentau două importante lacune : nu înțelegea în ruptul capului ce se întîmplase cu cîinele ofițerului intendent, a cărui dispariție mințile iscoditoare o puneau mereu în legătură cu întreaga afacere, și, de asemenea, nu avea idee unde se prăbușise și dacă într-adevăr se prăbușise aparatul în cauză. Mărunțelul cu bot de vulpe nutrea nădejdea că *Honduras*-ul își încheiase cariera, picînd greu ca o cărămidă și că în viață nu rămăseseră nici cariile din corpul fuselajului. Așa era ideal — pentru liniștea lui și a altora. Mari dureri de cap nu avea însă. Lucrase foarte curat, numai prin intermediari, nici unul din piloții-pirați nu-l văzuse la față.

„Ca urmare a sesizării domnului chestor, sesizat și D-sa de către autoritățile germane“ — își începu raportul comisarul Romulusz Stețca, și se poticni, enervat de bîzîitul unei muște mari, pe care căldura sufocantă din birou (cînd prea cald, cînd frig de tot) o înviase undeva între geamuri. Se ridică, merse la muscă și-i arse un bobîrnac ce-i imprimă o traiectorie viguroasă, care fu și ultimul ei zbor. Stețca remarcă alte două muște care se pregăteau să învie. Le masacră înjurînd femeia de serviciu, se duse la chiuveta de pe culoar unde se spălă, privi urît în direcția unui sergent care căsca somnoros și se întoarse la raportul său.

„...în legătură cu prăbușirea unui avion militar german pe teritoriul județului nostru, avea onoarea de a raporta următoarele...“

Iar se opri, cîntărind ce anume ar avea de raportat. Nu mare lucru. Era convins că nici un avion nu căzuse ultima săptămînă în raza județului, și mai ales în preajma punctului indicat de germani. Prăbușirea unui afurisit de avion nu e un eveniment care să treacă pe neobservate — cum se întîmplase și cu bombardierul american ce picase noaptea în flăcări peste pădurea Zgînca-Oarba, croindu-și o „pistă“ de aproximativ șaptezeci-optzeci de metri, în lun-

gul căreia retezase progresiv arborii, sau cu cele două avioane detectoare de mine, care se ciocniseră inexplicabil în plină zi.

La ordinul chestorului, Steţca organizase o reţea, deplasîndu-se cu mare plăcere personal în diferite localităţi, prilej de a se mai dezmorţi şi de a se lăsa cinstit de poliţaii localnici mai mărunţei. Nu descoperise din aşa-zisul aparat prăbuşit nici măcar fermoarul de la combinezoanele piloţilor, iar un raport către chestor nu se poate întocmi din negaţii. Ceva totuşi depistase el, comisarul Steţca. Mărturia, nu tocmai demnă de a fi luată în serios, a unui individ cam năuc, paznic de vînătoare cîndva. Oftînd, comisarul se apucă să aştearnă pe hîrtie spusele acestui om — tot mai bine decît nimic, nu, d-lor chestori, d-lor preşedinţi, şi în general, d-lor. Scrisul nu făcea parte dintre pasiunile principale ale lui Steţca. Nu lega frazele cu uşurinţă, nu ştia să extragă din neantul memoriei cuvîntul nimerit, ca atunci cînd se exprima prin graţia propriei sale guri. Vorba scrisă avea asupra lui o nefastă magie.

Fostul paznic de vînătoare (ce nume : Vasile Tartanu-Foarfecă !) pretindea că văzuse un avion în noaptea de Anul Nou, dar cum e de presupus că dăduse şi el ceva pe gît, ca omul, grea misiunea de a separa născocirea de realitate. Unora dintre nefericiţii aceştia le place să fie interesanţi. Sînt gata să depună mărturii năstruşnice. Acest Foarfecă locuieşte singur şi, pe la miezul nopţii, dormea dus, dar un vîjîit strident îl zvîrlise pur şi simplu din pat. Sărind pe fereastră, ceea ce i-a fost dat să vadă l-a mirat mult şi, evident, i-a dat fiori. Un aeroplan aterizase şi înainta pe drumul de ţară răscolind împrejur zăpada cu elicile. Înainta pe direcţia casei sale, aflată la mai puţin de o sută de metri de drum, ascunsă în dosul copacilor. Noaptea — relatase Foarfecă — era nemaipomenit de luminoasă, iar aeroplanul, după ce a rulat cîtva timp, s-a oprit în imediata apropiere. Motoarele continuau să vîjîie.

Cu spaima în oase, gîndindu-se la cine știe ce evenimente, Tartanu-Foarfecă apucase bicisnica sa armă de vînătoare, refugiindu-se iute în podul bojdeucei. Ce s-a întîmplat mai departe ? Din aparat, de undeva, nu știe exact cum, a coborît un om, iar în clipa următoare l-a și văzut la coada avionului, călare, aplecat, controlînd sau meșterind acolo vreme de cîteva minute.

Și mai departe ? îl îndemnase Stețca, nu tocmai interesat de ceea ce socotea că e doar o scorneală de bețivan.

Omul de la coada aeroplanului s-a îndreptat de spate și s-a uitat la ceas, domnule comisar șef. Chiar s-a uitat la ceas ? se mirase Stețca. Așa de bine se vedea pe întuneric ? Era lumină ca ziua, cum vă spusei, și pe urmă eu am ochii e x e r s a ț i .

Pilotul, sau ce o fi fost, se strecurase pe sub burta aeroplanului și se topise, urletul motoarelor s-a întețit, aeroplanul s-a rotit ușurel, exact cum ar fi întors un car cu fîn (!...), și a pornit pe drum înapoi, mărindu-și treptat viteza... L-a pierdut din ochi înainte de a se fi ridicat — dacă a reușit să se ridice. S-ar spune că da.

Și-i lași pe „ăia" să circule cum le vine cheful ? Dar dacă erau inamici ? aruncase cu neglijență Stețca. Dar ce era să le fac ? se apărase Tartanu-Foarfecă. Cum ce ? Să răsai în fața lor și să-i somezi ! Să-i somez cu pușcoiul meu, cînd poate aveau tunuri ? In gazetă scrie că avioanele au acum și tunuri !

Această neroadă întîmplare, cu discuția și mai neroadă și cu reproșurile inutile („de ce nu-i somase"), după un ceas și ceva de strădanie Romulusz Stețca izbuti să o aștearnă pe hîrtie. Trimise opera sa la dactilografă cu ordinul de a fi bătută imediat.

După un interval, fata veni cu foile și comisarul constată cu mare ciudă că munca lui „imensă" abia dacă ocupa o pagină și un sfert. Lucrurile pe care a crezut că le exprimase limpede și detaliat aproape că nici nu se observau

în raportul său, mai curînd un abracadabrant amestec de cuvinte !

În plus, mintea versată a lui Romulusz Steţca întrevăzu şi pericolul unei complicaţii de nedorit : dacă basmul lui Tartanu-Foarfecă trezea o cît de mică rezonanţă în capul gol, imprevizibil totuşi, al chestorului, va ordona o nouă anchetă cu reluarea plicticoasă a interogatoriului, o vînătoare de cai verzi pe pereţi. Va fi întrebat : urmele, urmele avionului, pe acel drum de ţară, le-ai depistat ? Că doar un avion lasă urme serioase, adînci, ce dracu ! Aşa ? Ah, a nins ? Şi dacă a nins, ai încercat să înlături stratul de zăpadă ?

Nici nu-i trecuse prin cap, el era om serios, ocupat şi cam plictisit. Continuarea anchetei nu va aduce rezultatul scontat, iar oalele au să se spargă de capul său. Căpătase în împrejurări identice destule cucuie. În vreme ce, un raport sec : „...regretabilă eroare, întrucît nici un avion neidentificat nu s-a prăbuşit pe teritoriul judeţului..." punea definitiv capăt întregii acţiuni. Omul ordinii şi al legii îşi distruse munca şi redactă alt raport în spiritul de mai sus. N-am văzut, n-am auzit, nu ştiu. Un paravan excelent !

II

Împreună cu dulăul negru, uriaş şi clăpăug, a cărui apariţie în avion şi dispariţie de pe aerodrom constituiau tot atîtea mistere, fuseseră şapte fiinţe vii în vechitura aceea de *Honduras-Fokker T-LL*. Şapte, număr fatidic. Sergiu

Ceclan Xilliphant pretindea că nu e superstițios, dar... toată viața se ferise de șapte, de treisprezece, de miță negre, de femei slabe.

MARELE DEZASTRU (la un MARE ZBOR se cuvine și un MARE DEZASTRU !) s-a produs în cea de-a doua oră a anului patruzeci și patru. Xilliphant urmărise minut cu minut cadranul fosforescent al ceasului său. În momentul căderii, ceasul sărise de pe mîna lui, dar, ca prin miracol, în haos, printre sfărîmături și urlete, zărise la picioarele sale, sub palonier, cadranul fosforescent și, înainte de a încerca să se salveze pe sine, își salvă „ora exactă". Ceasul continua să meargă. Mergea !

În rest, există lacune importante în amintirile lui Sergiu, ca și în amintirile lui Silviu Balamela. Cine poate avea pretenția că e în stare să facă radiografia exactă a unui astfel de e v e n i m e n t ? În aceste pagini este vorba de niște bieți oameni, iar nu de supraoameni, fiindcă nu credem în ei. Oameni care vor acționa adeseori la fel, oameni care seamănă între ei, fiindcă, într-adevăr, oamenii seamănă între ei, chiar prea mult.

Indivizii în jurul cărora se înjgheabă această a c ț i u n e vor avea adeseori o purtare dezordonată, contradictorie, dar în fond explicabilă. Unde întîlnești acele spirite „ferme" care merg numai și numai pe o singură direcție ? Un destin dur și ostil stă în fața echipajului avionului fugar (de altfel, își meritau destinul !), dar întîmplările descrise aici nu sînt ieșite din comun.

Vorbeam despre unele lacune din amintirile lui Silviu și Xill.

Există însă și amănunte pe care ei amîndoi refuză să le mai scoată la suprafața amintirii, sau pe care nu acceptă să le recunoască nici măcar unul față de celălalt. Totuși, de cele mai multe ori inexplicabil, lucrurile acestea suferă un proces de osmoză, transpiră. Foarte mulți ani mai tîrziu, o nepoată a lui Xilliphant, nepoată veritabilă, fiica fratelui său mai mic Radu, Mia Ceclan, studentă prin anul

trei la filo, o ființă gingașă și romantică, a fost părăsită pe neașteptate de iubitul ei, punîndu-se astfel brusc capăt unei iubiri e t e r n e și u n i c e. Interogat de Mia, insul, care în paranteză fie spus nu merita să fie îndrăgit nici etern și nici măcar un ceas, după ce a dat multă vreme din colț în colț, a zis simulînd că se bîlbîie de groază : „Draga mea, am aflat despre tine un lucru oribil... Ai un unchi aviator care a mîncat carne de om !“

Studenta, bineînțeles, n-a luat în serios cele spuse de către colegul ei ! Unchiul Sergiu beneficia de un trecut bogat, însă nici chiar așa ! Totuși, într-o ocazie, pe un ton glumeț, i-a pus întrebarea. Fostul pilot, trecut de șaizeci de ani, cu ochi cenușii încă luminoși, s-a încruntat doar o clipă și s-a întors cu fața spre fereastră, poate pentru a privi orizontul, sau poate spre a ascunde un început de paloare. „Tu, Mia, ar fi ripostat el mai tîrziu, cunoști doar faima mea de mincinos ! Voi fi spus-o cîndva și pe asta — uite că a prins !“

Filoloaga, deși gingașă și visătoare, nu era însă timidă în chiar toate împrejurările ! Ea a insistat în favoarea unui răspuns la obiect, nu de dragul fostului amic față de care iubirea cea veșnică se topise urgent. Xilliphant însă din nou s-a învăluit în cuvinte. „Lăudăros am fost toată viața, și, ca orice om care n-a lăsat în urmă niște temelii, eu am scos ca dintr-un sac fără fund tot felul de istorii !... Accidente senzaționale, prăbușiri în care eram totdeauna supraviețuitor unic, raiduri nocturne misterioase, și mai ce ? ! În realitate — și asta te rog s-o păstrezi numai pentru tine — nici n-am pus vreodată piciorul într-un avion, nu suport, mi se întoarce stomacul pe dos... Un sărman pifan am fost — și sînt — haidem la bucătărie să-i tragem o cafea zdravănă !...“

Dar în timp ce-și sorbea cafeaua, mereu urmărit de ochii nepoatei, Ceclan se frămînta... Da, sînt un mincinos, însă *invers*... Oare m-ar înțelege ? Oare trebuie să mă spovedesc în fața oricui, oare nu am plătit suficient (ca și

Bala !) acea dezastruoasă fugă, sau dezertare... oh, nu dezertarea de pe front, ci dezertarea *de acasă! !* Nu, n-am plătit, așa ceva nu se poate plăti, nu se poate răscumpăra... Omul nu are voie să-și părăsească pămîntul, munții, chiar dacă sînt munții în care s-a prăbușit ! Dar din vina cui te-ai prăbușit, Xilliphant ? Unde ? Unde îți căutai tu fericirea, în insula Coroanei ? Ce să cauți tu acolo ? Cît eram de tînăr — dar e oare tinerețea o scuză ?

Prin anul cincizeci vara în munți se arăta generoasă și timpurie. Pe o dimineață senină un excursionist crezu că vede jos departe, sub el, ceva neobișnuit și miji ochii. Tocmai se afla într-un loc înalt, abrupt, în zona supranumită Defileul Numărul Trei, sau Defileul Tunetului sau, pe unele hărți de geologie, „Craterul S-8".

Tînărul, îndoit asupra unei stînci de care se sprijinea în coate, atrase atenția unui al doilea excursionist și ambii așteptară alții trei, care veneau în șir indian din urmă. Toți cinci, după o scurtă deliberare, ajunseră la concluzia că poate un craniu omenesc este ceea ce descoperiseră ei acolo jos. O zi mai tîrziu, o echipă complexă poposea în Defileul Tunetului. Trei alpiniști, un procuror, un medic legist, doi tovarăși de la miliție. O zi întreagă nu fu suficientă pentru a duce pînă la capăt investigația. Reveniră și în cea următoare, și în a treia. Adunară oseminte disparate, vagi resturi de îmbrăcăminte, precum carîmbi de cizmă, curele, un nasture și chiar un fermoar. Descoperiră carcasa sfărîmată a unui avion, motoarele, elicile, înnămolite, acoperite cu prundiș și bălării. În accident își pierduseră viața mai multe persoane, patru probabil, după o analiză a specialiștilor, probabil două femei și doi bărbați. Timpul ce se scursese, precum și măruntele animale de munte șterseseră urmele unui dezastru ce se referea la anii războiului. Fragmentele osemintelor abia acoperiră fundul unei racle în grabă înjghebată. O singură cutie craniană, un maxilar, resturi ale oaselor bazinului,

două tibii, două metacarpiene, iar printre toate acestea, ce mai rămăsese din țeasta unui câine. La început, crezuseră că e vorba de un craniu de lup și ezitaseră să adauge și această „probă" celorlalte. Dar apoi s-a confirmat că e vorba de un câine. Făcuse și el parte din „echipajul" misterios... Alte presupuneri nici nu s-au confirmat, și nici nu s-au infirmat.

Oamenii care au încercat să aducă o lumină în taina acestui accident — de altfel fără o deosebită rivnă, fiind evident vorba de o poveste veche, prea veche pentru a-i mobiliza pe contemporani, prinși de noile mari probleme — nu știu nimic despre furtul avionului *Honduras-Fokker* — arhivele dispăruseră, arseseră, fuseseră ascunse, sau distruse...

CAPITOLUL OPT

I

Silviu Balamela izbucni :

— Xilliphant ! Pentru numele lui Dumnezeu, spune-i lui Teo să nu mai duhnească în direcția mea !

Aparatul se zgîlțîia pe drumul plin de gropi. Piloții depuneau mari eforturi pentru a-l menține pe direcție, simțind cum patinează lateral, gata să se sprijine cînd într-un plan, cînd în celălalt. Din fericire, viteza scădea repede. Sergiu replică :

— Îndeasă-ți vată în nas, Bala ! În fond, Teo e mult mai aproape de mine. Iar către acesta din urmă : nu întrece măsura, am nevoie de interpret — și pe lumea asta, și pe analaltă !

Honduras-ul stopă, și, curios lucru, cîteva clipe discuția se învîrti imprejurul cîinelui *(x numărul trei !)*, și nu a faptului că probabil MARELE ZBOR fusese ratat. Ceclan își părăsi locul și trimise o rază de lumină în botul dulăului, cu lanterna. Cîinele clipi și răspunse cu un lătrat, mai mult amical.

— Nu e prost, constată Xill. Ați observat, mă mustră că nu respect camuflajul. Teo ! Spune-i „aliatului“ că...

Nu mai fu nevoie să-i spună nimic, fiindcă Fritz Hellermann se și apucase să deschidă trapa avionului. Un dubiu e de semnalat în această împrejurare. Tartanu-Foarfecă declarase că omul care ieșise să cerceteze stricăciunile avionului își privise ceasul, ori „aliatul“ nu avea

ceas, lucru ciudat pentru un pilot și pentru un neamț. Revenind, Fritz raportă că profundorul prezenta trei orificii a cîte doi centimetri diametru. Deriva și aripioara stîngă căpătaseră cîte un glonte. Coada fuselajului, patru lovituri — un șir. Asta era totul. Cel puțin, el atît observase.

— Motoarele ? întrebă Ceclan.

— Se pare că nimic.

— Chiar duhnești, îi spuse Xill lui Teo, care traducea.

— Profundorul e chestia care — începu Teo.

— Dau lecții de zbor în momentele de pauză, taci !

Ceclan analiză timbrul vocii neamțului. Se subțiase. Frică ? Peste o jumătate de ceas, cînd *Honduras*-ul își îndreptă botul vînăt pe direcția Stelei Polare, și a cometei apoi, după un viraj leneș, cu motoarele la un regim la limită, Sergiu se întreba prin ce miracol reușise să se desprindă iarăși de sol, de pe acea „pistă" improprie, pe care aparatul se putea rupe în orice clipă. Apoi văzu profilul aviatorului neamț și se sperie. Hellermann privea drept înainte spre grămezile întunecate ale munților, trăsăturile i se alteraseră, adunîndu-se, strîmbîndu-se împrejurul nasului, și el strîmb. Știindu-se observat, neamțul privi în dreapta.

— Teo ! zbieră Xill. Vreau să cunosc gîndurile „aliatului". Repede !

— Zice că te admiră. Oare de ce ?

— Și ce mai zice ?

— Nu înțeleg prea bine. Aprecieri tehnice cu privire la „marea ta abilitate". Așa să fie ? Eu n-am observat nimic deosebit. *Iubito cu degete lungi...*

— Cred că — strigă Sergiu — în clipa asta „aliatul" traversează o z o n ă d e s p a i m ă. Sper să fie ceva trecător. Dar tu, Teo ?

— Ce e cu mine ?

— Ți-e frică ?

— Mi-e bine. Mă îmbăt din ce în ce.

— Mai suge o înghiţitură — poate n-o să mai aí ocazia !

— Ce spui, Xilliphant ?

— Totul merge p r e a bine ! Avem și un cîine cu noí, cîinele este un barometru al nenorocirilor, dă de veste, urlă, ori acesta al nostru e cuminte, tace.

— N-aud nimic, ce spui, Xill ? ţipă de undeva Cecilia.

— Nici nu vorbeam cu tine !

— Ceeee ?

— Nimic. Stai pe locul tău !

Fritz Hellermann i se adresă Hildegundei.

Xill, către Teo :

— Ce pun la cale ăștia doi ?

— I-a cerut să caute o muzică la radio.

Strașnic ! Poate m-am înșelat ! Să sperăm că m-am înșelat, nu frica a fost de vină ci propria mea bănuială și răsfrîngerea diabolică a luminilor astea moarte...

O simți în spatele său pe nemțoaică (nici acum nu știu prea bine cum arată la chip — o fi drăguță ?) umblînd la butoanele aparatului, plimbîndu-se pe claviatura sonoră. În puterea nopții, undele radio se dezmorțiseră — planeta întreagă, în ciuda dezastrului mondial, emitea muzici ! Și Ceclan, atent la vibrația aparatului se gîndi la Hildegunde, la Cecilia, la sine. Pentru a-i păcăli pe „vînători“ riscase să perforeze planeta cu botul avionului. Încercase să dea impresia unei prăbușiri, era singura șansă. Redresase în ultima clipă și acum n-ar fi putut spune, în timpul căderii, ce făcuseră ceilalți. Țipaseră ? Fuseseră conștienți ? Atent doar la comenzile de care se încleștase cu dinţii, Xill reușise o aterizare de vis... Iar după ce Hellermann reveni în avion cu raportul asupra avariilor, Sergiu a mai rămas cîteva minute aplecat peste volan — ai fi zis că meditează, că acum în mintea lui se coace o decizie importantă, însă el, în acel interval, era plecat în altă parte — nu se știe unde, iar faptul că menținea regimul

celor două motoare constant redus, așa încît elicile abia „pîlpîiau", făcea parte din rutina inconștientă. Oricare dintre pasageri, firește cu excepția cîinelui ar fi putut da glas dorinței sale de a părăsi aparatul, de a renunța la MARELE ZBOR. Xilliphant nu s-ar fi opus !

Atîtea zboruri de noapte la activ, însă niciodată sub un astfel de cer, tăiat, despicat funest în două de coada cometei ! Să fi fost vorba de o apariție neașteptată, trecătoare, de o noapte ? Imposibil — cometele nu pică din senin, neanunțate. Dar de ce neapărat „funest" ? Mai curînd festiv, amical. Nimic ostil în acea străvezie licărire îndepărtată !

Ostil este continentul de-a latul căruia zburăm, presărat, jos, cu tranșee, în văzduh plin de capcane. Cometa desfăcîndu-și faldul deasupra munților, ca un val pe-o mare estivală, e mai curînd un semn de liberă trecere. Liberă trecere — încotro ? Chiar, încotro zburăm ? Insula Coroanei ? Ce este pentru mine INSULA ? In ce constă greșeala, ce nu am înțeles ? Ostilă steaua cu coadă ?, nu. Mai curînd sună dușmănos, avertizant, tangoul acesta transmis de Radio Berlin. De altfel, pe direcția acestei muzici se îndreptau, încetișor. Un plan dement, dar singurul cu sorți de reușită, tocmai pentru că era dement, neverosimil.

Toate acestea s-au întîmplat cu mine, avea să se întrebe peste ani și Sergiu Ceclan Xilliphant. Și o durere confuză, adîncă, cuprinzînd întreg umărul drept, plămînul, omoplatul și încă ceva (ar fi zis că partea de suflet ascunsă acolo), răspundea afirmativ întrebării.

Nu, n-a mers ! Avionul *Honduras-Fokker T-LL* n-a reușit să se salte peste munți. Posibil că rafalele celor doi „vînători" atinseseră puncte nevralgice, încheieturile direcției ale profundorului, sau pur și simplu unul din motoare i-a părăsit chiar în momentul critic.

Greu de reconstituit : Sergiu Ceclan simțise cum comenzile șovăie, devin neascultătoare.

Se strecurau printre munți.

— Teo ! Spune-i că am nevoie de ajutor ! Comenzile...

— Fritz zice că știe. Te și ajută.

Așa și era. Fața stacojie a lui Hellermann. Însă mișcările sale, sigure. Drăcie ! Muchiile pe direcția Nord-Vest nu acceptaseră zăpada. Dezgolite, ca niște dinți cariați ai naturii. Și tocmai aici unde ai fi sperat să găsești numai piatră și inerție, curenții prind să se izbească între ei. Mișcarea. MAREA MIȘCARE ! Firește. Formele se diversifică, se multiplică — vezi, așa începe haosul. MARELE HAOS. Iar la radio, mereu și mereu muzică. Nu de o furtună ducea lipsă echipajul fugar. Însă chiar și un uragan poate că n-ar fi fost peste puterile bătrînului *Honduras*. Radiografia tehnică a acestui accident ? Imposibilă, inutilă. Balamela avea să bîiguie mai tîrziu ceva despre un „determinism ostil".

Xilliphant își zicea : Uite, uite, ceea ce am simțit încă din prima clipă — imposibilitatea reușitei — se caracterizează dintr-o dată în înfățișarea schimbătoare a acestor piscuri care acum se clatină, *anume pentru noi*. Voi încerca să fac drum întors, și, fără să mai apeleze la serviciile lui Teo, deja scos din minți de tumbele avionului — îi făcuse un semn pilotului neamț, greu de spus dacă pentru a-i comunica decizia luată — sau pentru a-i cere consimțămîntul. Însă și drumul înapoi se închisese. Marile erori anulează posibilitatea drumului înapoi. Nici un fel de drum nu mai exista — ai fi zis că uraganul îi aruncase într-un crater. Un curent coborîtor prinse *Honduras*-ul, îl răsuci, cu toată opoziția motoarelor gata să explodeze, și planul stîng al aparatului întîlni ceva moale, mai exact trecu prin ceva moale, poate trasase o dîră printr-o suprafață de zăpadă, suficient pentru a-i imprima o mișcare de girație în jurul propriei axe, un fel de variantă a vrillei.

A fost un accident mai curînd blînd, decît violent, dacă o capotare poate fi, oricum ai lua-o, blîndă. Poate că aceasta a fost cea mai lină dintre prăbușiri. Lunecînd la răstimpuri peste troienele de zăpadă, peste muchiile de gheață, atenuîndu-și izbiturile în pernele moi ale nămeților, ciopîrținu-și burta, pierzîndu-și trenul de aterizaj și alte anexe, dar încă întreg, cu toți pasagerii încă nevătămați, aparatul *Honduras-Fokker T-LL* se înțepeni în cele din urmă deasupra unei crevase, sub o măreață cascadă de gheață în care lumina cerului se reflecta fantastică, ireală. Motorul doi, zdrobit, se înțepenise, fără a exploda, elicea stîngă se mai rotea și trepidația aceasta agonică smulse după cîteva clipe fuselajul din culcușul de gheață și abia acum aparatul începu o lentă prăbușire în cel de-al Treilea Defileu, adevărat crater, pierzîndu-și coada, desfăcîndu-se în cele din urmă în două.

CAPITOLUL NOUĂ

I

Un accident de zbor în munți — sau oriunde — rareori lasă supraviețuitori. Luînd ca punct de reazem această optimistă axiomă, se poate spune că prăbușirea *Honduras*-ului face parte din categoria accidentelor fericite. Sună absurd ! Furtuna se făcea mai puțin simțită în „craterul" celui de-al Treilea Defileu — Defileul Tunetului, și, curînd, vijelia căzu, se destrămă ca o aripă în văzduh. Își făcuse datoria. Un spirit mistic sau fatalist (cum era parțial cel al lui Balamela) ar fi acceptat presupunerea că toată această măreață înscenare montană fusese pusă în acțiune doar pentru a da un bobîrnac avionului furat de pe aerodromul Tx-X.

Pentru Xilliphant era a treia cădere.

Se prăbușise în preajma Parisului (tot e ceva !), apoi pe front, acum aici. Prima cădere ar fi putut-o compara cu sfîrșitul lumii. Cîteva ciolane rupte, convingerea că n-are să mai poată umbla, și un fel de profundă umilire, ca și cum cineva de sus — nu Dumnezeu, dar în orice caz un fel de șef al cerului — i-ar fi tras una peste bot : amice, locul tău e acolo jos ! Ce naiba căutași în imperiul meu ? Cînd picase pe front, doborît din greșeală de o baterie a.a. amică (două proiectile Rheimethal 37,5 pulverizaseră ampenajul I.A.R.-ului), fusese doar uimit, uimit de întîmplare și uimit că e viu — iar acum, cînd zorii aduseră o lumină oblică, străvezie, fluidă — aproape că o puteai bea ! —

sprijinindu-se de Teo, care la rîndu-i se rezema de Xilliphant, se surprinse efectuînd. lucid, aproape nepăsător (cu toată durerea : clavicula probabil fisurată, brațul drept înțepenit, o greutate adîncă, tăioasă în partea dreaptă a pieptului), o sumară recunoaștere de la un perete la altul. O văgăună stranie, un „crater" — de aici nu se poate ieși. Și, cu o anumită satisfacție, avu un gînd mormăit : dar nici nu se poate intra, decît dacă pici cu avionul !

Acoperiră cu zăpadă trupul radiotelegrafistei. Și pasagerul clandestin, cîinele.

Xilliphant : și iată, n-am să cunosc niciodată adevărata ei înfățișare. Era sau nu era drăguță ? Era fiica, prietena sau metresa lui Fritz ?

Silviu Balamela nu putea să umble. Piciorul rănit suferise o nouă contuzie. Probabil acum era rupt de-a binelea. Așa se întîmplă totdeauna. Cecilia : două sau trei coaste fisurate — un fleac — pentru așa ceva nici nu e necesară imobilizarea la pat. Și o dîră sîngerie pe diagonala frunții.

(— Xill ! Hellermann vrea să-ți comunice ceva important.

— E chiar momentul. Să auzim.

— Zice că eschimoșii au pentru zăpadă aproape șase sute de cuvinte, și nici unul pentru „vară".

— Transmite-i că îmi pare rău pentru fată.

— Nu, că e deștept. Ar simți el că nici nu-ți pasă.

— Dar lui îi pasă ? Are o față de om ce a venit la munte în concediu.

— Cu unul ca el nu știi niciodată. De ce ne-am prăbușit ?

— Mai bine întreabă-l pe „aliat".

— Nu. Eu te întreb pe tine.

— Poți să te miști singur ?

— Da. Cred că da.

— Foarte bine. Adă cele două truse. Cecilia !

— Xilliphant ?

— Să încercăm să ne lingem rănile, draga mea. Privi ceasul. Supraviețuise, ticăia. Ticăia. Aș ascuți niște creioane... Aduceți-l pe Balamela — există un fierăstrău prin epavă ?

— Fierăstrău ?

— Sigur. Poate va fi necesar să-i tăiem piciorul. Vorbea serios ? Glumea ?

— Xilliphant ! zbieră Teo. Nu admit ! Nu admit ! Ceci, vino aici iubito !

Teofil se așezase pe trunchiul putrezit al unui brad, adus acolo de cine știe care uragan, și trupul său lung, frînt în unghiuri, chinuit de durere, se scutura în hohote de plîns. Încerca să spună ceva despre INSULA...

Deasupra lor, peste Defileul Trei, cerul curgea ca un rîu albastru, larg, șerpuitor, pururi îndreptîndu-se spre Nord, poate către insula Coroanei ! La mijlocul zilei, pe o terasă, la vreo sută de metri înălțime, apăru un animal care-i supraveghe cu încăpățînare vreme îndelungată.

Nici măcar condamnații la moarte nu rezistă ispitei de a da nume. Din clipa aceea i se zise Terasa Lupului și o folosiră punct de reper. Lupul, sau ce va fi fost, avea să apară zilnic, și cam la aceeași oră, și-și făcu încetul cu încetul drum în coșmarele lor, pe măsură ce înnebuneau sau mureau. Nebunia Ceciliei luă la început o formă erotică. Poate așa se explică și gelozia tardivă a lui Teofil .. Dacă aș scăpa de aici, gîndea Xilliphant scuturîndu-se de la distanță ca pe o dublură de care nu îți pasă cine știe cît, poate aș reuși să povestesc despre succesiunea evenimentelor — așa cum o văd eu — foarte detașat dar cu condiția să treacă un timp — o sută, o mie de ani. Să mor, să plec, și să revin pe Pămînt după o foarte îndelungată absență, sub forma unui pîrîu. Nu ! De ce sub forma unui pîrîu, chiar dacă va fi limpede, răcoros și-n el vor face baie fetișcane albe și goale — un pîrîu s e t î r ă ș t e, iar

eu, deși veteran al MARILOR PRĂBUȘIRI, prefer zborul, deci să revin sub formă de condor, sau, dacă nu e posibil, măcar sub înfățișarea unui colibri. Nu doresc să revin ca om. Să repet ciclul ? Să fiu obligat să învăț ceea ce nu-mi folosește și ceea ce nici nu doresc să știu ! Să mă trimită iarăși la război ! Dacă însă mi-aș continua existența peste o mie de ani ca o zburătoare a înaltelor podișuri — condor, aquilă, șoim — n-aș mai ține minte nimic din experiența mea omenească. A t î t a p a g u b ă ! N-aș mai ști să povestesc cum pe neașteptate vijelia a desfigurat fața crestelor, cum avionul scîncea din toate încheieturile, cum cineva în spatele meu — cine ? — se ruga lui Dumnezeu și cum postul de Radio Berlin transmitea un tango. N-aș ști să povestesc cum a luat sfîrșit MARELE ZBOR, MAREA EVADARE, MARELE ABIS, și încă ce MARE ? T o t a t î t a p a g u b ă. Nici n-aș avea amatori pentru astfel de arhaice narațiuni.

Și deodată Xilliphant zbieră : L i n i ș t e !

Săltase în picioare, brusc, provocîndu-și o mie de dureri în trupul schilodit. Halucinant de limpede, între un perete și altul, se repercută șuierul lung, al unei locomotive isterice. Ai fi zis că trenul șerpuiește chiar pe deasupra capetelor lor.

— Nu se poate ! Pe-aici prin apropiere nu trece nici o cale ferată ! Ce am auzit ?

Xilliphant : să nu uit. E bună pentru poveștile mele mincinoase ! Balamela, imobilizat în epava înjumătățită a *Honduras*-ului, asculta gemînd. La gura epavei, acolo unde înjghebaseră focul, șerpii de fum trimiteau cerului un mesaj de indiferență. Sergiu Ceclan Xilliphant îl luă pe Balamela de braț... Febră. Danț al degetelor Ceciliei pe placajul sfărîmat. În ultimul moment al vieții, suedeza avea să facă același lucru. Degetele transmiteau, în neștire, un mesaj. Dar pînă să moară, Ceci avea să înnebunească lent, chinuitor, degradant.

II

Agățată într-o fisură, la vreo douăzeci de metri deasupra, coada *Honduras*-ului le oferi provizii. A fost singura „ascensiune“ care le-a reușit. Mai sus — doar pereții de piatră pe care zăpada nu se lipea. Două ranițe cu puțină pîine, conserve, ceva alcool.

Da ! În prima zi a Noului An, încă dimineața, ar fi trebuit să-și ia micul dejun pe insula Comoarei. A Coroanei, deci.

O pătură astupa gura epavei. Între bolovani, focul, nălucire vrăjitorească, pîlpîia neverosimil. Mai exista o foaie de cort, mai erau și șubele aduse în taină de mecanicul auxiliar Lupu-Wolff.

Barometrul se sfărîmase, dar la amiază trebuie să fi fost nu mai frig de minus cinci, cer senin, vînt de fel.

— Xill ! Fritz te roagă să-i împrumuți briceagul.

— Ce mai neamț — fără ceas, fără briceag. Ce îi mai lipsește ?

— Dă aici custura și nu mai mîrîi.

Teo băuse, mai avea de unde. Ce se va întîmpla apoi ?

Xilliphant scoase din buzunar greul său cuțit vînătoresc — și Hellermann fără vreo explicație porni, tîrîndu-și piciorul stîng ca un infirm pe viață din cauza poliomielitei, spre epava avionului.

— Ce naiba vrea să facă ?

— Va încerca să repare TFF-ul sau aparatele radio. Tu ce credeai ?

— Că se va sinucide. Sau că are să-i taie lui Bala ombilicul. De ce nu folosește trusa cu scule ?

— A căutat-o. Trusa nu mai e.

— Bala are dreptate, tu dacă bei, duhnești ! Cum naiba te suportă femeile ?

— Cum naiba ieșim de aici ? Și tot Teo Cred că nu se poate. Și tot el : Prostii ! În Carpați nu există puncte din care să nu poți face un salt !

— În afară de unul singur — și noi tocmai pe acela l-am găsit !

— Ne-ar trebui frînghii.

— N-avem. Nici măcar cît să spînzuri un dezertor.

— Nu vrei să bei o înghițitură, Xill ?

— Nu. Uite acolo ceva care seamănă cu un piton.

— Ce este un piton ?

— Un fel de cui, dacă vrei. La marginea peretelui surplombat, acolo.

— Ce este un perete surplombat ?

— Nu vrei să te duci la dracu ?

— Ba da, după ce termin tot ce mai e de băut. La ce altitudine crezi că ne aflăm ?

— Altimetrul s-a stricat.

— Ce este altimetrul ?

— Teo, te plesnesc peste mutră !

— Nu cred că ne aflăm la o altitudine prea mare, continuă Teo. Figura lui cabalină, dinții lungi și galbeni, nasul subțire și zdrelit, fruntea ascunsă sub o căciulă de astrahan mîncată de molii, alcătuiau o tristă caricatură. El continua să vorbească (iar cînd se va isprăvi băutura, va deveni tăcut și imposibil și are să fure rațiile de mîncare ale celorlalți) : Pe alte continente, așa ceva nici n-ar fi considerat munte. Un cazan ! Ce, astea-s piscuri ?

— Încearcă să escaladezi măcar zece metri de stîncă, bețivanule !

— Cum, eu ? se miră Teo.

— Omule, dar cine ?

— Cum cine — dar se înțelege că tu — tu ești cel care va deschide pîrtia. Tu, sportivul, aventurierul, perfor-

merul, hipnotizatorul, supraomul. Şi, să nu uităm, vinovatul.

— V i n o v a t u l ?

— Da, Xilliphant. Tu te-ai purtat cu manșa avionului ca un cioban cu bîta lui de rezervă. Te-ai jucat cu avionul ! Acum, scoate-ne de aici, Xill !

— Mai întîi am să te strîng de beregată, rosti moale Sergiu. Îl lăsă, se tîrî singur mai departe. Îl durea rău sternul, probabil lipsise foarte puțin ca osul să se înfunde, și-n acest caz n-ar mai fi avut de suportat acuzațiile lui Teo (și poate ale celorlalți — să vedem !) și reîntoarcerea lui pe Pămînt sub formă de șoim, condor sau aquilă ar fi fost grăbită cu cel puțin cîteva zile. Dacă nu se va întîmpla nimic — și n-avea ce să se întîmple bun — în șapte, opt zile vor fi cu toții morți de foame, frig, epuizare — dacă nu cumva se vor ucide între ei. Ceva rău în schimb existau șanse să se întîmple. Dacă vor fi găsiți ? Curtea marțială. Plutonul. Un dezertor oare mai are dreptul să spere că va reveni pe planetă sub înfățișarea unei păsări ?

Pipăi cu privirea pereții de stîncă. Deasupra porțiunilor golașe atîrnau avalanșele. Se înapoie la epavă, ridică pătura. Cecilia sări la el, îl cuprinse în brațe. Balamela întoarse capul. La aparate, Fritz Hellermann nu ridică ochii. Cum arătau cu toții ! Insă, trăiau ! Dar unde era Teo ?

— Ceci ! ai dureri ?

— Xilliphant ! Așa că ne vei scoate de aici ?

Privi ceasul — avea să se întunece curînd — curios dacă pe îngusta fîșie de cer de deasupra lor are să apară cometa. Prima noapte. Cum naiba vor dormi ?

„Aici postul de Radio Dacia Română și Radio Moldova, transmitem știrile excepționale ale serviciului german..."

O scurtă pauză : se auzi distinct cum *speaker*-ul își drege glasul.

„Mesajul de Anul Nou către poporul german adresat de Adolf Hitler : Popor german, național-socialiști, național-socialiste, tovarăși de partid !“...

Fritz Helermann comută frecvența aparatului. Prinse un post german. Sergiu se încruntă — dar în clipa aceea pilotul „aliat“ îl privi drept în ochi, atent și enigmatic, cu o expresie absolut închisă. Ceclan șovăi schimbîndu-și greutatea de pe un genunchi pe altul. (În epavă nu încăpeau în picioare)

Teo :

— Fritz are o rugăminte importantă.

Sergiu pipăi *Walther*-ul său, prins la spate, în curelușă. Cu toții posedau și ei armele lor ofițerești — la o adică se putea organiza un duel pe cinste, doi contra doi, trei contra unu, unu contra trei. Alte variante nu-i veniră în minte. Eventual patru contra *X* ?

— Fritz cere permisiunea — ți-o cere ție ! — oare de ce ? — de a lua carnetul de bord al avionului.

— Să-l ia ! Tot ce ne mai lipsește mai e un cronicar. Dar avertizează-l să pună acolo adevărul !

— Tu și așa nu pricepi ce va scrie.

— Am un interpret. Și acum, roagă-l să ne distreze cu o muzică.

— Dar n-ai adus cu tine xilliphantul, Xilliphant ?

Xilliphant nu răspunse.

„După emisiunea Artiști Tineri în Studio — d-ra Rozalia Burlacu la harpă și dl Theodor Carabiberi, voce — vom transmite dansuri vechi germane, orchestra Radio, dirijor Theodor Rogalski.“

În timpul emisiunii, crainicul transmise pe neașteptate un comunicat al poliției : Faimosul spărgător Lică Wolf, supranumit „Lostriță“, supranumit *asul gurii de lup*, condamnat la moarte, a evadat iarăși azi la amiază din arestul curții marțiale. Semnalmente, etc. Un comunicat pubilcitar : De Crăciun la „Alhambra“, V ă d u v a v e s e l ă,

cu Ion Dacian și un strălucit ansamblu. Tot la „Alhambra", Radu Beligan și Marcel Anghelescu în Nu mai b e a u. După Radiojurnal, ascultați concertul fanfarei batalionului de Gardă Regală, iar apoi Universitatea Radio.

În acest interval, tîrîndu-se de colo-colo, Fritz Hellermann realizase încă ceva : reușise să scoată ulei din motor, improvizînd cu ajutorul unei cutii de conservă o lampă care, ce e drept, mai mult făcea întuneric decît lumină.

Învelit pînă la bărbie cu șuba și cu foaia de cort, fața lui Bala răsărea ca o floare diformă, pe marginea unui coșmar. Xill : poate că într-adevăr nu e vorba decît de un coșmar. Dilema e că uneori nu știi care latură a existenței e cea reală, visul ori starea de veghe. Poate că nici una dintre ele. O a treia stare. Moartea, poate ? Teo ! Unde e Teo ? Nu, nu-mi pot stăpîni această curiozitate macabră. Teo, aici erai ? Ia carnetul de bord. Vreau să știu, vreau neapărat să știu, cu ce cuvinte a scărpinat „aliatul" hîrtia aceea pură.

În carnetul de bord, Fritz Hellermann notase, în glumă ? sau din pedanterie ? aspectul meteorologic al nopții, al dimineții, al zilei. Folosise termeni exacți. Urma o descriere a accidentului — Sergiu deveni atent. În condițiile lipsei de vizibilitate, a furtunii, a unui teribil curent descendent, avionul *Honduras-Fokker T-LL* pierduse înălțime ; nu mai putuse fi redresat. Cauzele : avariile provocate de tirul celor două *Messerschmitturi* „G" la profundor, direcție și la unul din motoare care în momentul critic slăbise sub limită. Furtuna a izbucnit pe neprevăzute : adevărat ghinion, în alte condiții traversarea muntelui ar fi izbutit. (În sfîrșit și o urmă de sentiment ! gîndi Xill). Apoi : În accident a pierit Hildegunde Waltter; fără altă observație cu privire la x 1. Mai departe se făceau scurte aprecieri asupra „avariilor personale" ale fiecăruia În dreptul numelui său, lăsat la urmă, „aliatul" pusese o

entorsă „de gradul al treilea“ (ce o fi înțelegînd prin asta ?) a piciorului stîng, și contuzii superficiale. Ultimele două cuvinte din jurnal erau de-a dreptul enigmatice :

SÎNTEM OBSERVAȚI !

— Întreabă-l ce reprezintă — ce reprezenta pentru el Hildegunde.

— Nu ! Nu-l întreb, orice mi-ai face. Nimeni nu poate fi obligat să spună mai mult decît vrea.

— Așa e, acceptă Ceclan. Întreabă-l în acest caz ce înțelege prin „sîntem observați“ ?

— Acolo sus pe terasă, explică Hellermann.

— Dar a fost un animal. Un lup...

— Exact. Nici nu afirm altceva. Putem fi observați și de un animal.

Xill : Nu știu ce anume mă șochează în această afirmație. Este poate fisura lipsă care m-ar duce mai departe. Și-l înțeleg. Să descopăr patologicul din el. Și în momentul acela îl auzi pe Hellermann spărgînd între dinți o bomboană.

„Radio România, Radio București, ora douăzeci, patruzeci și cinci, publicitate. LARA asigură o piele catifelată, dulce. Noul tratament al gripei, medicamentul miraculos — DYSCHELL...

III

Durerea ce-i înțepenea umărul drept era totuși suportabilă. Comparînd-o cu alte momente ale vieții sale, putea fi clasificată printre cele „binevoitoare“. Atîta doar că din cauza nemișcării, brațul înțepenea, furnici de gheață începeau să urce și să coboare pe căile lor misterioase, iar

dacă încerca să-l miște, i se părea că aude cum scîrțîie și trosnește clavicula. Îl necăjea un gînd : la Corpul 4 Aerian sînt dat dezertor de patruzeci și opt de ore. Îl necăjea, poate și mai mult, un colț ascuțit de unghie — la arătătorul stîng — care se agăța de orice. Oare printre obiectele recuperate nu exista și forfecuță ? Dar niște creioane colorate bune de ascuțit ? Privi ceasul, șase și un minut. Șase-unu, poartă „alături de casă". Ah, da, iată și două lanterne, în stare de funcționare, lanterne puternice folosite de SS cînd caută știu ei pe cine — vor trebui păstrate pentru momentele extreme cînd — cînd ce ?

Din nou se simțea investit în rolul de șef. Era răspunzător dacă nu cu salvarea, măcar cu menținerea unui nivel de demnitate pînă la ultima secundă a vieții.

Dar acest gînd îl traversă mai tîrziu, în timpul nopții cînd, sub foaia de cort, Cecilia își strecură mînă și încercă să-l mîngîie. Tot atît de bine s-ar fi putut apropia de Teo, dar ea îl prefera sau, naiba știe, poate cu stînga îl pipăia și pe acela, fiindcă își făcuse culcușul între ei amîndoi.

Un nivel de demnitate în fața morții. Pentru Xill avea o imensă însemnătate. Cît de simplu e să-ți propui. Dar cum te vei comporta cu adevărat nu știi, fiindcă n-ai murit încă niciodată. Straniu, straniu gînd : dacă pieri nedemn, n-ai să mai poți reveni peste o sută de ani, peste o mie, sub înfățișarea unui condor...

Ocupase punctul cel mai expus frigului (deși nici în epavă nu se sufocau de căldură !), către linia unde *Honduras*-ul se frînsese în două. Aici îl surprinsese accidentul pe ciinele lui Lothar Horst. Iar Hildegunde pierise din cauză că scaunul comandantului (al lui Ceclan deci) îi sfărîmase pieptul. Femeia și ciinele fuseseră puși sub zăpadă alături. Părea normal.

Cecilia nu-și găsește astîmpărul în somn — sau poate nici nu doarme ? — dacă aș pișca-o de nas, s-o trezească la realitate, dar de fapt la care realitate ? — ea respiră accelerat, iar dincoio, Teofil sforăie. Dincolo de Teofil,

Balamela sigur nu doarme, și dincolo de Silviu, nici pe Hellermann nu l-a prins somnul — ori mai știi ? Pe Ceclan îl încearcă un gînd păcătos : poate, dacă ar fi sigur că toți ceilalți sînt „plecați", n-ar refuza-o pe Ceci. Ca să scape de ea, iese de sub șubă, de sub foaia de cort și din „adăpost". Focul lor prăpădit s-a stins, acum e ger. Cît vor mai rezista ? Trei zile ? Balamela, oricum, nu poate fi scos de aici, chiar admițînd că ceilalți ar reuși prin miracol să se cațere pe stîncă. Din fericire și din nefericire, Silviu are asupra sa revolverul.

Nici cometa nu se vede, nici luna, probabil se plimbă undeva dincolo de pereții negri căptușiți cu polei și dungi subțiri de zăpadă, ca niște ironice indicatoare către direcții imposibile. Totuși, o văpaie ireală ca de pe alt tărîm (tărîmul de unde oamenii revin pe pămînt cu aripi de condor) pătrunde prin fisura cerului pînă jos și, după un mic interval, începi să distingi împrejur. Xilliphant are un fior : nu e singur ! Hellermann nici el nu poate dormi. La foarte mică distanță se profilează movila-mormînt a Hildegundei. Logodnică, fiică, sau o cunoștință întîmplătoare ? Ar trebui să-i pregătească un mormînt veritabil, dar cu ce să scormonească pămîntul înghețat ? Ceclan alungă acest gînd, el însă revine singur, ca un cîine, umil, dar insistent. Să-i pregătească o groapă adevărată ? Dar — nu poate alunga evidența — cum ei vor muri pe rînd, cine va avea grijă de u l t i m u l ?

Înapoi la prima idee. Voi înjgheba mîine ceva care să semene cu o cruce — dar cum să comunice hotărîrea sa „aliatului", care a rămas de cealaltă parte a epavei și contemplă fîșia de cer de deasupra — drumul către Nord.

Acum, Ceclan ar dori să-i vorbească „aliatului". Probabil nu pentru a-l consola. Pare un tip ce n-are nevoie de cuvinte. Să-i vorbească așa, pur și simplu, dar, îndesînd în pipă un rest de tutun, simte că din motive absolut neclare, o comunicare între el și Hellermann e la fel de imposibilă ca între un bloc de porfir și unul de sare, — și

încă nu se știe, poate că moleculele m o a r t e au un grai viu al lor. Imposibilă ca între o rădașcă și un greiere. Nu se știe, cu atît mai vîrtos !

N-au ce să-și spună. Doi oameni, de pe aceeași planetă, prinși în aceeași capcană, amenințați de aceeași moarte, nu au ce să-și spună. Civilizația ! Doi canibali din arhipelaguri diferite tot ar fi încercat să comunice între ei, măcar prin strîmbături !

Măcar de m-ar înjura, gîndi Xilliphant. Dar de ce nu încep eu ? De ce nu pot ?

CAPITOLUL ZECE

I

Care e adevărata problemă ? Poate că gradul de responsabilitate al lui Xilliphant. Oricîte viraje ar face — de acest gînd nu poate fugi. Tunel fără sfîrșit, marcat la intervale cu false jaloane care anunță capătul. Ori, capăt nu există

Mai concret. Problema numărul unu : Silviu Balamela.

Numărul doi : responsabilitatea.

Despre problema numărul doi, poate sta de vorbă cu problema numărul unu, însă nu și invers, problema doi e abstractă, nu vorbește, nu poți face cu ea conversație.

Atunci să discutăm cu numărul unu despre numărul doi (aș ascuți un creion colorat !), dar cum poți filozofa pe o temă atît de morală cu un om istovit și lipsit de orice șansă, de orice speranță ? Trebuie amînată discuția — dar pe cînd ? Peste trei zile, sau poate peste cinci, Bala va trece în perioada cînd aștepți să revii ca pasăre, deși poate dorința lui e alta. N-o cunoaște. Și nici amicul său Bala n-o știe pe a sa. Ceclan e și egoist, pe lîngă faptul că e mincinos, unele povești, unele dorințe ale sale le păstrează numai pentru sine.

Peste vreo trei zile, peste cinci ? Cum poți fi atît de optimist ? Xilliphant nu amîna nimic ! Nu amîna ! Mîine dimineață — dacă va mai exista o dimineață de mîine — are să-i gonească afară din adăpost pe toți ceilalți — de vor mai fi în stare să se miște — și are să-l provoace la

discuție pe vechiul său amic. Adevărata mea imagine, medita Ceclan, nu corespunde cu profilul ce mi l-au desenat alții, însă, o, tu, vanitate !, eram flatat că mă consideră un „tare". În realitate, ce însemnă om „tare" ? Nu sînt tare, aș fi dorit să fiu, dar, mai ales, aș fi dorit să fiu serios, echilibrat, înțelept. Cine ar crede ?

Ciudat.

Și ca dovadă că, dacă nu sînt serios, cel puțin fac eforturi să fiu, e faptul că întotdeauna am încercat să înțeleg Trebuie, trebuie să fac un salt în adîncime, să pătrund în mințile acestor oameni care m-au dus și pe care i-am dus la DEZASTRU.

Ce am urmărit, acceptînd, în cele din urmă (fiindcă m-am opus !), acest salt în gol, drum în neant, în imposibil, în dizolvare ? Eu, un om mîndru, am acceptat fuga Ba nu : FUGA Ba nu : MAREA FUGĂ ! ! Nu frontul l-am părăsit (războiul acesta nu e al meu), ci am vrut să las în urmă, să întorc spatele pămîntului ăsta chinuit, căruia îi datorez existența, viața... Adevărata dezertare e asta MAREA DEZERTARE.

În fața mea e moartea și, vag de tot, speranța și visul.. Dar, înainte de toate, probabil, nebunia... Sînt eu, în acest caz, un om tare ?

Xilliphant se duse la culcare (să sperăm că suedeza doarme !), strecurîndu-se sub foaia de cort se ghemui îmbrăcat lîngă ea : a treia problemă, Cecilia, Fritz Heilermann a patra, Teo, a cincea, mereu la urmă, bietul ! Hildegunde ar fi fost a șasea. Acum ea e singura problemă cu adevărat rezolvată.

Alte întrebări... Cum te poți cățăra pe stîncă, pe înalții pereți lunecoși, fără echipament : corzi, pioleți, pitoane, scărițe, colțari, și mai ales cum poți face ascensiuni — cînd abia te poți tîrî ? Pe ce rază va fi căutat avionul fugar și „doborît" ? Vor trimite și în munți echipele ? A fi

sau a nu vi salvat ? Curtea marțială și plutonul, sau moartea prin foame și îngheț !

Curtea marțială, pentru el, pentru Bala, pentru Teo, fără îndoială pentru „aliat". Fffff... oc ! ! ! Jalnic prăbușit, cu o cîrpă neagră împrejurul ochilor. Cecilia însă — Cecilia n-ar avea nimic de suferit. Ea ar avea dreptul să scape din acest „crater"...

Cecilia ! O imperceptibilă mișcare din direcția ei îi dirijă pe altă cale gîndurile. Cecilia e pe cale de a adormi — o știe din mișcarea degetelor. Dactilografiază... Dacă i-ar vedea mîinile, poate ar încerca să priceapă ce mesaj transmite, și cui, prin recompunere de poziții. Fiecare literă corespunde unei anumite poziții. Utopie. Dar în fond, de ce utopie ? Poate că în felul acesta, Ceci intră în legătură cu stafiile nordice ale strămoșilor ei de viță regală...

Doi ianuarie. Tusea lui Teofil zguduie bîrlogul, îi trezește — Xilliphant se uită la ceas. Mișcarea mîinii stîngi declanșează un lanț de suferințe în tot trupul. Oare se va mai ridica în picioare ? Ce fac ceilalți ? Teo e viu, morții nu tușesc. Bala ?

— Teo, ia o aspirină, avem.

Teo mormăi că bine, va lua medicamentul, măcar pentru a face figură onorabilă în fața plutonului de execuție. Același gînd... Încă nu băuse, starea lui de spirit era neagră — totuși, amintind de p l u t on, arăta că speră în continuare să iasă din văgăună. Se vor salva, sau vor fi salvați, scoși. Salvatorii au să le arunce de sus aripi, iar ei se vor înălța în văzduh, vor pluti peste buza prăpastiei — hei ! și în felul acesta poate își vor continua drumul spre insula Comoarei, a Coroanei. Eu, nu, gîndi Xill. Dar atunci, ce voi face ?

Se ridicau din culcușuri, de sub șubele groase. Se auzeau oasele pîrîind. Ora micului dejun, Radio România, Radio București și postul Dacia Română — știri — Rador anunță că, în anul 1943, germanii au scufundat un vas

purtător de avioane, șase crucișătoare, șaizeci și trei distrugătoare, optsprezece submarine, trei corvete, cincizeci și șase vedete rapide inamice. Au fost grav avariate cinci crucișătoare și zece distrugătoare. Spărtura de la Nord-Vest de Reciţa a fost închisă. Un fenomen de moarte aparentă — la Orchies — Franța. Semnalul pentru marea contra-ofensivă germană încă nu a fost dat. Ilie Petrescu își pune titlul în joc în fața lui Petre Pop. Ordinul de zi adresat aviației de mareșalul Goering și marinei militare de către m a r e l e amiral Doenitz. Agenți ai brigăzii a III-a judiciară l-au arestat pe Marin Roșu, zis Carcalete, și se află pe urmele lui Lică Wolf, condamnat la moarte, evadat. Distribuția cărnii în Capitală pentru Bobotează și Sf. Ion. Bolșevicii atacă la Berdicev. Berlinul bombardat din nou. O nouă INSULĂ din Adriatica ocupată de germani. La nord de Kirovograd, un grup de bolșevici a fost încercuit și nimicit. Marele succes *Intr-un ceas bun*, la Savoy, prezentat de compania Cărăbuș, cu Vasilache, Tanți Căpățînă, Neamțu-Ottonel, Nae Roman.

Cîntă orchestra Societății de Editură, voce Liana Petrică și Petre Gusti. Ora opt. Închiderea emisiunii. Fritz Hellermann încercă să treacă pe frecvența aerodromului Tx-X, dar fie că emisia lor era prea slabă, fie că aceia făceau pe misteriosii și tăceau. „Aliatul" prinse Berlinul și apoi trecu în carnetul de bord știrile „oficiale" transmise de acest post.

— E stupid, se zburli Ceclan. A dezertat din aviația Reich-ului, totuși ascultă cu sfințenie Berlinul. E scrîntit — comunică-i din partea mea.

Teo. negru, protestă :

— Nu-i comunic ! Lăsați-mă în pace.

Cecilia se strecură din epavă ca un animal și se duse pînă în partea cealaltă a văgăunii, la coada avionului, transformată în toaletă.

— Cum merge ? întrebă Xilliphant, referindu-se la piciorul betegit al lui Bala.

— Cum a mers ? întrebă Bala, referindu-se la noul „tur de orizont“ efectuat de bărbații mai mult sau mai puțin teferi — deși, din expresia feței lui Ceclan reieșea situația suficient de clar.

— Un diedru ! spuse Xill.

— Cum ? Diedru ?

Scofîlcit, neras, vînăt, Bala făcu tentativa de a se ridica în coate.

Mă ce urît e, ce respingător — și desigur pute, el care nu poate suferi mirosurile tari, gîndi cu jale Xilliphant.

— Hai, scoate-mă afară, Xill.

Trebuia scos ca să-și facă și el nevoile. Iar după ce evenimentul acesta se întîmplă, iar Xill îl instală înapoi în cuceș, Bala încercă să se scuze că-l supune unei asemenea munci neplăcute — neplăcută pentru Ceclan și atît de umilitoare pentru el ! Xilliphant mormăia : sîntem oameni de front, ce dracu — lasă ! și asculta să audă dacă oasele, imobilizate cu atele smulse din corpul epavei, nu cumva scîrțîie la capete...

— Diedru ai zis ? E o înjurătură ?

Silviu Balamela era 'omul humorului involuntar.

— E un termen întrebuințat de ăștia... fanaticii ascensiunilor. Porțiunea pe care am tatonat-o s-ar numi, cred, baza unui diedru.

— Uitasem că ai făcut și alpinism !

„Și alpinism !“ Umblase prin munți, dar alpinismul veritabil, cel „tehnic“, cum îl numea cu un vag dispreț, nu-l interesase. Bala vorbea în continuare :

— Un adevărat noroc pentru noi că ești alpinist, Xill ! Nu e așa că ne vei scoate de aici ? Ce e cu diedrul ?

— O-o ! Nimic. De am reuși să ne săltăm vreo sută de metri pe unul din pereți, am fi ca și... (avea chef să spună : ca și în fața curții marțiale) liberi.

— Splendid. Va fi ușor, nu ? Și ?

— Și, nimic. Am izbutit o escaladă formidabilă de vreo șapte metri și am lunecat. Gata să-mi frîng puținul care mai e întreg în mine. Și deodată, brusc scos din minți în încrederea exagerată, absurdă pe care o manifestau cu toții că el îi va salva, Ceclan zbieră de se auzi și afară: Ce dracu! Ascensiuni cu o singură mînă validă, și încă cu stînga?! Nătărăilor, obișnuiți-vă cu gîndul morții! Cei care nu cunoașteți rugăciuni, învățați-le cît nu e tîrziu.

Și voi să iasă. Dar Bala îl reținu, jalnic:

— Cum, Xill, tu nu mai încerci nimic?

— Cîtă vreme mai respir, încerc, caut — dar care-s șansele? Un om cu brațul întors pe dos, să zicem că acesta-s eu, altul cu un picior care numai îl încurcă, fac aluzie fină la tine, pot să iasă de-aici doar dacă-i ia Dumnezeu în palma sa caldă, sau dacă-i trage de păr.

Bala-și resfiră cu degetele șuvițele rare.

— Mi l-ar smulge și tot nu m-ar scoate de aici. Cade din ce în ce mai rău!

— Să nu-ți fie teamă. Cît mai ai de trăit, n-ai să chelești de tot! Balamela se zgîrci, plimbînd prin fața ochilor degetele murdare, cu firele smulse de păr lipite de ele.

— Nu mai am mult?

Mirîndu-se de cruzimea sa inutilă, Xill confirmă. Nici unul din ei nu mai avea mult. De-afară, glasul Ceciliei izbea în carcasa *Honduras*-ului, dîndu-i rezonanțe. Îi arunca lui Teo cele mai nerușinate învinuiri, iar Teo nici nu apuca să răspundă.

— Tu auzi? Înainte de a crăpa, îl consola Xill pe Bala, mai întîi ne vom pierde mințile. Nu știu dacă să mă tem sau să mă bucur de această variantă.

— Mă Xill, mă... Dacă ne lăsăm ciolanele aici, tot vom fi considerați dezertori?

— N-nuuu, nuuuu.. Vom căpăta post-mortem *Medalia Marilor Prăbușiri*...

II

Afară cearta își schimbase cursul. Acum, Teo îi spunea Ceciliei... Și-i spunea atîtea, că și ea rămase mirată. Tîrîndu-și piciorul, Fritz Hellermann umbla încolo și-ncoace, cu ochii stinși, visînd poate la o bomboană de ciocolată fină.

Bala își duse palma la gură și respiră în ea, să vadă cît de tare îi miroase. Xill se strîmbă — el renunțase la experiența asta.

— Sergiu ! Totuși ! Dacă am lua contact radio cu *ei* ? Poate scăpăm doar cu degradarea și cu batalionul disciplinar ?

— Eu personal n-aș suporta *degradarea degradării*, și cu atît mai puțin batalionul disciplinar. De altfel, nici vorbă de așa ceva. Zidul și perdeluța neagră la ochi, așa ne trebuie ! Unde, și de ce am pornit noi, amice ? Nu, nu, nu te învinuiesc — la ce mi-ar folosi ? ! Te întreb numai... Hm ! Poate tu visezi să transmitem către aerodromul Tx-X : „aici sînt cei care v-au șterpelit *Honduras*-ul, trimiteți ajutoare, friptură, halva și o ladă cu șampanie“ ! ?

— Cine știe ! Dacă am fi în stare să transmitem un astfel de mesaj, ne-ar grația !

— Prostule ! Milităria n-are humor !

— Dar militarii au.

— Așa nu ajungem nicăieri, Bala.

— Ajungem Xill. La ultima soluție. Mai e una.

— Ești nemaipomenit. Care ?

— Cea mai simplă, revolverul.

Afară scandalul contenise. Teo fredona printre dinți : *Iubito cu degete lungi...*

— Ce armă ai? întrebă Ceclan.

— Aceeași. O cunoști.

— Nu-mi amintesc — ia să văd!

Rănitul se scotoci și îi întinse revolverul fără a bănui ce urmează. Sergiu cîntări scula în palmă și o ascunse într-unul din buzunarele pantalonilor de piele.

— Ce naiba faci?

— Uite ce. Deschide urechile, sau instrumentul care-ți folosește la auzit — în principiu nu mă declar împotriva acestei originale ultime soluții și cred că pînă la urmă tot ea are să ne s a l v e z e (dacă nu ne pierdem mințile mai înainte — cine știe, poate asta e o soluție mai strașnică, se spune că nebunii sînt fericiți) — dar — Sergiu înghiți saliva amară, nodul lui Adam circulă pe gîtul neras — dar eu sînt șeful, și eu port răspunderea acestei penibile tentative... Voi așa ați decis, nu eu am ieșit în față declarîndu-mă conducător. Deci, eu voi decide cînd are să aibă loc ultimul duel.

— Durerile mele se vor agrava din ce în ce.

— Și ale mele. Ale tuturor. Și vom fi din ce în ce mai flămînzi. Mai înghețați. Are să tacă și aparatul de radio. Are să vină peste noi avalanșa! Nici măcar nu vom avea forța de a ne întreba: ce căutăm noi în INSULĂ?

— E mai demn să mori lucid, de un glonte tras de propria-ți mînă.

Ceclan tremura.

— D e m n i t a t e a la care te referi mă preocupă și pe mine. Demnitatea mă obligă acum să explic; D E C E am plecat — ba nu, de ce am vrut să plecăm? Te rog! Ajută-mă, Silviu, să trăim cît mai este posibil! Te rog!

— Totuși, tu speri în ceva?

— Mă! În nimic real. Înțelegi? Vreau să mai trăiesc așa de amorul artei, cîteva ore, cîteva zile, să mai stau un pic față în față cu conștiința mea. Nu-l acuz pe Hellermann. Dar noi? Trepăduși, sau părinții noștri...

— Dar tu crezi în Dumnezeu?

— În apropierea clipelor supreme — mai știi ? Să mai văd !

— Dar de ce să trăim cu orice preț ?

— Nu prea pot să explic, răspunse Xilliphant. Poate în asta constă demnitatea noastră — să rezistăm cît mai mult. E simplu să mori, să pleci. Mai dificil e să rămîi. Am vrut s-o ștergem în insula Comoarei.. a Coroanei, fiindcă ne era greu să rămînem. Acum vom plăti. Trebuie să plătim ! Trebuie ! Locul nostru, amice Bala, era aici. Acum, am pierdut și acest drept !

Pătura se ridică ; Cecilia.

— Despre ce conversați ?

Își pusese pe frunte o coroană strălucitoare din fire de staniol. Sigur, era staniolul pe care-l luaseră în vederea zădărnicirii reperajului radar. Uitaseră să-l folosească !

— Sînt frumoasă ?

— De unde ai culeș argintul acesta ?

— De-acolo... arătă Ceci o direcție oarecare. Îmi stă bine ? Sergiu ! Ai un medicament pentru mine — mă doare rău aici — își ciocăni fruntea.

— Sper că nu te-ai îmbolnăvit !

— O, dar n-am nimic, cred că mă doare capul... de durere de cap...

III

Mi se spune „suedeza".
Mă numesc Cecilia Vidraru-Olaffson.
Am talentul de a-i păcăli pe bărbați.

Bărbaţii nu ştiu să mă păcălească însă, şi cred că plăcerea mea de a-i j u c a e o răzbunare transmisă prin sînge de la vreo străbunică ce a avut de suferit de pe urma iubirii. Aşa presupun.

Jocul de-a nebuna este captivant, dar care e ţelul? Dar dacă acesta e primul semn al nebuniei r e a l e? O-o, dar nu poate fi numai atît — eu vreau să-i derutez pe aceşti bărbaţi (mai ales pe Xill!), să le încurc în aşa hal gîndurile, ca nu cumva să le treacă prin cap că aş fi principala vinovată. (Fiindcă sînt!)

E frumos a i c ı. Am avut o „aterizare“ interesantă, călătoria s-a încheiat nesperat de bine — fie uşoară ţărîna pe sînii bietei Hildegunde — ea a fost preţul călătoriei către insula Comoarei. A Coroanei, vreau să zic. Şi vreau să zic: fie zăpada uşoară pe sînii sărmanei Hildegunde, fiindcă ea sub zăpadă stă şi doarme, sub zăpadă numai, pămîntul e prea tare pentru a săpa mormînt. Morminte. Înţelegeţi ce vreau să spun. Hildegundě? Am ghicit de la început că e vorba de o femeie şi, pe cînd aşteptam pe întuneric la marginea pădurii momentul decolării, am prins-o de braţ şi am purtat o conversaţie plăcută. Eu îi vorbeam despre INSULA. Îi descriam insula Coroanei. Îi spuneam că după ce vor muri unchii şi mătuşile, am s-o amenajez după poftele mele. Ea, Hildegunde, îmi răspundea nu ştiu ce — vorbeam limbi diferite. Totuşi ne înţelegeam. Exista comunicare între noi. Păcat de ea — deşi, simt, mi-ar fi fost rivală de temut!

Sînt nebună după bărbaţi: îi păcălesc, dar îmi plac. Îl pisez pe Ceclan: Sergiule, de ce îţi zice ţie Xilliphant? deşi ştiu foarte bine de ce. Fiindcă ştie să cînte la xilliphant. Îmi place să-l spionez. El face parte dintre bărbaţii mai greu de păcălit, după părerea mea, e un fel de criminal. Azi-noapte a ieşit din bîrlog împreună cu Fritz.

Ce au pus la cale ? Ce şi-au vorbit ? În ce limbă ? Nu pot avea încredere în nimeni, trebuie să pîndesc neîncetat. Ce poate să însemne „Planeta Trandafir Negru“ ? Un cod ?

Ideea călătoriei spre insula Comoarei a fost a mea.

Pînă şi harta continentului, a mărilor nordice, eu am procurat-o. Harta s-a pierdut la „aterizare“. Cum voi mai găsi drumul către INSULĂ ? Uneori mi-e teamă. Aş fi preferat ca nemţoaica să fie alături de mine. O prăpastie, totuşi, între femei şi bărbaţi. Cred că ne iubim, dacă ne iubim, din ură. Pentru Hildegunde n-a plîns nimeni. Nici o lacrimă n-a înroşit zăpada, în afară de lacrimile de sînge ale nemţoaicei. Nu există o oglindă. Nu mă pot pieptăna. Decad cu fiecare oră. De ce nu se grăbeşte Xill să ne scoată de aici ?

— Ceci, zise Bala, cu un fel de duioşie în ochii mici şi depărtaţi, între care parcă lipsea ceva (îşi amintise de cele trei surori ale sale, Mimi, Stela, Liana, toate urîţele, gospodine şi nefericite în amor), Ceci dragă, nu-ţi consuma rezervele de energie. Vorbind, simţea propriul miros dezagreabil al gurii. Are să fie din ce în ce mai rău. Ah, nefericit voiaj ! De ce nu l-aş fi îndemnat eu pe Sergiu ! MARELE ZBOR ! MAREA EVADARE !

— Te apasă sentimentul culpabilităţii ?

— Vorbe ! Sentimentul culpabilităţii ? ! Da. Xill ţine cont de părerea mea totdeauna.

— Îmi pare bine — şi degetele Ceciliei, dintre care trei însîngerate, dănţuiră pe genunchi. Încîntată să mai împart vina cu cineva.

— Tu nu ai nici o vină. Inconştienţii nu pot fi vinovaţi.

— Bala, nu crezi că mă jigneşti ?

— Doamne, Ceci ! Sîntem dezertori. Plutonul de execuţie s-a şi aliniat...

— Oh, dar voi n-aţi dezertat, dragii mei ! Aţi încercat doar un zbor către insula Comoarei.

— Care insulă ?

— A Coroanei — mereu le încurc ! Cine a zis că sînteţi dezertori ?

— Mă întreb Ceci, unde e la tine frontiera dintre prefăcătorie conştientă şi tîmpenie naturală ?

Fără să se supere, Cecilia răspunse :

— Vai, dar nu e nici o frontieră, ambele se conjugă. Un răspuns al dracului de interesant, gemu Bala.

Cu ideea sfîrşitului sîntem mai mult sau mai puţin obişnuiţi — cred că mai mult decît mai puţin. Orice aviator de război o are în sînge, sau ştiu eu unde ? O are, asta e. Pentru om, aripa este un artificiu care costă. Trebuie plătit — preţul nu se discută — nu te tîrguieşti. Poţi trăncăni cît vrei despre civilizaţie — omului nu-i şade bine în aer, nu e mediul său firesc, e un musafir acolo, locul lui e jos, pe pămînt, adeseori în glod. Musafir e şi pe suprafaţa planetei, şi în glod, dar cu oarecari drepturi. Aici mai merge să te tîrguieşti. În văzduh, nici un drept. Tolerat, acesta e cuvîntul. La trecerea avionului, păsările aruncă o privire ostilă — aţi observat, domnilor colegi ? Nu le convine. E spaţiul lor. În pămînt, e locul unde nu eşti musafir şi te bucuri de toate drepturile.

Xill : şi totuşi, de la oarecare înălţime, să zicem de pe Terasa Lupului, jalnicul nostru grup (trei bărbaţi, cu figuri înfiorătoare) ar putea fi confundat cu orice — cu trei păsări mari care, sosind din trei direcţii străine, au ţinut să se cunoască... Şi vor reuşi să se cunoască ele, păsările, mult mai bine, într-o clipă, dintr-un croncănit, decît noi, oricît am rămîne aici împreună, oricît am vorbi.

— Sînt urmele unui animal, traduse Teo, inutil, întrucît Sergiu observase şi el traseul precaut ce ocolea

epava. În timpul nopții avuseseră un „mosafir". Și iată, cu ocazia asta, Fritz Hellerman se dezlănțui — în felul său. Vorbea schimbînd greutatea de pe un picior pe altul, fața i se schimonosea de durere cînd se lăsa pe stîngul, revenind imediat pe laba teafără, și atunci o tainică bucurie îi inunda ochii altfel inexpresivi, obrazul verzui și murdar. Vocea suna iarăși așa cum o cunoscuse Xilliphant în prima seară acasă la Teo, ca și cum s-ar fi exprimat într-o limbă latină dintre cele mai melodioase — și vorbea despre ce ? — nu se știe, fiindcă Teo, plictisit, renunțase să traducă, i se părea neesențial. Poate „aliatul" se lansase într-o sentimentală divagație asupra pădurilor din jurul orășelului său natal pe unde umblase mult, împreună cu fratele mai mare Hansi și cu alți băieți, familiarizîndu-se cu ecourile, traseele, vizuinile codrului. Despre amprentele ce se înșirau mute printre picioarele lor nu știa încă ce să zică. E pesemne un altfel de animal.

— În orice caz, ar trebui să-l vînăm, observă la urmă Teo, acru.

În dosul unui cioc de stîncă, urmele deveneau neclare, se pierdeau pe neașteptate. Xill : Da, și-a desfăcut aripile și s-a ridicat la cer. Era probabil un lup-pasăre. Apoi : cum o fi decurs percheziția — sau cum s-o fi numind în astfel de cazuri — la mine acasă ? Ce va fi zis Olimpia despre „curajosul ei unchi" ? Ce va zice Radu (fratele mai mic, din alt oraș) ? La clubul Piloților. Vînători, sau la escadrilă : Deh ! va să zică a c e s t a e Xilliphant ! ! Care dintre bunii prieteni va avea curajul să ridice un cuvînt în favoarea sa ?

Acum, abia acum, într-adevăr, *nici un orizont* ! Lașii, fugarii nu revin pe pămînt ca șoimi, vulturi, condori. Ca șobolani revin, ca raci, ca șopîrle. Dacă revin !

Pe Terasa Lupului se ivise iar întunecata umbră a sălbăticiunii. Teofil ridică revolverul. Mîna de beţivan tremura vizibil.

— Potolește-te. Nu-l nimerești, în schimb poţi declanșa avalanșe...

— Pot declanșa ce ?

— Avalanșe ! Un fel de căderi de... șnițele, găluște, fripturi...

CAPITOLUL UNSPREZECE

I

I se spunea Ionescu, acesta fiind chiar numele lui. Îi ziceau Mîşkin, contele Mîşkin, fiindcă în rolul „idiotului" repurtase nu cel mai strălucit succes al carierei, ci căderea cea mai răsunătoare. Porecla de Vampiru se adăugase după ce condusese o foarte scurtă perioadă, ca un satrap, „Trupa de Comedii şi Farse".

Ionescu-Mîşkin-Vampiru gîndi : ninge neverosimil de frumos !

Înţepenise în coate la fereastra largă, cu perspectiva spre pădure, spre orizontul căzut în larg semicerc peste munţi. Asemenea melancolice ninsori ar trebui interzise, dar cum ?, ele pică peste noi spre întristarea spiritelor sensibile. Mie — cugeta „contele" — zăpada nu-mi oferă acel sentiment de puritate şi înălţare despre care ştie să trăncănească orice mediocru. Chiar şi în copilărie, primii fulgi mă întristau, întorcîndu-mi gîndurile către un trecut pe care nici nu-l aveam încă. Iar mai tîrziu, cînd în spatele meu a început să crească timpul, mereu mai vertiginos, zăpada mă purta înapoi către un punct nedefinit, făcîndu-mă să regret ceva, nu ştiu ce, probabil t o t u l. Acum, cînd în faţă nu mai e nimic, cînd tot ce a fost, tot ce a fost posibil să fie, s-a topit şi nu mai urmează nimic, chiar şi ninsoarea îmi dă tristeţe mai mică. Asta se numeşte moarte. Dispariţie de pe scena vieţii. Ca şi cum nici n-ar fi fost vreodată ceva. Oare a fost ?

Alți doi bătrîni prezenți în salon își întrerupseră pentru o clipă partida de table. Corado Bagdazar strălucise cîndva în teatrul romantic, iar eternul său partener de joc, Ioniță Gasparoglu, fusese „regele comediei". În „Casa de Retragere" mai existau încă cel puțin șapte sau opt foste „capete încoronate"... Acum, în toată vila răsuna clopoțelul doctorului Bercovici, care-și chema „copiii" la exerciții yoga, menite să le conserveze tinerețea...

Cei ce avuseseră norocul de a fi acceptați în „Casa de Retragere" (strict numai optsprezece locuri), completate imediat ce se elibera vreunul prin treceri în eternitate) duceau un trai suficient de onorabil în comparație cu mulți dintre confrații care șomau în capitală sau provincie, sau care își jucau „rolul" pe front. Grigore Stamatiu-Salamandră, patronul milionar, și el actor, se arăta încă generos cu milioanele sale bine acoperite în acțiuni solide la industrii pe care războiul le consolidase. De altfel și Salamandră intenționa să se claustreze la „Casa de Retragere", alături de camarazi, după ce vîrsta îi va fi tăiat îndeajuns dorul de scenă pe care se desfăta și acum în roluri de june prim. Nu împlinise „decît" șaizeci. Ca totdeauna în astfel de situații, bătrînii actori, pensionarii „Casei", îl bîrfeau în toată clipa pe binefăcătorul lor, iar calificative precum „avorton al comediei umane" (?), „analfabet", „cabotin fustangiu" erau printre cele mai blînde dintre cele care-l vizau...

— Te mai fac un marți ? întrebă Corado Bagdazar.

Ioniță Gasparoglu răspunse : — Fie afurisit bucătarul John (pe numele său adevărat Ion Dușa). La el, soté-ul de morcov iese ca sosul de rugină.

Ionescu-Mîșkin-Vampiru se apropie de masa lor, lung, despletit ca o șuviță de fum, cu un strat de mătreață mărunță pe reverul hainei de catifea. Deși slab la fizic, arăta sprinten — era dintre cei care veneau des la chemarea clopoțelului lui Bercovici.

— Azi-dimineaţă toată pajiştea era plină de urme de iepure. Au devenit blînzi, e frig, nu prea au ce mînca. De-am deschide uşile ar da buzna peste noi.

— Ne-ar trebui o armă de vînătoare — făcu Gaspa-roglu. Iepurele poate fi preparat în şaptezeci şi opt de chipuri. Brillat-Savarin zicea că...

— Avem armă de vînătoare, zise Mîşkin-Vampiru, ridicînd ochii mari, galbeni. Am găsit-o în pod, mai explică el. Am scotocit podul în căutare de documente vechi, şi am dat de armă.

— Dar clădirea e nouă, de unde hîrţoage vechi aici?

— Nu pricepi nimic, iubitule... Chiar şi-n podurile caselor noi se pot găsi documente vechi, e o regulă.

— Bun! Căutînd hîrtii vechi, ai găsit o armă ruginită. Şi?

— O armă? Un *bijou*. O „Purdy-Lame", faimoasă firmă britanică, nu produce în serie, ci numai la comandă, pentru lorzi...

O transparentă pînză ostilă se ţesu între cei trei actori, altfel amici, cînd în salonul clubului păşi un ins zvelt, tînăr, mustăcios, ducînd în cumpănire faimoasa armă „pentru lorzi". N-ai fi zis despre noul venit că e bucătar, ci căpetenie de contrabandişti, spărgători, sau cam aşa ceva. Arăta bine. Şi puşca se prezenta excelent, strălucea, avusese dreptate Vampiru! Cu mişcări de expert, „contele" o frînse, verifică mecanismul percutoarelor. Corespundea. Bucătarul zîmbea, plin de ţîfnoşenie. Înfăţişarea sa suspect de virilă generase legende naive, cea mai circulată fiind că e agent secret, paraşutat de americani în munţi cu o importantă misiune. Nimic real în aceste născociri. Omul avea nevastă şi gospodărie în satul Miriştea Mică, la şapte sau opt kilometri de „Casă", se purta ca un om paşnic şi folositor (e adevărat că funcţia sa îi crea nenumărate privilegii, între altele scăpase de armată prin relaţiile lui Salamandră) şi probabil sin-

gurul său cusur (în afară de cel ce o sedusese pe Gerti, fiica „intendentei“ — însă oare acesta e chiar un cusur ?) era că în domeniul artei culinare se menținea la un nivel de crasă mediocritate, avînd însă șansa că bătrînii actori, mulți dintre ei gurmanzi cu experiență și cu apetitul încă intact, îl ajutau cu sfatul, cu fapta uneori.

— Arma e bună. Domnule „conte“ (mustața lui Ion Dușa avu o șerpuire), plîng de ciudă că n-am găsit-o eu. Oare cum a ajuns în pod ? Sper să mi-o împrumutați uneori !

Vampiru se ridică, îl luă de braț pe John, îl antrenă spre un colț al încăperii și începu cu el o lungă șușoteală. Bagdazar nu scăpă ocazia de a bîrfi :

— E cam prea familiar „contele“ cu bucătarii !

— Dar dacă, totuși, aduce vreun iepuraș bun de pus în sosuri fine ?

— Vax. Nu e în stare să nimerească un munte !

II

Pe Terasa Lupului, printre jnepenii rari, îi pîndea o ființă — nu se știe, hămesită, binevoitoare, sau curioasă ? Sau, poate, o nălucire ?

Veni seara. La gura epavei un foc trimitea spre cer șuvița străvezie de fum, ca un semnal de naufragiu: Naufragiu pe o INSULA...

Încremeniră, străpunși de același fulger. Prelung, diabolic de aproape, șuierul trenului isterizează văzduhul. Se auzi, după o tăcere, glasul lui Balamela :

— Xill ! Ne spui o poveste cu trenul fantomă ?

Descălțîndu-se (foarte greu, cu o singură mînă), Ceclan își masă labele picioarelor cu zăpadă. Tușind, Teofil se așezase cu spatele la foc. Hellermann scoase o nouă cantitate de ulei și declară că motorul doi e aproape intact. Doar să faci contactul...

— Bună idee, spuse Teo, în nemțește. Un zbor pe verticală, direct în iad.

— Teo !

— Ce doriți, d o m n u l e Ceclan ?

— Ți-ai pierdut bunul obicei de a face pe translatorul.

— Discuția cu „aliatul“ a fost particulară. Nu mă mai sîcîi !

— Teo ! Transmite-i „aliatului“ că, măcar din curtoazie față de m a j o r i t a t e, trebuie s-o lase mai moale cu Berlinul (e dezertor din armata Führerului !), că Bucureștiul e totuși mai aproape !

Teo vorbi : — Fritz îți reamintește, cu toată condescendența, că și tu ești dezertor ! Te rog nu sări la el, Xillip-hant !

— Avem cu noi o femeie care nu pricepe f r u m o a s a limbă germană, și care, deși suedează, preferă Radio România — așa e, Ceci ?

— Fritz zice că agenția Rador e mai bine informată decît posturile noastre, care de fapt preiau știrile lor. E mai bine să aflăm totul din sursă directă.

— Spune-i porcului de cîine că n-am uitat cum pornise motoarele înainte ca noi să fi urcat în avion și cum a vrut s-o șteargă singur !

— Ce ar fi fost dacă-i reușea !

— Este vorba de caracter, Teo ! Transmite-i că nu vreau să-l mai văd, să-și instaleze tabăra, acolo, departe, la coada avionului, acolo e locul lui, acum imediat, să plece, altfel...

Teofil se apucă să urle, bătîndu-se cu pumnii, gata să lovească, nu se știe pe cine, pe Fritz ?, pe Ceclan ?, și zarva, nebunia stîrnită din senin, se potoli greu, și la intervenția cui ? A lui Balamela. Sprijinindu-se în umărul Ceciliei, se ridică și trimise cîteva înjurături neverosimile, sinistre, atît de puturoase că ar fi culcat pa pămînt un trib de urangutani pe cale de a deveni pitecantropi sau cam așa ceva. Ce ? — țipa cu voce subțire, acum v-a găsit cheful de politică ? Berlinul, Bucureștiul, ca și alte importante capitale înoată în mocirlă — dar ce este mai grav e că ei, nefericiții supraviețuitori ai MARELUI ZBOR, se află de asemenea pînă la gît în aceeași materie primă. Dacă le prisosesc energii, să le folosească pentru a înjgheba un nou MARE PLAN. Pentru a săpa un tunel, prin munte, prin pămînt, pînă la insula Coroanei ! Dacă nu pînă acolo, măcar pînă la cea mai apropiată pivniță bine aprovizionată cu alimente ! Își încheie intervenția cu un nou șir de sudalme, după care, aproape leșinat, căzu în brațele Ceciliei. Care țipă și ea :

— Are dreptate Bala. Ce mai mîncăm ? Iată ultimul rest de pîine. Iată ultima bucățică de margarină. Mi-e foame ! Vreau acasă ! Teo se repezi la ea.

— Acasă ? Acasă nu ți-a fost bine ! Ți-ai dorit o INSULĂ. Acum o ai ! Servește !

— Liniște ! Xill se sprijini în coate. Să nu ne certăm, mai avem ce mînca !

— Nu zău ?

Xilliphant privi ceasul. Își aminti de pisica pe care o maltratase într-o noapte ce i se părea acum tot atît de îndepărtată ca și INSULA Ceciliei. Biata pisică ! Și explică :

— Cîinele. Vom dezgropa și vom fierbe cîinele.

CAPITOLUL DOISPREZECE

I

Şuviţa de fum se înclină pe direcţia lui Fritz Hellermann, se răsuci împrejurul lui ca o dendrită, trimise o scurtă ramificaţie în ochi, orbindu-l ; „aliatul“ îşi mută într-o parte scaunul improvizat, o lădiţă ce conţinuse proiectile trasoare, dar fumul îl urmă, lipicios, provocînd observaţia cuiva : are noroc în amor ! Hellermann continua să scormonească zăpada cu o creangă uscată, să molfăie una dintre ultimele bomboane.

Desenă în zăpadă o zvastică. Ia te uită ! îl coti Xill pe Teo, dar imediat, neamţul trasă în jurul semnului nazist un cerc de obscură semnificaţie, şi atunci Teo îl coti pe Sergiu.

— Radio România şi postul Dacia Română — ştiri — Divizia a şasea cavalerie citată pe întreaga armată pentru acţiunile ce au dus la pulverizarea capului de pod inamic la sud de Kerci — Ion Antonescu, mareşal al României, Conducătorul Statului. Regele Angliei şi Ducesa de Kent în continuare bolnavi de gripă. În legătură cu avansarea lui Tito, marele amiral Doenitz a spus : Nu este încă destul de clar cine a numit pe acest şef de bande mareşal. Uragan în Spania. Divorţul Vivianei Romance etc. etc. etc. etc.

Privind neîncetat zăpada în care acum desena fiinţe neverosimil de lungi, cu urechi ascuţite, Fritz Hellermann începu un fel de discurs în care apăsa pe fiecare cuvînt

ca pe o pedală de accelerație — te-ai fi așteptat să vorbească din ce în ce mai iute — el însă păstră o cadență egală, și ce spunea ? În esență că, în situația lor, certurile sînt inutile, dar inevitabile, și că starea de spirit se va înrăutăți din ce în ce.

La această remarcă, trimise scurtul său zîmbet, greu și misterios. Xilliphant ceru răgușit :

— Să se explice.

Hellermann mai spuse ceva, în vreme ce sprîncenele lui Teo se ridicau. Trase o dușcă, tuși, întrebă, neamțul răspunse, repetînd cuvintele sale.

— Ne vom ucide între noi — aceasta e părerea lui Fritz. Totdeauna se întîmplă așa. Ne vom omorî pentru a ne devora, sau pur și simplu din ură. Ura, sentimentul de concurență, de rivalitate stau la baza tuturor celorlalte sentimente. Lui îi pare rău că acesta e adevărul, dar nu-l poate ignora.

— E adevărul său de neamț și de nazist !

— Știi bine că nu e nazist. Am obosit. Mă doare gîtul, nu mai fac pe translatorul, n-aveți decît să vă înțelegeți prin semne.

Totuși, Teo își îndeplini misiunea în continuare.

— Ce zice „aliatul" ?

— Că Hitler le-a dat de lucru muncitorilor. Înainte de venirea lui la putere, jumătate din Germania șoma.

— Da... Le-a dat de lucru, i-a pus să se supravegheze unul pe celălalt .. De ce dracu a vrut să fugă pe INSULĂ ? Ne-a purtat ghinion ! spuse Ceclan, mirîndu-se și el de șubrezenia argumentelor sale. Acum, în sfîrșit, făcea „conversație" cu Hellermann, e drept cu ajutorul translatorului, și totuși, t o t u ș i !, între ei nu exista o reală comunicare. Hitler, continua Xilliphant, a suprimat dreptul fundamental al omului, primul din cele două drepturi fundamentale, cel de a fi liber.

— Care e cel de-al doilea ?

— Dreptul de a muri.

— Să nu uiţi aceste cuvinte, Xilliphant ! se auzi din vizuină glasul lui Bala.

Hellermann mai vorbi cîtva timp cu un glas discret şi misterios.

— Iată care e părerea lui Fritz, traduse iarăşi Teo. Ceva destul de curios : dacă n-ar fi apărut pe pămînt atîţia luptători pentru libertate, de bună seamă şi tiranii ar fi fost mai rari, sau chiar nici nu s-ar fi născut.

— În viaţa mea n-am auzit o sofisticărie mai bombastică ! exclamă Ceclan, întrebîndu-se totuşi dacă „aliatul“ nu cumva are, măcar parţial, dreptate.

Continuînd să-l fixeze pe Xill, în timp ce zîmbetul i se răspîndea lent ca o paloare lunară pe faţa asimetric tăiată de nasul strîmb, Hellermann făcu un adaos.

Cu stînga, Xilliphant schiţă un gest nedefinit — spune prostii neamţul acesta, gîndeşte invers, poate vrea să-şi bată joc, dracul să-l pieptăne... Dar e inteligent. Se decise să-l jignească :

— Teoriile lui nu mă interesează, ele, oricum, nu stau în picioare, prea sînt puerile, nu mă obosesc să le dărîm. „Aliatul“ e mîndru de naţia sa civilizată, dar ce popor e acela care tolerează cuvinte ca OBERKRIEGSGERICHTSRAT ?

(Xill : Bravos ! Halal argument ! Ce e cu mine, chiar m-am tîmpit ?)

Fritz nu comentă observaţia lui Ceclan, care, de altfel, nu avea nici o legătură cu tot restul. Furios, Sergiu continuă :

— Dar cuvinte ca acestea: *Kriegsverdienstkreutz zwei Klasse*, ori titluri ca *Standardtenführer SD Kriminalrat* Julius Volke ?

Hellermann puse o întrebare.

— Îl cunoşti — traduse Teo — pe star... strasd... stasdardt... în sfîrşit, dracul să-l ia, pe tipul ăsta, Volke ?

— Da ! spuse Xilliphant. Am ciocnit o cupă de şampanie „Rhein“ la o recepţie oferită de piloţii „alíaţi“ în onoarea românilor. Şi el ?

Hellermann mai rosti cîteva cuvinte, apoi se ridică greu şi se îndepărtă, tîrîndu-şi piciorul. Teo, răguşit, protestă :

— Nu mai pot. Trebuie să capăt raţie dublă, sînt singurul din echipaj care continuă să muncească. În fond, ce mă privesc pe mine certurile voastre ? !

— De ce s-a supărat ? Ce a spus ?

— Nu s-a supărat, dă-l încolo. Măcar de s-ar supăra ! Dar el e dintre ăia la care primează... aia, cum îi zice, luciditatea ! Da, a spus, exact asta, că nu e supărat pe tine. A mai spus că nu-l cunoşti defel, că n-ai încercat să-l cunoşti, iar acum e prea tîrziu ca să-l mai poţi cunoaşte. Asta a spus.

— În fond n-am nimic împotriva lui, se muie Xilliphant. Cred că dacă aş fi avut de ascuţit cîteva creioane colorate, nu ne-am fi certat.

— Ai căpiat ? Ce creioane colorate ?

Din epavă, glasul lui Balamela :

— Nu ştiai că Sergiu suferă de infantílism, complex infantil, sau cam aşa ceva ? Xill ! Am avut impresia că în general „aliatul“ te-a băgat în buzunar.

— Auzi, Xilliphant, se auzi şi vocea suedezei, ştii ce fac eu acum ? Îl consolez pe Bala !

— Bănuiam, dar să nu bănuiască şi Teo ! Eu n-am de gînd să vă tulbur, dar în timp ce vă consolaţi, gîndiţi-vă şi la o metodă de preparare a muşchiuleţului de cîine. Două zile mai putem trăi din...

— Trebuie dezgheţat, dar mai întîi deszăpezit.

— Asta mă pregătesc să fac eu acum.

Subţire, şerpuitor, venind din epavă, glasul lui Bala se interpuse între ei :

— Trebuie să stea mai întîi două zile în oţet ! Teo, revenind, îl auzi.

— Cum ? Cine ? căscă el gura, și falca neagră îi atîrna. Ceclan îi smulse din buzunar sticla și încercă o înghițitură. Se strîmbă, alcoolul îi arse gîtul, căzu în stomac ca un jăratec. Se duse să scoată din zăpadă cîinele Azor al lui Lothar Horst. Scormonea încet. Răcîia prin zăpadă cu mănușile, se temea să nu dezvelească mîna sau piciorul Hildegundei. Sînt un șacal, spuse. O hienă. Un șacal-hienă. Am crăpat acum zece veacuri și am revenit pe pămînt întruchipat în șacal-hienă. E pedeapsa. E tot ce am meritat !

— Dar nu avem oțet, îi răspunse Ceci lui Bala.

— Voi despre ce vorbiți, nebunilor ? își ieși din fire Teo.

— Friptură de cățel la dejun, chicoti Ceci, și plecă. În întîmpinarea ei se tîra ca o insectă mare, strivită pe jumătate, Fritz Hellermann. Purta în mînă ceva mătăsos, delicat. Pronunță o lungă frază construită în jurul cuvîntului „edelweis".

— Oare ce vrea ?

— Dar nu vezi ? „Aliatul" îți oferă „Floarea Reginei".

II

Ducîndu-se la culcare, după cină, și după vreo două ceasuri de biliard la clubul „Casei de Retragere", Ionescu-Mîșkin-Vampiru nu uită să ia cu sine arma de vînătoare „Purdy-Lame".

Rezemă de perete scula în dreptul canapelei pe care-și odihnea noapte de noapte ciolanele și, trîntindu-se, re-

zemat de pernă, o privi lung cu ochii săi galbeni-roșietici ca aurul din Klondyke.

— Ce naiba aduseși acolo? întrebă din patul său George Strehaia, ochind și el arma. Conform unui regulament interior, a l e ș i i lui Grigore Stamatiu-Salamandră vieţuiau tot cîte doi în odăile destul de spaţioase cu ferestrele dirijate spre largi privelişti, cu mochete de culori blînde, fotolii puţin uzate, dar acceptabile, cele la care renunța, pe rînd, însuși patronul (mic palat în Capitală, vilă lîngă Bran, casă rustică la Vlădeasa, etc.) — cîte doi pentru cazul cînd, dacă doamne ferește pe vreunul l-ar fi apucat vreo bolesniță la vreme de noapte, colegul să dea alarma. Bătrînii, cu unele excepții, se ţineau bine și, rememorînd cu suspectă bogăţie de amănunte vremurile apuse ale juneţii, povestind, iar uneori demonstrînd pe viu cum interpreta fiecare marile roluri, cu mult mai strălucit decît „toți ceilalți", bîrfindu-se între ei, pe grupuri, iar cu toţii laolaltă ponegrindu-l pe Salamandră, respirînd cu sau fără exerciţii yoga aerul de munte și înfulecînd tainul stabilit de Bercovici, nu dădeau dovadă de o grabă meschină întru a părăsi acest tărîm. De cînd fiinţa „Casa", puțini, vreo patru, cinci, renunțaseră la bunurile trecătoare ale lumii și erau înhumați sus într-o poiană ca o inimă, unde chiar merita să te odihnești o veșnicie.

Strehaia, colegul de cameră al Vampirului, fusese și el excelent actor, dar numai în rolurile feminine. Se spunea, și cu atît mai vîrtos o afirma el, că fusese mai bun în Chiriţa decît Matei Millo. Purtase de nenumărate ori fustă pe scenă, în tinerețe fustă de fetișcană ușuratecă ori romanțioasă, mai pe urmă poale de baborniță pisăloagă și dată dracului, cu aceeași strălucire în toate ipostazele. În schimb compromisese cu mult elan rolurile masculine, cîte primise, iar din pricina lui, ziceau alţii, căzuseră piese bune.

Mîșkin-Vampiru răspunse :

— Dar ce-ți închipui ? am să vînez iepuri ! Și poate-mi iese în cale și neînea ursul... Șuncile de urs, bine preparate, sînt colosale... (Însă pentru dumnealui ursul îmi trebuie carabină, cu alicele nici nu-l scarpin de purec, sau măcar *patron* special cu alică mare și grea, pe care trebuie s-o trimit domnului urs exact în — ia stai, unde țintești ursul dacă vrei chiar să-l dobori ?

— Mie să-mi dobori un țap, bine ?

— Am deja o groază de comenzi, se plînse „contele". Dinu Dinuleț dorește cocoș de munte, Ivan Grosbouchon vrea grătar de mistreț, iar Pierre le Fou mă declară dușman pe viață dacă nu-i aduc un rînd de potîrnichi...

George Strehaia rîse, subțire, dînd capul pe spate, așa cum o făcea pe scenă în rol de femeie.

Mîșkin părăsi camera, dădu colțul, bătu la ușa încăperii unde înnopta bucătarul John. Acesta rămînea adesea să doarmă acolo, mai ales cînd Gerti, fiica femeii de serviciu (i se spunea însă „doamnă intendentă") venea din sat să-și ajute mama. Ion Duța nu răspunse la ciocăniturl, dar Vampiru insistă și insistă pînă ce bucătarul o acoperi cu plapoma pînă peste cap pe „fetiță" și întredeschise ușa. Vampiru îl și luă în primire.

— Ce naiba, dormeai ? Cînd faci rost de patroane ?

Pînă să se dezmeticească John, „contele" se și afla în cameră.

— Ce ați dorit ?

— Muniție, dragul meu ! Pentru vînat. Poți să-mi faci rost ? O candelă trimitea mici împunsături de lumină. Vampiru crezu că vede glezna subțire a unui picior de femeie și, intrigat, se apropie de pat. În ultima clipă Ion Duța îl împiedecă să ridice plapoma.

— Îți înșeli nevasta ! constată Vampiru.

— Domnule conte !...

— Nici un conte, John. În patul de colo e o muiere care nu e nevastă-ta. Să-și arate fața !

Bucătarul nu știa dacă să se înfurie sau să rîdă. Preferă să surîdă.

— În fond, ce doriți ?

...Vreo două zile mai tîrziu, Ionescu-Mișkin-Vampiru căpătă muniția și începu, meticulos, pregătirile pentru vînătoare.

Mai în glumă, mai în serios, întreaga „Casă“ participa la echiparea „contelui“. Acum i se spunea Ionescu-Mîskin-Vampiru-Tartarin.

Nu știau cum se jupoaie un cîine — de unde ? Nu s-ar fi priceput să belească iute și ca lumea un mielușel cald abia înjunghiat, dar un dulău strivit, înghețat bocnă, respingător ! Cîinele intendentului de pe Tx-X fusese doar o corcitură, dar viu arătase plin de vitalitate, elastic, iar în privire, spuneau piloții, îi descopereai înțelegere omenească, blîndețe și chiar curiozitate. Acum nu era decît o zdreanță curbată de ger, iar din pîntecul rupt atîrnau mațe, pe care zăpada se prinsese ca un praf argintiu.

Teo azvîrli în zăpadă cuțitul vînătoresc al lui Sergiu Ceclan Xilliphant, își privi mîinile pe care se lipise grăsimea întărită și, dacă ar fi avut ceva în stomac, ar fi vomitat îndelung. Se îndepărtă. Picioarele prea lungi aveau tendința de a se împleti între ele. Urmele bocancilor țintuiți se întipăreau pe un „front“ larg, fiindcă avea mersul crăcănat, nesigur. Rezemat de epava avionului, Xilliphant îl urmărea tăcut. Bănuise că, pînă la urmă, tot el va trebui să jupoaie cîinele ! Scrîșnea din dinți, un val negru urca în el...

Prima zi după dezastru, cei rămași în viață, cu excepția lui Bala, chinuit de piciorul său, manifestaseră un optimism inexplicabil, animalic : trăiau ! Trăiau ! Acum însă, sfîrșitul se cuibărise în trupul fiecăruia. Abia mai înjghebau focul. Xilliphant renunțase să-l mai întrebe pe Bala

cum „îi mai merge piciorul". Probabil gangrena începea să urce — dar ce importanţă mai avea ?

Cea de-a treia noapte nu trecuse fără evenimente. Xilliphant se prăbuşise într-un somn oribil, somn ca o bestie care se caţără pe tine şi încearcă să te sugrume, mai avusese dintr-acestea. Un animal nedefinit, masă neagră cu labe lungi, elastice, îţi striveşte pieptul, labele lui te cuprind, te pierzi, nu mai respiri — aşa trebuie să fie iadul, sau vecinătatea lui. Umilitoare este neputinţa de a reacţiona, de a te împotrivi — spaima îţi frînge voinţa, îţi cască gura, te vezi sugrumat, cu limba atîrnînd neagră, cu ochii sîngerii holbaţi. Un fel de început al morţii, cu toate că poeţii o descriu mult mai frumos...

Smulgîndu-se greu din somnul-bestie, ieşise din culcuş, în scurta lui de piele, pantalonii îmblăniţi — dormeau cu toţii îmbrăcaţi, bineînţeles — făcu ţeapăn cîţiva paşi, clătinîndu-se, simţind umărul şi braţul drept atîrnînd ca o tonă. Se pipăi cu mîna stîngă : Nu găsi asupra sa decît un singur revolver : *Walther*-ul confiscat lui Bala dispăruse ! În zori pretinse să-i fie înapoiat.

— Nu ! Tonul lui Silviu nu admitea replică, Sergiu rămase îndoit. Cu forţa să i-l smulgă ? Avea sens ? Bala zise :

— Xill ! Dreptul fundamental numărul doi, cel de a muri, crezi că am uitat ? Bucăţica asta de moarte — el îşi pipăi revolverul recuperat — îmi dă curajul de a mai trăi. În numele prieteniei noastre... nu insista !

Vorbe mari. Dar avea dreptate. Ceclan transpira de slăbiciune.

— Bine. Totuşi să încercăm să mai trăim un pic. Promiţi ?

— Ce să promit ?

— Că nu foloseşti ultima soluţie fără dezlegarea mea ?

Bala promise. Fiindcă faţa i se strînsese şi mai mult, ochii lui mici aproape că deveniseră mari.

Ceclan se dezlipi de epavă, ridică din zăpadă cuțitul lepădat de Teo și tocmai cînd se întreba de unde s-ar cuveni început jupuitul cîinelui, de la cap, de la coadă ?, lîngă el răsări Fritz Hellermann, arborînd zîmbetul său îndepărtat, nu se știe dacă amical sau disprețuitor. Întinse mîna, evident cerea cuțitul, Xilliphant nu i-l refuză, „aliatul" răsuci hoitul, îl măsură din ochi și se apucă de treabă, foarte sigur, foarte sistematic.

Xilliphant îl privea, strîns între repulsie și curiozitate. La mică distanță, răsărise și umbra lui Teo.

— Este expert. A jupuit viței, oi, cîini .. oameni ?

— Niciodată, traduse Teofil răspunsul lui Hellermann.

— Ai zice că toată viața n-a făcut nimic altceva. Ia te uită cît de lin se desprinde pielea.

— Mă Sergiu ! Teo scuipă, îndepărtîndu-se.

— Stai aici, băiete. Obișnuiește-te cu gîndul că va trebuie să mănînci din asta.

După gîlceava dintre el și neamț, poate din instinct, Sergiu încerca să întindă o punte — deși o voce protesta în el : să recunosc că un afurisit de fritz deștept m-a pus cu botul pe labe ?! Luptătorii pentru libertate și tiranii — fals, dar abil lucrat. Și ce încă ? Nu-l cunosc, — n-am încercat să-l cunosc — iar acum e prea tîrziu. De ce prea tîrziu ? Uite ce lucru important aflu acum despre el — știe jupuí cîini înghețați...

— E cel mai priceput măcelar din lume, nu, Teo ?

Neamțul era pe sfîrșite cu treaba. Lucra fără mănuși. Nu părea să resimtă vreo scîrbă. Purta pe deget două inele cu pietre prețioase din care porneau ace de lumină.

— Zice că vrea doar să lase o impresie bună.

— Cum vine asta ?

— Habar n-am, rafinamentele lui nu mă mai interesează, dar așa a zis.

— Cui în mod special vrea să lase o impresie bună ?

Teo măcăi în nemțește. Apoi traduse :

— Zice că tuturor ! Ție, mie, *Căciliei,* și mai ales lui.

— Jignitor ! De ce *mai ales* lui ?

— Ia mai slăbește-mă, comandant de avioane prăbușite !

Teo se făcu remarcat prin cîteva gesturi dezordonate, din ochi îi picură ceva galben și gros, se îndepărtă, împiedecîndu-se. Xill : legătura dintre Teo și Ceci — un subiect pe care l-aș putea aprofunda în timpul liber. Am timp. Nebunia lui Teofil își are originea în nebunia Ceciliei — molipsire psihică — boala alcoolică a lui Teo, tot datorită suedezei. Dacă n-ar fi întîlnit-o pe această stranie suedeză romantică, destinul lui Teofil ar fi curs poate în cu totul altă direcție. Să mă mai gîndesc. Dar de ce mă preocupă tocmai asta acum ? Trebuie să mă preocupe ceva — pînă trăiesc — pînă în ultima clipă și vreau să trăiesc în adevăratul înțeles al cuvîntului, pînă în ultima clipă. Nu-mi voi permite luxul *de a muri înainte de moarte.* Să nu mori înainte de moarte, acesta e un ordin, Xiliphant. Nu se discută ! Ai ceva de comentat ? Am zis — nu se discută.

— Sergiu !

— Da ?

— Fritz raportează că animalul a fost belit.

— Raportează ? Ai haz ! Următoarea mutare e să-l și gătim. Această problemă s-o oferim Ceciliei. Un om ocupat n-are vreme să fie și nebun !

— Puișor frumos ! răspunse suedeza solicitării sale. Nu știu felurile în care se poate prepara un cîine — sînt o foarte proastă gospodină, Teo nu ți s-a plîns ? Fifi era disperat că după doi ani de căsnicie nici măcar ochiuri cu șuncă nu...

— Fifi ?

— Fifi, soțul meu.

— Vidraru ?

— Sigur, toată lumea îi spunea Fi-fi, adică doi de „fi", înțelegi, un soi de dezaprobare, de negație. Vidraru era o dublă negație, iar eu...

— E vorba de ciine, i-o retează Xill.

— Dar ți-am spus — nu știu — și știi de ce nu știu ? — fiindcă n-am avut o mamă împrejurul căreia să mă învîrtesc ca să descopăr secretele compunerii unui Boeuf-Stroganoff...

— Ceci ! Asta ne mai lipsea — plînsul tău.

— Cine plînge ? Eu ? Suedeza îi întoarse spatele ; așa cum mergea, legănîndu-se din obișnuință, arăta bine. Uite ce remarcă mai am vreme să fac, gîndi cu amărăciune Ceclan. Fața Ceciliei însă te speria. Pete vinete, degerături, ochii tumefiați, cu același lichid gălbui scurgîndu-se neîncetat din colțuri. Xill dădu cu piciorul unui gînd. Gîndului că suedeza arată ca un cadavru alterat de apă.

— Vom ciopîrți animalul ! vorbi tare Ceclan. Evita să spună „cîinele". Vom confecționa din sîrme niște excelente țepușe și celè mai gustoase părți ale vînatului le vom ține deasupra focului.

— Care sînt cele mai gustoase părți ale unui cîine ?

— Unde vezi tu cîine — eu vorbeam de vînat.

Interveni Hellermann.

— Cum ? Ce zice ? O nouă idee genială ?

— Că trebuie să fierbem carnea. Își păstrează vitaminele.

„Aliatul" aduse de undeva o mare cutie metalică ce conținuse bomboane „Stolverk", provizia sa, acum terminată. O umplu cu zăpadă. Trudiră să confecționeze din sîrme groase un fel de suport. Pe măsură ce zăpada se topea, adăugau alta, pînă ce cutia fu plină pe trei sferturi.

— Întrebarea este dacă punem „ciosvîrtele" astea apetisante acum, sau cînd dă în clocot ?

Undeva, lîngă mormîntul Hildegundei, nemișcată, Cecilia privea în sus, cu speranță parcă, spre Terasa Lupului.

— S-o lăsăm, tocmai se reculege, spuse Xill. Să ne bîzuim pe Hel'eimann, el pe toate le știe.

Convorbire Teo — Fritz. Rezultatul : luară decizia să arunce carnea în apă, numai după ce începe să fiarbă. Rămîn astfel o **grămadă** de vitamine, tocmai ce le lipsește lor.

Teo :

— După ce mai prindem puteri... cu friptura... cu rasolul ăsta proaspăt... cu vitaminele lui... mai încercăm ceva ? Mai căutăm o ieșire ?

— Nu încape îndoială, îl asigură Xilliphant. Vom încerca mereu.

— Xill ! (Apa începuse a da în clocot, „aliatul“ strecura în „cazan“ bucățile de carne de cîine, pe care le mărunțise în bucăți egale.) Xill, la drept vorbind, crezi că ne-am dus pe copcă ?

Ceclan gîndi : tot sînt autor de „povești mincinoase“ ! Zise :

— Sinceritatea mă obligă la sinceritate, Teo. Ei bine, nicicînd nu am fost mai convins decît acum că vom scăpa.

Cecilia : nu e așa că, după ce scăpăm de aici (are grijă Xilliphant), ne vom contiuna drumul spre insula Coroanei ? E oare un drum atît de greu ? Exploratorii curajoși au străbătut continente, flămînzi, răniți, sfîrșiți de oboseală, luptîndu-se neîncetat cu fiarele — sîntem mai prejos decît ei ?

(Bala : îmi cade părul în smocuri, îmi pute gura, iar Cecilia acum e mai urîtă decît oricare dintre surorile mele.) Ceci și acum despre insulă: O înconjoară recife de corali. (Teo : Parcă vorbeai de niște stînci albe !) Ceci : Teo, nu fi cretin, știi că eu n-am călcat pe INSULA MEA, dar pot să-mi închipui cum arată, nu ? Stîncile albe, la sud, coralii în nord ! Uneori dinspre Cercul Polar coboară morse și foci — e o plăcere să le vezi zbenguindu-se. După ce unchii și mătușile vor crăpa, voi reorganiza to-

tul. Ziua jucăm golf, noaptea chefuim în pivniță. Mă voi căsători cu toți patru, cu Teo, cu Silviu, cu Fritz și firește cu Xill, care la nuntă are să ne cînte din xilliphant. Nu mai am nevoie și de alți soți. Vom da petreceri, îl vom invita pe regele Gustav... Biata mea Hildegunde, tu n-ai să apuci toate acestea! Xill: și acum, despre trenul fantomă...

(Șuieratul trenului se auzea o dată ziua, o dată noaptea. Xilliphant aștepta cu groază momentul acesta. Nu putea fi tren adevărat. Firește, nici tren-fantomă — deși a doua variantă era mai plauzibilă.)

Radiojurnal. În Capitală a avut loc, în prezența Majestății Sale Regele, ceremonia dezvelirii monumentului în cinstea eroilor căzuți cu ocazia forțării Nistrului la Vadul lui Vodă, în ziua de 30 iulie 1941. În asistență se aflau veterani-infirmi, martori ai istoricului eveniment...

Bala își astupă urechile. Bateria lui de artilerie participase la operațiune. Era și el „veteran-infirm al istoricului eveniment".

CAPITOLUL TREISPREZECE

I

O-oh, pădurea ! își amintea vag Mîșkin-Vampiru o replică-monolog din tinerețe. Pădurea încremenită, în amurgul plutitor — și privi înapoi. Încremenită cu adevărat, căci nu bătea vînt, și atunci de unde senzația sigură că, de îndată ce întorci unui copac spatele, acesta începe să-și miște toate crengile, și rădăcinile chiar ? Copaci-stafii ! Cum ai trecut de ei, cum au început să-și clatine vîrfurile, numai așa, ca să-ți facă în ciudă. Întorci capul să-i surprinzi — încremenesc. Iar dacă adînceşti niţel acest gînd, înţelegi că toate cîte se întîmplă — se întîmplă mereu și totdeauna numai în spatele tău, ca și cum o conspiraţie te-ar fi ostracizat de restul naturii. Bătrîne răbufniri se mișcau orizontal în planul al doilea a minţii „contelui".

Înainta ușor pe poteca ondulată, avînd la umăr, în față și în diagonală bătrîna armă „Purdy-Lame" și era însoţit de Corado Bagdazar, și un alt pensionar al „Casei de Retragere", Dinu Dinuleţ-Ari. (Ari, de la Aristofan ? Puţin probabil. Nu mai știa nimeni de unde i se trăgea porecla-codiță, poate nici chiar el.) Plecaseră după iepuri, fazani, mistreţi, dar s-ar fi mulțumit și cu un urs... Cu această speranță — dar ce zic eu, cu această teamă — două din cele cinci patroane căpătate de la John, fuseseră îndesate cu grele bile, tocmai bune să ameţească ursul, călăfătuindu-le bine.

După un interval de mers prin zăpadă, în tăcere, pe o cărare ce părea că nu duce nicăieri și în toate direcțiile, trecură hotarul invizibil dincolo de care începea necunoscutul... willd-ul... Într-un luminiș, apăsa o liniște atît de suspectă, de parcă din locul acela s-ar fi ridicat, cu o clipă înainte, cu lungi țipete sălbatice, un șir de păsări mari, pe aripi curbate, șuierătoare. Oprindu-se la o scorbură — din care, în orice clipă, ar fi putut să se ivească o căpățînă de bestie, neliniștit de simțămîntul imprevizibilului, Dinuleț-Ari scoase din buzunar o butelcuță de șnaps, degustă și propuse înapoierea „la bază, cît nu e prea tîrziu."

Vampiru, și el pradă acelorași temeri, căuta să se țină bărbat. Declară că nu se întoarce fără o pradă și porni iar, lung, despletit — viguros însă. O mare tristețe îl cuprindea. Era bătrîn ! Ce vremuri frumoase trăise ! Chiar și răsunătoarea cădere a unei adaptări după Dostoievski (în urma căreia el rămăsese Mîșkin pentru tot restul vieții) îi apărea acum într-o aură de zîmbet. Pe-atunci, cariera sa părea dusă dracului, dar se redresase pe neașteptate, și cum ? Într-un rol secundar dintr-o operetă. Urmase consacrarea în *Nora*... Începutul celebrității însă și-l datora contelui Mîșkin, pe care-l masacrase.

Putem ajunge celebri și prin eșecuri — generos gînd !

Un cîine jupuit arată rău și are ochi înspăimîntător de mari. În plus — Xilliphant îi atinse cu vîrful degetului dintr-o curiozitate morbidă — erau tari ca piatra, înghețați. Își aminti că la un anume birt din Capitală, destul de rău famat datorită unui șir întreg de istorii, se serveau în chip de mare trufanda și la preț pipărat, ochi de vită rasol în hrean rece, iute și oțetat. Veneau special gurmanzii să înfulece cîte două trei perechi de ochi — de unde erau siguri că patronul nu are relații cu morga ? Beau și bere, multă...

Cu această amintire, Xilliphant analiză gestul lui Fritz Hellermann care azvîrlea în apa fierbîndă ultima bucățică de carne.

— Dar — ca să-și păstreze intacte vitaminele, cîtă vreme trebuie să fiarbă ? Ia întreabă-l ! Dacă și pe asta o știe, înghit revolverul, ca aperitiv. Teo, n-auzi ?

— N-am să pot mînca porcăria aia ! Mai bine mor.

— Sigur ! Sau mănînci, sau crăpi, dar întreabă-l. Am o mică surpriză pentru tine. O sticlă !

— Plină ? Unde ai ascuns-o ?

— E a ta, dar ne vei cinstit pe toți, amice. Ca să ne acomodăm mai cu nepăsare cu fleica de cîine.

O păstrase pentru ocazii „critice și speciale" ; se pare că ocazia specială venise și dănțuia printre ei, în fumul și aburul rasolului de cîine. Ivi sticla dintr-un complicat ambalaj, cu grija mamei ce-și desfașă întîiul născut. (Xill : ia te uită cum mă urmărește Teo, ca un cîine. Vai, să nu mai pronunț acest cuvînt...) Expresia de concentrată așteptare a lui Teofil îl înduioșa. Chipul bărbos, slab și murdar al alcoolicului, cu falca ascuțită neverosimil sub gura strîmbă, aducea acum cu acei jigăriți lupi — mai mult victime decît făcători de rele — din unele cărți cu povești sau *waltdisnei*-uri.

Îl scoaseră pe Balamela, în cîrcă, la „cină". Împrejurul focului apăruseră scaune improvizate. Totuși, totuși, ce ființe ușor adaptabile sîntem — e bine asta, e rău ? Dacă limba unei comete ar linge de pe cer sfîntul soare, poate ne-am obișnui și cu întunericul etern !

Suedeza avea parte de un trepied de vînătoare ce se găsea, inexplicabil, în avion la decolare — îl recuperaseră din zăpadă, la jumătate distanță între coada avionului, pierdută, și grosul epavei. Printr-o coincidență, alături de scăunel zăcea animalul pe care se pregăteau să-l ciugulească acum. Mai existau niște cutii goale de muniții, „fotoliul lui Xilliphant", confecționat dintr-o sfărîmătură a

direcției avionului și bolovanul lui Teo, pe care Natura, în una din zvîrcolirile ei, îl plasase acolo anume pentru acest scop, să șadă un om pe el. Fiindcă, deh, damneaei Natura acționează rațional : piatra picase acolo în urmă cu un milion de ani, dintr-o erupție, iar în urmă cu patru zile picase *Honduras*-ul, anume pentru ca bucata întărită de lavă să-i servească de sprijin fundului unui bețivan cu o mult prea efemeră existență în Univers. Toate acestea dădeau apă la moară determinismului „științific" al lui Bala, care, cu toate durerile ce-l săgetau, efectuă comentariul, comentat și de noi în rîndurile de mai sus, iar apoi îi propuse lui Xilliphant să ia xilliphantul și să le cînte. Sergiu nu-i răspunse, el se pregătea să destupe sticla — o strîngea între genunchi, iar cu stînga încerca să înfigă tirbușonul cuțitului vînătoresc în dop, dar rămase cu gestul suspendat. Totul încremeni, chiar și sîngele în vinele lor, cît timp printre ei, și prin ei, trecu șuierul-proiectil al trenului-fantomă. Fața lui Xill era calmă, visătoare. Să mănînci cîine, în plină civilizație, alături de un drum de fier ! Dar nu exista nici un drum de fier... Un fenomen de rezonanță ? Nuuuu... Explicația cu trenul-fantomă e de o mie de ori preferabilă.

— Ce să fie — a trecut acceleratul, dădu Teo dovadă de vaste lecturi. Și : Xill, ce faci cu sticla aia, cît ne mai fierbi ? Ceclan trase încetișor dopul. Parfumul rachiului se insinuă printre ei, despărțindu-i și reunindu-i.

— Ho, Teofil, nu nădăjdui într-o beție ! Fiecare capătă doar cîte un „ștampel", pentru apetit...

Conserva cu porția fiecăruia circulă din mînă în mînă. Doar cîteva picături pentru fiecare... Cecilia sorbi dintr-o dată și miorlăi. Bala se strîmbă după ce înghiți băutura. Sergiu se decise să-l lase pe Teo la urmă, îi făcea o favoare, avea de gînd să-i dea rație dublă, așa că întinse conserva spre „aliat". Acesta se ridică, lăsînd impresia că va ține un toast... dar Teo urlă că discursurile nu mai sînt necesare. Totuși, Fritz Hellermann rosti cîteva cuvinte,

nu mai mult de șapte, închină, dădu pe gît alcoolul, și se îndepărtă, căutînd să meargă cît mai demn.

— Teo, spune-i că are șansa să-și piardă „rasolul"... cu mîncăcioșii ăștia !

— Las-că se întoarce el, nu se mai osteni Teo, preocupat de rachiul său, dar Hellermann nu intenționa să mai revină. În vreme ce se pîndeau să vadă cine va îndrăzni să se atingă primul de odioasa hrană, „aliatul" își luă viața cu un foc de revolver. Lucrase curat, pesemne detesta imaginea creierilor împrăștiați, țintise în inimă și nimerise cu o precizie nemțească.

Nu ningea. Nu era excesiv de frig. Ultima însemnare a lui Fritz Hellermann în carnetul de bord se referea la temperatură, după aprecierea sa, minus patru.

CAPITOLUL PAISPREZECE

I

Uite-l, domnule, cum a șters-o, pe nepregătite ! se mira Xilliphant, foarte amărît. „Aliatul“ zăcea la picioarele lor, încă nu-l atinsese nimeni, deși n-ar fi fost exclusă posibilitatea că mai e în viață. Nu era însă, folosise un singur glonte, dar rezolvase totul. Eficiență maximă, cu mijloace cît mai reduse. Un comandant de escadrilă, vechi cunoscut al lui Ceclan, se trudise jumătate de noapte pentru a-și lua viața, și folosise nu mai puțin de patruzprezece gloanțe. Ce risipă de muniții ! exclamase bătrînul medic militar, prea puțin impresionat de această măruntă și personală tragedie. Se aflau „în rezervă“, într-un sat de stepă, iar tirul de pistolet din odaia aviatorului fusese auzit de mulți, care zîmbiseră : domnul căpitan petrece !

Dar Hellermann ? Xill : uite cum și-a cruțat capul, poate dintr-un simț secret al esteticului, deși figura lui nu excela prin simetrie și cu atît mai puțin prin frumusețe. Totuși, un anumit farmec... mai ales cînd îți trimitea un zîmbet, scurt, neașteptat. Uite cum a murit, iar eu nu știu nimic despre el ! A avut dreptate — n-am încercat — acum e prea tîrziu (în ce moment o fi luat hotărîrea ?) — ce fel de om va fi fost — a iubit oare pe cineva, pe Hildegunde ? — oare ura nazismul ? — ce l-a făcut să adere la MAREA EVADARE ? — și oare credea în mod serios că e posibil să ajungem în INSULĂ ? Nu cumva își făcuse un alt MARE PLAN ?

— Acum, zise Balamela, acum să ne cînți ceva, Xilliphant. Va fi liturghia lui Fritz.

Bala se tîrîse singur pînă la locul sinuciderii, rezemat în baston și în piciorul său rănit — rupt? — și-i propunea grav lui Sergiu să oficieze „liturghia" de moarte.

A fost un tip interesant, umblau gîndurile mormăite prin capul lui Ceclan. Își privi ceasul. Își notase ora morții lui Hellermann. Devenise el „neamț". Și oare locul în care folosise cu atîta deplină izbîndă ultimul glonte (cum au constat cercetînd încărcătorul. prin urmare nu avea voie să dea greș') fusese ales la întîmplare? Un Fritz Hellermann nu acționează în neștire, cînd e vorba de un lucru atît de important. Văgăuna, în toată suprafața ei nu p ea întinsă, se curba, iar din punctul acela nu putea fi zărită epava. Iar cei din „tabără" n-ar fi avut cum să observe „preparativele" sinucigașului.

În plus — acest „în plus" avea oare vreo semnificație? — „aliatul" își făcuse inima harcea-parcea exact în locul unde ei efectuaseră zadarnicele tentative de a escalada peretele, deasupra căruia, pe Terasă, apăreau Lupul. Puțin probabil că, murind, Hellermann îi îndemna să persevereze. Era greu să-i atribui această intenție. Teo tuși, spuse cu glas răgușit:

— Acum, regret că n-am tradus cuvintele sale cînd și-a băut rachiul. Știi ce a zis, Xilliphant? A zis că...

— Lasă, Teo, nu te mai obosi — cunosc germana, dar n-am avut chef să folosesc limba asta „universală" așa, din ambiție.

Pe fața lui Teo se lăți un rînjet plin de răutate.

— Dacă ai remușcări din cauza asta, Xill, fii liniștit. Fritz a stat doi ani la contrainformații în România, pînă l-au trimis pe front pentru o greșeală mică. Cunoștea pînă și „dialectele" noastre. Ți-am spus că a fost un om de carte.

— Teo, replică Sergiu, nu am remușcări. Ambii știam unul despre celălalt că ne cunoaștem reciproc limbile,

însă eu așteptam ca el să facă primul pas, fiindcă mă aflam acasă la mine, iar dumnealui... (Xill înghiți cuvîntul „timpitul"), ca reprezentant al unei mari puteri, aștepta din partea noastră, a mea, gestul de politețe. Aș fi vrut să aflu adevărul din gura ta !

— Îți arde de ceartă, Xill ?

— Nu, dar de ce nu mi-ai spus ?

— Fiindcă, pe undeva, nu știu pe unde, și din care direcție, eram mai bun amic cu Hellermann decît cu tine Era un om pașnic.

— Iar eu ?

— Nu-mi dau seama exact, — ești un soi de neam rău, un hrăpăreț !

Silviu Balamela se tîrî pînă între ei, dar de fapt, nici Teo, nici Xill nu intenționau să se lovească. Bala deschise gura — Ceclan îl opri :

— Știu ! Vrei o liturghie !

— Da, însă ceva mai tîrziu. Ochii mici ai lui Bala căpătaseră inexplicabil un contur ferm, dur, rău. Acum spun, mai bine zis repet, fiindcă prima dată nu m-a auzit nimeni, că ar trebui să întocmim un act.

— N-am auzit bine — ce ți-a trecut prin cap ?

Bala scormoni prin zăpadă cu bastonul și abia acum Sergiu observă că se poate ține în picioare și fără sprijin. Osul nu era rupt. Inexplicabil, starea piciorului său se ameliorase !

— Un act de... cum să zic ? De constatare a sinuciderii. Ridică vocea. Nu pricepeți ? Trebuie să avem un act iscălit de toți, o justificare, pentru cei care ne vor găsi cîndva, sau pentru aceia dintre noi care vor scăpa de aici. Am vorbit limpede ?

— Un fel de proces verbal în care să fie descrisă moartea „aliatului" și pricina morții ?

— Exact. Iscălit de toți cei ce ne aflăm aici în acest moment.

— Acum, zise Balamela, acum să ne cînți ceva, Xilliphant. Va fi liturghia lui Fritz.

Bala se tîrîse singur pînă la locul sinuciderii, rezemat în baston și în piciorul său rănit — rupt? — și-i propunea grav lui Sergiu să oficieze „liturghia" de moarte.

A fost un tip interesant, umblau gîndurile mormăite prin capul lui Ceclan. Își privi ceasul. Își notase ora morții lui Hellermann. Devenise el „neamț". Și oare locul în care folosise cu atita deplină izbîndă ultimul glonte (cum au constat cercetînd încărcătorul . prin urmare nu avea voie să dea greș!) fusese ales la întîmplare? Un Fritz Hellermann nu acționează în neștire, cînd e vorba de un lucru atit de important. Văgăuna, în toată suprafața ei nu p ea întinsă, se curba, iar din punctul acela nu putea fi zărită epava. Iar cei din „tabără" n-ar fi avut cum să observe „preparativele" sinucigașului.

În plus — acest „în plus" avea oare vreo semnificație? — „aliatul" își făcuse inima harcea-parcea exact în locul unde ei efectuaseră zadarnicele tentative de a escalada peretele, deasupra căruia, pe Terasă, apăre . Lupul. Puțin probabil că, murind, Hellermann îi îndemna să persevereze. Era greu să-i atribui această intenție. Teo tuși, spuse cu glas răgușit:

— Acum, regret că n-am tradus cuvintele sale cînd și-a băut rachiul. Știi ce a zis, Xilliphant? A zis că...

— Lasă, Teo, nu te mai obosi — cunosc germana, dar n-am avut chef să folosesc limba asta „universală" așa, din ambiție.

Pe fața lui Teo se lăți un rînjet plin de răutate.

— Dacă ai remușcări din cauza asta, Xill, fii liniștit. Fritz a stat doi ani la contrainformații în România, pînă l-au trimis pe front pentru o greșeală mică. Cunoștea pînă și „dialectele" noastre. Ți-am spus că a fost un om de carte.

— Teo, replică Sergiu, nu am remușcări. Ambii știam unul despre celălalt că ne cunoaștem reciproc limbile,

însă eu aşteptam ca el să facă primul pas, fiindcă mă aflam acasă la mine, iar dumnealui... (Xill înghiţi cuvîntul „tîmpitul"), ca reprezentant al unei mari puteri, aştepta din partea noastră, a mea, gestul de politeţe. Aş fi vrut să aflu adevărul din gura ta !

— Îţi arde de ceartă, Xill ?

— Nu, dar de ce nu mi-ai spus ?

— Fiindcă, pe undeva, nu ştiu pe unde, şi din care direcţie, eram mai bun amic cu Hellermann decît cu tine Era un om paşnic.

— Iar eu ?

— Nu-mi dau seama exact, — eşti un soi de neam rău, un hrăpăreţ !

Silviu Balamela se tîrî pînă între ei, dar de fapt, nici Teo, nici Xill nu intenţionau să se lovească. Bala deschise gura — Ceclan îl opri :

— Ştiu ! Vrei o liturghie !

— Da, însă ceva mai tîrziu. Ochii mici ai lui Bala căpătaseră inexplicabil un contur ferm, dur, rău. Acum spun, mai bine zis repet, fiindcă prima dată nu m-a auzit nimeni, că ar trebui să întocmim un act.

— N-am auzit bine — ce ţi-a trecut prin cap ?

Bala scormoni prin zăpadă cu bastonul şi abia acum Sergiu observă că se poate ţine în picioare şi fără sprijin. Osul nu era rupt. Inexplicabil, starea piciorului său se ameliorase !

— Un act de... cum să zic ? De constatare a sinuciderii. Ridică vocea. Nu pricepeţi ? Trebuie să avem un act iscălit de toţi, o justificare, pentru cei care ne vor găsi cîndva, sau pentru aceia dintre noi care vor scăpa de aici. Am vorbit limpede ?

— Un fel de proces verbal în care să fie descrisă moartea „aliatului" şi pricina morţii ?

— Exact. Iscălit de toţi cei ce ne aflăm aici în acest moment.

— Bala, zise Teofil, nerăbdător şi nervos, la ce ne poate servi un astfel de document, decît cel mult să-l folosim la... coada avionului ?!

— Te prefaci, sau eşti iremediabil cretin.

— Am să te sugrum ca pe o bibilică, nenorocitule !

— Gura ! Explică-te, Bala.

— Credeam că mă aflu în societatea unor oameni care au depăşit măcar de cîţiva ani stadiul de maimuţă...

— Eu nu mă trag din maimuţă, dar de tine nu-s chiar convins, se oţărî Xilliphant.

— Trebuie să se ştie — oftă Bala — că nu noi l-am ras pe Herllermann. E vorba de onoarea noastră.

— Onoarea unor dezertori ! La ce ne-ar fi servit să-i retezăm beregata ?

— În astfel de situaţii oamenii se ucid, a spus-o chiar el. Şi apoi, era singurul neamţ.

— Are dreptate ! îl sprijini Ceclan, învins. Vom întocmi documentul. Ce, ne grăbim undeva ?

Ceci, cu obrazul bandajat în ciorapi, mumie grotească, vorbi :

— Dar cine îi face autopsia ca să constate că totuşi nu e vorba de o crimă ?

— Aduceţi carnetul de bord, acolo vom scrie, o ignoră Ceclan. Vom folosi stiloul lui Hellermann. Îl vom *pune* alături de nemţoaica lui...

— Iar după aceea, liturghia, nu e aşa ?

— Eşti chiar maniac !

— Nu ; vreau să mă asigur doar că după ce voi pleca pe urmele lui Fritz, voi beneficia şi eu de o slujbă. Dacă vei cînta pentru el, cu atît mai virtos va trebui s-o faci pentru mine.

— Deşteptule. Dar dacă eu crăp înaintea ta ? Pentru mine, cine „oficiază" ?

La mare distanţă, datorită reverberaţiilor montane, urechea ageră a lui Mişkin-Vampiru, şi chiar a lui Dinu-

leț-Ari, aflați în expediție vinătorească, prinse melodia, mai mult ghici cuvintele, căci îi era cunoscută colinda.

Dă-mi floare de ai,
cer senin ca-n mai
cîntul apelor
șoapta norilor...

Cei trei vînători porniră orientîndu-se foarte sumar după direcția din care părea că vine cîntecul, dar, imediat, vîntul își schimbă unghiul, și, odată cu vîntul, și melodia parcă își schimbă și sursa și claritatea. Își modificară de cîteva ori drumul, și în cele din urmă chiar se încurcară

Și cum mă luai
o floare aflai
norocul mi-aflai
într-o zi de mai

În timp ce continuau să înainteze orbește (melodia dispăruse), un incident ciudat se petrecu. La numai cîțiva pași înaintea lor, un iepure viu împietrise de groază. Vînătorii, preocupați să regăsească ruta cea bună, fură la fel de surprinși. Ei bine. acest sărman iepure ședea lipit pămîntului, ai fi spus că prinsese rădăcină, iar urechile lungi i se lipiseră de spate și, pesemne, cu toate că ținea ochii deschiși — s-ar zice că nu-și lasă pleoapele nici în somn — atipise, sau traversa o clipă nefastă cînd instinctul îl părăsise, altfel cum să explici lipsa lui de vigilență, faptul că permisese oamenilor să ajungă la mai puțin de douăzeci de pași, moment cînd se descoperiră reciproc.

Sau poate că iepurele ce pătrunde pe neașteptate în această poveste, în această dramă, tocmai scăpase, după o goană pe viață și pe moarte, din ghearele rîsului (deși e greu de presupus că, dacă pisica cea mare și crudă își

pune mintea cu un urechiat, acesta mai are vreo şansă, mai ales că rîsul atacă prin salt şi sare din pom), sau de tîrcoalele viclene ale vulpii, sau de pofta hămesită a unui şir de lupi.

Cînd în mintea lui mică pătrunse imaginea enormă a celor trei vînători — trei vînători la o singură puşcă — iepurele nu făcu tentativa de a se face nevăzut prin lungi salturi ritmice. El rămase neclintit în continuare, lucru inexplicabil, dar nu chiar de tot, fiindcă instinctul, care de data asta nu-l mai păcălea, îl avertizase prin mijloacele lui misterioase că n-are nici o şansă la distanţa asta mică să treacă prin reţeaua alicelor, şi că singura lui scăpare e să rămînă stană, iar oamenii să-l confunde cu un bolovan.

Vînătorii însă îl descoperiră. Dacă iepurele ar fi luat-o la goană imediat, Vampiru ar fi expediat pe urmele sale o doză de fier mărunt Poate l-ar fi nimerit Aşa însă, paralizia animalului i se transmise şi omului Miskin-Vampiru nu smulse arma de la umăr şi, privind lung şi cu interes iepurele pitit, un zîmbet bun îluminâ faţa lui bătrînă şi scrijelată Acest „conte" Miskin era un om inegal în sentimente. Purtările contradictorii, însă, nu sînt în contradicţie cu natura umană. Asta o ştie oricine. Poate chiar şi iepurii

În acest timp, Dinu Dinuleţ-Ari, ce făcea? Dintre vînători, era singurul care nu depistase vînatul şi se oprise numai din cauză că şi ceilalţi doi stopaseră brusc. Vederea lui era cam slabă, iar neatenţia tare, ca să zicem aşa, şi tocmai era pe punctul de a întreba ce dracu se petrece, de ce rămăseseră înţepeniţi acolo, cînd Corado Bagdazar îl coti pe „conte": „Ce aştepţi? Arde-l!" Dar Vampiru zise: „Pe ăsta îl iert Prea e lipsit de apărare, nu vezi" „Cum adică, un iepure, lipsit de apărare? Ar trebui să aibă scut şi zale?" „Nu, măi Corado, însă există un principiu, o lege, să-i oferi vînatului o şansă. Asupra unei păsări tragi doar cînd e în zbor" „Dar ăsta-i iepure,

nu pasăre, ce cretin mai poți fi !“ și cu un gest neașteptat smulse din mîna „contelui“ arma, îi dădu un brînci lui Mîșkin care încerca s-o recupereze, și trase. În vînt. Abia acum, ca trezit dintr-un vis, iepurele execută un imens salt de clovn-acrobat și se topi printre copaci.

— Tîmpitule ! îl ocări Mîșkin pe Corado, și-i luă arma, a cărei nară fumega. Mi-ai irosit o lovitură. Nu te mai duc cu mine la vînătoare — să te ia naiba ! Cum îți permiți să-mi... și-i întoarse spatele. Corado Bagdazar, „regele“ actorilor romantici, îl urmă, împingîndu-și în față, ca pe un plug, falca imensă. Nu avea idee cam pe ce direcție se află „Casa de Retragere“, căminul lor. În următoarele minute, behăi ba scuze, ba amenințări și batjocuri Ce prostie nemaipomenită e aia să oferi „o șansă“ cui ? unui iepure ! Păi de ce dracu te mai ostenești să mergi la vînătoare ?

Dumirindu-se asupra celor întîmplate, Dinuleț-Ari trecu de partea lui Vampiru.

— Ce naiba, nu vă mai certați, mai există iepuri... și apoi îi dau dreptate „contelui“. Dumnezeu n-are decît să țină cont de generozitatea lui și să-i trimeată în bătaia puștii o avalanșă de urechiați, grași, proaspeți...

— Și gata fripți, rînji Corado

Împușcătura nu fu recepționată la Casa de Retragere, în ciuda distanței neimportante, în schimb fu limpede auzită, la o mult mai întinsă depărtare, urmînd în sens invers drumul melodiei Ecoul se subție între două piscuri, se zbătu între pereții unui defileu, se desfăcu apoi în două brațe, dintre care primul pieri, celălalt coborî în „crater“, în mai multe trepte, într-un crescendo ireal.

Cecilia, într-un genunchi, afumîndu-și palmele deasupra focului : — Voi n-ați auzit nimic ?

— Am auzit cu toții. Taci puțin !

— Dar ce a fost ?

— S-a surpat un munte. A bubuit o avalanșă. Am avut o halucinație auditivă colectivă. Dar mult mai probabil e că a fost o simplă împușcătură de armă.

— A-a ! Ne caută ?! Ce vă uitați așa la mine ? Ce e cu voi ? De ce nu răspundeți la semnal — să afle că sîntem aici ! ?

Ceclan întoarse către ea o față neagră. — Tu nu știi ce vorbești ! Mai curînd ar trebui să ne ascundem... (Îi astupă gura lui Teo care se pregătea să intervină.) Știu ! Știu, deșteptule. N-avem dreptul, noi trei — Curtea marțială, iar fata scapă — așa e cinstit ! Și expedie spre cer trei focuri. Apoi încă unul, separat. Spuse : Trei gloanțe pentru noi, ca un preludiu, și unul pentru „fetiță", pentru salvarea ei. Amin. Să ne rugăm — însă cui ? Mi-e teamă că în cer nu e nimeni, eu am fost deseori a c o l o. Doar ziduri, invizibile ziduri...

Existau frumoase șanse ca prima expediție vînătorească să se termine prost pentru cei trei bătrîni Obosit, Corado îl înjura în gînd pe „conte". Se bizuiseră pe el, pe ifosele sale de vînător și drumeț...

Îi acoperea înserarea, vîntul ba cădea, ba ridica vîrtejuri subțiri, iar jumătate din cer se înecase în piclă, și cine știe ce primejdii se ascundeau acolo ! „Contele", și el foarte șifonat, nu voia să recunoască în ruptul capului că pierduse drumul, el a n u m e îi adusese pe aici, în speranța că se vor izbi totuși de ceva vînat. Prin întuneric însă, ei se izbiră de o fîntînă. Semn bun.

Dinuleț decretă : Pauză ! și se așeză pe un soi de jgheab, masîndu-și pulpele. Era scund, bondoc, nu-și arăta vîrsta — șaptezeci și cinci — nu fusese o stea de prima mărime, ci mai mult un fel de comic de provincie, iar pe deasupra nici nu era sărac lipit. Nu exista nici o explicație a prezenței sale la „azil", ba da, existau mai multe, ceea ce este același lucru. În orice caz, Ari, cu figura sa de clown jovial, era poate singurul fără antipatii în „Casă"

și cel căruia, din necunoscute motive, Salamandră îi acorda cea mai mare atenție cînd pica și el să se „odihnească“, o zi două, la „Casa“ lui din munți.

— Am să vă spun un banc... făcu Ari, și, cu toate protestele lui Bagdazar, grăbit să ajungă „undeva“, nară gluma cu mîța care a născut șoareci. Firește, de la o fîntînă pleacă măcar o cărare, de la aceasta de care se izbiseră în noapte, pe cît puteau desluși, porneau trei drumeaguri. Avură noroc, dincolo de un dîmb, după un sfert de ceas de mers moleșit, răsăriră cîteva case, la mare distanță una de alta. Năvăliră în cea mai apropiată, dîrdîind, cu bezna pe urmele lor, și iarăși le surîse norocul. Țăranul — infirm de un picior, în a treia lună a războiului o pățise — îi primi cu lapte proaspăt muls, și-i găzdui în camera ce o ocupa el cu nevasta și doi plozi — singura încălzită. Vorbiră despre iepure și despre „generozitatea“ lui Vampiru. Gazda nu comentă. Copiii, treziți de forfotă, beleau niște ochi de mici sălbăticiuni la domnii aceștia de la vilă, despre care la ei în sat se vorbea destul.

Mîșkin îi zise țăranului că auzise departe pușcături ce nu păreau a fi de armă de vînătoare. Țăranul cumpăni un minut și zise apoi că în munți, undeva, umblă zvonul că ar fi căzut un avion. Unde ? Cine știe unde. Ce fel de avion ? Cine poate ști. Poate c h i a r american O „mortăreață zburătoare“, precizează el, cu anumită mîndrie. Acum îi caută p-ăi de-or scăpat. Poate chiar azi i-au prins, și dacă au opus „rexistență“, nu i-au iertat, de aici și împușcăturile.

Dimineața îi conduse la „Casă“. Fură întîmpinați cu entuziasm, pe față, fiindcă îi și consideraseră pierduți, definitiv rătăciți, înghețați, roși de fiare, și se făceau chiar considerații cine vor fi cei trei n o i pe care îi va aduce Salamandră, — și cu o mare bîrfă generală și abia mascată pe seama rezultatelor vînătorii. Așa se încheie prima

expediție. După ce îi mulțumi țăranului-călăuză, „contele" îi strînse și mîna.

— Ciți bolivari ?

— Ha, domnule ?

— Ciți bani îți datorez pentru... ?

Omului însă nu-i trebuiau „bolivari", ci vreo doi litri de gaz și ceva tutun. Vampiru îi făcu rost.

II

Ești om de front, îl scutură Xilliphant pe Silviu Balamcla, os bătrîn care de trei ani ricii glodul, și .. Privi ceasul. Alît cu atîtea minute, poartă-n casă, dacă pot acoperi cu cinci. Cu un cuvînt, de ce-mi faci greutăți ? Tocmai tu !

— Te legi de sufletul meu ! Îți închipui că o fac pentru ca să te necăjesc ? Xill ! Burta mea nu suportă carne de cîine ! Ce să fac ?! Mă, eu am citit o groază de prostii despre cum se moare de foame. Nu corespunde. E cu totul altfel.

— Prostule ! Nici nu murim de foame ! Încă nu murim -- știi măcar de cîte zile am aterizat aici ?

— De un an ?

— Omule ! Avem în spatele nostru numai cinci zile !

— Cel mai nasol lucru e timpul.

— Cum ? CE ai spus ?

— Timpul, domnule comandant Ceclan ! zbieră Bala, în prada aceleiași enervări care-i topea pe toți. Timpul care trece prea încet !

— Dar bine, acesta poate să fie u l t i m u l nostru timp, băiete !

— Și dacă știu asta, la ce-mi folosește ?

— La ce ? Ca să-l rontăi încetișor, cu economie, clipă de clipă.

— Dar de ce ? continua să zbiere Bala. Timpul unui condamnat la moarte nu are absolut nici o valoare, ba e chiar cea mai afurisită tortură, unui condamnat la moarte trebuie să i se zboare creierii înainte de comunicarea sentinței. Așa e uman.

— Dar o sentință de condamnare la moarte nici nu urmărește să fie umană, idiot mic. E o pedeapsă, nu o recompensă.

— Da ? Zău ? De fapt, despre ce vorbim ?

Vocile lor hîrîiau ca două joagăre neunse, se priveau ochi în ochi, aproape cu ură, despărțiți de fuselajul strîmbat al avionului, cînd, din epavă, răsări capul lui Teo, urît ca o mască stropită cu var, cu nasul subțiat, vînăt, de ai fi zis că are să se usuce și apoi va cădea dracului, lăsînd în locu-i o gaură.

— Ce v-a apucat — ce e gălăgia asta ?

— Dar ție ce-ți trebuie ?

— Liniște, cretinilor, Cecilia doarme !

Ar fi avut chef Sergiu să-l întrebe ești sigur că nu e moartă ? La ce bun, cruzimea nicicînd nu e folositoare, iar acum, cu atît mai puțin. De cînd Hellermann își folosise cu succes ultimul glonte, iar asta s-a întîmplat abia ieri, Ceclan fredona în gînd obscure, sinistre melodii în care înghesuia cuvinte din mai multe limbi, anapoda, haotic.

Fiartă, carnea cîinelui se dovedise de nemîncat. O fripseră. Mirosul de carne arsă atrase, pe înserate, animalul de pe Terasă (Xilliphant, șopti Cecilia, vreau să comit o nebunie ! Dacă nu acum — cînd ?) Deasupra lor luceau ochii Lupului, dacă era lup.

— Xılliphant, învață-mă cum să comit o nebunie ?

— Eu, frumoasa mea ? Față de tine, mă simt abia un ucenic. Ce nebunie mai vrei, după MARELE ZBOR, care-i opera ta ? !

— Vreau o nebunie mai mare, dar și mai gingașă !

— Fă-i o declarație lui Teo. Cîntă-i : dragostea mea pentru tine arde macii pe coline...

— Dar eu îl detest pe Teo !

— Tocmai din cauza asta...

— Dragul meu Sergiu, am să mor.

— Ei și ce ! Gîndește-te că asta e doar o trambulină spre a reveni iar.

— Ce ? Tu crezi în metempsi... — cum se numește ?

— Nu-mi pasă, cred numai în gîndurile mele.

— Și tu vei reveni după moarte ? Cum ?

— Ceci, acesta e secretul meu.

— Dar ești convins că r e v i i ?

— Sigur, dragă fată, trebuie să fii convins, altfel te scufunzi definitiv ! Trebuie să-ți alegi noua înfățișare și să crezi tare de tot că așa se va întîmpla.

— Ce mi-ai propune să-mi aleg ?

Xilliphant fluieră încetișor.

— Chipul unei flori carnivore, Ceci...

— 'Radio România și postul Dacia Română, vă prezentăm programul. După Poșta Militară Radio, transmitem emisiunea specială în limba rusă și cursul de limbă germană. Ascultați apoi orchestra Electrecord, voce Gică Petrescu și Lia Crăciunescu...

— Închide-l ! țipă suedeza. Am să vă cînt eu. Tot îmi doream o MARE NEBUNIE ! Xilliphant, știi că eu am cîntat la cabaret ?

— Cu ceea ce NU ȘTIU despre tine pot să umplu o enciclopedie, Ceci.

— De ce i te adresezi mereu lui Xilliphant ?

— Taci, dragul meu BOU. Liniște!

Și tremură brazii
Scuturînd rămurelele
Că-n ziua de azi
Scînteie stelele

Suedeza respiră adînc. Îi curgeau lacrimi pe obrajii tumefiați.

Se bucur copiii
Băieții și fetele
De dragul Mariei
Își piaptănă pletele
De dragul Mariei
Și-al Mîntuitorului
Răsare pe ceruri
O stea călătorului.

— Ce naivități, bombăni Teo. Se cunoaște că tu le-ai scornit.

— Nu, dragul meu BOU.

— Să nu mă mai faci bou, tîr...

— Domnii mei..., mi-e foarte rău. Am să dorm iar. Nu mă puteți ajuta cu nimic? Nimeni nu răspunse. Mi e rău. Sînt o fată care suferă. Sînteți trei bărbați... Nici unul nu vrea să mă ajute?

— Cecilia! scrîșni Teofil. Taci!

Se juca vîntul. Crucea improvizată deasupra Hilde-gundei se înclina încet-încet — peste zi zăpada se muia — și nimănui nu îi mai trecea prin cap să-i corecteze poziția, iar pe pilotul neamț îl lăsaseră fără cruce. Nici nu era sigur că străina sa credință (adventistă? pocăită?) admitea acest simbol, al răstignirii.

Teofil preluase carnetul de bord.

În ce limbă să fie continuat jurnalul? Românește? Sau, în amintirea lui Hellermann, pe limba sa? Ori, măcar de dragul continuității.

Ia mai dă-o naibii de continuitate — îi aruncă Sergiu o privire verde.

Dar de ce, insistase Teo, fiindcă avea poftă de ceartă — cu toții aveau, lipsea însă energia — că doar tu înțelegi limba...

Eu, da — ceilalți nu, să pieri din fața mea, Teofil!

Curgea pielea pe ei. Altfel s-ar fi încăierat în fiece clipă. Din piatră, cu ochii hipnotici, îi dirija în cercuri (mereu se învîrteau, împrejurul epavei, cercuri [1]), cercuri, Măria Sa, Doamna Nebunie.

Xilliphant îl văzu pe Teo în carlinga distrusă cum moaie pe limbă creionul, care nu era chimic, și cum trudește din greu la fiecare cuvînt. Îi auzi vocea.

— Nu știu de ce, am tot mai des impresia că noi facem un fel de joacă, și că urmează să mă trezesc dintr-o clipă în alta. Oare nu e și ăsta un semn?

— Ce fel de semn?

— Nu știu... Un semn.. așa...

Aparenta irealitate a situației noastre, Teo a surprins-o bine cu instinctul său primitiv, se clătina un gînd în capul lui Xill. Dar de ce neapărat „aparenta"? Își șterse cu batista înfiorător de murdară colțurile ochilor, privi dezgustat lichidul galben, gros, se apucă să-și frece fața și pleoapele cu zăpadă, deși știa că în felul acesta își agravează infecția. Privi ceasul — mereu privea ceasul, în orice clipă știa cît e ora — și era unsprezece dimineața.

Ce ar mai fi de făcut? De pildă, să rup din carnetul de bord „certificatul de sinucidere" al lui Fritz Hellermann. Au să-și bată joc de osemintele noastre risipite aici în văgăună cînd vor găsi carnetul. Au să rîdă de pedanteria stupidă cu care am menționat în acel ridicol proces verbal — operă a demenței — cele cîteva obiecte ale „aliatului", cu totul nesemnificative; livretul militar, pistole-

tul, cu ajutorul căruia se expediase „dincolo", și trei bomboane în fundul unui buzunar. De ce n-o fi supt cele trei „stolverk"-uri înainte de a-și priponi țeava *Walther*-ului în dreptul inimei? De ce nu și-a oferit această ultimă bucurie? Și de ce n-au găsit prin buzunarele lui Fritz ceva cît de cît interesant, măcar o fotografie? Dar însăși lipsa aceasta de obiecte interesante, personale este interesantă în sine.

Obiectele lui Fritz.

Le depozitase într-un colț al epavei. Cele trei bomboane. Nimeni nu se atinsese de ele. Revolverul. Va fi fost sigur dacă i-ar fi atacat lupii. Lupii? Ar fi un noroc. Carne proaspătă! Însă lupii n-aveau cum să coboare aici, îi păzea instinctul, știau că nu vor mai putea să iasă.

În invrel, alte două acte fără importanță. Ceas, briceag, busolă, benzidrină, piramidon, nici pomeneală. Ah, da, un nasture deprins dintr-o tunică. Și, totuși, încă ceva, o carte de vizită. Un nume necunoscut: „Dr. Sorin Moldovan jr." Pe dos „*Stets ist die Sprache kecker als die Tat*",*) scris mărunt. Dedesubt, alt scris: „*Wein, Weib und Gesang*".**)

Judecînd după carnetul de bord, nici unul din cele două citate nu fusese scris de Hellerman.

Xilliphant dacă mearcă. Ceafa, să n-o îngropăm cu bijuterii cu tot. Doamne! Oare sînt cu adevărat un mare ticălos? Cît e ceasul? De ce n-ar fi ora minus douăsprezece? Nu i-a trecut nimănui prin gînd să facă un ceasornic care să meargă înapoi? Am zis oare „Doamne"? Ce greșeală! Dumnezeu, la ora asta, e militar, a îmbrăcat uniformă. Ce grad? Să-i răcnesc în ureche, domnule comandant al cerului, aviatorul, aventurierul, banditul, canalia, dezertorul Sergiu Ceclan Xilliphant a capotat, întin-

*) Totdeauna, vorba e mai îndrăzneață decît fapta.
**) Vinul, femeia și cîntecul.

de-i cu vîrful degetelor o idee. Nu o idee salvatoare, ar fi să-ți cer prea mult. Pur și simplu o idee. Atmosfera e încărcată de nebunie, așa cum vara e plină de electricitate, într-un cap gol, demența pătrunde ușor, prea ușor !

— Dar dacă — dacă în clipa următoare îmi apare în față Diavolul ? Bun, are să zică, în Dumnezeu nu crezi, îți bați joc de el, îl faci generalissim, comandant, îl îmbraci în haine militare, și-i pretinzi să-ți ofere o idee, în vîrful degetelor. A r e d e g e t e ? Nu crezi în El, Bun ! dar în Mine ? Eu — și îmi va arăta ghiarele — am degete. Și — aplecîndu-se mult, așa ca să-i simt răsuflarea puturoasă — am și idei. Ce oferi, Faust ? O, tu, naivitate medievală ! Dacă Diavolul ar coborî aici, cel speriat va fi Domnia Sa. Știe el ce face că nu vine. Să mă opresc. Delirez. Ah, da, cum se numea calul tatălui meu ? Liniște, domnii mei, nu mă întrerupeți...

CAPITOLUL CINCISPREZECE

I

...Nu mă întrerupeți. Tocmai intenționam să-mi adresez o întrebare. Mi-a scăpat ca un pește, viu și lunecos. Era o întrebare vie. Capcană blestemată, pereți orbi. Radio România și postul Dacia Română — publicitate — citiți în *Curentul Familiei* despre Crăciunul suveranilor noștri la Săvîrșin — Arad. Amintiri de Anton Mocsony de Föen, mare maestru de vînătoare al M.S. Regelui. În același număr, adevărul despre scufundarea cuirasatului Schanhorst. Editura „Cugetarea Georgescu Delafras" lansează marele succes *Prințul bărăganului* de marele scriitor Ge. Acsinteanu. Marele spărgător Constantin Ștefănescu zis „Tata Moșu" deschide orice casă de bani în trei sute de secunde. El însă a fost surprins de poliție, dormind, zdrobit de oboseală, lîngă o casă marca „Lossmethal", după o trudă de douăsprezece ore. Casele de bani „Lossmethal" de vînzare la magazinul „Lossmethal", pe Calea Victoriei.

Xilliphant se izbi de Teo. Infidelitatea Ceciliei ? Teo înjura murdar, amenințîndu-l, implorîndu-l, scuturîndu-l de umăr. De umărul rănit, bineînțeles. Furios că nu stîrnește nici o reacție din partea lui Ceclan, Teo se întoarse în tabără. O întrebă pe suedeză dacă nu dorește să-i aducă în avion cadavrul înghețat al lui Hellermann. Se amestecă și Bala. Peste vocile bărbaților, țipătul lung al Ceciliei. Nu-mi mai pasă ! N-au decît să se omoare ! Ce

întrebare voiam să-mi pun ? Ah, pierderea memoriei, un simptom. Unde naiba se plimbă soarele ? Ia să-mi amintesc, l-am văzut măcar o dată de cînd am picat în crater ? Ciudat, nu știu. Pierd contactul cu realitatea. Urlete... cine urlă ? Ah, da, se bat, acolo în avion, nebunii ..

Ceclan scrîșni din dinți. Încercă să se adune Unde se află ? De ce se află aici, cum va scăpa, cine este el ? Cine sînt ? Cine voi deveni peste o clipă ? Trebuie — trebuie — trebuie să mă agăț cu dinții de ceva, să nu mă dizolv, să rămîn lucid... Moartea are să ne salveze. Protestez ! Iarăși ! Pînă azi această posibilitate nu m-a preocupat. Pînă azi — ce e azi ? Nu te gîndi prea departe. Nu te gîndi la Planeta Trandafir Negru. Busola ei de argint o am în buzunar, însă nu mă gîndesc la ea. Pe lîngă soluția morții, trebuie să mai existe cel puțin una Gîndește-te, bestie ! Ieși din tine, dacă această carcasă mizerabilă îți face greutăți, dacă trupul tău nevolnic se răzvrătește, ieși din el pentru o clipă și privește-te dintr-o parte, privește situația de la distanță. Nu înnebuni ! Nu-ți permite luxul de a înnebuni, nătărăule ! Auzi, nătărăule, îți interzic să înnebunești. Te amenință, cu pistolul în mînă ca pe un nenorocit de dezertor. *Nu dezerta încă o dată*, canalie ! *Nu pleca încă o dată*, dublu dezertor !

II

Și în momentul cînd Ceclan asimilă pe de-a-ntregul situația — cu o stranie întîrziere, totuși, parcă tot nu-i venea să creadă că sînt pierduți — cînd se convinse cît de per-

fectă e capcana asta perversă (imposibilitatea de a se cățăra pe stîncă, plus ceea ce-i așteaptă afară, în caz că totuși i-ar trage Dumnezeu de păr și ar ieși), se născu și se dezvoltă în el un imens sentiment de împotrivire. Poate că la baza lui stătea ura, dar o ură abstractă. Nu se știe împotriva cui. Poate împotriva sa ! Își simțea trupul greu și negru, ochii bătuți de infecție plîngeau neîncetat singuri. Întrevăzuse în momentul acela o soluție posibilă ? Cine știe. Ceva se citea pe fața lui cînd se întoarse în tabără.

Se împăcaseră, totdeauna sfîrșeau prin a se împăca, dar niște răni proaspete, buza însîngerată a lui Bala, o nouă crestătură pe pometul numai os al lui Teo (opera Ceciliei ') stăteau mărturie cu privire la amploarea conflictului. Abia mai pîlpîie un pic de viață în ei, dar tot se mai bat ! îi strivi Xill cu o privire plină de silă. Cine-s oamenii aceștia ? Acești străini ridicoli .. Și eu, un străin printre ei...

Cecilia zăcea în culcuș, de acolo izbutise să arunce în capul lui Teo cu ceva ascuțit. O părăseau puterile. Cît mai rezistă, o zi, două ? Xill strînse pumnii, îl strînse și pe cel drept, cu toată durerea. Traversase mai înainte un sentiment de forță. Era convins că se va împotrivi. Aici, pe concret, totul se dovedea desertăciune. Pe gîtul suedezei urca paloarea morții. O văzu mergînd în patru labe, la radio. Muzică variată ușoară Discuri. Apoi Cecilia ieși din epavă, și se așeză pe „scaunul ei" la foc. Ochii ei vinovat de albaștri își pierduseră culoarea din cauza infecției. Se priviră. Ea zise :

— Xilliphant, nu mai pot. Nu mă scoți de aici,?

Ceclan răspunse :

— Blestemat fie cerul ăsta senin !

— Ce vreme bună pentru zbor !

— Zborul e o chestiune nesigură, după cum ați constatat. Să așteptăm primăvara, spuse Ceclan, supraveghindu-și glasul. Nici nu vorbea serios, nici nu glumea.

— La primăvară vom fi un morman de oase.
— Ah, nu... Frigul te conservă. Cîtva timp.
— Asta mă consolează mult, declară Silviu Balamela.

Degetele suedezei tresăreau pe genunchi. Sergiu observă cît de mult i se subțiaseră — sau era o iluzie? De nu și-ar pierde inelele, gîndi.

Puțin mai tîrziu, răsună o împușcătură. Mai tîrziu, trecu peste ei trenul-fantomă, sfîrtecîndu-i în roți. Și mai tîrziu, muriră. Un somn-bestie se agăță de grumazul lui Ceclan. Un somn-gorilă, tîrîndu-l în jos, mereu mai jos, către înspăimîntătoare hăuri în formă de cratere, cu bulboane galbene, puroloase, fierbînd lent, ridicîndu-se, coborînd într-un fel de respirație sacadată, diabolică, explodînd pe neașteptate. Păsări cu gîtul ars se prăbușeau în cratere; se auzea impactul aripilor cu magma aceea rece, și scurta zbatere inutilă— și era conștient că visează și-i era imposibil să scape din tentacula bestiei, așa cum nici sufletele păcătoase nu se pot desprinde din ghiarele dracilor mărunței care-i transportă pînă în fața tartorului suprem. După un chin îndelungat, deodată teritoriul negru al coșmarului se înseninâ, începu să respire larg și liber și în cele din urmă deschise ochii, cu un efort scurt, dureros, străbătut de o străfulgerare ascuțită, ca și cum o armă s-ar fi descărcat în dreptul frunții sale. Scursorile infecției îi lipiseră pleoapele. Cît e ceasul? Cadranul fosforescent arăta două dimineața. Ascultă, reținîndu-și respirația. Acum el o pipăi încetișor pe suedeză, cu spaima de a descoperi că dormise alături de o moartă. Trăia însă. Se strecură din culcuș. Aceeași noapte luminoasă trimitea o rază verzuie pînă în fundul văgăunei. Ar fi blestemat de frumos, dacă n-ar fi blestemat de tragic. Nu am voie să mă mai gîndesc la posibilitatea *aceea*. De acolo mi se trage coșmarul. Se pomeni fluierînd ceva din *Prietenă de ocazie*, film cu franțuzoaica aceea nostimă, Danielle

Darieux, pe care-l văzuse în urmă — ia să vedem, în urmă cu maximum opt, nouă zile. De necrezut. În epavă, cineva începuse să aiureze prin somn, cu glas strein. Cu toată acuitatea sa în a deosebi glasurile, n-ar fi putut spune cine, în orice caz unul dintre bărbați. Nu se înțelegea ce spune. Îi fu silă să intre iarăși în avionul zdrobit, adevărat coșciug. Se apucă să fărîmițeze ramuri subțiri. Le stropi cu puțin ulei. Focul izbucni nepăsător și Ceclan, în „fotoliul" său, se mai încălzi. Noaptea, în schimb, deveni împrejur mai neagră. Privi către Terasa Lupului, animalul nu era acolo. Ramurile de molid pocneau, despicîndu-se în foc. Ceclan se apucă să mestece încet, fără a se gîndi la nimic, o bucățică de carne de cîine.

A doua expediție vînătorească, Mișkin-Vampiru o organiză cu precauțiune și discreție. Îl însoțiră Dinuleț-Ari, din nou, și Ioniță Gasparoglu, „regele" comediei. George Strehaia, colegul de cameră, pe care Vampiru îl invită cu precădere, refuză, mulțumind. Nu se încumeta să părăsească liniștita atmosferă a „Casei", dar îi ură „contelui" multă baftă. Care urare însă nu fu de folos. Zăpada era plină de urme, dar, la trecerea vînătorilor, fiarele preferau să se mențină într-o modestă expectativă. Totuși, la drumul de înapoiere — de data aceasta nu se mai rătăci — un iepure imprudent țîșni de undeva ca o săgeată și, fiindcă profita din plin de cele patru labe ale sale, care păreau a fi douăzeci, Mîșkin nu mai fu generos, ci slobozi un foc pe direcția fugarului. Iepurele nu fu atins nici măcar în treacăt, în schimb de undeva, iarăși, drept răspuns, ecoul aduse patru detunături.

— Interesant ! comentă „contele". Merseră mai departe, pregătindu-și o reîntoarcere „tiptilă", dar Gasparoglu îi mai înveseli cu amintirile sale despre birtul „La Purcel" unde, pe vremurile b u n e, chefuiau actorii.

III

— O-oh, Teo ! Am visat că m-ai părăsit. Eram tare nefericită !

Gura lui Teofil se strîmbă și mai mult. Crăpăturile buzelor sale păreau viermișori uscați.

— Cum poți să spui așa ceva, tu . !

Și-a înghițit ultima vorbă, iar aceasta era „tîfo", gîndi Ceclan. Cecilia însă îl ghici. Scînci rănită, ascunzîndu-se în culcuș. Ochii îi rămăseseră deschiși. Păreau ochi de veveriță moartă.

Bala :

Aceste fleacuri de igienă au pentru mine o mai mare importanță decît legile lui Gauss. Am continuat să mă spăl pe dinți, mai ales seara, cu orice preț, cu orice efort sau umilință. Uleiul ars în lampa fabricată de Heilermann pute îngrozitor. Mai îngrozitor e că, în ciuda spălăturilor, îmi miroase gura. Pipăi limba, dantura, plimb apoi degetul pe sub nas și, fără să vreau, capul îmi dă în recul. Am să crăp de scîrbă, înainte de a pieri de foame.

Am fost totdeauna un bărbat curat și drăguț. Femeile m-au alintat. Pe Cecilia am iubit-o... M-am bătut pentru ea cu Teo. Nu sînt capabil să rezist unei femei. Îmi supraveghiez mereu unghiile, cînd văd unghii mari și murdare îmi iau totdeauna tălpășița, dar acum sînt nevoit să rămîn. Trusa mi-am salvat-o. Am oferit tuturor din săpunul meu și m-au refuzat, știu sigur însă că unuia dintre ei îl folosea în taină, cînd mergeam la closet, la coada avionului. Știu și cine a fost acela. N-are importanță, dar mi-e scîrbă să folosesc săpunul care s-a frecat și de alte mîini. Eu am vrut să-l împart în bucățele, frățește Acum nu mai e cazul.

Cu cît mă descompun mai tare, cu atît mai virtos respect regulile de higienă, pe cît se poate. Citeam cîndva lucruri stranii cu privire la posibilităţile de apărare ale organismului omenesc. Autorul pretindea că omul este fiinţa cea mai rezistentă şi mai adaptabilă din lume, net superior prin aceasta (şi cred că numai prin aceasta) oricărui alt animal, fie leu, fie rîmă. Există o nuanţă jignitoare în teoria asta şi contravine ideii mele cu privire la extrema fragilitate a trupului omenesc..., dar am verificat afirmaţiile îngîmfatului savant pe propriul meu picior. Mă doare din ce în ce mai puţin. Nu cumva se pietrifică, îngheaţă ? Am să recomand înfometarea drept medicament suveran. Numai să am cui. Acum mă simt suficient de integru ca să pot muri în condiţii bune Stabilisem pe cuvînt de bărbat că îi voi cere lui Xilliphant permisiunea. Cu această condiţie mi-a şi lăsat pistoletul. Îl simt în buzunar. Atîrnă destul de greu. Mi-am tăiat cu grijă unghiile, le-am curăţat, le-am pilit, în prezenţa lui Teo, care mă urmărea cu o privire goală şi lacrimi de puroi i se scurgeau din ochi. Am să p l e c, înainte de a mă încerca şi pe mine această conjuctivită oribilă. M-am spălat şi pe dinţi. Gîndul că morţilor le cresc î n a p o i unghiile, mă sperie. Astfel dichisit, am apucat-o pe urmele lui Sergiu care mereu şi mereu dă ocol văgăunii. Posibil că la el în felul acesta se manifestă dezagregarea. Se învîrte ca o fiară. Caută. Însă eu cred că nici nu mai ştie ce caută. Poate nici n-ar trebui să vorbesc cu el. Mă îndoiesc că mai e în toate minţile.

Mi-am frecat dinţii şi gingiile pînă la sînge, însă gustul de carne de cîine a rămas. A pătruns adînc în mine, în fiecare celulă şi în fiecare colţişor al sufletului. Da, în alte ţări, „prietenul credincios al omului“ e mestecat cu poftă, dar aici nu sîntem în „alte ţări“. Sîntem la noi, iar la noi cîinii nu se mănîncă.

— Ce bine arăţi azi ! mi-a spus Cecilia. Am crezut-o. Ea, mi se pare, nu se mai poate ridica din „pat“. Fiecare

oră o desfigurează, o termină. De pe acum, știu, locul ei este la dreapta lui Hellermann. Neamțul va dormi între două fete drăguțe, sau care au fost, în orice caz, nu de mult drăguțe. Iar apoi, alături de Ceci, are să urmeze cine ? Dar cît de anapoda gîndesc ! Doar eu acum merg să-i cer „permisiunea“ lui Xilliphant. Ce, nădăjduiesc să nu mi-o dea ? Joc teatru ? Vreau să impresionez ? Pe cine ? Îmi este milă de Cecilia. Și iată de ce. Sînt stăpîn pe soarta mea, pot lua hotărîri. Iar Cecilia, nu. Va fi strivită încet-încet. Cu acest gînd, îl urmam la mică distanță pe Sergiu.

Marile iubiri sînt triste, din atîtea și atîtea motive ! medita Xill. Și dacă se „realizează“, și dacă nu se „realizează“. Vesele pot fi numai iubirile vremelnice, cînd, din prima clipă chiar, te-ai și înțeles din priviri cu ea : haide să ne distrăm un pic... așa... fără jurăminte. De cîtva timp, Bala se ține scai de mine. Știu ce vrea. Blestemat să fie cerul acesta senin !

Bala :

Xill se oprește în fața unei muchii de piatră ce urcă spre cer cu șerpuiri elastice de linie feminină. O cercetează cu atenție, iar eu, la zece pași, îl scrutez din profil, încercînd să-l ghicesc. Fără barba prin care strălucesc insulițe cărunte, fără infecția care-i răpește farmecul ciudat al ochilor cenușii, adînci, limpezi, dar de obicei triști, chiar cînd rîde, ai zice că e tînăr, prea puțin schimbat față de anii de studenție. Iată că se îndepărtează, să nu-l pierd ! Cum l-aș putea pierde, nu poate pleca nicăieri. Lua-l-ar naiba, știe că mă tîrăsc după el, însă măcar o privire nu-mi acordă. Vreau să fiu singur ! îmi spune spatele său, du-te dracului înapoi în bîrlog ! Aș zice că el bănuiește ce doresc eu și se teme, se teme să-mi dea o dezlegare. Se teme straşnic de o discuție cu mine.

Văd că încep să mă îndepărtez de ideea principală ! Hei, Xilliphant ! Nu aude ! Se teme ! Cu atît mai

rău, dacă nu-mi dă el dezlegarea, eu astăzi oricum termin. Libertatea de a muri, cuvintele lui Ceclan. „Aliatul“ a profitat de această libertate. Vreau, ca și Fritz Hellermann, să aleg eu locul și clipa, *iar nu clipa și locul să mă aléagă pe mine*, nu accept să fiu la cheremul lor, la cheremul nimănui. Sergiu își plimbă degetele pe stînca urîtă și rece. Merge mai departe. Poate caută un filon de aur. Nu mai șchiopătează. N-ai zice că are tot umărul drept în pioneze, clavicula fisurată, brațul entorsat. În dreapta umărului, ceva mai jos, are o zonă vînătă, neagră, acolo coace deznădejdea. Acum mă voi opri. Scîrțîie piciorul meu. Transpir. Stomacul mi-e gol ca o mănușă veche și găurită, și totuși trebuie să merg în fiecare zi la toaletă. Probabil că încep să mă elimin chiar pe mine. Respirația mea acum e mai grea decît a lui Teo, cînd e băut. Am să aștept, după încă un ocol, Sergiu va ajunge iarăși aici. Poate ar trebui să-i zic astfel : bătrîne, acum, împreună ! Împreună, în cinstea prieteniei noastre. Ar fi în stare să rîdă. Se îndepărtează, înjură cerul, rău face, nu se știe ce ne așteaptă acolo sus. Înjură cerul, fiindcă e senin. Dacă ar da furtuna peste noi — cum ar fi ?

Astăzi e mai frig! Anume pentru a mă face să aștept. Ceclan se mișcă leneș, ciocănind într-una un perete roșietic, crăpat, respingător. Frumos e numai stratul limpede al gheții, acolo unde s-a lipit de stîncă. Aceste cascade înghețate. Totuși, iată-l, se apropie. Mă ustură ochii de parcă mi i-ar fi lins un aruncător de flăcări. Chiar și aici, în fundul pămîntului, e nemiloasă lumina, inumană. Fiarele cum o suportă ? Unde e Ceclan ? Ah, iată-l — mă temeam că s-a dus. Azi-dimineață, înțepenit, credeam că nu mă mai ridic, că am să zac alături de suedeză. Mirosurile rele din bivuac m-au izgonit. Dacă reușești să faci primii pași, mai departe nici nu e așa de greu. Mîine nu cred că mai pot părăsi patul. Nu trebuie să ajung pînă acolo. Hotărîrea luată mi-a dat putere. Moartea îți dă

putere. Îți dă putere ca să mori, lucrează în propriul ei folos, asta e !

Tot timpul își privește ceasul — Xılliphant, nu moartea — are noroc că un ceas se poartă la mîna stîngă. Stînga lui e relativ teafără. Îl aud, își vorbește singur ! Ce zice ? Disting cuvîntul „avalanșă". Bietul ! De avalanșă se teme ! Dar dacă e nebun — mai nebun decît mine — ce sens mai are să respect „cuvîntul de bărbat" ? Să cer unui nebun permisiunea de a muri ? Dacă provoc o reacție neprevăzută ? Dacă mă ucide chiar el ? Mai bine... Nu. Se respinge. Eu decid, eu execut. Eu sînt stăpîn peste persoana mea.

Un colț de stîncă. Aici Fritz Hellermann a cules pentru *Cäcilia* o „Floare a Reginei". Teofil, gelos, a rupt-o în mii de bucățele. Ce probă de cretin ! Pe aceeași stîncă, alte două flori privesc spre noi Ai zice că-s ochii pietrei care ne cîntărește cu condescendență : iată niște jalnice făpturi, oameni, trecători ca adierea. Xilliphant pare a examina și el florile, asist la o ceartă mută între el și stîncă. Mută, dar cum se mai înjură ! Nu-mi acordă atenție. Am o idee. Să-l împușc pe la spate, simplu. Nici n-ar ști ce i s-a întîmplat. Ar fi un adevărat serviciu de prieten. Și nici n-ar trebui să-i mai cer dezlegarea. Iar în clipa următoare m-aș și afla pe urmele lui — Teo și Cecilia vor rămîne singuri, vor agoniza pînă la capăt, și probabil el va fi ultimul supraviețuitor, și pînă în ultima ei clipă îi va face scene de gelozie. Dar de unde am pornit ? Am uitat Pragul nebuniei. Ce regret părăsind Pămîntul ? Ei bine, regret că n-am studiat astronomia, măcar pentru a recunoaște drumul pe care o să-l apuce sufletul meu nemuritor, printre stele, nebuloase, comete și alte bestii și plăsmuiri care se învîrt la infinit, veșnic prăbușindu-se în ele însile, veșnic reînviind ! Conștiința marelui eșec al destinului meu o am din clipa cînd am zărit cometa, pe parcursul atît de scurt al MARELUI ZBOR.

De mi-aș fi realizat acest vis pe care, nu e de prisos să repet, îl am doar de cîteva zile, altfel mi-aș reconsidera viața.

Și ce este interesant, dacă așa ceva se poate numi interesant, este că noi doi, Sergiu Ceclan și cu mine, pînă la război, n-am făcut nimic despre care să se merite a se aminti, măcar în treacăt, iar în timpul războiului, tot nimic — eu comandam „FOC pe reperul șapte" și ridicam brațul ca o păpușă mecanică, iar el participa la atacuri aeriene, auzisem, nu de la el, el nu discută despre asta, că a doborît trei inamici, dar și aceste acțiuni se încadrează în marele nimic, iar acum

A C U M ,
iată că totul se sfîrșește din nou cu
N I M I C ! ! !

Suficient ca să folosim imediat pistoletele. În numele acestui etern nimic, am inițiat MARELE ZBOR către insula Comoarei... insula Coroanei. Cu ce justificare ? Să ducî sămînță de nimic sub alte zări ? Nu, nu din întîmplare ne-am prăbușit aici ! Ci pe merit !...

XIII

Micul idiot, bunul meu prieten Bala, va sfîrși prin a mă scoate din sărite. De ce-și închipuie, netrebnicul, că mă voi opune ? N-are decît să-și tragă un glonte în cap, chiar două, dacă apucă. O idee generoasă : s-o facem *ensemble* Nu mă întrerupeți.

Nimeni nu-l întrerupea.

Cînd am pus pe roate această demențială MARE TRAVERSARE a continentului, „prăbușirea" circula prin vinele mele, dar cine să prevadă un accident atît de i m p e r f e c t ? Cine ? Nu mă întrerupe, lasă-mă să termin !

Nimeni nu-l împiedeca să-și depene, săltat, gîndurile, Bala încă nu se apropiase. Bala, cu toată decizia sa de a p l e c a neîntîrziat, ezita. Un biet om.

Cine — cine — cine ar fi putut să prevadă o prăbușire bolnăvicioasă, o prăbușire n e r e u ș i t ă ?! Dar eu, acum, ce fac ? Limpede, un nou MARE PLAN. Vom scăpa de aici. Ne vom prelinge, invizibili, pe lîngă curtea marțială, chiar prin fața ei — așa cum de altfel intenționam să executăm dementul traseu chiar pe deasupra Berlinului. Într-un fel, sau în celălalt, mai ales în celălalt, vom atinge INSULA. Chiar de va fi nevoie să tragem prin pămînt o linie dreaptă pînă la țărmul presărat cu stînci albe pe care păsările mării își leapădă cu nevinovăție murdăriile. Doamne, Dumnezeule, comandant al cerului, generalissime, trimite pe numele meu personal o AVALANȘĂ, așa cum îmi dorește inima. Mulțumesc, domnule comandant. Să trăiiiiiiți...

CAPITOLUL ŞAISPREZECE

I

Sergiu Ceclan Xilliphant ocolea văgăuna, oprindu-se îndelung pentru a cerceta stratul de zăpadă, acolo unde se prinsese, cercetînd sus faldurile albe, groase, ca niște aurori boreale încremenite deasupra craterului, ignorîndu-l voit pe Silviu Balamela, care-l urma ca un cățel, dirdîind, gata în orice clipă să expedieze un glonț în ceafa vechiului prieten. Ceclan se opri, înjghebă cu economie o pipă, o aprinse. Stătu în profil, îl iscodi pieziș pe Bala ; i se făcu frică. Înțelese. Gîndi : ar fi păcat să se întîmple acum, cînd un nou MARE PLAN se coace în mintea mea. Nu-și supraveghie însă vocea, care sună aspră, densă, ofensatoare :

— Hei ! Ce te tot t î r î i ? Vino mai aproape ! Ce mai dorești ?

Îl r a d, uite acum îl r a d, gîndi Bala.

Păstră distanța.

— Ce ai spus ?

Xiliphant se întrebă . cum să-l jignesc și mai rău ?

— Haide aici, ce e cu tine ? Cine te-a pocnit peste mutră ?

— Pe mine ? Nimeni...

— Arăți ca o balegă î m p r ă ș t i a t ă pe un disc de marmoră. Eram gata să jur că ai avut iar un conflict cu Teo. Dar gîndul lui Ceclan devie brusc. Îți amintești — vorbea destul de tare ca să fie limpede înțeles — îți

amintești de căluțul acela slăbănog pe care-l înhăma tata la șaretă cînd pleca la bolnavii săi, mai ții minte ce nume caraghios avea?

— Nu — făcu Bala, negru, ostil.

În realitate, chiar nu-și amintea să fi avut doctorul Ceclan cal și șaretă. Și, ce legătură avea?... Înaintă, totuși, un pas.

— Tropoteală, explică Sergiu, căluțul Tropoteală, și ce e ciudat e că i se zicea și Tropotely, cu accent pe i, un fel de plural al lui Tropoteală, italienizat. Amuzant, nu?

Bala mai înaintase un pas.

— Defel. Eu despre altceva doresc să discut.

— Stai puțin, nu mă întrerupe! Tata, fie iertat, pretindea că acest căluț Tropoteală, sau Tropotely, era un mare palavragiu. Uneori, în plină cursă, încetinea, întorcea capul său zbanghiu și pornea o conversație. Cum de nu-ți amintești?

— Trăncănești de pomană, eu vreau să...

— Iarăși mă întrerupi! Știu că bietul căluț a murit de bătrînețe, iar mai tîrziu tata a cumpărat o mașină de ocazie, un Bugatti mic cu ambreiajul defect. Demara atît de brusc, că aproape te pierdea.

— Mai taci! Nu scorni prostii, povești mincinoase — vreau să vorbim despre conversația noastră. N-a existat nici un cal Tropoteală, sau Tropotely!

— Evident — trecu un fulger prin memoria lui Xill. Tata n-a avut cal, șaretă și mai știu eu ce. Mersul pe jos și birja. De unde mi-a picat în cap calul Tropoteală? Dar zise:

— Poate pretinzi că mint?

— N-ar fi pentru prima oară. Am venit să te anunț că — gata. Am venit să te salut.

Așa e mai bine: de ce să-i cer dezlegare, ce este el, popă? Îl anunț. Atît, și la revedere pe curînd. Pe foarte curînd

— Aș bea un pic de apă, zise Ceclan. Tu, de fapt, despre ce trăncănești ?

— Știi ! Îți cer să înțelegi. Vezi — mă țin de cuvînt : te previn, așa cum ne-a fost vorba. Nu rezist. Put !... Și din clipă în clipă put mai tare.

Pe neașteptate, cum toate resursele răbdării se epuizaseră, Xilliphant se pomeni în plină încăierare, mai exact el lovea, lovea cu mîna teafără, iar Bala încasa, abia apărîndu-se. Îl pocnea rău. De cîteva ori cu pumnul, drept în față. Se opri, tremurînd. Și el mirosea urît. Amîndoi puteau.

Răsturnat în zăpadă, lăsînd impresia că n-are de gînd să se mai ridice vreodată, Bala îl fixa cu o expresie cruda pe vechiul său amic. Nu observaseră că Teo urmărise scena, fără a interveni. El zise :

— Xill ! Vino ! Cecilia vrea să te vadă ! Vino acum !

Fără să-l audă, Ceclan îi întinse lui Balamela o mînă, cea teafără, stînga. Silviu examină această mînă mai întîi cu mirare, ca pe un obiect necunoscut, apoi se agață de ea, se ridică. Aceeași mînă tamponă sîngele pe fața lui cu o batistă trist de murdară.

— Vii, Xilliphant ?

— Ce zicea, Teo ? Ceci are nevoie de mine ?

— Mă tem că moare.

Ceclan, confuz (îl mardise pe Silviu... de ce ?), gîndi cam așa : Acest netrebnic... Teo... cred că a vrut să zică : „Sper că moare.“

Cecilia, în culcușul ei, aștepta. Împrejur nu pluteau parfumuri delicate. Focul de la intrare însă trimisese către ei o dendrită de fum care mai dezinfecta atmosfera. Dînd ochii cu suedeza, Ceclan se posomorî și mai mult. Robustețea de altădată a Ceciliei fusese doar o aparență. Țesuturile se topiseră pe ea. Nu mai opunea moartă nici o rezistență.

— Ceci, e ceva personal ?

— Vai... nu. E vorba de un vis. Poate să-l asculte cine dorește...

Inspiră puțin aer și-l examină pe Ceclan aproape indiferentă. Vocea nu i se schimbase.

— Domnilor, vă rog să luați loc împrejurul meu.

Se supuseră. Sergiu trimise o privire strivitoare către Bala, și asta numai fiindcă acum regreta, însă Bala zîmbi. Hei ? ! Așa stau deci lucrurile, o bătaie bună poate să schimbe radical o stare de spirit nesănătoasă ?

— Visam, spuse Cecilia, că am două sute patruzeci de ani și că totuși am rămas, tînără, perfectă, cum sînt acum.

Îi privi pe rînd, apăsat. Oare ce reacție aștepta din partea celor trei bărbați ?

Cecilia :

— Încep să cred că nu e vis, ci realitate. Am cu adevărat două sute patruzeci de ani, dar am rămas tînără. Minuni se întîmplă mereu.

Teo :

— Draga mea...

— Stai..., dragul meu. Sînteți foarte drăguți cu toții, și totul e frumos împrejurul meu. Acum înțeleg multe. Nu e puțin lucru să trăiești două sute patruzeci de ani, să nu îmbătrînești, să r ă m î i femeie. Încercați și voi. Aș vrea să fac dovada că visul nu minte, că deci nici nu e vis. Se făcea că folosesc franțuzeasca, știți, sau poate nu știți, sîngele meu a fost amestecat, am într-o ramură a neamului niscaiva gali, tot de viță înaltă, regală, ei sînt acum undeva, mult înapoi, dar au existat, și asta... da ! dovada... Iată, trăncăneam pe franțuzește cu niște fețe necunoscute, dar trebuie să le fi cunoscut cîndva, și în loc să-l folosesc pe „le“, ziceam „li“... Cum ar fi „li chien“... Înțelegeți ?

Ei credeau că înțeleg : biata Ceci vorbea despre ciinele a cărui carne o haliseră. Acum se isprăvise și aia. Teofil încercă :

— Ceci, iubito, aceste aberații... vorbitul mult te slăbește !

— Dar ceea ce spune fata nu e o aberație, îl opri Ceclan. Ar trebui să știți, *l i* este forma arhaică a lui *l e*. E adevărat că se folosea în urmă nu cu două sute patruzeci de ani, ci mai devreme, poate pe timpul lui Carol Magnul, sau mai știu eu cînd...

— Sergiu...

— Teo, de ce, de ce mama dracului nu-l lași pe om să termine ce are de spus ? Ce spuneam ? Spuneam că — nu te strîmba către mine Teofil că te ard ! — forma *l i* se întrebuința în vremuri foarte, foarte îndepărtate, însă poate că și Cecilia greșește. Dar dacă ea numără nu două sute patruzeci de ani, ci o mie două sute patruzeci ? !

Teo ridică pătura și se strecură din epavă ; Bala ezita dacă să-l urmeze sau nu. Puțină veselie aduse un licăr în ochii de-acum opaci ai suedezei. Ea îl apucă de mînă pe Ceclan, care gîndi, fără să vrea : se îneacă ! Mai speră s-o salvez ?

— O, Xill ! Nu e așa că tu mă crezi ?

— De ce nu ? Toate acestea sînt lucruri foarte serioase.

— Dar Bala, și el mă crede ?

— Bala e prietenul tău. Negreșit, el te crede.

— Dar Teofil nu e prietenul meu ? El de ce a plecat ?

— Ceci, trebuie să înțelegi... gîndirea lui Teo e puțin rigidă... El e cel mai greu de convins, dar cu timpul...

— Ciudat, pe Teo l-am convins totdeauna foarte ușor, în toate privințele... chiar și cînd îl înșelam sub nasul lui... reușeam s-o întorc... E minunat să trăiești o mie două sute patruzeci de ani... Ai timp să comiți o groază de nebunii. Eu le-am comis. Crezi ?

— Cum n-aș crede, Cecilia ?!

— Tu ai fost totdeauna drăguț, Xill. Nu m-ai amenințat niciodată cu bătaia. Și Bala a fost drăguț. Dar m-a făcut tîrfă murdară. Îți amintești ?

— Nu, răspunse Balamela. Asta chiar că a fost un vis.

— Dar dacă eu... am trăit atîtea sute de ani, mii de ani, mi se permite acum să mor — pentru cîtva timp ?

— Cu o condiție, Ceci. Mai întîi dormi bine, și ne povestești iar ce ai visat...

O înveliră ; cuminte, suedeza lăsă pleoapele, cu o expresie de liniște deplină. Parcă s-ar fi evaporat încet.

Afară, Teo se învîrtea împrejurul epavei, într-o stare de nedescris.

— Luați-vă revolverele și veniți după mine, spuse Ceclan. Mi-a venit o mică idee. Luați și arma lui Hellermann, am încărcătoare destule. Ia-l tu, dragul meu — i se adresă lui Silviu.

Teo se opri, mai despletit ca oricînd, holbat.

— Mai înainte vă băteați ca niște cîini, iar acum îi zici „dragul meu". Din ce, v-ați luat ? De ce l-ai pocit pe bietul băiat ?

— Mai bine taci, altfel peste un minut ai să întrebi de ce te-am pocit pe tine !

Teo tresări, de o clipă sau două Balamela stătea în spatele său cu două pistoale îndreptate întîmplător, sau nu întîmplător, spre țeasta sa. Își plimbă strîmbătura urîtă de la unul la celălalt : în definitiv, ce mă privește, eu... Ridică din umeri și scuipă. Ceclan zise :

— Haideți să schiopătăm nițel pe direcția aia...

Cădeau umbrele, ca o rețea de plasmă, cerul se înverșuna, de parcă l-ar fi izbit Dumnezeu cu pumnul. De la amiază, temperatura scăzuse. Lumina, cîtă mai pătrundea în văgăună, își schimba foarte repede nuanțele, ironic

ienele păreau s-o ia în loc, într-o lentă sarabandă dirijată de un duh diabolic. Xilliphant luă de la Bala pistoletul lui Hellermann, îl verifică, inutil, neamțul își ținuse arma personală în stare ireproșabilă, vîrî un încărcător plin, și porni înainte. Deja uitase conversația cu Cecilia. Îl chinuia incidentul cu Silviu. E adevărat că, aparent, dăduse roade. Bala se înviorase, lepădînd mantia mortuară, măcar pentru o clipă, dar situația lui, față de Teo, nu era bună. Un bărbat lovit peste față este iremediabil umilit și nu uită, nu iartă. În afară de asta : el, Xill, fusese totdeauna mai puternic decît Bala și, chiar cu o singură mînă validă, păstra un ascendent peste care nu se putea trece. Îl lovise cu sete, cu ură. Asta îl mira. Dacă bătaia ar fi făcut parte dintr-un plan deliberat, rece, lucid, construit, ca atunci cînd pălmuiești un om leșinat spre a-l trezi — alta ar fi fost situația.

Însă Ceclan lovise cu sentiment. Nu fusese o bătaie „medicinală", cum se aplică pe front, celor cuprinși de panică. În timp ce-l maltrata, îl urîse cu adevărat. Rău, foarte rău. Bala mergea pe urmele sale. N-am să mă mir dacă ridică arma și-mi trîntește în ceafă un glonte călduț. Nici măcar n-am să am vreme să mă mir. Iar Teo nici n-ar reacționa. Teo îmi poartă pică mai de mult. Dar iată că am ajuns : sînt încă viu.

Spre marea sa mirare, Teofil zise :

— Deci, va fi un duel ; Xilliphant, nu e drept, ca tu să ai două arme.

— Ești un biet cretin.

— Mai repetă vorba aia și trag.

Sergiu nu zise nimic. Știa că Teo s-ar ține de cuvînt.

— Să nu mă mai jignești, Sergiu, că te zbîrnîi, de nu te vezi. Eu nu-s Balamela.

— R-rău, gîndi Ceclan, bîlbîindu-se chiar în gînd. Mă tem că acum sînt obligat să-l ating... nu de alta, doar pen-

tru restabilirea unei anumite egalități... Vai mie — așa s-a creat deci faima mea de „dur“, din necesitate.

— M-mă, zmeule ! spuse Xill, fulgerîndu-l pe Teo — dar un lucru curios se petrecu. Avusese de gînd să-i turtească mutra de cal, dar deodată uită cauza. Ce făcuse Teofil ? Sergiu se clătină, se învîrti puțin împrejurul propriei sale axe, scuipă un ghemotoc de salivă tulbure și porni glonț spre un anumit punct pe care-l ochise în cursul explorărilor — chiar sub Terasa Lupului, poate două grade mai la dreapta. Din cauza umbrei ce se îngroșa nu puteai fi sigur dacă lupul — sau ce era — se afla în postul său de veghe, ori rătăcea deasupra altor cratere în care se zbăteau poate alți naufragiați.

...Prin urmare, tata, în redingota lui de medic de familie, poruncea să fie înhămat căluțul Tropoteală, supranumit și Tropotely. Cînd mă aflam în vacanțe, îl însoțeam. În vreme ce doctorul se ocupa de bolnavii săi, eu număram mușchii care tot insistau să pătrundă în ochii lui Tropoteală. Să încerc. Să încerc să-mi amintesc : de unde povestea asta mincinoasă ?.

— Domnii mei ! Ideea mea este nebună și genială. Un pic de atenție ! Nu mă întrerupeți... Și privirea sa deveni blajină. Teofil, încă mînios, abia-l asculta, tropotind neîncetat din bocancii săi americani. Bala, în schimb, simțea cum vorbele trec alături de el. Nu reușea să se concentreze. Vom încerca să forțăm șansa — vorbea Xilliphant. Chiar cu riscul vieții — dar — altfel — (acum își asculta iar vocea ; constată o schimbare ; nu mai era a lui ; ce se întîmplase ?) altfel, oricum ne lăsăm aici hoiturile. Am studiat gaura asta, aș fi în stare să dau chiar o teză de doctorat. Dintre pereții inaccesibili, cel mai accesibil e acesta, cu condiția să fie ușor a j u s t a t. Ne trebuie o avalanșă. Vom clinti draperiile alea de zăpadă.

— Și dacii aruncau în Dumnezeu cu săgeţile, mîrîi Teo.

— Amice, replică Sergiu, cine dracu ar fi bănuit că, ușu prins de treburi cum ești, ai avut timp să frunzărești și istoria. Dacă ai ceva împotriva propunerii mele, cură-te.

Teofil spuse ceva nedesluşit, furios, și rămase.

Ceclan mai făcu doi pași, pe niște picioare ce-i tremurau.

— Dacă nămeţii ăia de sus o iau într-adevăr din loc și nu ne grăbim s-o ștergem din calea lor, scăpăm și de foame, definitiv. Acest risc, însă, intră în calculul meu. Un risc de cincizeci la sută, risc relativ cinstit după părerea mea. Ce ziceţi ?

— E o mare prostie. Tragem o salvă, perfect. Avalanșa vine, bun, Scăpăm teferi, admitem și asta. Care-i rezultatul ?

— O scară artificială, amice. Priviţi peretele, are unghiul cel mai blînd.

— Deasupra noastră se află mii de tone de zăpadă, și Teo scuipă. Vor astupa gaura în întregime. Vom pieri ca niște mîțe sufocate. Dar ce importanță are ? Să-i dăm drumul !

Văzduhul se clătină între pereţii văgăunei. Bubuiturile poate vor fi speriat vreun jder ce rătăcea singuratic prin apropiere, dar nu produseră nici un efect asupra troienelor de zăpadă suspendate deasupra. Repetară experienţa, cu aceeași lipsă de rezultat. E drept că, din ait punct al peretelui, un bloc de gheaţă, de mărimea unui vagon se prăbuși fărîmîndu-se jos, nu departe de epavă. Parcă explodase.

Se retraseră. Încercarea eșuase. Puteau să moară liniștiți. Nu mai era nimic de făcut.

II

Aprinseră lampa cu ulei, și flacăra aceea chioară îi privi cu ironie. Cecilia mai avu putere să fie curioasă : ce exerciții de tir avuseseră loc afară ? Se distraseră trăgînd la țintă ? Cine cîștigase ? Sergiu ?

Apoi, imediat, ceru să fie scoasă afară. Își smulgea îmbrăcămintea.

Suedeza muri după cîteva ore, văietîndu-se îndelung iar în ultimele clipe ale vieții, cînd își dădea sufletul, iar din pieptul ei țîșnea acel insuportabil vuiet de prăbușire vitală, degetele executară pentru ultima oară dansul lor ciudat. Aproape fără sentiment, Xill urmări jocul lor. Somn, sau moarte, același lucru. Mereu și mereu același mesaj ! Sergiu reuși să mai completeze cîteva litere...

Carnet de bord, șapte ianuarie. Încercare eșuată de a provoca avalanșa. Noaptea, la ora douăzeci și trei și treizeci și trei, a încetat din viață Cecilia Vidraru-Olaffson. Inițiatoarea MARELUI ZBOR.

După o ezitare, Ceclan tăie ultima observație. Ar fi fost neloial să arunce totul pe umerii celei care trăise o mie două sute patruzeci de ani. Radio România, Radio București. Douăzeci de avioane britanice au fost doborîte deasupra Berlinului. Aviația anglo-americană a efectuat un nou atac terorist asupra Cetății Vaticanului. Închiderea emisiunii.

Bala :

— N-ai de gînd să te culci ?

— Cum ? Să risc să nu mă mai trezesc ?

— Să știi că nu sînt supărat pe tine.

— Cinste ție, răspunse Xilliphant. Acum altceva stătea în centrul minții sale : m e s a j u l suedezei.

Teo, a cărui figură răsări de undeva (poate zăbovise lîngă „mormîntul“ Ceciliei), vorbi anapoda :

— Se zice că moartea prin îngheț e d e l i c i o a s ă — ai tot felul de senzații...

— Da, se zice — și Xilliphant se îndepărtă. Sub Terasa Lupului, alături de locul unde NU izbutiseră să provoace avalanșa, pe o suprafață netedă de zăpadă, pierzînd la răstimpuri șirul gîndurilor, revenind apoi cu amănunte uimitor de precise pe care nici nu știa cînd le memorase, Ceclan desenă cu un băț subțire combinația sa. Poziția literelor unei mașini de scris. Doctorul Ceclan avusese o mașină „Baum“. În joacă, Sergiu învățase de timpuriu să mitralieze cu literele.

— Ce e asta, un cifru ?

Teo îl urmărea la tot pasul. Dar Xill îl ignoră. Teo tropăi din bocanci îndepărtîndu-se. Sergiu dădu un bobîrnac următorului gînd : s-ar zice că moartea Ceciliei l-a ușurat...

Metodic, recapitulă mișcările degetelor ei. În cele din urmă crezu — nici vorbă nu putea fi de certitudine — că ultimul mesaj dactilografiat al Ceciliei ar fi : INSULA NU EXISTĂ. Xill șterse aceste cuvinte, se ridică.

Cine fusese de fapt Cecilia ? O femeie inteligentă, mediocră, proastă ? Ce urmărise în realitate, punînd pe roate MARELE ZBOR ? Încă o persoană despre care mă pomenesc că nu știu mai nimic, oftă Sergiu, năpădit de tristețe. Cel mai simplu — da, a fost un joc. Hm. Un MARE JOC. Și nimic, chiar nimic nu se ascundea în spatele lui ? De exemplu : era înțeleasă cu Hellermann, și cu totul alta era destinația lor... Sergiu ridică din umeri și încercă să se îndepărteze... de sine.

Ziua următoare, încă de dimineață, Teofil dădu puternice semne de alienare. Umbla în patru labe... Silviu nu

părăsi bîrlogul. Rămase întins, acoperit pînă la bărbie, cu mîinile înmănușate puse peste ochi, cuprins de ultima apatie. Nu se spălă nici pe dinți. Xilliphant era foarte ocupat să dea bobîrnace mai multor gînduri care-l asaltau neloial, în același timp. Pe Bala cînd îl „îngrop" ? Dintre mine și Teo, cine va fi u l t i m u l ? Dacă eu, pe mine cine mă pune sub zăpadă ? Ce este cu Tropoteală, călutul-fantomă, de unde a picat în capul meu, și tropăie, tropăie... ?

Teo se vînzolea prin nămeți, bolborosind fraze interminabile — Xill nu se mai obosea să-l asculte. Oprit lîngă morminte, Teofil mugea. Abia menținîndu-și echilibrul, Xill reuși totuși să înjghebe un foc. Răzui puțină piele de cîine — asta era tot ce mai rămăsese — o răzui de păr și o ținu în flacără. O afumă bine, să fie mai gustoasă. Bala refuză „mîncarea". Teofil nu-i dădu atenție cînd îi oferi și lui o bucățică. Xilliphant luă singur micul dejun, mirosind îndelung văzduhul. Ar fi pariat pe oricît (avea cu ce, inelele Ceciliei se aflau în buzunarul său și cînd se gîndea la ele simțea cum locul acela îl frige ; executase manevra desprinderii lor de pe degetele suedezei, fără ca Teo să observe) că se pregătea o schimbare. Acordă pe frecvență aparatul de radio. Mai funcționa încă. Ascultă niște știri, dar o clipă mai tîrziu n-ar fi fost în stare să reproducă măcar un cuvînt. Faptul că mai există undeva o lume, o lume în afară de aceasta *a lor* din crater, începea să bată către neverosimil.

CAPITOLUL ŞAPTESPREZECE

I

Silviu Balamela tot nu avea poftă să „mănînce", el nu răspunse întrebării lui Ceclan — iar în atmosferă plutea un duh de schimbare a vremii. Lîngă foc, în „pragul" bîrlogului, Xilliphant întîmpina cu un al şaselea simţ al său acest străveziu curent care penetra t o t u l, undă blîndă şi sălbatecă şi aproape, aproape vizibilă. Învîrtea între dinţi, cu vîrful limbii, pipa stinsă, punîndu-şi două întrebări, de unde ar mai face rost de un fir de tutun şi de unde moştenise el simţul acesta acut al naturii, el care mai mult la oraş trăise.

Nu de la doctorul Ceclan, în orice caz. Poate de la vreun străbunic pirat... Tatăl său, medicul, fusese un om prea c o r e c t, pentru a fi bănuit de asemenea suspectă însuşire, precum prezicerea vremii, rezervate altor categorii de inşi, ciobanilor, matrozilor, vracilor-magicieni... Doctorul Ceclan — Sergiu se agăţă de alt gînd — fusese mulţumit de viaţă, de profesia sa, o profesie într-adevăr solidă, şi-l îndemnase cu acea discretă forţă de convingere care-l caracteriza, s-o urmeze, ceea ce Sergiu, supunîndu-se, şi făcuse... dar numai vreme de cîteva săptămîni. Nu rezista orelor de disecţie, deşi nu i se potrivea cîtuşi de puţin calificativul de fire delicată. Însă nu-i plăcea. Studenţii, colegii săi de scurtă etapă, colegele aveau obiceiul să împodobească cu nume caraghioase, sau chiar dezgustătoare, exemplarele umane pe care făceau şcoală

și posibil că acest mic, foarte mic amănunt, îl determinase s-o lase baltă.

Doctorul Ceclan află de hotărîrea fiului încă înainte ca acesta să-i fi mărturisit adevărul : în trunchiul presărat cu dîre gelatinoase al vișinului din fața casei, Sergiu implîntase bisturiul, o sculă nouă, strălucitoare, produsă de o firmă celebră evident dintr-un oțel „cum nu se mai face azi". Pătrunzînd în lemn, instrumentul pentru disecție avusese o vibrație rece, interesantă. Instalat la o fereastră, Xilliphant prinea în ochi o foarte subțire rază reflectată din bisturiu, și aștepta, mai mult curios decît temător, reacția tatălui său care tocmai intra pe poartă, solid, cu obrazul neted, puțin absent. Probabil aerul de om distrat era numai o aparență. Doctorul observă imediat încercarea de a asasina vișinul. Puse jos trusa lui cea purtată destul, săltă de pe cap pălăria și șterse insistent cu batista fruntea cam chelă, dupa care smulse ușurel, cu vîrful degetelor, efectuînd imperceptibile pendulări, bisturiul abandonat, făcîndu-l pierdut în buzunarul pardesiului. Pesemne, gîndise Sergiu, în același chip, cu fereală, pentru a nu lărgi rana, se extrage lama unui pumnal ucigaș, Ascunse bisturiul în buzunar, nu-i zise nimic fiului său, al cărui cap atîrna în fereastră, se duse la grajd, înhămă la șaretă căluțul Tropoteală și... STOP ! Pînă la [illegible]mulgerea bisturiului, totul e adevărat. Mai departe, o iau razna. De unde nenorocitul acesta de cal care tropăie prin mintea mea ?

Deodată în cîmpul vizual al lui Xill pătrunse Teo. O intrare spectaculoasă, însă era rău de tot. Umbla în patru labe, iar Ceclan, obosit, abia se întrebă ce ar fi de făcut. Să-l pocnească ? Sugestie ? Hipnoză ? Se cere forță. Xilliphant n-ar mai fi fost în stare să se lupte nici cu un gîndac. Și apoi, îi cam era totuna. Teofil execută un ocol — foarte metodic totuși, notă fără să vrea Sergiu, ca un viraj larg — și veni să se instaleze chiar în fața lui, cu ochi tulburi, murdari.

— Ce umbli în patru labe, mă ? Drept cine te crezi ? Cîine ? Cămilă ? Lup ?

— Unde aţi ascuns-o pe Ceci ?

Întrebarea îl sperie pe Xilliphant. Poate că nu schimbarea timpului o presimţise el, ci duhul totalei nebunii. Auzi cum în propriul său creier tropoteşte căluţul Tropotealã...

— Ticăloşi ! TI-CĂ-LOŞI ! ! Ce aţi făcut cu iubita mea ?

Era glasul unui animal care întîmplător ştie să vorbească.

— Teo... nu-ţi mai aminteşti ce s-a întîmplat ?

I se amestecau gîndurile : nu face spume la gură, însă ochii lui... Dacă mă atacă, va trebui să lupt... el are acum forţa inexplicabilă a demenţilor. Cea mai umană dintre soluţii, să-l împ... ah, dar arma lui e încă...

— Teo, vrei să te ridici, trebuie să fie obositor... Vrei să te uiţi în ochii mei, aici ? Aminteşte-ţi, suedeza a murit.

Oare de ce ocolise numele ?

— Unde e Cecilia ? chelălăi Teo.

Pielea obrazului său, subţire, întinsă, neagră, ca pirjolită, se contracta într-un chin lung, nesfîrşit. Ochii, în care sîngele ardea, erau lipsiţi de orice stabilitate. Greu de precizat ce vedea, şi cît vedea.

— Teo, încearcă să...

— Tu să taci, p i l o t a l p r ă b u ş i r i l o r !! (Ceclan simţi cum sub cască i se ridică părul!) Cecilia ? strigă Teo. E împreună cu Fritz, neamţul afurisit, amîndoi se află în INSULĂ !

Doamne, comandant al cerului, generalissime ! Cîtă dreptate are ! Dreptatea nebunului ! gîndi cu jale Xilliphant. Cecilia, sub zăpadă, alături de Hellermann... INSULĂ ? De ce nu ? şi Pămîntul e o in...

Deodată, Teo execută un salt ciudat, lateral, merse într-o parte cu latul, aşa cum Sergiu observase la maimuţe.

Dispăru. Nici nu se obosi să-l urmărească. Uitase faptul oricum neliniştitor că Teo mai avea asupra sa pistoletul.

— Xill ! se auzi glasul lui Balamela.

Hm, n-a sucombat... constată rece Sergiu.

— Aud ? !

— Eşti acolo ?

— Sigur ! Dar unde ?

— Mă gîndeam că ai plecat. Convorbirea ta cu Teo am auzit-o. (Atunci cum de crede că am plecat, ce e cu el ? se întrebă Ceclan.) Apropo, i-au luat arma ?

— Ţi-e teamă ?

— E nebun !

— Nu mi-ai răspuns. Ţi-e teamă ?

— Ştii, acum îmi amintesc, ocoli şi de data asta răspunsul cel din epavă. Da, îmi amintesc bine — despre şaretă, despre căluţul Tropoteală zis şi Tropotely, şi despre plimbările pe care le-am făcut.

— Ştii ce, lasă asta acum !

— Speram c-o să-ţi facă plăcere să pălăvrăgim despre... Bine. Altceva. Mă ajuţi să ies de aici ?

— Cum ? Ce zici ?

— Scoate-mă din cutia asta rău mirositoare !

— Vreo necesitate urgentă ?

— Da ! Trebuie să mă spăl pe dinţi. De două zile n-am mai...

— Numai pentru atîta lucru ?

— Xill ! Te rog !

— Mă rogi degeaba, nu mişc un deget, fiindcă ştiu că poţi să te mişti foarte bine şi singur.

— Crezi ?

— Sînt convins. P O Ţ I ! !

— Promiţi să nu mă pocneşti ?

— Nu fi idiot ! Hai, ieşi, spală-te, fă şi un pic de gimnastică... Dar mai întîi dă un bobîrnac aparatului, vreau să aud ştiri... Oare restul lumii nu s-a prăbuşit ?

Ziua începu să treacă. Trecea încet, dar repede. La radio se transmise „Ora răniților", apoi orchestra „Luceafărul", voce d-ra Cheossaian, încercă să *aducă alinare* celor care-și vărsaseră o bună parte din propriul sînge pentru cauza războiului sfînt. Xilliphant aprinse „lumina", lampa cu ulei care de fapt producea mai mult întuneric decît lumină, și se pregăti de culcare, deși abia începea să se întunece. Din carlingă, radioul, lăsat deschis, trăncănea. Se făcuse frig, poate era noaptea cea din urmă. Dacă gerul cobora brusc — să zicem spre minus douăzeci — nu se mai trezeau. Balamela, ridicat în cot, căuta să prindă ochii lui Ceclan.

— N-ai pus la cale nimic ?

— Ba da ! răspunse Xill, sumbru.

— Îmi spui și mie ce ?

— Cînd va fi momentul — nu-ți face griji.

— N-ai de gînd să vezi ce e cu Teo ?

Xilliphant își privi mîna. De cîtva timp, constata un foarte bizar fenomen. Lumina se ferea să vină în atingere cu alte corpuri, un subțire spațiu negru intens, ca o dungă de protecție, se interpunea între obiecte și lumină. Mîna sa, degetele păreau tivite cu o impenetrabilă căptușeală întunecată.

— Ar trebui să ies, să văd ce face, dar... Și între cuvintele, rostite foarte rar, intervenea un gol negru. Dar... traversez un moment de... oboseală.

— Și tu !

— Mîine va fi okei, răspunse Ceclan. Mă odihnesc puțin și pornim direct spre... INSULA !

— Tu chiar crezi că am fi dus-o bine acolo ?

— Evident, mai ales că... (ar fi fost de adăugat : mai ales că nu există nici un fel de INSULA ; însă era prea mult, prea greu de explicat !)

— Să sting ? întrebă Silviu.

— Nu — de ce ? Avem ulei din belșug, ne ajunge pe toată viața — și apoi, dacă Teo vrea să vină la culcare...

Dar în realitate bănuia, și poate spera, că Teo se va prăbuși undeva, afară, și va adormi... pe vecie. Ar fi fost mai bine — mai simplu. Închise ochii și lunecă într-un fioros vis obsesiv, în care toate se amestecau, la suprafață rămînînd totuși căluțul Topotely. Și : am două sute patruzeci de ani. Și : nu, ai o mie două sute patruzeci, și cît de bine te-ai c o n s e r v a t ! ! Probabil din cauza gerului ! Nu e așa, Xill, că tu mă crezi ? Sigur că te cred, fetițo. Nu îți dai seama ? Am și eu aceeași vîrstă cu tine, d o a r cu șase ani mai mult. Aha ? Deci, Xilliphant, sîntem frați ? Nebunateco ! De ce frați ? Am fost primul tău iubit, acum o mie două sute și... Și ultimul...

Lui Teo însă îi era scris să mai trăiască o zi.

Teo scotocea cu pumnalul prin zăpadă. El căuta — ei bine, o căuta pe Cecilia. Dar cum se întîmplă în astfel de situații, mai întîi dădu de Hellermann... O descoperi în sfîrșit pe suedeză și îi curăță fața. În lumina vînătă a începutului de noapte, Cecilia arăta acum mai bine decît în ultimele zile de viață. Teo o examină lung, cu ochi mari, cu mintea oscilînd între luciditate și demență. Apoi, urmîndu-și planul, comise un lucru îngrozitor. Îngrozitor, inuman la prima vedere, probabil și la a doua. Gestul său are însă o explicație, o justificare, dacă e într-adevăr necesară o justificare ! Teo dădu laoparte vestmintele, despică pieptul Ceciliei cu pumnalul, îi căută inima.

O găsi.

O găsi și o smulse.

Nebunul merse purtînd în palme inima femeii pe care o iubise dogorîtor, păși încet, în ultima pîlpîire a zilei, și, domnilor președinți, deși oribilă și dezgustătoare pe de o parte, scena avea într-însa ceva duios și etern. Ceva de o poezie absolută — avea să povestească, mulți, mulți ani mai tîrziu, Sergiu Ceclan Xilliphant.

Teofil purta inima Ceciliei parcă spre un altar.

Dar adevărul ne obligă să precizăm că nu era stăpîn pe sine, că nu știa ce face și ce va face. După ce se învîrti puțin împrejurul epavei, pătrunse înăuntru. Lampa cu ulei fila jalnic, iar cei doi dormeau, dacă somn se mai poate numi acela !

— Xilliphant !

Sergiu auzi chemarea, dar nu izbuti să se smulgă din coșmarul său.

— Xill ! Bala ! Priviți ce A M aici !

Curios, primul care se trezi, deveni repede lucid și se săltă în culcuș fu Balamela. În semiobscuritate, el nu înțelese la început ce are Teofil în palmă.

— Vrei să te culci ? Îți fac loc...

— Nu vezi nimic ? Nu observi ce a m a d u s ? !

Glasul nebunului nu mai avea nimic aspru în el.

— Ce ai adus ?

— Inima Ceciliei, Bala. Uite...

— C U M ? ?

— Inima... Inima ei. Am vrut să...

Silviu scoase un răcnet, scotoci după revolver, trase. Înnebunit cum era, glontele țîșni pe sub urechea lui Teo, străpunse peretele fuselajului și vîjîi muzical afară. Detunătura îl zvîrli în sus pe Ceclan și primul său gest reflex fu să împingă mîna lui Bala. Al doilea glonte arse rădăcina părului lui Teo, ricoșă în metal. căzu, fierbinte, în poala lui Sergiu. Xilliphant avu timp, în scurta fracțiune de secundă ce urmă să noteze cum lumina se curbează, evitînd să se lipească de tristul trofeu din mîna nebunului. Teo, probabil speriat, se făcu nevăzut. Bala, cu orice preț, ținea să meargă după el, să-l ucidă. Se luptară, gîfîind. Xilliphant îl dezarmă cu mare greutate ; acum, transpirați, gata să-și dea sufletul, se priveau cu vrăjmășie. Era a doua ciocnire dintre ei pe ziua aceea, a doua oară Ceclan se dovedea mai puternic, dar...

...Xilliphant se detașă brusc din încordare. Îl pierdu din ochi pe Balamela, a cărui față, evitată de lumină,

părea înconjurată de o limbă subțire și neagră. Pierdu prezentul, reluă pe neașteptate acel gînd : chiar NIMIC ? De ce NIMIC ? Chiar și acum... Da, hm, chiar și acum, ca și de atîtea ori, de cîteva ori în viață, în orice caz, eu am fost cel care „a salvat situația". În clipe cînd, cum se spune, totul părea pierdut — și vezi, așa mi s-a creat faima de om care poate orice.

Cu ciudă, cu uimire, cu un început de spaimă, Bala îl auzi pe Ceclan murmurînd :

Despre ce este vorba ? De ce miroase a pulbere ? De ce tropotește în mintea mea căluțul Tropoteală ? De ce v ă d acum în mintea lui Bala dorința limpede de a mă ucide ?

Îi adresă o întrebare, aparent fără sens :

— Ești chiar sigur ?

Mohorît, negru, încă tremurînd, Bala nu se osteni să răspundă.

— Era chiar inima E I ?

— Dar tu — tu n-ai văzut ?

— Nu-s convins de ce am văzut — am avut cînd ? A trebuit să mă bat cu tine... dobitocule !

— Trebuie ucis !

— Mai ține-ți fleanca ! Apoi Xill încercă să se culce. Încercă să prindă o muzică. Încercă să iasă afară, să se plimbe prin zăpadă. Dar, în loc să facă toate acestea, își înfundă privirea în craniul mic și tot mai hidos al lui Bala, mirîndu-se cum lumina îl e v i t ă; de altfel lumina, dacă putea fi numită astfel pulberea rară și sumbră ce pornea din lampa cu ulei, evita absolut toate corpurile și suprafețele.

— A iu-bi-t-o ! ! rosti sacadat Sergiu.

— Ce ? Ce spui ?

— A iubit-o pe Cecilia... Teo... „săracul !

— Ei și ?

— Asta explică totul — și nu te mai uita așa de urît la mine.

— Nici nu te bag în seamă, privesc drept în față, replică Bala cu un fel de scîrbă. *Mi-l dai înapoi ?*

— Trebuie judecat, ce a făcut Teo, oricît ar părea de groaznic... de dezgustător... ca un gest de mare dragoste... și de gelozie, bineînțeles. El o iubea pe suedeză așa cum ea... așa cum femeile în general, poate nici nu merită să fie... adorate. A decăzut din cauza ei — dacă vrei să mă crezi.

— Foarte bine ! *Mi-l dai înapoi ?*

— Tu — Ceclan încercă să alunge aureola neagră dimprejurul capului lui Bala, dar nu izbuti — tu n-ai fi capabil de un astfel de sentiment absolut !

— Posibil, răspunse celălalt, surprinzător de calm. Mi-l dai înapoi, *sau nu ?*

— Ce tot întinzi către mine laba aia sfrijită de maimuță bătrînă ?

— Revolverul, Xilliphant. Îl vreau !

— Desigur... Ia-l !

— Dar dacă *fac tir* pe tine ?

— Oh ! Oricînd... nu te abține. Dar pe Teo lasă-l. A iubit-o...

CAPITOLUL OPTSPREZECE

I

Se porni să ningă. Temperatura urcă brusc citeva grade, zăpada se înmuie. O crăpătură profundă în stratul de zăpadă de deasupra Terasei Lupului se lărgi imperceptibil, se adînci...

Zăpada acoperise mormintele răscolite de Teofil. Noaptea, la un ceas incert, acesta se strecurase pe nesimțite în adăpost și se culcase, ca și cum nimic nu s-ar fi întîmplat. Trezindu-se, Silviu Balamela privi iute și cu o cumplită oroare împrejurul său, peste tot. Căuta .. ei bine, știm ce. Dar nu se afla acolo. I n i m a nu se afla nicăieri la vedere. Poate că nebunul o așezase la locul ei ?

— Xilliphant !

— Ce este ? Sergiu nici nu mișcă, nici nu deschise ochii.

— *El* e aici. Doarme. Lîngă tine.

— A, bun .. Cît e ceasul ?

— Nouă și un sfert. Afară ninge. Aveai dreptate cînd... Cum dracu de mai sîntem vii ?

— Nu e cu nimic mai rău decît pe front — nu vorbesc despre noi, aviatorii, noi trăim ca niște zei... și tot așa să murim, dar voi ceilalți, veșnic îngropați în gloduri, înțelegi.

— Țîfnoșenie, așa se numește asta .. îngîmfarea voastră ! Știi — nu mai simt foamea — cred că nici n-aș fi

în stare să înghit ceva. Pauză. Bala îl privi pe Xill cu atenție. De ce nu deschizi ochii ? De ce nu clintești ?

Sergiu meditä o clipă.

— N-are importanță, mă ! Vorbesc, semn sigur că mă aflu pe lumea asta — deși mai știi ? ! Cît despre ochi, nici nu merită să vorbim despre ei ! Poți ghici cam ce mă frămîntă ? Pariez pe solda viitorilor doi ani că nu. Amice, mă perpelesc la gîndul că poate ar fi și rîndul tău să faci n i ț e l foc...

Teo, care dormise strîns lipit de Ceclan, începu o lentă deplasare, tot în patru labe, pînă ce ieși de sub șubă. În aceeași poziție, se strecură din adăpost.

— Dacă se duce din nou la... ?

— Lasă. A și uitat. Ce zici de propunerea mea — aia cu făcutul focului ?

— Cum să fac focul cînd ninge ?

— Fie, cum dorești !

Ceclan se ghemui și mai mult, se încovrigă animalic, mereu cu spatele spre Balamela. Și gîndea : probabil e, într-adevăr, sfîrșitul. Chiar și acum, totul se revoltă în mine, dar întîmplarea de azi-noapte m-a întors pe dos, chiar mai mult decît pe Silviu — parcă mie mi-ar fi smuls-o din piept. Această bruscă ridicare de temperatură ne prelungește agonia — dacă gerul se întețea, n-am mai fi fost n e v o i ț i să trăim ! ! Bala ! Cît e ora ?

— Abia au trecut patru minute de cînd m-ai întrebat. Tot n-ai de gînd să te miști ?

— Încearcă să prinzi Bucureștiul.

— Nu mai are emisiune la ora asta.

— Caută și tu altceva... orice... caută LUMEA.

Balamela depuse un mare efort pentru a ajunge la aparat. Curios, singura parte a trupului care nu era înțepenită, și prin care nu fulgerau junghiuri și felurite dureri, era tocmai piciorul bolnav. Cu degete scheletice, răsuci butoanele. Destul de slab, însă deplin perceptibil, cîteva posturi își mai trimiteau glasurile și muzicile. Silviu

lăsă un concert de Mozart, compozitor pe care, din motive obscure (avea totuși să afle foarte curînd motivul), Ceclan nu-l înghițea. Probabil o făcuse dinadins. Se tîrî — și el în patru labe — înapoi spre culcuș, simțind cum îi atîrnă greu, la spate, revolverul, din care apucase să tragă aseară două gloanțe, în gol. Văzuse, în treacăt, cum pe la colțurile ochilor lui Ceclan se formaseră pieliuri urîte de puroi. De-acum și Xilliphant este învins, gîndi. E cea dintîi dimineață cînd nu iese din bîrlog să constate „care e atmosfera". Doamne ! Nu m-am spălat pe dinți — de cînd ? Unghiile mi-au crescut, sînt negre. Sînt înfiorător de murdar, descompus, și îmi dau perfect seama că acum n-aș mai avea curajul (sau puterea ?) să folosesc arma, să termin. Și nu aș fi avut bărbăție destulă ca să termin nici ieri — sau alaltăieri — sau cînd a fost asta, am făcut doar circ, eu mizam, mă bizuiam pe interdicție, pe mardeala ce mi-a aplicat-o Xill. N-aș fi avut curajul să mă sinucid. Nu am acest curaj. Dovadă : de ce n-o fac acum, imediat. El nu mă mai poate împiedeca. De la o zi la alta a devenit mai neputincios decît mine.

Xilliphant :

Știu la ce se gîndește afurisitul de Bala. Știu fiindcă sînt hărăzit de la natură cu aceste semi-simțuri, — mai bine m-aș lipsi de ele ! — de a prezice vremea, de a ghici cam ce se petrece în mintea cuiva, și altele, acum Bala dorește iarăși să mă lichideze. Iată ce poate genera o mare prietenie ! De două ori l-am lovit, de două ori l-am pus cu botul pe labe. Un dușman mai uită una ca asta, ca să nu zic iartă, un prieten — niciodată, sentimentul său de jignire este incomparabil mai adînc. Iar pe de altă parte, căluțul Tropotează, urnește din loc șareta cu o zvîcnire a picioarelor sale dinapoi... Încotro ? Un ocol, și iarăși un ocol, și, ce încerc să zic, de ce sînt mereu întrerupt ? O astfel de decizie, de a mă ucide, l-ar redresa în propriii săi ochi, faptul e important în orice moment, chiar și în ultimul moment al vieții, sau mai ales atunci : conștiința

propriei tale valori. Dar, privind invers, nu știu de unde mi-a picat acest cuvînt, probabil din aceeași plasă cu lucruri de prisos în care a stat ascuns și Tropoteală pînă acum, privind invers deci, el continuă să-mi fie prieten, cu toată ura ultimelor zile, și înțelege perfect că sînt sfîrșit, și ar dori să-mi facă acest serviciu. Mă urăște, dar îi e și milă. S-a obișnuit să mă vadă puternic. Starea mea de dezastru îi atrage atenția asupra condiției proprii, neagră și ea. Să încerc o... experiență... Ce să-i sugerez — și cum — cînd neîncetat Tropoteală tropotește prin capul meu...

— Xill ! Cred — îmi amintesc parcă — tatăl tău, doctorul Ceclan, a avut doi cai cu același nume, Tropoteală. Cînd a murit primul, celălalt a moștenit și...

— Ia stai puțin, Bala ! Focul ! Ai făcut focul ?

— Știi bine că nu.

— Ei bine, băiețaș, urnește-ți din loc dosul scobit și aprinde un foculeț pe cinste ! Și nu te mai gîndi atît ! La nimic ! Fierbe niște apă, aruncă în ea cele trei bomboane ale lui Fritz, va ieși un excelent ceai. Repede ! Am robotit în fiecare zi numai eu pentru voi toți, trîntorilor ! *Schnell !* Da, am pronunțat o vorbă în limba „aliatului", în cinstea măreței noastre încăpățînări de a nu trăncăni unul în limba celuilalt ! Catîri ! — ne-a calificat Ceci. Și cînd te gîndești că el era chiar o pasăre rară — neamț din Germania care știe românește, pe ăștia-i poți număra pe degete, pe cînd românași care latră onorabil teutona sînt cîteva sute de duzini, iar printre aceștia mă număr și eu.

— Ești incoherent, zise Bala.

— Nu mă întrerupe ! Numărul celor care vorbesc nemțeasca va scădea cu unul, am să înghеț, dacă nu-ți urnești imediat hoitul și nu ridici un foc cît un incendiu — cît un incendiu la prăbușirea r e u ș i t ă a unui avion. Rabla asta de *Honduras-Fokker* n-a avut nici măcar decența de a lua foc, ce fripturi strașnice am fi devenit. Am

fi avut ce mînca acum... Încinge focul, puturosule ! Pregătește ceaiul, lepădătură !

— Nu mă insulta, Xill !

— Cum naiba să procedez altfel cu tine ?

— Mă îngrijorezi — știi ce ai spus înainte ? Că dacă avionul lua foc, ne transformam în fripturi și acum aveam ce mînca. Divaghezi... Tot ce spui e lipsit de sens. Supraveghează-te.

— Ceea ce zic cu privire la foc și la ceai nu e lipsit de sens.

— Te-ai gîndit că în tot cursul vieții noastre...

— ...n-am făcut nimic — cunosc placa, eu, pe a mea, placa, am făcut-o țăndări. Treaba te privește numai pe tine. Ai în sfîrșit ocazia să devii folositor. Fă focul !

— Ai o idee fixă !

— Silviu — glasul lui Xill devenise îngrijorător printr-o a doua nuanță — în amintirea celor patru mii de lei pe care ți i-am împrumutat acum doi ani, cheltuiți de tine știu în ce chip jenant, bani de care te-ai făcut că uiți, dar de fapt nu ai uitat, îți afirm că singurul subiect logic și... coherent, este focul și ceaiul... Deodată urlă : Nu înțelegi ? *Trebuie* să te rog ?

De cîtva timp, postul de radio nu mai transmitea muzică, nici măcar vreun discurs, ci lungi semnale sonore, egale, sîcîitoare.

Cu mișcări încetinite — fiindcă nu avea chef să lase impresia că tonul lui Xill îl pusese în viteză — Bala răsuci butoanele și, notînd cum în interior îi scîrțîie încheieturile (evident, totul este neuns în mine...), o luă spre ieșire, ocolind picioarele amicului său. Pe carlingă se depusese un strat de zăpadă, iar în avion era întuneric.

Cu mîna pe pătura de la „intrare", Balamela descoperi în el o mică resursă de umor macabru. Întoarse capul. Xill se uita lung după el, prin semiobscuritate.

— Și, dacă reușesc să fac un foc, ce meniu porunciți ? Ceai cu... ?

— Dacă reușești să faci focul, pune la fript oscioarele cîinelui ! Caută-le prin zăpadă, va fi o hrană la fel de bună ca oricare alta.

— Prea bine — făcu Bala. Să-l poftesc la dejun și pe *master* Teo ?

— Evident. dar fără să insiști. Călăuzește-te după împrejurări. Și mai lasă dracului limbile streine.

— Cum poruncești, *sir*.

Silviu se topi. Îl auzi trudind lîngă trunchiul bradului prăbușit, trosneau crengile — mai are un strop de energie, gîndi, puțin mirat... apoi, deodată :

— Xill ! ! Ieși ! Ieși îndată !

Sergiu se zmuci din bîrlog.

— Ce dracu ai...

— Glasuri, mă ! Glasuri !

— Aiurea !

— Taci ! Ascultă !

Da... Dintr-o direcție nedefinită, răzbăteau silabe răzlețe.

— Să strigăm după ajutor !

Xilliphant își freca încetișor cu zăpadă ochii betegi. Se ridică lăcrimînd.

— Și dacă-s niște tipi porniți în căutarea a niscaiva dezertori și tîlhari de avioane ?

— Dar poate că nu ! Mi-e totuna, oricum ! Să strigăm ! implora Bala.

— Mă, Bala !... Ceclan îi puse palma pe umăr. Vreau să-ți spun că, dacă vreuna dintre femei s-ar mai afla în viață, mi-ar fi indiferent dacă ajung în fața p l u t o n u l u i. Însă acum, după ce sîntem aproape morți, să ne mai ucidă încă o dată, și cu rușine încă ? !

Dar Balamela se bîlbîia :

— Gîndește-te, Xill ! Pînă la p l u t o n, întîi spitalizarea, Curtea marțială nu-și poate pune mintea cu niște muribunzi ! Spitalizare — timp, timp ! — cîteva săptămîni de viață ! Cîte se mai pot întîmpla !

— Cîte săptămîni de viață și dezonoare veșnică !
— Asta e acum !...
— Prea bine. Să urlăm ! Unu, doi... și ! ! !

— Stop ! Liniște ! Ce am auzit ?

Cei trei bătrîni actori-vînători rătăceau prin ninsoare. Dinuleț-Ari îi făcu atenți :

— Urlete, domnilor. Fiare ! Lupi ! Ne-am dus pe copcă !

— Vînat ! scînteiară ochii „contelui". Din ce direcție se aude ?

— Ai căpiat ? Înapoi !

— Du-te tu înapoi, dacă ai chef, îl repezi Pierre le Fou, noul lor camarad de expediție, incapabil să realizeze primejdia.

— Nu vă certați ! șopti Mișkin. Și lupul e un vînat !

— Dar ce poți să faci cu două cartușe numai ?

— Unsprezece, prietene ! John mi-a mai făcut rost...

— Dar dacă pică o haită compusă din doisprezece lupi?

— *Mon cher*, fii pe pace, în toate cărțile scrie că haitele sînt alcătuite din cinci pînă la șapte exemplare... Atenție ! Sub noi e o prăpastie !

— Uite-l ! exclamă Dinuleț-Ari, mijind ochii. Acolo ! Jos !

— Ce, mă frate ?

— Iepurele !... Lupul !... Ursul !... Știu eu ce e ? V î n a t u l ! !

— Unde ? agită Mișkin arma sa englezească.

— Chiorule ! Are să dispară dacă...

În sfîrșit, Mișkin remarcă mogîldeața ce se agita prin ninsoarea deasă, sub ei, jos în prăpastie. Duse arma la ochi, goli ambele țevi ale „mîndriei arsenalului britanic"... și, poate pentru prima dată în viața lui, nimeri la fix.

Detunăturile însă avură și alt efect, nescontat de către vînători, ele declanșară acum ceea ce zadarnic încercase

Killiphant cu ajutorul revolverelor. Tocmai cînd „contele" se întreba cum are să coboare în prăpastia aia unde „vînatul" abia se putea distinge ca o pată, încremenită acum, Pierre le Fou, zis și favoritul damelor, răcni :

— Domnilor, muntele se prăbușește ! ! !

Avalanșa, cu mugetul ei surd și prelung, asemănător cu bubuiturile subterane ale cutremurelor, pornise undeva pe buza din față a văgăunei și, lărgindu-și neîncetat, simfonic aria, cobora huruind spre fundul craterului.

Îngroziți de ceea ce vedeau, dar mai ales de ceea ce nu vedeau, fiindcă, din cauza ninsorii, totul părea confuz și cu atît mai monstruos, bătrînii dădură înapoi. O luară la goană cît îi țineau puterile. Aceasta fusese cea de-a patra campanie vînătorească a „contelui". Însă, măcar de data asta, vînase și el c e v a ! !

II

Într-un consens unanim, ultimii supraviețuitori, mai mult sau mai puțin lucizi, ai MARELUI ZBOR, începuseră să urle, însă a califica drept urlet ceea ce emiteau gîtlejele lor bolnave însemna un compliment nemeritat. Rezultatul fu mai curînd un șir de horcăituri gîlgîite, ce ar fi fost în stare iute să pună pe goană niște eventuali salvatori, nicidecum să-i apropie. Aproape în aceeași clipă, în-

țelegînda-se din priviri, Bala și Xill scoaseră și armară revolverele.

Deodată două bubuituri mișcară în valuri ample spațiul craterului.

Bala și Sergiu se holbară unul la celălalt, cu degetele crispate pe patul pistoletelor. Nu ei trăseseră. Altcineva... Ecoul se roti, se duse, reveni, se revărsă, stratul de zăpadă, acolo sus deasupra Terasei Lupului. înmuiat, îngreunat de nînsoare, suferi un șoc, pîrîi, șcrîșni pe stîncă, mai ezită numai o clipă, și porni... porni !

Balamela nici nu pricepu de ce Xilliphant îl prinde brusc de mînecă și-l tîrăște undeva în direcția opusă dezastrului. Deasupra lor. vuietul se descătușa într-o măreață explozie. Se împiedicară, căzură unul peste celălalt.

Dezlănțuirea stihiei ai fi zis că durase infinit, dar în realitate, într-un minut totul se și isprăvise. Cam o treime din văgăună era acoperită de zăpadă. Muntele acesta nou, crescut într-o clipită, își avea baza la vreo cîțiva metri de epava avionului, neatinsă, acoperită doar cu pulbere fină ca o ceață.

Xill porunci :

— Nu te mișca ' Rostogolindu-se încetișor pe spate scrută cu ochii săi inflamați și plini de puroaie buzele „craterului". Era greu să distingi ceva.

— Două focuri de armă. Cine o fi fost ?

— Să-i chemăm !

— Nu, mă !

— De ce nu ? Parcă stabilisem că...

— Mai taci... Nu vezi ? Poate scăpăm singuri... Avem „scara" !

— Scara ?...

— Avalanșa ne-a creat scara dorită... Poate scăpăm ! E o șansă. Nu te mișca ! Taci !

— Dar cine a tras ? În cine ?

— Nu știu, răspunse Xill. Ai răbdare, drăcia dracului ! Privi ceasul, șase și cinci minute, șase-cinci, fugi cu „una" din casa dușmanului. Succesiunea bruscă a evenimentelor turnase în el energii, energii spirituale, desigur... Își propuse : treizeci de minute. Vor aștepta o jumătate de oră, neclintiți, poate ceilalți, cei „de sus", renunță și o șterg. Exista șansa să-i trădeze Teo, dar cobora iute bezna, ninsoarea continua, iar, în zona avalanșei, norul de pulbere fină, descrescînd încet, crea monștri cu aripi străvezii.

Ridicîndu-se în liniște deplină (se auzea parcă „foșnetul" fulgilor, lipindu-se de pămînt), îl descoperiră, aproape se împiedicară de el, de Teofil. Avea gîtul ciuruit. Curioasă lovitură. De fapt, încărcătura de alice aproape îi retezase capul.

— L-au ucis și au plecat, constată Xilliphant. Își ascultă vocea. Nimic de remarcat. Neutră. Au plecat — cum trebuie să luăm asta ? Sau nu au plecat ? Ne pîndesc de undeva ?

Pesemne nu — pe o astfel de noapte.. Îl duseră pe Teofil lîngă ceilalți, scheletul lui cîntărea neînchipuit de greu.

— Și uite, mîrîi Xilliphant, cum s-a tot micșorat echipa noastră, unul cîte unul — zicînd așa ; — și aruncau zăpadă peste Teo. Pentru MARELE ZBOR am mai rămas numai doi. Și acesta a fost discursul funebru pentru Teofil, care nu i-a supraviețuit Ceciliei decît foarte puțin. Mai așteptară, așteptau glasuri, sau alte focuri de armă, sau în fine, o r i c e — dar numai liniștea duruia în crater, și atunci, într-adevăr, Bala făcu focul (cel mai sigur mijloc de a fi descoperiți — ei și ce !) și se ocupă de ceaiul pe care Xill i-l comandase încă de dimineață.

Xill :

Poate că raporturile dintre mine și natură sînt ceva mai subtile decît mi-am închipuit... Eu, acum, n-am pre-

simţit doar schimbarea timpului, ci evenimentul în ansamblu. De fapt, logica asta a mea nu excelează prin claritate. Ce vreau să zic — asta e, sînt un tip straşnic. Cîtă vreme pot să-l ţin bine în hăţuri pe căluţul Tropoteală e bine.

După ce sorbi din apa călduţă în care dizolvaseră bomboanele lui Fritz Hellermann, Bala se simţi mizerabil. Se învineţi, începu să vomite urît. Ceclan îl sprijini cît putu, iar cînd nu mai putu, îl lăsă să cadă pur şi simplu în ninsoare. Acum mor şi eu, gîndi. Nu mai sînt în stare să invent o poveste minciunoasă. Să ascut un creion. Am să revin peste o mie, dar ce spun eu, fix peste o mie două sute patruzeci de ani, ca un condor, şi am să privesc de la înălţime planeta asta neînsemnată...

Şuierul trenului-fantomă, despicînd spaţiul, îl azvîrli în picioare. Îl apucă pe Bala de guler şi-l tîrî în epavă. Îl înveli, cuprins iar de un acces de slăbiciune, transpirînd „ceaiul", cu mîini ce bîţîiau. Bala dădea ochii peste cap. Părea că-şi dă duhul. Ceclan zbieră ca un descreierat :

— Să te ia dracul dacă tocmai acum ai să crăpi ! Să nu cumva să-ţi permiţi să mori ! Auzi, mă ? Înţelegi, mă ? Nu că mi-ar fi milă de tine, nici pomeneală, dar nu vreau să rămîn singur. *Mi-e groază să rămîn singur !*

Aşteptă un răspuns care nu veni. Prinse o muzică, la radio. Culmea, tot Mozart. Privi faţa lui Bala, ocolită cu grijă de lumina chioară a lămpii. Muribunzii fac declaraţii înduioşătoare — gîndi Xill, dar deodată observă că gîndeşte cu voce tare (semn al viitoarei sale singurătăţi ?) — dar numai în cărţi, iar alţii, în alte cărţi, în cele „nerecomandabile", pleacă în braţele Satanei cu o înjurătură înfiorătoare... Ăsta, nenorocitul ăsta al meu, nu scoate pe gură nimic, nici măcar un scîrţîit — poate nici nu moare, se preface — ia mai dă-l la... şi se strecură din epavă.

Nesigur pe picioarele sale, clătinîndu-se, veni spre baza avalanșei. Ninsoarea contenise, dar întunericul adînc era plin de scăpărări orbitoare, propriile sale dureri îndărătul pleoapelor. Tot îndărătul pleoapelor, mai adînc, între căluțul Tropoteală și fața aceleia pe care el o numea Planeta Trandafir Negru, rămăsese imaginea avalanșei, sau, mai exact, a rezultatului. Probabil acum peretele devenise accesibil unor oameni acceptabil hrăniți, și avînd oarecare antrenament. Accesibil unor bărbați. Cățărîndu-te pe muntele de zăpadă (nu ar fi fost dificil, era t a s a t ă, iar muntele, mai curînd un morman imens cu pantă suficient de lină), cîștigai treizeci, poate patruzeci de metri, iar mai sus, după cîte își amintea, stînca avea și ea o înclinare destul de lină, și, dezgolită cum era, prezenta muchii felurite, „prize", hornuri ușoare. Strivindu-și pipa între dinți, Xill împinse mai departe gîndurile. Acum era obligatoriu să treacă acea „frontieră" de care îi era groază — acum ori niciodată. Resursele omenești sînt inepuizabile — aproape că nu prezintă limite — cine a spus asta ? — desigur unul din acei iluștri înțelepți, care n-a avut nevoie vreodată în viață să facă apel la t o a t e resursele sale.

Simplu să filozofezi !

Ocolea și tot ocolea gîndul „acela", îl împingea undeva alături, sau mai bine zis undeva în față, dar nu prea departe, maximum la un minut distanță, ca să-l aibă la îndemînă, să-l poată apuca în orice clipă. Știa că pînă la urmă o va face, cîtă vreme nu era prea tîrziu. La drept vorbind, îl cîntărise tot timpul — cu partea umbrită a minții — i se învîrtise în cap, ca un zgîrci nedigerabil în stomac.

Sergiu Ceclan Xilliphant se ridică, privi ceasul. Pentru el era de maximă importanță să știe cît e ora !

III

Aspectul moral ? Aici te poți învîrti la infinit... Orice argument pro își reclamă contraargumentul. La tot pasul, te sfidează cîte un bot de maimuță !

— Bala ! Sus ! Cina e servită !

Pe același ton îi vorbise Silviu, încă în dimineața aceea. Îl imita, fără să-și dea seama.

...Nu mă aude. Pare total nemișcat. Oare mai respiră ? Undeva departe, în adîncul sufletului meu, am, te pomenești !, speranța că nu mai trăiește. Ca să nu dau socoteală. Înțelegeți ? Și e posibil ca să nici nu fie vorba măcar de „undeva departe“ ! Iată o foarte confuză înșiruire de cuvinte... Dar cine ar fi în stare să se exprime limpede în seara asta ? Dintre visele mele din copilărie (mă gîndesc numai la *visele din timpul somnului),* mă urmărește și acum unul singur : un ins hidos, hidos numai prin aceea că avea doar un corn, în loc de două, cum e normal, mă hipnotiza cu un singur ochi, pe partea opusă cornului. Celălalt ochi, existent, privea în altă parte ! Pe la diferite vîrste am avut coșmaruri diferite, interesante sau nu. Noaptea trecută, după ce cîtva timp m-am zbătut în ghearele unui somn-bestie, lucrurile s-au limpezit și, pentru prima dată de cînd ne aflăm în „tabără“, visele, în număr de două, au fost extrem de limpezi — dimineața aș fi putut reproduce culorile, nuanțele vocilor, fiecare cuvînt. Numai dimineața însă, la trezire, fiindcă „memoria“ viselor se estompează foarte repede.

Stăteam de vorbă cu Cronin, un scriitor, la modă azi, deși poate că nu e dintre cei mai mari. Nu e prea mare. Defel mare, hai să zicem mărunt, dar siropoasa lui carte *Gran Canaria* o iubesc, așa cum iubesc de pildă *Traviata.*

Poți iubi și cărțile unui autor neimportant, pentru asta nu e necesară permisiunea nimănui! Ce ne-am face, mă întreb, dacă ne-am da în vînt numai după romanele considerate de toți mari și bune — care de altfel sînt doar cîteva la număr?! Ce mai — nu sînt un cititor d i s t i n s. Am frunzărit mult, dar amestecat. De aici a ieșit o amețeală, o dezordine. Nu știu nimic. Dar tot atît de bine pot zice că știu totul, iar căluțul Tropoteală își urnește cu un oftat trăsurica lui hiperbolică... de ce hiperbolică? Nu știu. Nu mă întrerupeți! Ah, nu mă întrerupe nimeni... I-am pus o întrebare stupidă, domnule A.J. Cronin, *Gran Canaria* ați compus-o dintr-o experiență personală, ați iubit-o s t r i c t personal pe Lady Mary?

Și ce mi-a răspuns?

Am trecut, pe urmă, la partea a doua a visului, fără vreo legătură vizibilă cu prima. Cum ai trece de la uń drum la altul, paralel, însă diferit. Mă încurc. Partea a doua a visului am și început s-o uit, judecați singuri! Pe o șosea care în același timp era și cale ferată, se îngrămădiseră camioane, tancuri și locomotive. Printre ele, eu, cu Tropoteală al meu, și Bala, strivit din neatenție între un tanc și o locomotivă. La tanc înhămat era Tropotely. Și așa mai departe...

Bala:

Deodată am observat că încă sînt viu, că încă raționez, și asta datorită mîncărimii crunte, ca o arsură, care-mi sfîrteca trupul. M-am ridicat, ascultînd cum pîrîie încheieturile. Fiecare celulă a mea exala duhori. Xillphant mă privea — nu știu de cît timp. O căldură, sau poate mai bine zis un abur, pătrundea în bîrlog de afară.

— Hei! Avem o șansă uriașă, mă anunță Sergiu.

Mi-am smuls căciula din cap și mi-am trecut degetele prin păr, scuturîndu-le apoi de firele ce se agățaseră printre ele.

— Care e șansa, Xill?

— Cîte o porție bună de mîncare !

— Ce ?

— Este halealâ. Că să prindem puteri. Am vînat.

— TU ai vînat ! ?

— Urmele misterioase presărate în preajma taberei... erau ale unui iepure. A făcut imprudența să țîșnească exact în fața mea — n-ai auzit împușcătura ?

— Poate da — poate nu... Dar nu-s în stare să înghit ceva — ai văzut și cu ceaiul...

— Mă băiete, trebuie, mă convingea Xilliphant, domol, și era tot atît de netulburat ca o hienă în amurg strecurîndu-se pe propriile-i urme din seara trecută, trebuie să prindem puteri. Vom ieși de aici.

Deodată luă de undeva din spatele său faimosul nostru „castron“ și mi-l împinse în față. Mi-am dat seama atunci de unde aburul acela. De afară se auzea focul, mîngîind cu limbile lui poalele nopții, și scurte iluminări răzbăteau prin crăpăturile lăsate de pătură.

— Nițică supă — explică Sergiu. O fărîmitură de carne, pentru început mănînci puțin, cunoști regula, apoi ne dublăm rația... Eu am și mîncat. Pînă mîine seară trebuie să adunăm energii, și așa, pe înserate, la ceasul cînd se vede și nu se vede, facem MAREA ÎNCERCARE.

— Acum cît e ora ?

— Unsprezece și un sfert.

— Am dormit mult —, tot acest timp ai... vînat, ai gătit iepurele ?

— Vezi bine. Hrănește-te cît e caldă.

Am supt o lingură de „supă“ și m-am strîmbat, pătruns de un mare dezgust. Apa aia tulbure în care pluteau cîteva bucățele mărunte de „ceva“ era absolut infectă. Sergiu mă fixa încordat. Cred că de aici a și pornit bănuiala mea. Am ezitat să iau a doua lingură, iar privirile noastre se izbiră. Simțeam cum, încet, mă scufund... Cîtă vreme dormisem, Ceclan se „dichisise“. Ochii mari, injec-

ţaţi, cu pleoapele sîngerînde, erau pentru moment curăţaţi de picăturile respingătoare de puroi.

— Înghite ! ridică Xill vocea. Se răceşte. De cîte ori s-o tot încălzesc ?

Am mai luat o lingură. Gingiile mele, în care aveam impresia că simt dinţii mişcîndu-se, se răneau în bucăţica de carne aţoasă şi amară.

— Niciodată n-am pus în gură ceva atît de dezgustător !

— Regret — dar dacă n-am avut piper...

— Carnea de iepure altfel se prepară.

El mă străpunse cu nişte ochi sălbatici. Simţeam cum ligamentele întregului trup i se zgîrcesc. Răcni fără să-şi menajeze glasul :

— Ascultă, găgăuţă mic, n-am fost bucătar la Hanul lui Manuc, nici bucătarul tău personal. Să nu îndrăzneşti să te mai strîmbi, că strîmbat rămîi pe veci ! Mîine seară ieşim din gaura asta şi nu te pot căra în spate. Trebuie să mă ajuţi şi mai ales să te ajuţi ! Trebuie să capeţi puteri ! Soarbe supa, roade carnea şi să te ia dracul dacă dai afară ce am pregătit cu atîta chin !

— Vorbeşti prea mult, te explici prea mult, eşti incoherent !

— Mănîncă, altfel te omor !

Am înghiţit, nu ştiu dacă de frica lui sau din dorinţa de a ieşi din crater, aproape toată supa şi gălăşcuţele respingătoare de carne roză, iar el, tot supraveghiindu-mă, zicea să mestec bine, ca să poată asimila mai uşor stomacul meu slăbit. În viaţă fiind, sînt convins că Fritz Hellermann ar fi dat aceleaşi sfaturi... Mă gîndeam neîncetat, însă mintea îmi lucra greu, săream de la una la alta — şi nu ştiu exact momentul cînd am reuşit să mă fixez pe o traiectorie anumită.

— Mă băiete... Xill, ocupat cu ceva în carlingă, întoarse spre mine o jumătate de obraz negru. Cum naiba ai vînat iepurele ? Cu pistoletul ?

— Dar ce ? Pentru un ţintaş bun ca mine...

— Şi în ce parte l-ai lovit ?

Îşi pierdea vizibil răbdarea, se enerva. Scăpă din mîini ceva, un obiect, nu ştiu exact ce.

— Exact în şira spinării — să caut o muzică ?

— Mă ! Vreau să văd şi eu pielea acelui iepure — presupun că a rămas o piele ?

— Ia mai du-te dracului ! Ieşi afară şi caut-o singur ! Nu mă mai pisălogi, ce te-a apucat ? !

— Deci, a s t a e !

Cred că în adîncul sufletului fusesem tot timpul conştient de ceea ce mîncasem, fiindcă emoţia mea n-a fost nici bruscă, nici imensă. Da data asta n-am mai vomitat. Desigur, din spirit de conservare. Şi eu doream să ies din crater, speranţa asta era suficient de luminoasă, ori mai bine zis destul de întunecată, pentru a masca ce nu doream să ştiu. Am tăcut, iar după ce am tăcut, mi-am căutat pila pentru unghii, periuţa de dinţi, pasta, şi m-am strecurat din adăpost. Ochiul galben al focului mă luă în primire, şi am rămas lîngă el, chincit, lăsîndu-mă invadat de căldură. Am mai pus pe jar cîteva lemne. Flacăra izbucni.

— Acum, că lucrurile s-au limpezit, vorbi ceva mai tîrziu Xilliphant, vrei să ne mai explicăm ?

— De acord, dar te rog un lucru.

— Dă-i drumul !

— Să nu-mi spui niciodată c i n e a fost.

— E normal să mă rogi aşa ceva, mai ales că voi pretinde reversul.

— Ce spui ?

— E simplu. Mîine tu vei fi bucătarul. Rece ca lama, glasul lui Ceclan îl sfîrtecă pe Balamela. Da, e aşa cum auzi, m-am săturat să fac numai eu tot ce e greu şi abject, sub pretext că sînt un om tare ! Şi mai există un

foarte important motiv, pentru ca mîine tu să fii cel „de serviciu". Nu ghicești care ?

— Cuvintele tale se scaldă în răutate... ca niște INSULE ! Ce e cu tine ?

— Hm ! Cum ar putea fi altfel, după ceea ce am făcut ? Ghicești motivul de-al doilea ?

— Ți-am spus că nu !

— Am să ți-l dezvălui îndată — dar mai întîi doresc să știu cum te simți ?

— Cum vrei să mă simt ?

— Nu-mi tot repeta întrebările ! Cum te simți după cină ?

— Mulțumitor. Fără gînduri.

— Asta e bine, deși nu e adevărat — bun ! — nu mă întrerupe ! Iată și motivul celălalt : în cazul că voi supraviețui, nu doresc să fiu acuzat vreodată de canibalism !

— Ești nebun ! Cine să te acuze ?

— Tu, *bunul meu prieten*, — cine altul ? *Ei* ? Trebuie să devii complicele meu *activ*, vreau să împărțim responsabilitatea, să cărăm pe umeri, sau în inimă dacă vrei, aceeași povară — cîte zile ne mai rămîn.

Privindu-și vîrful bocancilor, Silviu medita.

— Bine, acceptă el, dar îți dai seama, cred, că ceea ce spui șterge dintr-o mișcare vechea noastră prietenie.

— Sînt perfect conștient de tot ce spun, replică Sergiu, la fel de rece. Nu-mi pasă, nu mă tem. Nu mă mai tem de nimic.

Bala crezu că poate să se agațe de acest fir, simțea și el nevoia de a fi rău :

— Din nou ești incoherent o secundă mai înainte încă te temeai să nu fii acuzat de canibalism !

Sergiu Ceclan părăsi adăpostul. Pentru prima dată, în noaptea aceea, luna trimitea o împunsătură palidă direct în fundul craterului. Acum un ceas încă mai ningea. Seninul era absolut, și Ceclan dădu ocol zăpezilor aduse de

avalanșă. Vor izbuti ? Terasa Lupului, acum stîncă ascuțită, un fel de raft natural, era pustie. Simți că îi lipsește fiara de acolo. Dar o altă fiară, călcînd pe urmele lui, se apropia pe nesimțite. Tresări și fu gata să scoată un răcnet, cînd Bala îi așează o mînă pe umăr.

— Vrei să uităm chestia dinainte ? Evident, îți sînt complice. Dacă vom ieși de aici, se va întîmpla numai datorită ție.

— Ia mai taci ! Te salvez și te iau cu mine, fiindcă mi-e groază să rămîn, ori să merg mai departe singur !

CAPITOLUL NOUĂSPREZECE

I

Apăsat de o misterioasă vinovăție, Bala trudi — inutil de altfel — la cutia coloratã purpuriu a lămpii cu ulei, curăță fitilul înjghebat dintr-o centură de siguranță, din căptușeala ei de bumbac, și flacăra se mai înălță cu cel puțin o jumătate de milimetru. Dacă cineva ar fi încercat să te strîngă de gît, aveai acum șanse să-l observi, cu condiția să nu fie mai departe de un metru și jumătate.

Continuînd să se simtă strivit de aceeași vinovăție, Bala încercă să mai fie folositor cu ceva, dar nu găsi cu ce, încercă să spună o vorbă, nu află nici una, toate subiectele păreau tăiate. Se tolăni în culcuș, căutînd vag să întîlnească privirea lui Xill. Care ascuțea într-adevăr un creion. Bala scrută cu înfiorare orizontul zilei de mîine. Acum era limpede că o vor apuca. Devenise limpede și faptul că Sergiu își înfipsese adînc în minte ideea de a ieși din crater. Bala acordă un gînd celor de acasă, surorilor lui, Mimi, Stela, Liana, gospodine excelente, dar fete fără noroc... O operație estetică, mai ales reașezarea nasurilor ușor prea coroiate, ar stimula desigur și norocul. Se gîndise să încerce după război — însă acum... Are să apuce să le mai revadă pe fete ?

Îl va urma pe Sergiu, asta e sigur, va face tot ce-i va cere el, erau legați. Iar ultima împrejurare îi legase definitiv, infernal.

După ce-i dădură multă vreme ocol, gîndurile se opriră asupra „împrejurării" și se decise s-o judece la rece, dar nici un gînd mai acătării nu-i gîdilă circumvoluțiunile, în afară de arhibanalul și plicticosul dicton cu scopul care scuză mijloacele. Au fost semnalate și înscrise în istoria de spaimă a omenirii nenumărate cazuri cînd oamenii s-au ucis între ei, pentru a se devora . Chiar acum, în acest război, naufragiații unui cuter atins în treacăt din greșeală de un *Kamicadze* atinseseră, în număr de șapte — afurisit număr ! — un atol și, împărțindu-se în două grupe, patru contra trei, porniseră războiul lor mic și local și macabru. Grupa de trei ieșise mai tare, dar apoi și aceștia se dezbinară, doi îl uciseră pe unu, veni la rînd, firesc, o luptă de unu contra unu, iar învingătorul mai trăi foarte puțin timp, pentru a fi răpus la repezeală de o maladie, una dintre sutele de mii printre care ne strecurăm zilnic, incredibil, și în cele din urmă șalupa unui distrugător german ajunse din întîmplare pe acel atol, descoperind tragedia. Foarte bine, dar dacă n-a existat un supraviețuitor, cum de au știut ce se petrecuse și evoluția „scorului" ? Se va fi aflat printre ei și un detectiv deștept, unul tăcut și enigmatic ca Fritz Hellermann, sau pescarii aceia nenorociți țineau și ei un jurnal ?

Apoi Bala trecu în revistă altă întîmplare ce stîrnise vîlvă, puțină vreme înainte de război, un avion, da, tot un avion, se prăbușise, ba nu, aterizase forțat, zdruncinîndu-se bine, pe un podiș înalt de patru mii de metri, în plină pustietate, și tot iarna, și aparatul acela transporta o echipă sportivă, fotbal sau rugby, în orice caz niște haidamaci care nu puteau supraviețui fără să mănînce neîncetat, și cum tocmai erau așteptați undeva cu un important banchet oferit în onoarea lor, nu le foșnea prin buzunare decît ceva ciocolată, cît să nu-i doboare inaniția pe drum, și cum două dintre logodnicele sau surorile acelor flăcăi comiseseră imprudența de a urca scara aceluiași avion infernal, echipa, la al doilea sughiț de foame, decise

sacrificiul tinerelor femei, iar cum logodnicii sau frații lor protestaseră, fură masacrați și ei. Dacă n-ar fi fost descoperiți întîmplător, dacă nu li s-ar fi parașutat hrană, s-ar fi devorat pînă la ultimul.

După salvare, n-au fost judecați. Așa își amintea Bala. Deși clar culpabili de crimă. Ceea ce nu e cazul nostru, oftă artileristul, și-l prinse iarăși pe Xill în unghiul ochilor. Am să-l ajut din răsputeri. Am să execut tot ce-mi cere.

Sergiu văzu deodată ceva, foarte aproape de ochii săi, ceva uimitor, o mînă scorojită, monstruoasă, cu o crustă gălbuie vinătă în care se impregnase murdăria, mai ales în crăpături — mîna unui om foarte bătrîn. Fantoma unei mîini. Era palma sa. Cea dreaptă, cea bolnavă. Dar și stînga era în aceeași stare. Le răsuci mirat, cu un început de spaimă cutremurătoare. Cum de nu observase nimic pînă atunci ?

Luă carnetul de bord, cu intenția de a scrie foarte exact cele întîmplate în ziua aceea. Ezită. Se codi mult. Renunță, ascunse carnetul. Întregul adevăr ? Cui i-ar folosi ? Dar curînd avea să-și schimbe această părere.

Se întoarse încetișor către Bala. De ce tot tace, cretinul, ce coace în mintea lui anchilozată ? Tace, și nu se gîndește că-l țin în viață exact *ca să nu tacă.*

II

Doctorul Ceclan înhămă la șaretă pe simpaticul căluț Tropoteală. Șareta era vopsită în galben, ca aproape toate șaretele din lume și era prevăzută cu o pereche de arcuri

de oțel, moi. Roțile înalte de lemn aveau șine metalice de culoarea fumului speriat.

Și zise : „Fiule, vii cu mine ?“ Iar mai tîrziu, cînd Tropotely tropotea pe drumul pietruit : „Deci ai înfipt definitiv bisturiul în vișin“.

Simplă constatare.

Ar fi trebuit să urmeze o întrebare firească : „Și acum, cam ce ai de gînd mai departe ?“, însă doctorul nu prea se făcea remarcat cu astfel de întrebări, fie din diplomație, fie că într-adevăr nu-l interesa. Iar dacă i-ar fi răspuns unei eventuale întrebări în felul acesta : „Intenționez să nu fac nimic, tată, mă las întreținut de tine“, doctorul probabil s-ar fi declarat de acord, ar fi mormăit un „Foarte bine, băiete !“ și ar fi desenat poate un semn de întrebare cu biciușca deasupra grumazului lui Tropoteală.

In ziua aceea au vizitat un om straniu, fost coleg de liceu al doctorului, matematicianul Șorban. E posibil că Tropoteală n-a existat niciodată, vizita însă a avut loc cu adevărat, iar cînd l-au părăsit pe omul de știință, Sergiu, la cei vreo nouăsprezece ani ai săi, era crunt intimidat, sau speriat. Șorban ăsta cunoștea înspăimîntător de multe lucruri, și o dovedise în cuvinte puține. În domeniul său și, de fapt, în toate domeniile. Faptul că un cap de om poate cuprinde atîta știință era descurajator pentru alții, mai mici. Doctorul Ceclan se întîmpla să pomenească uneori despre el, acasă. Șorban, deja cunoscut, elaborase principii care dădeau peste cap altele, mai vechi și considerate indubitabile, dar în același timp gîndise formule ce se dovedeau adevărate, putînd conviețui și merge mai departe alături de altele, însă cu rezultate diferite. Cam asta reținuse Sergiu, împreună cu figura matematicianului, glasul său uscat ca o descărcare electrică. În memoria sa rămăseseră de asemenea niște cuvinte aruncate neglijent, către capătul convorbirii. „Toate acestea, dragă

Paul, (Paul Ceclan, doctorul) nu duc la nimic. Știi de ce? Fiindcă X nu se întîlnește niciodată cu Y“ — și savantul avusese un rîs care tăia pofta de a mai pune și alte întrebări.

Anii ce urmaseră puseseră negură mare peste destinul lui Șorban. El dispăruse. Și se vorbea — era însă oare posibil?! — că se îngropase într-o pivniță, sau subterană, singurul loc unde, în liniște deplină și izolare, putea să ducă la capăt cercetările sale. Poate ducînd spre noi adevăruri fundamentale. Poate aberante. În orice caz, dispăruse.

Odată, doctorul Ceclan scăpase o vorbă — oare în glumă? —: „Șorban parcă ar dori să demonstreze că nimic nu există!“

Xilliphant privi ceasul — tîrziu! — și nu-i venea somnul care să-l scape, și intervalul din fața sa, noaptea, ziua următoare, pînă în clipa acțiunii, îl apăsau drept în creștet. Timpul trece repede *numai cînd nu-l zorești!* Nici Bala nu reușea să plece în somn. Scotoci pe diferite frecvențe, în căutarea unei muzici. Zise:

— E ceva tutun aici.

— Hei?

— Da, cineva a pitit un pachet în buzunarul scaunului rabatabil.

Xill luă tutunul, de cea mai proastă calitate. Pentru el, aur.

— Cine să-l fi ascuns?

— Vreun amărît de nemțișor.

Sergiu îndesa tutunul grosolan tăiat în pipă.

— Ași! „Aliații“ nu se compromit cu așa ceva!

Iată despre ce discutau ei în noaptea aceea... În realitate, pachetul zăcuse prin buzunarele lui Bala, iar apoi fusese ascuns în dosul scaunului pentru vreun „moment mai critic“. Uitase de tutun, ori sperase că momentul critic nu va pica peste ei?

Radio România, Radio București, postul Dacia Română se dezlănțuiră toate laolaltă. Știri ! Bătălia din spațiul Cerkasi-Cremengiuc, într-o nouă fază. Wolfgang von Greutz, ofițerul p o l i t i c al regimentului Special DOD, spune că bombardamentele sălbatice asupra Berlinului nu vor clinti moralul german. Val de greve în America Opoziția poporului din USA față de războiul dus de Roosvelt împotriva Reichului, încă o dată dovedită...

— Cretini mîrîi Ceclan.

— Ce ?

— Cum ce ! Sîntem la un pas de a pierde războiul ăsta nefericit, la un pas de cea mai mare prăbușire, iar pe ei îi interesează — auzi ! - grevele din America. Dacă peste un sfert de veac românii vor afla ce transmiteau posturile lor de radio, își vor smulge părul de ris... Privi ceasul. Astupă gura crainicului de la radio Schimbă subiectul. Zise Mă gîndesc la infirmiera aia blondă și micuță care păzea morții din subsolul spitalului.

— Bravo Funia în casa sp..

— Ba să vorbim, și chiar despre orice ! Să dovedim.. generalissimului cît de tari putem fi... Surprins, Bala voi să caște gura, dar Xill ridică palma lui gălbejită : Nu mă întrerupe. Păzea cadavrele, avea niște gropițe simpatice pe figură, puțea acolo de te ridica, iar eu am cerut-o de nevastă, iar ea mi-a mărturisit că o fată n o r m a l ă nu ar avea curajul să rămînă acolo noaptea, și a întins o lăbuță gingașă și caldă și m-a pipăit încetișor aici împrejurul gîtului, împrejurul cicatricii. Merită să trăiești pentru asemenea fleacuri, Bala. Închipuiește-ți lăbuța aia moale, care probabil mînuia și cadavre, plimbîndu-se pe gîtul meu. Oare cum o chema ? Sau nici nu mi-a spus numele ? Iar mai tîrziu, am ajuns în salonul o sută, unde tu m-ai înjurat fiindcă duhneam. Pe față n-o deranjase ! Frumoase vremuri. Xilliphant se uită iarași la ceas. Despre ce să mai trăncănească ? Cum tăcea, în-

cepea să tropotească în capul său căluțul, nebunia. Mă Bala, în noaptea aceea, tu ai spus singurul lucru destept al vieții tale : că nu se poate supraviețui la nesfîrșit.

— Mă flatezi..

— Da... În aceeași noapte, te-ai declarat de acord să participi la MARELE ZBOR...

— Nici vorbă. Despre p l e c a r e am stat de vorbă abia peste cîteva zile.

— N-are importanță. Știi, odată, în timpul tratativelor cu „aliatul", Teo se îmbătase și nu mai era bun de nimic, iar noi, eu și Fritz, refuzam să comunicăm verbal, așa că am apelat la hîrtie și creion... Mă nedumirea natura amiciției dintre Teo și Hellermann, așa că am tras o săgeată în direcția beţivanului, și am pus alături un semn de întrebare. Pariez pe o INSULĂ, pe un ARHIPELAG chiar, că nu bănuiești care a fost replica lui Hellermann.

Fața urîtă a lui Bala se boți și mai mult. El răspunse, privind în gol.

— Haide să nu vorbim *cu voce tare* despre niște oameni care zac alături și pe care... renunță la ultimele cuvinte.

— Ce, tu preferi să vorbim în șoaptă ?

— Așa e că nu te simți în apele tale, întrebă deodată Balamela, apăsat, și încerci să scapi d e c e v a tot trăncănind ??

— Prostii !! scuipă Ceclan, atins însă de observația prietenului.

Mîncară. Și mai mîncară încă o dată, timpul trecea, cerul devenise deasupra lor o cascadă albastră, și la un moment dat Bala prinse pe frecvență o convorbire în nemțește. Culmea ! Părea să fie chiar aeroportul Tx-X ! Un feldwebel se distra conversînd cu alt coleg, a cărui voce n-o prindeau însă — și pe ce temă ? Furtul apara-

ţului „*Honduras-Fokker T-LL* ! După părerea sa, avionul decolase s i n g u r, ha, ha, ha !

— Un inconştient, se miră Xilliphant. Aşa păstrează el secretul ? Ăsta ajunge direct în faţa p l u t o n u l u i ! !

— Poate chiar înaintea noastră...

— Nu mă întrerupe ! Ştii pe ce se întemeiază prieteniile ? Pe blestematele astea de complexe !

Bala, hidos ca un japonez ronţăit de furnici, întrebă :

— Care este complexul meu faţă de tine ?

— Care e întrebarea importantă, ce vrei să mi-o pui, evită Xilliphant.

Balamela se cuibări în culcuş, trase pînă la bărbie şuba, potrivi cu mare atenţie pînza de cort peste şubă — ai fi zis că se găseşte la un campament ocazional, de plăcere. Ascultară amîndoi cum, undeva sus, vîntul se despică de stînci. În crater era linişte. Şi moarte. Şi viaţă. Ceasul arăta scurgerea minutelor. Spaţiul de timp rămas pînă în clipa în care v o r î n c e r c a se umpluse de sclipiri demenţiale.

— Întrebarea importantă — iată — ce şanse reale de reuşită dădeai tu MARELUI ZBOR ?

— Nici una, răspunse fără să ezite Xilliphant. Ba da, se retrase îndată. Exista una. Faptul că marile nebunii reuşesc din pricină că îi iau pe toţi prin surprindere. Dacă însă zăboveai la cîntăritul fiecărui amănunt, zidurile castelului de nisip se prăbuşeau.

— Şi totuşi ai pornit ! De ce, mă, de ce ?

— Doar ştii că m-am împotrivit din răsputeri — pînă la un moment dat !

— Ca să devii la urmă cîrpă şi să cedezi !

— Drace ! clocoti ceva în Ceclan. Drace ! Tu ce ştii, mă găgăuţă ? S-a întîmplat ceva care m-a întors pe dos. Nimeni nu ştie nimic despre asta, şi nici nu e de spus. Dar tu, care acum îmi faci un fel de rechizitoriu, tu, mă deşteptule, cîte şanse dădeai ZBORULUI ?

— Foarte multe — păi ce, eu sînt pilot ? Sînt om de suprafață, mă tîrîi prin noroi și praf, nu mi-o spui chiar tu mereu ?? Pentru mine, totul părea simplu, avionul zboară, și gata.

— Tu, inginer printre altele, intelectual sau măcar semi-intelectual, ofițer cu trei ani de front în căciulă, ți-ai permis luxul de a gîndi ca un cioban care nu știe decît de bîta sa ?

— Ne certăm iar ? N-are rost, Xill... Știam, știam că există riscuri.

Ceclan vorbi rar și grav, modelînd fiecare vorbă, cu ochii în flăcăruia lămpii de ulei.

— Eu, ăsta care mă vezi, am descoperit ceva, am avut o revelație, sau o revelație dublă, eu mi-am zis : n-are rost să rămîi și să mori în acest dezastru care nu e al tău, dracu știe al cui e și cine-l merită. N-are sens — mi-am zis. Și-n același timp — îmi ziceam, nici să pleci nu este permis. Nu de frica plutonului de execuție, deși nici ăla nu mi-e indiferent, ci fiindcă nu e voie să fugi. *Omul n-are voie să fugă.* Crezi că sînt un tip strașnic, excepțional ? Pe naiba ! Sînt un banal oarecare, dotat cu o mîndrie banală, care nu-mi dă voie să fug din nici o situație. Plecînd spre iluzoria INSULĂ, am procedat ca niște netrebnici. Fugeam ! N-am să mi-o iert ! Uite, mă Bala, ce s-a întîmplat. Am organizat nebunia MARELUI ZBOR, o spun pentru prima dată cuiva, datorită unei întîmplări. Ai să crezi ? Datorită unui vis. Vis visat în somn. De la care mi s-a tras o tîmpită de înduioșare. Destinele voastre personale m-au înduioșat. Micile voastre destine personale. Blestematele voastre destine personale !

— Nu răcni, mă !... Au să vină morții să ceară liniște... Ce tot vorbești ? Ce vis ? Care a fost momentul cînd ai acceptat ideea MARELUI ZBOR ?

— Nu asta îți explic, mic cretin ? Visul. Blestematul de vis. Sau, ca să fiu exact, leșinul. Am leșinat o singură dată în viață.

— Grozavule !

— Sarcasmul te prinde pe tine exact ca funda roșie pe maimuțe. Am leșinat o singură dată, și nu cu ocazia unui eveniment m a r e, rană, prăbușire, ci dintr-un fleac într-o zi, în toiul tratativelor pentru marea evadare. Totul se împotrivea în mine, ce MARE PLAN, ce MARE ZBOR ? Nu voiam nici să plec, dar nici să rămîn... Nici eu nu știam ce doresc !

— Ai mai spus-o, te repeți, căscă Bala.

— Gura, păcătosule ! Și, în vreme ce mă frămîntam astfel ca un cîine în două lanțuri, spre mirarea lui Teo și a lui Fritz, mi s-au muiat picioarele. Am leșinat. Parcă aș fi vrut să-i păcălesc, nu știu ce și-au închipuit... De la leșin, am trecut la vis Treptat. Mi-l amintesc... Datorită visului ăsta păgubos am ales alternativa MARELUI ZBOR. Ia ascultă și tu...

CAPITOLUL DOUĂZECI

I

Sub ochii Olimpiei, obrajii lui Sergiu Ceclan Xillphant se împurpurară. Harpista își aranjă pe nas ochelarii și emise cîteva țipete scurte în direcția bucătăriei. Bătrîna servitoare se ivi, mai mult rostogolindu-se decît mergînd. „Telefonează-i imediat doctorului Pop ! Unchiul pare să-și revină ! Ce trebuie să fac ? Ba nu, rămîi aici ! Telefonez eu.“

Olimpia, cu pași mari de un metru și ceva, se repezi în hol, avu o scurtă convorbire telefonică. Reveni cu pași mai calmi. „Doctorul Pop zice că foarte bine — ce o fi înțelegînd el prin foarte bine ? Zice că trebuie să-l ferim de șocuri, ca să-și revină treptat. Ce o fi înțelegînd el prin treptat ? Ceva mai tîrziu, pică și el aici, ce o fi înțelegînd prin ceva mai tîrziu ?“

Muti își făcu o cruce mare. „Dumnezeu să ne ajute !“ Olimpia întrebă : „În cîte suntem azi, Muti ?“ „E 15 decembrie, domnișoară“. Muziciana făcu un calcul pe degete :

„Aproape că se împlinesc trei ani de cînd unchiul zace în nesimțire“.

Glasul Olimpiei sunase brusc, aspru ca un cuțit de rașchetat, și în clipa aceea, Xill deschise ochii, iar primul lucru pe care-l văzu pe noptieră, printre cele cîteva odioase aparate cu ajutorul cărora îl hrăniseră artificial

în tot acest răstimp, micul său xilliphant. Instrumentul de cîntat.

Un bărbier din vecini venea de două ori pe săptămînă ca să dea jos perii de pe obrazul său insensibil și, de fiecare dată, el povestea nevestei că avusese impresia că a ras un cadavru. Din cauza acestei afirmații, repetată matematic de două ori pe săptămînă, nevasta bărbierului, pe numele ei mic Pia, era pe cale de a se nevroza.

Iată deci motivul pentru care obrazul lui Sergiu Ceclan nu arăta dezastruos, fusese dichisit chiar în acea dimineață. Cît despre rest, ce să zicem ? Cum poate să arate un ins ce zace în nesimțire de trei ani ?

— Oli, vorbi el, după trei ani de tăcere. Și ce credeți că întrebă ? Cît e ceasul ?

— Opt și două minute seara, unchiule.

— Am dormit atît de mult ?

— Mult mai mult decît îți închipui !

— Ce dracu vrei să spui ? și Ceclan întinse mîna, spre xilliphant, sau spre ceasul său de pe noptieră ? greu de știut — dar Olimpia îi prinse brațul și i-l așează la loc.

— Liniștit, liniștit, unchiule, nu te mișca. Pînă nu vine doctorul Pop, nu știu ce ai voie și ce nu ai voie.

— Cine dracu e și doctorul Pop ?!

— Sst ! Nu ridica vocea. Cred că nu-ți face bine. Doctorul Pop nu e decît un doctor, medic. Îmi face curte de doi ani.

— Interesant ! Și eu cum de nu știu nimic ? (Își asculta vocea. Nu se schimbase !)

— Cum să știi dacă ai tras un somn de trei ani ?!

— Da ? Voi să se ridice, dar simți o ciudată înțepeneală, sau împietrire a întregului corp, care refuza să-l asculte. Îl cuprinse panica.

— Oli ! Pentru Dumnezeu, ce se întîmplă ? Sînt bolnav ? Ce zi e azi ?

— Cincisprezece decembrie.

Nu se poate. Era — era douăzeci și doi decembrie cînd Teo și cu...

— Sîntem în 15 decembrie 1946, unchiule.

— Dar e o nebunie ! Ce-i cu acești trei ani *lipsă?*

Deodată în Olimpia se trezi curiozitatea științifică.

— Ia spune-mi, unchiule, ce îți amintești ? Ce îți mai amintești, care e ultimul gînd ce l-ai avut ?

Sergiu duse mîna la frunte. Mîna și-o mișca suficient de ușor.

— Dar e foarte limpede, asta s-a întîmplat acum cîteva ore, Teo și neamțul acela, Hellermann, se aflau aici și-mi propuneau un plan nebunesc, să fugim cu avionul într-un fel de INSULĂ și să zburăm chiar deasupra Berlinului. Auzi absurditate, să...

Deodată tăcu. Toate aceste erau foarte secrete, ce naiba-l apucase să vorbească ? Harpista sesiză încurcătura unchiului.

— Fii liniștit, sînt la curent, toate acestea s-au petrecut acum trei ani.

— Nu cred !

Olimpia îi arătă un calendar al anului '46.

— Prevăzusem reacţia ta, unchiule, și-l pregătisem. Acum e bine. Doctorul Pop zice că, după ce îți vei reveni din leșin, ai să te restabilești destul de repede, doar în cîteva luni.

— Doar în cîteva luni ! Chiar, am fost leșinat trei ani ?

— Aproape trei ani. Fără cîteva zile și cîteva ore. Leșin, sau ceva mai complicat, științificește asta e numită hau-hau, sau hau-hau-hau — nu fi necăjit, boala asta care se zice că nu lasă urme te-a scutit de o mulţime de neplăceri. Frontul, celelalte. Ai rămas în viaţă.

Ceclan închise ochii, își adună gîndurile. Părea de necrezut !

— Spui că ești la curent ? Cu ce, fetițo ?

— După ce te-ai îmbolnăvit, acei domni, Teofil și Hellermann, și domnișoara Olaffson, iar mai tîrziu un alt domn, Silviu Balamela, ăsta din urmă în cîrje, veneau mereu pe aici. Păreau îngrijorați și furioși. Nu înțelegeam de ce erau furioși, dar pînă la urmă, cînd totul a fost definitiv compromis, iar domnii au trebuit să se întoarcă pe front, domnișoara Olaffson și-a dat drumul. Mi-a spus că din cauza îmbolnăvirii tale s-a dus naibii un plan extraordinar de evadare. Planul VOSTRU, spuse Oli cu glas neutru.

— Domnișoara Olaffson ? Cecilia vrei să spui ! Unde e, ce s-a întîmplat cu ea ?

— Ne-am împrietenit, deși cunoșteam exact cauza pentru care mă tot invită ; știi, fetele astea frumoase preferă din instinct să aibă alături una urîțică, așa ca mine, totuși îmi plăcea domnișoara Olaffson, era sclipitoare — deși în anumite ocazii se dovedea uimitor de primitivă, iar cînd a murit, am plîns. Am plîns sincer.

— A murit !

— Da, în bombardament. Clădirea unde era ea dactilografă a fost lovită în plin de o bombă americană și nici măcar adăpostul n-a rezistat. Am văzut-o după aia, nu arăta deloc bine.

Ceclan asimilă greu imaginea. Vorbi încetișor.

— Spui că l-ai cunoscut și pe Silviu Pe Bala. Pe unde e, ai idee ?

— Să nu-ți pară curioasă sinceritatea mea, unchiule, știi că n-am prejudecăți. Într-o seară era cît p-aci să-i cedez, rămăsese ultimul, după ce plecaseră ceilalți. Cred că aș fi făcut-o, dar el era cam beat. Era un om tare drăguț.

— Zău ? Știi unde se află acum ?

— A căzut, unchiule. În retragerea din patruzeci și patru. E tot ce știu, poza lui a apărut în ziar, fusese decorat Post mortem cu Mihai Viteazu clasa a III-a.

— Ce ! Toți au murit ? Dar Teo ?

— Domnul Teofil a căzut în prima zi cînd s-a întors pe front. Știu de la domnișoara Olaffson. Dar nu părea peste măsură de amărîtă. Mai curînd avea aerul că scăpase de o belea. Am fost mirată, dar adevărul este că nu-l iubea pe bietul domn Teo. Pe dumneata te iubea, unchiule.

— Lasă asta ! Pe Hellermann cînd l-ai văzut ultima dată ?

— Cîteva zile după ce ai căzut în leșinul ăsta lung... L-au arestat. Frații lui de la Gestapo, sau SS, eu le încurc pe astea.

— Ce ?

— A fost executat în Germania. E numai un zvon, dar domnii Teo și Silviu au tras o spaimă cînd l-au arestat pe Hellermann ! Se temeau că *va vorbi* despre MARELE PLAN al MARELUI ZBOR...

Sergiu Ceclan Xilliphant își apăsă ochii, încercînd să-și amintească încă un amănunt.

— Oli ! Dar despre o nemțoaică tînără, pe nume Hildegund, ai aflat ceva ?

— Nu, unchiule. Cine e asta ?

— Parcă mai știu ! transpiră Ceclan. Pauză.

— Și războiul ? Cum merge ? S-a terminat ? Cum s-a terminat ?

— Hm ! S-a terminat rău pentru unii...

Altă pauză. Olimpia îl privea lung, prin ochelari.

— Ai nevoie de ceva, unchiule ?

— Nu. Da. Cum își explică doctorul ăsta, cum îi zice, Pop, leșinul meu prelungit, boala mea ?

— El poate să explice orice, e foarte savant. Boala dumitale are un nume pe care nu l-am reținut.

— Nu atît numele, cît explicația ei mă interesează.

— Nici explicația n-am reținut-o.

— Drace ! O fată deșteaptă ca tine ! N-ai reținut chiar nimic ?

— La ce-mi slujea explicaţia doctorului Pop, mai încîlcită decît Labirintul, cînd am explicaţia mea, mult mai exactă.

Ceclan o privi curios şi cam speriat.

— Ce tot spui ? Explicaţia ta personală ?! S-o aud !

— Unchiule ! Ai să te superi !

— E o explicaţie jignitoare ?

— Foarte jignitoare, unchiule !

— A, bun. S-o auzim !

— *Frică*. Ţi-a fost frică.

— Mie, frică !?

— Da, te înspăimînta planul acela, MARELE PLAN al ZBORULUI. Eşti recunoscut ca hipnotizator. De ce nu te-ai fi autohipnotizat ? Pur şi simplu ţi-ai *comandat* leşinul, ca să scapi de toate.

— Prostii, dragă Ceci... scuză-mă, dragă Oli. Prostii ! Poate că motivul bolii mele e unul psihologic, da, mă chinuiam, nu voiam nici să particip la MARELE ZBOR, care mi se părea stupid, irealizabil — ce naiba, sînt pilot cu experienţă ! — dar nici nu aveam poftă să particip la dezastrul care venea peste noi şi nu găseam soluţia, şi a urmat un brusc proces de, cum se zice, de inhibiţie.

Ceclan simţea nevoia să se justifice în faţa urîţelei femeiuşti din faţa lui şi o privea rugător. O ruga din ochi să accepte explicaţia sa.

Ea însă nu păru mişcată. Zise :

— În acest caz, unchiule, există trei explicaţii, a doctorului, a mea şi a dumitale. Aha, mi se pare că sună doctorul. Mă duc să-i deschid.

Frică ! murmură Ceclan, rămas singur. Frică ! Cine a vorbit de frică ? Nu mă întrerupeţi ! Xilliphant nu e un fricos. Şi dacă ? Dacă e adevărat ce zice Oli ? Dar dacă am leşinat de frică ? Şi din cauza mea au murit toţi, Bala, Ceci, Teo, „aliatul“ şi... Hildegunde, admiţînd că există... că a existat. Din cauza laşităţii mele. Acum sînt cu toţii morţi, morţi, morţi... Dacă încercam MARELE ZBOR,

poate exista o șansă, poate că unii supraviețuiau. Dar mi-a fost frică, m-am refugiat în leșin ca într-o insulă... Sînt vinovat de moartea tuturor, blestemul să cadă asupra mea !

Acesta a fost visul, încheie Ceclan. Un vis derutant, înfricoșător. Dar acum știu că a fost și minciunos visul meu : de ce eu, de ce aș fi fost vinovat eu de moartea prietenilor ? Numai ei, acești amici ai mei, există pe lume ? Cîți au pierit, și cîți pier, cîți ? Milioane, milioane !... Întrebarea adevărată este : cine e vinovat de masacru, de MARELE MASACRU ? Nu, nu MARELE ZBOR era soluția. E ușor să fugi ! E greu să rămîi cînd se prăbușește cerul peste tine... Dar trebuie să rămîi, ce s-ar întîmpla dacă toți ar pleca în... INSULĂ ? Să rămîi, să acționezi...

CAPITOLUL DOUĂZECI ŞI UNU

I

Xilliphant ridică ochii pe care-i ţinuse tot timpul fixaţi pe mica flacără a lămpii cu ulei şi observă că Bala zace nemişcat, cu gura întredeschisă, bărbia căzută, şi un fir de salivă prelingîndu-se la colţul gurii. Ticălosul — îndrăznise să moară? Dintr-o zmucitură fu lîngă el. Dormea!

Doarme, lua-l-ar dracu! vorbi singur. Ca o mîţă sătulă. De cîtă vreme vorbesc singur? Şi pentru cine am vorbit?!

II

Nu-şi găsi întreaga noapte somnul... A doua zi ar fi trebuit să fie „în formă". Gînduri ciudate, scurte, i se perindau prin cap. Dar dacă de fapt realitatea e aia, din presupusul vis, iar adevăratul vis este ceea ce s-ar părea că se întîmplă acum.

Ieşi de vreo sută de ori din epavă.

Luna se agățase c-o ureche de stînci, mirată. Deasupra văgăunii atîrnau capete asimetrice, monstruoase unele, prelungi, palide, feminine altele. Cerul curgea înalt, cu stelele sale, iar aici jos, avionul mort, căzut, de la distanță părea ireal, intangibil. La capătul craterului, coada *Honduras*-ului se ridica deasupra zăpezii, ca și cum un uriaș delfin s-ar fi înfundat în piatră, acolo..., în urmă cu o mie două sute patruzeci de ani. Un colț al cerului vibra într-o lumină nefirească, poate acolo e cometa, gîndi Xiliphant cu un fior. Cometa aceea enigmatică, neanunțată, care lucise în întîmpinarea lor. N-o mai zărise din acea noapte de AN NOU, dar ea negreșit își desfășura și acum în univers coada argintie, astru inutil și absurd... Un nou gînd îl opri. Cometa poate fi încă un argument. Ceea ce se întîmplă acum e visul. Stricta realitate e cealaltă, leșinul ce durase trei ani, boala sa, boala hau-hau, ori hau-hau-hau, cum îl ironizase harpista (în vis ? ?), boala, doctorul Pop, cei trei ani care trecuseră ca o clipă, războiul pierdut, moartea tuturor : a lui Bala, Teo, Hellermann, Ceci, Hildegunde. La ultimul nume, rămase suspendat. Ceva nu se potrivea. Cînd o cunoscuse — sau nemțoaica era doar un element nou al visului ? Nu era în stare să analizeze — parcă poți gîndi cu adevărat în somn ? Din cauză că lui îi fusese teamă să întreprindă MARELE ZBOR, pieriseră cu toții. Se refugiase în leșin, din lașitate. Sau, la fel de trist : voise să fugă în INSULA, tot din lașitate...

Se clătină, îi clănțăniră dinții, un ciocan îi zdrobea tîmplele.

În definitiv, cum ai putea să verifici ? Mușcîndu-ți limba, vîrînd degetele în foc, urlînd atît de tare că să-ți iasă pe gură intestinele ? Toate acestea se pot întîmpla foarte bine, foarte real și în vis. Ce i-am spus lui Bala — că m-am lăsat prins de mărunțele voastre destine personale (dar în acest caz ZBORUL a avut loc !) și că am visat (vis în vis ? îmi pierd mințile !) cum din cauza ezitărilor

mele, ați pierit, și că, dacă ar fi posibil să dau timpul înapoi, oricum, cu orice risc, aș porni sau aș r e p e t a aventura MARELUI ZBOR... Aventura dezertării? Dar totul poate fi și invers, și chiar inversul lui invers, și cum, în starea în care mă găsesc, nu pot să verific, nu pot să am o certitudine, se pune, cred, o singură chestiune, cea a opțiunii. Ce aș prefera, dacă ar fi să aleg? Leșinul lașității, pieirea tuturor, dar în schimb supraviețuirea mea sigură, sau situația prezentă, a doua situație, în sfîrșit, cea în care mă aflu, sau am impresia că mă aflu? Cu toate rezultatele știute, morții de pînă acum, prognosticul sumbru pentru Bala și pentru mine, precum și m i j l o a c e l e e x t r e m e la care am recurs pentru a supraviețui...

Nu. Altfel trebuie spus, și mai pe scurt.

Am omis ceva. Am omis demnitatea. Nu vreau să fiu un laș: resping varianta visului, aș respinge-o și pe cea a fugii și dezertării. Îmi trebuie o nouă variantă, a treia. Îmi trebuie o SOLUȚIE...

III

Orgoliul îl făcea pe Mîșkin-Vampiru să pretindă că vietatea lovită de el în fundul văgăunii nu poate fi decît un urs. Pierre le Fou, amabil, nu cerca a-l contrazice, în vreme ce alții prezenți în sala clubului la ora aceea, și era în jur de zece seara, nu făceau economie de ironii, iar printre aceștia și Dinuleț-Ari, care de altfel fusese și martor ocular — ceea ce însă, trebuie spus, în condițiile de vizibilitate din seara „vînătorii" nu valora mare lucru. În memoria lui Dinuleț nu rămăsese decît imaginea mă-

reață și tragică a avalanșei, care, oricum, acoperise totul, chiar și pe urs, dacă urs fusese... Dimpotrivă, Petrică Favoritul Damelor strecura părerea că acea parte a groapei, unde forfotise „vînatul", nu fusese afectată de dezastru. Mîșkin-Vampiru avansă propunerea de a forma o nouă echipă care să cerceteze locurile și să stabilească adevărul. Nu reuși să incite entuziasmul nimănui. Expedițiile vînătorești păguboase ale „contelui" ajunseseră deja de pomină. Chiar și Craiul Ferentarilor, altfel plin de bunăvoință, întrebă cum ar reuși ei, nevolnici solicitanți (!) în anticamera eternității, să coboare în fundul acelei văgăuni; Vampiru însă replică pe loc : prin „partea cealaltă", fiindcă trebuie să existe o cale de acces, mai ocolind, mai căutînd, și la urma urmelor era în joc onoarea sa !

— Iarăși au bombardat Parisul ! strigă Corado Bagdazar, plantat lîngă aparatul de radio. Dintre toate știrile, o reținea doar pe aceasta. Ioniță Gasparoglu îl chemă la table, rîse, aranjînd piesele făcu remarca nu tocmai greșită că „vînatul" contelui desigur a fost sfîșiat și îngurgitat chiar în aceeași oră de o altă fiară profitoare, apoi dădu patru-patru și-și înfipse două porți în casă.

Vampiru cîntări vreme de un minut spusele sale, își netezi pletele fumurii din care ningea neîncetat mătreață mărunță ca talcul și spuse că, oricum, „niște urme trebuie să fi rămas" și că el, chiar cu riscul de a face singur deplasarea, va porni într-o nouă expediție... De cînd umblă la vînătoare, se simte întinerit, guturaiul se ferește de el — în vreme ce, pînă acum, el trebuia să se ferească de guturai — apetitul e în creștere, digestia și celelalte merg excelent ; aceste argumente sensibilizară cîteva bătrîne urechi, așa că, în cele din urmă, o nouă echipă se înjghebă...

Există o inexplicabilă și misterioasă legătură între evenimente. (Ca între expedițiile de vînătoare ale „contelui" și dezastrul echipajului „*Honduras*"...)

Descoperirea o făcuse Xill încă în prima tinerețe, cu totul întîmplător, dar se pare că revelațiile importante sînt într-adevăr întîmplătoare. Totuși, Ceclan, absorbit de gîndurile sale, n-avea cum să știe că exact în clipa cînd, efectuînd poate a mia tură a craterului, ajunsese și la întrebarea „Ce vînător dement frînsese gîtul lui Teo cu un pumn de alice ?" — „dincolo" se punea la cale expe-diția de recuperare a „ursului".

Soarele înfipse o lamă de aur sub Terasa Lupului — ziua decisivă. Într-un colț al epavei, se afla un morman de haine ce aparținuseră celor morți. Le aleseră pe cele mai bune. Obicei de front, sinistru, dar practic. Nu fură uitați banii — aveau mărci, dolari, lei, și chiar coroane suedeze — și bijuteriile Aceste pregătiri decurseră în tă-cere. Vorbiseră prea mult în ziua și-n noaptea trecută Xill voi să știe pînă la ce punct asculta Bala relatarea v i s u l u i său, dar cînd să-l întrebe, renunță. În fond, visul era justificarea și totodată autoacuzarea sa personală și nu-l privea pe nimeni, nici pe Bala, dovadă că acesta adormise chiar de la primele cuvinte.

Lumina zilei era puternică și crudă Formele precise și tăioase. Aceasta era realitatea, MARELE ZBOR avu-sese loc.

Bala gîndea : L-am păcălit pe Xill. Curios, nu-mi face reproșuri. În orice caz, a c o n s t r u i t o stranie și com-plicată țesătură. El nu credea în reușita MARELUI ZBOR și, totuși, a organizat totul. V i s u l acesta este doar una din „poveștile sale mincinoase"...

Soarele trecu de partea cealaltă a munților. O zdreanță de nor se opri peste crater. În mijlocul zdrenței se căsca un ochi de senin. Universul îi contempla cu nepăsare — însă cine știe ! — pe cei doi și bietele lor preparative.

Se odihniră. Acum, Xill dormi, sforăi zgomotos, cu gura căscată, dezagreabil la vedere. Silviu Balamela își verifică ultima dată pistoletul.

Cu înserarea, începu și infernul. MARELE INFERN. Ceclan își întipărise în minte traseul cel mai potrivit, memorînd fiecare colț, fiecare „priză". De jos, totul părea mai ușor, mai simplu. Nu aveau putere. Balamela își pierdu curajul încă nainte de a aborda stînca, pe cînd înaintau pe troianul adus de avalanșă. Piatra goală era ostilă și lunecoasă, din crăpături izvorau valuri de noapte, Xill nu avea suficient echilibru nici pentru sine, și mai trebuia să-l sprijine și pe celălalt. Transpirînd, blestemau. Trecură vreo două ceasuri și abia atinseră Terasa Lupului, aici, Balamela se prăbuși cu obrazul la pămînt, scuturat de istericale.

Negru, sleit, Sergiu se așează cît mai departe de el, chiar pe marginea Terasei. Acum, cerul se deschidea suficient de larg. Nu se vedea cometa. Mai aveau de suit un perete, mai dificil decît toată Golgota de pîn-aici, probabil imposibil, probabil mortal. Are să-i soarbă înapoi craterul ! Dar cum, să-și lase prada sigură, în voia altui sfîrșit ? Acum, Xilliphant, cu impresia că suflul i-a mai revenit, pregăti „corzile", niște hamuri de cînepă care zăceau în epavă. Se vor înhăma unul la celălalt, vor crăpa amîndoi, sau amîndoi vor ajunge sus, dar iată că Silviu Balamela, tremurînd, cere :

— Xill, puțină bunăvoință te rog... Nu mă pocni ! Imposibil să mă urnesc de-aici !

— Taci ! Ridică blestematele alea de coate ! Trebuie să te leg !

— Nu înțelegi că eu... ?

Xill : Trebuia să mă aștept. Marea scenă a generozității. Dacă nu-i astup gura cu pumnii, va plînge : du-te singur, salvează-te tu, eu rămîn să mor aici, numai te încurc...

— Da, mă încurci ! răcni Sergiu, în răspuns propriului gînd. Dar mi-e frică să rămîn singur. Ți-am mai spus ..

— Împușcă-mă ! Fii prietenul meu... Vocea îi suna al dracului de fals !

— Fă-o singur, spuse Ceclan, decis să nu-l împiedice dacă Bala va scotoci prin buzunare după pistol, şi pe semne artileristul simţi, el era sinucigaşul care mereu se bizuie că va fi salvat, iar acum fu nevoit să se salveze singur.

Cu puţin înainte de miezul nopţii se aflau pe buza craterului. SUS ! Miracolul acestei ascensiuni imposibile scapă oricărei explicaţii. Zăcînd stors cu fruntea căzută în zăpadă, cu partea dreaptă a toracelui într-un cleşte îngheţat, fiindcă durerea nu mai era durere ci o senzaţie *de dincolo de*, Xilliphant se alarmă deodată de liniştea nefirească dimprejur. Fu convins că Balamela, pe care-l tîrîse ca pe un sac, murise în clipa aia, de *explozia* inimii.

Fără să se clintească, fără să deschidă ochii, dădu drumul unui „hei" subţire, cu un glas pe care nu şi-l mai recunoscu.

— Ce-i, mă, Xill ?

Ia te uită, trăieşte ! se miră Sergiu şi nu simţi nici tristeţe, nici bucurie : acum, lui îi venea să-şi aplice un glonte binefăcător, drept în inima sufletului.

Respiraţia se mai linişti, după un timp. Transpiraţia îngheţa la colţul gurii. Bătea un vînt rece, dinspre stele. Se ridică, surprins că poate să mai mişte. De jur împrejur, în vîrtej încremenit, munţii ameninţau cu taine incredibile, şi totuşi, totuşi, — acum gîndul veni prima dată şi îl surprinse — un pilot destoinic ar fi trebuit să treacă dintr-o suflare peste ei, chiar şi călărind un archeopterix ! De ce capotaseră ? De ce evitase să atace tema de faţă cu Hellermann, şi el pilot, şi încă probabil nu unul oarecare ?

Vocea plîngăreaţă a lui Balamela stîrni o mînie în Xilliphant. Nu putea să-i ierte momentele şi „scenele" de pe parcursul căţărării...

— Sergiu...

Nu-i răspunse. Ia mai dă-l dracului. Ia mai dă-l dracului !

— Sergiu... știi la ce m-am gîndit ?

— Aha — te-ai gîndit — n-a fost prea obositor ?

— E de rîs, dar ar trebui să coborîm înapoi în vă-găună, acolo cel puțin avem adăpost și nu ne caută nimeni.

— Și, odată jos, să construim un nou MARE PLAN de a ajunge sus ? !

— Poate că nici nu glumesc.

Artileristul își mîngîie ochii. Nici acum infecția nu-l contaminase.

— Încotro o apucăm ?

— Dacă aș ști, ți-aș spune, zise Ceclan, plictisit. Nu avea nici un plan, măcar unul m i c. Într-atît de incredibilă i se părea posibilitatea evadării din crater, că nu gîndise nici măcar un centimetru mai departe, iar acum era descoperit. Se ridică, scuturîndu-se de junghiuri ca de pene. Porni într-o direcție oarecare, fără să spună o vorbă, iar Bala îl urmă. O foarte tristă „salvare" era gîndul său. Se temea să i-l comunice lui Sergiu. Dacă-l pocnea iarăși, nebunul ?

Limpede, în imensitatea spațiului, răsună o împușcătură. Miezul nopții. O creastă de munte, subțire ca stiletul, asasina bolta cerului, în dreapta. Se auziră glasuri care strigau — și ce strigau ? După ajutor. Cuvîntul se transmitea limpede. Nu erau glasurile lui Bala și Xilliphant. Alții ! La o sută de pași, sau la kilometri, gîndi Xill. Cum să te descurci în vîrtelnița asta de ecouri ? Cine poate să ceară ajutor unor prăpădiți ca noi, care înșine am avea mare nevoie de ajutor — adică stai, nimeni nu poate bănui prezența noastră, ăia cer ajutor în principiu — și grăbi pasul, cît îl mai țineau puterile.

— Xilliphant, gîfîia Bala, dacă e o capcană ?

Fie și capcană, dar să fie caldă și cu abur de ciorbă deasupra...

Liziera pădurii tăia coasta muntelui ca o linie neagră și, pe un unghi al liniei, avu loc MAREA ÎNTÎLNIRE. Mîșkin-Vampiru, Petrică Favoritul Damelor și un altul care nu participase pînă atunci la „vînători", o față lungă și tristă, Ivan Grosbouchon, mult mai puțin disperați decît ai fi dedus din urletele lor, își treceau din mînă în mînă o sticlă, așteptînd să le pice de undeva salvarea.

— Domnilor ! Domnilor ! se repezea Craiul Sinăii cînd la Sergiu, cînd la Bala, să le strîngă mîna, cu atîta vehemență că primul fu nevoit să-și ascundă brațul beteag. Domnilor, curată minune că ne-ați auzit, am degerat rău, conduceți-ne repede la casa dumneavoastră !

Adică jos în crater, la epavă...

Ceclan apucă să-i smulgă sticla și împărți ce mai rămăsese acolo cu Balamela. Șnapsul tare din pivnițele lui Salamandră îi arse gîtlejul. Aruncă sticla goală și constată că încă nu scosese o vorbă. Și nici artileristul. Situația devenise caraghioasă. Xill se decise să caște gura, supraveghindu-și cu mare atenție glasul. La ce bun ca nătărăii ăștia bătrîni să deducă halul în care se aflau ei doi ?

— Așa... Îl privi pe Bala și, pentru prima dată după nu mai știa cîtă vreme, avu pentru el un mic gînd amical. Alcoolul îl și torpilase. Ce spuneați, domnii mei ? U n d e ați dori să ajungeți ?

— La cabană, la refugiu, la vilă, vorbiră dintr-o dată actorii, oriunde în sfîrșit, dacă e cald și e ceva de mîncat...

Exact ceea ce doreau și ei — veteranii MARELUI ZBOR...

— Dar ce, v-ați rătăcit cumva ?

— Nu tocmai, dar întîmpinăm dificultăți în a găsi drumul înapoi, rîgii „contele". Veniți de departe ? Nu cred, răspunse tot el, încercînd să descopere dacă Bala și Xill cară în spate rucsace și echipament.

— Cu arma aia ce faceți ? întrebă Xill, încercînd să se concentreze.

Trebuia manipulat cu mare abilitate ! Cum ? Cum să le insufle în continuare credința că ei doi sînt salvatorii, iar nu cei salvați ? Se priveau, și Sergiu Ceclan deveni conștient, din instinct mai mult, că ăialalți erau departe de a înțelege că au în față doi supraviețuitori. Sau, doi muribunzi. Sau, doi dezertori...

Mișkin-Vampiru povesti, întrerupt și completat de ceilalți, că împușcase acum vreo două zile un urs „sau, în fine, ceva", într-o prăpastie, dar, din cauza viscolului, nu izbutise să pună mîna pe vînat... Pornise în căutarea lui... cu trei sticle, între merinde... nu e de mirare că se rătăcise ră...

— Detunătura armei, în seara cu „ursul" a provocat o cădere de zăpadă, ceva de groază... ne-am speriat ! precizează Pierre le Fou.

— Ce a provocat ?

— O avalanșă, explică Vampiru.

— Acum două zile, într-o seară ?

— Da... Exact !

Xilliphant îl iscodi din ochi pe Bala. Oare pricepuse ?

— Toți trei sînteți vînători ?

— Numai eu, ieși „contele" în față, cu arma lui englezească.

Ucigașul lui Teo, își spuse Ceclan. O simplă constatare, dezbrăcată de orice sentiment.

— Să nu pierdem timpul, sper că ne puteți găzdui, făcu unul din actori, zgribulit în mantaua veche, îmblănită, cu miros de „început de veac".

Ceclan ocoli și acum problema. Amețeala îi trecuse, tremura de slăbiciune, îi fu greu, nespus de greu să dea vocii sale o inflexiune sigură. Reuși, încordat, să pună întrebări la care se cereau răspunsuri precise. Nu auzise de „Casa de Retragere", dar pe Grigore Stamatiu-Salamandră îl văzuse pe scenă în *Școala cerșetorilor*... nu erau nici trei săptămîni de atunci. De necrezut ! Era pilot. Din răspunsurile încurcate ale actorilor, începu să fixeze o

direcție, și totul porni de la întrebarea cheie : în clipa cînd trăseseră în „urs“ se aflau deasupra avalanșei, sau vizavi ? Busola de argint, cu acul ei fosforescent, luci enigmatic în palma lui, enigmatic și dătător de speranță. Încercînd să meargă la sigur, începu un ocol al craterului, bizuindu-se pe șansă, și pe o stranie urare făcută de femeia care îi dăruise busola de argint. Văgăuna lor era gardată de muchii înalte, ce o ascundeau. „Vînătorii“ trecuseră pe lîngă crater, toată ziua se vînzoliseră în preajma lui. Ceclan își zise : subțire e firul — dacă, dacă nenorociții aceștia dădeau de groapa lor pe-o zi atît de senină, ar fi fost imposibil să nu vadă epava — ce s-ar fi întîmplat mai departe ?

Pierre le Fou, la prima vedere cel mai vioi dintre bătrîni, îl luă de braț pe Xill.

— Amicul e bolnav ?

Bala rămînea în urmă, nu ținea pasul nici cu octogenarii.

— A avut o criză de... Ciudat, nici un nume de boleș-niță nu-i pica pe limbă. Așa că zise :... de xilliphantită.

— Așa ? se miră Favoritul Damelor. E grav, s e i a ?

Sergiu mormăi. Își continuară drumul — cu dese și scurte opriri „de regrupare“. Luna atîrna între doi munți și părea că depune eforturi pentru a se menține în aer. Xilliphant își pierdea simțul de orientare, și-l regăsea iar, ca pe un cățel neastîmpărat ce tot aleargă înainte și înapoi. Fără acest c ă ț e l și fără busola de argint, greu de spus ce s-ar fi întîmplat pînă la urmă în acea noapte în care gerul pusese în mișcare cîteva haite principale de lupi. La ora trei și treizeci și trei dimineața, zăriră o luminiță slabă ce mijea probabil la una din ferestrele „Casei de Retragere“. Faptul că au ajuns acolo se datorește în mare măsură hazardului. Ceclan știe asta. Între timp, îi zburase din minte un șir de planuri mai mici, subordonate desigur planului principal, cel de a ajunge undeva, fie și la o jandarmerie, înainte ca sîngele din ei să se

prefacă în ramuri fine de ghiață. Intenționase inițial să atingă acel punct al buzei craterului de unde se trăsese în „urs", pentru o „confruntare". Dumnezeu știe de ce dădea acum importanță împrejurărilor în care murise Teo — poate voia să-i aibă la mînă pe vînători ?

Trebuia, totuși, să facă pe salvatorul, să-și asigure recunoștința celor trei, acum eliberați de duhul alcoolului, înspăimîntați și abia stăpîni pe picioarele lor. Distanța nu era mare, însă muntele se ramifica haotic, complicat și ostil. Dincolo de o coamă, pe o vale alăturată, urlau lupii, de-a adevăratelea. Sfîșiau un cerb, și cerbul acesta a fost norocul micului grup de oameni. Altfel, acei lupi...

IV

Somnul de beție se termină cu un scurt somn-bestie, din care Sergiu ieși ca dintr-o baie de lavă. Privi ceasul. Abia se lumina de zi. Bala zăcea în patul celălalt, cu ochii deschiși, goi, ca lovit de moarte într-un moment de plăcere, fiindcă zîmbea. Zîmbea și respira, era viu.

— Mă Bala, tu îți amintești ce poveste le-am turnat aseară în legătură cu noi ? Ce explicație am dat — de unde venim — cine sîntem ?

În camera spațioasă cu pereții ca mierea — îți venea să-i lingi — zorii se insinuau printr-o fereastră largă, în dreptul căreia brazi leneși abia-și legănau ramurile. Xill se ridică în capul oaselor, își lipi tălpile goale de covor și încercă să stăpînească vîrtejul dement al obiectelor împrejurul său. Strînse pleoapele tare — durerea îl dezmetici.

După cîteva minute, reuși să se tîrască pînă la fereastră, prin dreptul oglinzii. Evită oglinda ca pe un monstru. Se examinase aseară, era singurul lucru de care-și mai amintea. La sosire, în mijlocul agitației stîrnite, căpătaseră mîncare și băutură. Bucătarul Ion Duşa, om inimos, mai ales că-n noaptea aceea n-avea conversație cu Gerti, adusese un platou în camera lor. Ceclan abia ciugulise, știa că lăcomia, în starea lor, înseamnă moarte, l-ar fi împiedecat și pe Bala să înfulece, dar acesta se afla într-o stare de semileșin. După ce se ocupase de cei trei vînători, în camera lor se ivise nasul lung și subțire al doctorului Bercovici, adeptul gimnasticii yoga. Acesta îl împunse în venă pe Balamela, care se cufundă imediat în somn, picură nitrat de argint în ochii lui Xill, ca la sugari, și încă vreo două soluții, și spuse, deși îi cîrmea nasul, că baia rămîne pentru a doua zi. Pipăi doar cu degetele sale elastice ca niște rîme umărul drept, scheletic acum, al lui Sergiu, examină clavicula, păru mirat, apoi zise bine și ieși.

Sergiu nu se mai stăpîni, deșertă două pahare de șnaps — sau trei — și se ameți crunt. De bună seamă, avusese o conversație, cu unul sau cu altul, dar nu-și amintea nimic. Ce le spusese — poate adevărul ? Poate că telefonul și zbîrnîise' (la venire îl remarcase jos în hol) și polițaii echipați în vînători de munte urcau să-i ia. Începea să-i fie indiferent — oricum, n-ar fi fost în stare să fugă o sută de metri, chiar dacă la capătul pistei ar sta atîrnată în cuier „fericirea veșnică" — și aici, își mai aminti ceva. Doctorul acela spusese ceva : clavicula are să-i rămînă veșnic puțin strîmbă. Ce enormitate, v e ș n i c ! Cînd pe el îl aștepta plutonul.

Între timp, Bala evadase și el din pat. Peste stratul de jeg, pe trupul scheletic, fîlfîia o pijama nu nouă, dar curată. Întreg echipamentul lor alcătuia o movilă neagră și rău mirositoare într-un colț al·camerei. Silviu Balamela începu să scotocească. Găsi banii. Găsi bijuteriile. Armele

nu mai erau. Îi comunică descoperirea lui Xill, în coate, la fereastră.

— Sîntem dezarmați — probabil și închiși. Proastă situația, nu ? Ce stai așa ?

— Ce ar trebui să fac ?

— Bănuiesc că arzi de nerăbdare să încerci ușa. Dar joci rolul omului tare !

Iată că mortul de-aseară se mai înviorase... Avea destulă energie ca să fie chiar ostil ! Și cînd te gîndești că-l purtase pe sus ! Dar nu era momentul să pretindă dovezi de recunoștință — îl salvase — ei da ! — îl salvase pentru ca să poată ajunge în fața Curții marțiale — merci ! Merci de așa salvare... Ceclan se mulțumi să atingă în treacăt ușa cu ochii, cu indiferență, ca un obiect care nu-l privea. Ca trezită la viață de ochii săi bolnavi, ușa se deschise într-un filfîit imperceptibil. Doctorul Marian Bercovici rămase o clipă în prag, nasul i se răsuci în toate direcțiile ca un organ mobil semi-detașat de față, păru foarte nemulțumit de ceva, și nu era de fel greu de ghicit ce anume îl indispunea. Își azvîrli spre fereastră trupul lung, păru să-și facă loc cu mîinile prin aerul grețos de dens, îl cuprinse pe după umăr pe Ceclan și-l conduse înapoi la pat, iar acela se lăsă dirijat, ascultător ca un pisoi în preajma farfuriei cu lapte, apoi doctorul Bercovici deschise cu un gest greu stăpînit fereastra, cît se putea de larg.

— Aerul, aerul, domnilor ! Aerul este cel care vă va vindeca.

— Nu de aer am dus noi lipsă, domnule !

— Ia acoperiți-vă bine !

Pleșuv, cu gîtul uimitor de subțire, și nu încercînd să facă pe autoritarul, ci într-adevăr autoritar, cu toată vocea sa moale, de ai fi putut modela din ea aripioare de porumbel ; din ușă — aerul pestilențial îl proiecta afară — anunță că, după micul dejun, urmează baia, o b l i g a t o r i u. Și, adăugă, mîncare puțină și ușoară !

Xilliphant nu se putu abţine :

— Nu e nici urmă de mîncare pe-aici, doctore !

— Vineee ! răspunse actorul-medic, şi o zbughi.

De data asta se ciocăni la uşă — abia trecuseră vreo zece secunde de la dispariţia lui Bercovici. Bucătarul John le ură bună-dimineaţa...

Bala strigă :

— Închide fereastra, Xill, aerul curat îmi face scîrbă.

Sergiu gustă lichidul din ceşcuţă. Era, bineînţeles, un ceai combinat, reţetă personală a lui Bercovici, probabil păpădie, mentă, ochiul boului, urechea ţigăncii şi alte plante ce asigură o viaţă lungă. Ceclan sorbi de două ori, sparse între dinţi o coajă de pîine şi se prăbuşi, căluţul Tropoteală începuse iar să tropotească în creierul său, cu hărnicie, şi începură să muşte din el o mie de gînduri, printre care : foarte bine, ne-au dezarmat, ca să aibe cu ce se lăuda, dar de ce mi-au luat şi busola de argint, cadou din partea Planetei Trandafir Negru ?

Balamela :

Sînt pierdut ! Nu mă pot gîndi la nimic ! Tot ce se întîmplă alunecă undeva deasupra, sau alături, nimic nu se opreşte, nu mă pot opri la nimic. Abis imens într-o fiinţă jalnică şi mică. Ar trebui să analizez acum, să lămuresc totul. Ce rol jalnic, nebărbătesc am jucat în toată afacerea ! N-am fost bun de nimic, n-am făcut, n-am ajutat. Am avut nevoie tot timpul de sprijin. Un nenorocit de avorton, asta sînt. Îl urăsc pe Ceclan, nu ştiu exact de cît timp şi cît de tare. E mai puternic decît mine. Toată aşazisa prietenie dintre noi s-a întemeiat de la început pe un teren şubred — o premiză falsă. Pe inferioritatea mea. Şi eu am acceptat inferioritatea mea, superioritatea lui, sprijinul său... ne-pre-cu-pe-ţit. Mai bine aş fi crăpat de o mie de ori. Ca întotdeauna, şi-n această ultimă împrejurare m-a întovărăşit NIMICUL. Eu, de asemenea, l-am

întovărășit pe omul NIMIC. Acum. sau peste cîteva zile, am s-o iau din loc spre iad în modul cel mai umilitor, cu perdeluța neagră la ochi, și de pe acum dîrdîi de spaimă și știu că am să mă comport și atunci ca ultimul dintre nemernici, mă voi tîrî, voi cerși iertare, da, chiar în clipa supremă a vieții, moartea, voi dovedi încă o dată că sînt NIMIC, ba chiar poate voi încerca să fug, ca și cum se poate fugi din fața a două duzini de carabine — iar Ceclan iarăși va fi la înălțime, și, ca în cele mai tîmpite dintre cărți, își va comanda el plutonul de execuție, fiindcă tînărul sublocotenent, aflat la cea dintîi „probă", are să se clatine palid, încercînd să nu vomeze... Îl urăsc pe Ceclan — și ce aș putea să fac pentru a-l umili, măcar de două parale ??

— Domnilor !

Xill :

În cameră se află cineva, cum de n-am auzit ușa ? După voce, s-ar zice că e un om tînăr și s-ar zice că vocea nu-mi e total necunoscută. Să descos mai departe vocea asta — tot n-am ce face — între timp, mai scap de căluț... A unui ofițer ? Posibil... Poate chiar îl știu de undeva. Au venit să ne ridice. He, s-au grăbit ! Escorta e afară, iar el ne tratează politicos, doar sîntem ofițeri, nu niscaiva răcani nespălați — nespălați sîntem, și încă cum ! Cum rămîne cu baia obligatorie ? Nu mai e timp ? Totuși, întîi, la spital. Toate îngrijirile pentru a te aduce în forma necesară înfruntării plutonului de execuție. Să aibă și ăia pe cine împușca ! Înalt umanism, după care alergăm de douăzeci, plus douăzeci, plus X secole. Nu te omoară cînd ești aproape mort, nu-s chiar atît de răi, ci mai întîi te aduc la viață sută la sută, ca să fie o moarte mai completă, mai totală.

Să revin la tip. Trebuie să fie ofițer de carieră, bun cunoscător al protocolului, energic, căruia misiunea de a

aresta doi dezertori, doi ofițeri dezertori e departe de a-i face plăcere Într-un fel îl umilește. E cît se poate de omenesc să intri, chiar fără voia ta, în pielea celuilalt. Știe că doar jocul întîmplător al destinului face ca el să nu fie în locul meu. Poate e chiar aviator. Poate am ciocnit cîndva un pahar la Clubul Piloților Vînători. Își face cu scîrbă datoria. Iar eu să-mi mai acord un răgaz, deși aproape că simt un fel de simpatie față de ins. N-aș vrea să-l fac să aștepte. Totuși, am dreptul să mă reculeg, acum nu mă aflu decît sub jurisdicția morții. E un ascendent în fața oricui, a Majestății Sale chiar. Un ascendent, și un avantaj : nu îți mai pasă de mărunțișuri. Să-mi acord deci un răgaz cît să ascut două creioane colorate, pe care mai e desenată o INSULĂ, și... de nu m-ar deranja Tropoteală ăsta !

— Domnilor !

Bala :

N-am să deschid ochii, n-are decît să răspundă Xill De ce eu, cel slab ? Ca totdeauna, să-și pună el pieptul la bătaie, doar așa m-a dresat, nu e vina mea.

Au venit să ne umfle. Au venit armășeii, în graba mare, să nu le scape prada. Oareceva jindari de la țară cu cîtă bucurie vor sălta către Curtea marțială ditamai domni ofițeri ! Și cît se vor lăuda după aia, și cum vor umfla evenimentul ! A venit escorta și se va forma un convoi. Un cuvînt care sună plăcut — convoi. Beduini, cămile, deșert, tam-tam, să mă ia dracul, să mă ia dracul dacă deschid ochii, cîtă vreme țin pleoapele trase, mă bucur de o pavăză, de o izolare. Tot din același motiv îi leagă la ochi pe condamnații la moarte. Îi izolează — asta e. Se tem și cei care trag, se tem de teama lor. Mi-e frică ! De m-ar lua dracul mai repede. Mi-e frică. Laș ! MARELE ZBOR și lașul. Mi-e frică să deschid ochii !

— Domnilor, spuse pentru a treia oară cineva.

În mijlocul camerei, între cei doi bărbați ce refuzau să miște în paturile lor, se afla Pierre le Fou, puțin nedumerit. Duhoarea din cameră nu-i provoca o deosebită delectare olfactivă. De-ar fi fost numai unul, s-ar fi dus la el și l-ar fi scuturat, să-l trezească, dar aici fiind doi, era între ei o înțelegere. Se decise să vorbească în gol.

— Domnii mei, știu că trebuie să vă odihniți, dar, ce odihnă mai e aia, cînd în suflet domnește neliniștea ?!

Pierre le Fou trase cu ochiul, așteptînd o dezmorțire, adică mai exact spus, încercă ceva absolut imposibil, încercă să tragă cu ambele *cozi* ale ochilor în două direcții diametral opuse. Firește, nu-i reuși. Privi paturile, pe rînd. Ai fi zis că se află într-o sală de morgă amenajată comod anume pentru două suflete. Se decise să acționeze mai *specific :* Domnii mei, eu sînt un fost actor și negustor, prietenii — și sper să vă numărați printre ei ! — îmi spun Pierre le Fou, sau Petrică Favoritul Damelor, sau Craiul Sinăii, sau Fantele Ferentarilor, și azi noapte m-am numărat printre cei pe care i-ați .. salvat... Am venit să vă aduc... prinosul nostru de recunoștință. (Vagă mișcare în patul din dreapta). Și vă mai plictisesc numai o clipă, vă rog, am venit să vă spun că ș t i m t o t u l, cunoaștem c a z u l dumneavoastră, ne simțim foarte vinovați .. știți în ce privință... Esențialul e, domnilor, că vă aflați în siguranță. Știm, cu excepția a doi sau trei care nu prezintă absolută încredere, că ați... asta e, ați furat un avion. Să nu vă jignească acest cuvînt, dar putem zice „ați *sustras* un avion ?“ Parcă nu merge. Un avion german — și acest act nemaipomenit ne-a umplut de admirație și de mîndrie... patriotică. (Asta e bună ! avu Xill un gînd mormăit) Știm — Pierre le Fou se replia către ușă : cu toată bunăvoința sa, începea să se sufoce — că purtăm cu toții o mare vinovăție pe umeri... Da, hm, ce mai e ? Cei trei dintre noi care nu cunosc adevărul sînt senilii, pentru ei sînteți doar niște excursioniști rătăciți. Da... Odihniți-vă, domnii mei, vindecați-vă. O să ne distrăm bine împreună. Am fost cu

toţii actori, societate grozavă, eu acum voi lua un şnaps... veţi căpăta şi dumneavoastră.

Fantele Ferentarilor se topi. Pe un colţ de măsuţă, apăruseră cele patru revolvere (căraseră cu ei şi armele lui Teo şi Fritz), un carneţel minuscul, cu copertă liliachie — al lui Bala, — precum şi busola de argint. Revolverele erau încărcate, nimeni nu umblase la ele. Sergiu le ascunse sub saltea, luă în mînă busola ce veşnic indica nordul, ca şi... INSULA inexistentă a Ceciliei, se întinse în pat, lăsîndu-se cu totul în prada gîndurilor.

Luneca lent către o stare anormală, perfect conştient, dar în imposibilitate de a opune rezistenţă.

CAPITOLUL DOUĂZECI ȘI DOI

I

Ca în orice comunitate, și la „Casa de Retragere" existau doi sau trei (sau patru ?) indivizi al căror cuvînt cîntărea în general mai greu decît al celorlalți. Ar fi de adăugat că această „autoritate" adesea este inexplicabilă și nu se bizuie pe merite vizibile, evidente. Dinuleț-Ari, Marcel Fliegermann (alt pensionar) sau Pierre le Fou nu fuseseră, pe cît se pare, cei mai mari dintre „marii" de pe-acolo (în carieră), totuși ei erau de obicei purtătorii de cuvînt, iar deciziile importante nu se luau fără știința lor.

După ce fură puse în cumpănă toate argumentele și contra-argumentele, arhonții „Casei" deciseră să-i ia sub aripa lor ocrotitoare pe „hoții de avioane nemțești". Era, considerară ei, un caz special, „amuzant". Nu se putea vorbi despre ei ca despre niște simpli dezertori, lași de duzină. Călătoreau spre o țintă stranie, denumită, conspirativ probabil, INSULA COROANEI, aveau de gînd să zboare în semn de sfidare și de *grand sictir* chiar deasupra Berlinului ! (Toate acestea le aflaseră din carnețelul imprudentului Bala !) Iar meritul lor principal rămînea totuși readucerea la bază a celor trei vînători rătăciți, care altfel... Dăduseră dovadă de curaj, de rezistență supraomenească ! Cînd se vor înzdrăveni, își vor relata, desigur, aventura, pe larg. Va fi plăcut...

Problema păstrării secretului părea facilă. Cei cu totul senili, vreo trei, nu vor cunoaște adevărul, personalul,

adică John, d-na Haller și fiica ei Gerti, își vor ține gura. Nu aveau nici un interes să se pună rău cu areopagul bătrînilor, o duceau bine la „Casă", beneficiile, de toate soiurile, erau mai grase ca în orice alt loc, acum la vreme grea de război, și, la urma urmelor, pe ei nu-i priveau musafirii bătrînilor domni. Cît îl privește pe marele patron Salamandră, e limpede, îl vor pune la curent cu ocazia celei dintîi vizite ce o va face, nu printr-o scrisoare, doamne ferește, acum cînd poșta e cenzurată, iar el, cu toate marile sale defecte, printre care „totala lipsă de talent", va aproba tacit aventura, chiar de ar fi s-o facă numai pentru a nu-și dezminți faima de tip generos...

Acestea fiind hotărîte, și stabilindu-se că a doua zi, odată cu înapoierea revolverelor, ca semn de încredere, Petrică Favoritul Damelor le va ține un „spici" de îmbărbătare, așa cum știe el, „octogenarii" se retraseră în bîrlogurile lor să mai prindă un capăt de somn.

A doua zi după „salvare", starea lui Sergiu Ceclan Xilliphant se înrăutăți. Dezagregarea progresivă îi încețoșa mintea din ce în ce. Gîndurile, amestecate, ciuntite, uneori monstruoase, năvăleau peste el în stoluri. Pliscuri de oțel îl mușcau : erau păsări, erau condori, dar ochii lor mari, întorși către el amenințător, de sus, otrăveau pos... posibilitatea zborului... aici e ceva neclar ! Aproape tot timpul, rămînea culcat, iar șuvoaie subțiri de transpirație îl învăluiau ca o rețea rău mirositoare De unde atîta apă într-un biet trup ?

Pe urmă, de undeva din neantul atît de bine organizat al subconștientului său, coborîră cei doi omuleți... Asta era o amintire foarte veche !

— Un bărbat atît de solid, care a știut să înfrunte t o t u l , ar trebui să-și revină urgent, declara Bercovici. Și despre Balamela : D-sa, care este construit mult mai economic, se și simte mai bine, nu e așa ? Respiră, respiră adînc, domnule Bala, uite așa ca mine — *Pranayama*

combinată cu *Kapalubati* și *Pufkalo*, în interpretare proprie... E foarte important !

Xilliphant însă dădea impresia că nu are nici un chef să-și revină urgent, iar cei doi omuleți, care acum tropoteau pe urmele căluțului Tropoteală, puteau fi întîlniți odinioară, în orice moment al zilei, la cîrciuma *Capra Verde*, din colț... Primul dintre aceștia măsura maximum o sută treizeci și cinci de centimetri ; era înfipt, indiferent de anotimp, în niște uriașe cizme negre ce se contopiseră definitiv în personalitatea sa. Desigur, era mîndru de ele. Această pereche de cizme circula fără încetare de la o masă la alta, printre obișnuiții localului, iar proprietarul ei era invariabil foarte bine dispus, fără a fi vreodată vizibil beat. Celălalt omuleț, și mai scund, avea toracele deformat, o figură mai curînd melancolică, pe care și el o plimba mereu printre mese, dar cu mai puțină vioiciune. Se evitau vizibil. Totdeauna se aflau în colțuri diferite ale localului. Nu-și adresau cuvîntul. Nu se salutau. Poate chiar își nutreau sentimente ostile.

De ce ? asta-l preocupa acum pe Ceclan — cu o atît de mare întîrziere. În acea pricăjită cîrciumă *Capra Verde*, încă elev de liceu, intrase de cîteva ori. Doctorul Ceclan, informat de fiecare dată, îl aducea acasă și, conform obiceiului său, a doua zi nu spunea nimic, nu-i făcea morală, ci doar îl scotea din grajd pe Tropoteală. Îl înhăma. Pleca. Plecau împreună. Unde ?

Aici ajuns, iarăși se încurcau ițele, drumurile, cărările... Unde se duceau în șareta lor galbenă ? Să-l viziteze pe matematicianul Șorban, cel care promulgase fatala lege a eternei imposibilități de întîlnire dintre *X* și *Y* ? Ho ! Ho, Tropoteală ! Nu la asta mă gîndeam. Dar la ce ? La cine ?

La nemțișorul acela cu bot de vulpe și ochelari în care părea deghizat, a doua mărime de pe aerodromul Tx-X,

care ne-a facilitat furtul avionului. Prea ușoară victorie, în care am bănuit la început o capcană. Prea mulți nemți dispuși prea ușor să renunțe la nemțism — trebuie să mai răsucesc în cap ideea asta, să nu uit, dar mai ales, subțirelul cu bot de vulpe ce folos avea să obțină ? Ah, da, pot întinde tentacula bănuielii pe orice direcție și distanță. Iată, de pildă, următoarea combinație strălucită : o înțelegere între Fritz Hellermann, Cecilia și botul de vulpe. Scopul : un transport de preț în Germania. Întîmplător credeți că „aliatul" ținea morțiș să plimbăm botul *Honduras*-ului chiar peste Berlin ? Dar vă închipuiți că, în situația că ne-am fi descurcat cu bine deasupra Carpaților, Sergiu Ceclan Xilliphant ar fi acceptat această „nebunie curajoasă" ? Cred că eu și cu Hellermann ne-am fi încăierat, eu aș fi pus-o pe h ă i s, el pe c e a, juma de avion pornea spre Berlin, celaltă jumătate spre Copenhaga sau Oslo... Totuși n-am găsit, nici în epavă, nici asupra lui Fritz urmă de aur, bijuterii, pietre prețioase. Atunci, ce ? Spionaj, microfilme, *Cäcilia* mare agentă secretă a Birou-lui doi sau doisprezece, rahat cu mac. Totuși, ceva, un scop, trebuie să fi existat, în locul INSULEI... !

În aceeași măsură însă, mă pot bănui și pe mine. Dacă sînt, fără să știu (sau știu, însă mă prefac că nu știu, chiar față de mine), purtătorul unui mesaj atît de secret, încît nici măcar cel care l-a emis nu-l mai poate descifra ?! Dar dacă e un mesaj de fericire ? Către Șorban : *X* s-a întîlnit cu *Y*... Planeta Trandafir Negru a venit la întîlnire... Nu, nu te gîndi la asta ! Numai la asta nu. Îți dau voie, vezi, orice. Aici nu. NU. Știu, nu mai ești stăpîn pe gînduri, ele te domină, ești o carapace goală dar plină de rezonanțe, plină de sunete dezorganizate care circulă și se întretaie, tropotesc, t r o p o t e s c, și nu te mai poți împotrivi. Dar Planeta Trandafir Negru e zona interzisă. Întoarce-te la piticii de la *Capra Verde* — ghicește de ce se evitau întotdeauna ?

Și să ghicești încă ceva. De ce, din catastrofa MARELUI ZBOR, ai știut să-l tragi afară de la înec numai pe Balamela ? Pe mine n-am știut să mă salvez, iată cum mă rostogolesc, iar pe el da. Dintre toți, numai pe el. Nu e o simplă întîmplare. Asupra lui mi-am concentrat atenția. Dacă, de pildă, îmi concentram atenția asupra Ceciliei, ea era acum aici. Însă eu l-am preferat pe Bala, iar faptul că sîntem vechi prieteni nu justifică suficient alegerea mea. Altceva e la mijloc, ceva mult mai grav. E un gînd care mă va tortura.

II

Ninge maiestuos.

Deasupra ligheanului, Silviu Balamela face îndelung gargară cu un lichid în care doctorul Marian Bercovici a dizolvat probabil nitroglicerină. În pat, plutind pe gînduri, Xilliphant ascultă gargariseala amicului și i se pare că tînjește după „zilele fericite din crater"... Din nou un strat de zăpadă pe Terasa Lupului. Natura se mișcă, vîrtejuri largi aduc mirosuri sălbatice. Defileul Tunetului e pustiu, zăpada a acoperit totul, nici profilul avionului nu se mai poate ghici, nici mormintele. Animalul, elastic, cenușiu, cu pete roșietice pe ceafă, adulmecă, pîndește.

Continuă să ningă. În satul Miriștea-Mică se pare că sînt cîțiva care au și aflat. Dar cum să nu afle... Tot ce se întîmplă în casa bătrînilor domni e comentat și interpretat, dar vecinătatea acelei vile îi onorează cumva și, deocamdată, o înțelegere tacită îi ocrotește pe Bala și Ceclan.

Ei sînt nosafirii de onoare ai bătrînilor domni. Care, desigur, știu ce fac Noi nu știm nimic. Eu nu știu nimic. De s-ar termina războiul. Ninge.

— Bala ! Nu exagera... are să înceapă să-ți clocotească gîtul...

— Mă, mie nu prea-mi place de mutra ta, îi ripostă Balamela Au să se supere și gazdele, vom căpăta cîte un picior în fund. Aici e cald și bine. Nimeni nu știe că sîntem aici.

— Nimeni, da. În afară de douăzeci, treizeci sau patruzeci de oameni Bala vrea să-l întrebe de unde a scos cifra asta. Xill face un gest de lehamite. E curat Acum mirosul de curățenie, de săpun i se pare puturos. Imposibil animal e omul.

— Mai taci, mă, zise Xill. Nu mă întrerupe. Vreau și eu să-ți spun ceva, ca să te mai descurajez . Știi că noi pornisem cu avionul către un țel inexistent ? INSULA nu există. Nu există Insula Coroanei. Și, de fapt, nu există nici un fel de insule în care să te poți refugia !

Și, în timp ce artileristul, nedumerit, cască gura și înghite aer, pe care apoi îl va transforma în rigîieli, Xilliphant îi povestește, destul de confuz, despre „jocul degetelor suedezei". Inginerul Silviu Balamela nu poate lua în serios astfel de scorneli... Totuși, el pune o întrebare de control :

— În momentul cînd porneai blestematele alea de elici știai ?

— Cum ? Ce să știu ?

— Cum și ce, de ce nu asculți ce-ți spun ? Știai că INSULA e o... himeră ?

— O, nu, constatarea mea e rezultatul unei acumulări.

Iată că mă pot exprima logic, mormăie în sine Xill. Rezultatul unei acumulări — ce poate fi mai limpede ? Pentru Balamela însă nu e limpede defel. Are chef să conver-

seze contradictoriu Are chef să-l strivească niţel pe Ceclan. Îl simte fără apărare.

— Mai clar ? Ce fel de acumulări ?

— Mişcările degetelor în clipa cînd... adormea. Ultimele mişcări, cînd a murit. Reuşeam să deduc de fiecare dată o literă, două.

Bala gîndeşte : Bravo ! Şi de cîte ori o fi adormit lîngă el ? Că de murit, n-a murit decît o singură dată. Se mulţumeşte însă doar să observe :

— Mă, eu nu cred ce zici tu ! E fantezie pură, e împotriva logicii elementare, nici măcar o dactilografă de profesie nu ar fi în stare să deducă litere şi cuvinte din mişcarea întîmplătoare a degetelor altcuiva.

Xilliphant ar prefera să ascută un creion, decît să continue discuţia. Ar prefera să moară. Dar ceva îl irită în comportarea amicului. Simte în el un aer de învingător, nu numai acum, ci în toate ocaziile mărunte...

— Îţi reamintesc că doamna Vidraru era profesionistă... dactilografă profesionistă, şi că eu bat la maşină de mic copil, şi subliniez că mişcările degetelor ei nu erau întîmplătoare, ci reflexe al unor gînduri ascunse. Tu eşti jucător de biliard... că boxer n-ai putut ajunge. (Bala ar riposta, dar n-are pe loc o replică. Sergiu continuă.) Nu ţi se întîmplă, dacă te gîndeşti la joc, mergînd pe stradă sau în orice altă ocazie, să faci mici gesturi incontrolabile, ca şi cum ai avea tacul în mînă.

— Nu. Nu mi se întîmplă.

— Înseamnă că nu eşti nici măcar jucător de biliard !

— Ia mai du-te dracului !

Ceclan se duse dracului, dar Balamela îi tulbură iar voiajul.

— Bun ! Să zicem ! Să admitem că ai dreptate. Dacă nu exista INSULA, încotro avea de gînd să ne ducă Ceci?

— La cîrma avionului eram eu. Încotro aveam eu de gînd — se pune întrebarea.

— Divaghezi. Ești incoherent. Bine, tu încotro avéai de gînd să ne porți ?

— Dar e simplu. Către Insula Coroanei.

— Despre care știai că nu există ! răcni Bala.

— Ei și ?

— Adică nu știai... aflaseși doar mai tîrziu . din acumulări... Noi despre ce discutăm de fapt ?

— Aceasta este întrebarea : *încotro* ? Încotro zburam ? răspunse Ceclan, derutîndu-l definitiv pe Balamela care se duse, crăcănat, la oglinda de lîngă *lavoire* să-și admire obrazul scofîlcit. Lipsa de vitamine — de *forță Nijama*, precizase doctorul Bercovici, yoginul — se tradusese la el printr-o eczemă afurisită ce se instalase mai ales între picioare, provocîndu-i arsuri și mîncărime la mers. Bercovici pretindea că are să i-o vindece în cinci zile cu ajutorul unei alifii și mai ales al exercițiilor. Căpătaseră haine, un trusou complet. Bala avea un costum cadrilat ce-i dădea aerul unui Sherlock Holmes, ușor înrudit prin naștere cu dihorul... Zilele petrecute în frig au făcut prăpăd : pielea obrazului, crăpată, ca și marginile urechilor se desprind, curg. Alte alifii ale doctorului. Dar, pînă se primenește pielea, vor arăta ca niște leproși. Atîta pagubă, a încercat să-i consoleze yoginul, cu accentul său specific, pe aici domnișoare și așa nu aducem... costă prea mult !

Lui Xilliphant, fumător de pipă, i-au făcut rost de tutun. În noaptea „salvării", alături de arme și de celelalte, confiscaseră și pipa, considerînd-o pesemne pistol mascat. I-au înapoiat-o, împreună cu un cufăraș metalic, suficient de mare ca în el să se îmbăieze mîța „Casei" și cei doi mîțoi ai ei, dacă blîndele și înghieratele feline ar fi avut chef s-o facă. Capacul cutiei reprezenta un bazin albastru în care se scăldau vro cinci sute de femei, așa cum le făcuse mama lor, stropindu-se și zîmbindu-și dulce. Un

harem. De altfel, și tutunul din interior era turcesc. Xill însă nu-și aprinsese încă nici o pipă.

Bala încercă iar să-l zgîndăre :

— Cum crezi că va fi privită povestea noastră după încheierea păcii ?

— Mai întîi să apucăm ziua aia ! și Sergiu se întoarse cu fața la perete. Am ajuns acolo : că dintre toți, am preferat să-l trag de la înec pe Silviu. L-am ocrotit tot timpul. Știam că nu mă pot ocupa de toți, ar fi fost peste puterile mele. L-am ales pe Bala. În numele prieteniei ? Sau la mijloc e ceva mai perfid, ceva ce aș prefera să nu mărturisesc ? Nu mă întrerupeți ! Lăsați-mă să termin... Stai, ia-o ușurel, unde vrei să ajungi ? Nu știu. Oare într-adevăr ai mișcat pentru Bala măcar un deget mai mult decît pentru ceilalți ? N-ai tras ca un ciine, n-ai oblojit rănile tuturor, așa schilav cum erai, nu săreai primul din culcuș și nu-ți ieșea sufletul în fiecare zi ca să ridici focul, să nu piară de frig nenorociții ăia ? N-ai acceptat să fii în continuare șef peste o bandă în care pătrundea turbarea de la ceas la ceas și n-ai alinat ultimele clipe ale celor ce s-au cărat ? N-nu tocmai... Poate ale Ceciliei... acceptînd că are o mie douăsute patruzeci de ani. Ceilalți au preferat să rămînă independenți, au murit fără să ceară permisiunea nimănui, numai Bala făcea caz de „dreptul de a muri", dar i-ai interzis. I-ai interzis să moară. L-ai snopit, numai ca să-și mai vină în fire, lucru pe care nu i-ai făcut cu alții, iar apoi, l-ai obligat să mănînce — și încă ce ! Apoi, după avalanșă, l-ai scos din crater... Dacă rămîneau în viață și ceilalți, și erau la fel de neputincioși, pe care din ei l-ai fi ales — că doar nu puteai să urci și apoi să cobori, după fiecare ! Tot pe Bala. Evident că pe Bala. Fiindcă este vechiul și bunul tău prieten. Dar nu acesta e motivul principal... Pentru Dumnezeu, dar așa nu ajungem nicăieri ! Nu ești decît un amărît de cal Tropoteală care se învîrtește în cerc. ..

Balamela meditează la o evadare Cît timp vor putea să profite de bunăvoința bătrînilor domni ? Și cîtă vreme prezența lor n-are să transpire și nu va atrage atenția vreunui „binevoitor" ? Au bani ! Cu cine s-ar putea vorbi pentru niște acte false, de pildă ? Ei, dar afacerea aceasta trebuie s-o aranjeze Xill. Nu este el omul care poate orice ?

— Hei, *Serge !*

— Nu-mi spune *Serge !*

— De ce, mă ? Celălalt, tot cu fața la perete. Xill, cînd presupui că ne luăm tălpășița de aici ?

— Încotro ? Doar ți-am spus că nu există nici o INSULĂ.

— Acolo jos, în crater, erai optimist, făceai planuri, cu asta m-ai și ținut în picioare...

— Da ? Poate. Eram mult mai tînăr.

Un răspuns pe dungă, care-l lasă mut deocamdată pe Bala. Nu se mai poate vorbi cu Xilliphant, nu se poate comunica defel cu un ins ce zace mereu cu fruntea sprijinită în perete. Bala cîștigă în importanță din ce în ce. Acum, cînd doctorul urcă în odaia lor, cea mai izolată din vilă, sau cînd se ivesc mici „delegații" să constate cum le merge, cu toții i se adresează lui, fiindcă Sergiu refuză să vorbească. El, Bala, decide cînd e vorba să se ia o hotărîre importantă, ora cinei sau ce vor mînca, supă de zarzavat, sau ceva mai greu, ciorbă de fasole cu costiță. Poate că tot el va trebui să pună piciorul în prag și în legătură cu plecarea — cînd va fi cazul.

El personal, deocamdată, n-ar fi în stare să jongleze nici cu o halteră de cinci kilograme sau să tîrîie de coadă o pisică ce s-ar încăpățîna să se prindă cu ghearele de covor, dar mintea o are limpede ca un lac de munte pe-o dimineață senină, iar în adîncul acelui lac, gîndurile-pești urmează un traseu sigur. Acum, Bala e decis să scape, să rămînă în viață, să supraviețuiască. Pe cînd Ceclan, se chinuiește, umblă prin ceață, bîjbîie dracul știe după ce.

îl apasă greu eşecul MARELUI ZBOR, crede Silviu. Va trebui să discut. Să lămurim „şi asta".

— Sergiu, îţi aminteşti, povesteai pe cînd încă ne aflam j o s, că te-ai lăsat convins să porneşti spre INSULĂ influenţat de micile noastre destine. De un vis. Ce fel de vis ? Ştii, eu atunci adormisem.

A spus minciuna cu destulă convingere.

— Vorbim despre asta mîine. Ori, şi mai bine, niciodată.

Bala se simte singur cu un astfel de coleg de aventură...

III

Nimeni nu i-a făcut contelui Mîşkin-Vampiru, pînă acum, nici o observaţie. Mereu la pîndă să agaţe vreo aluzie, n-a prins nici una. Dar se simte stigmatizat. Dispariţia armei nu e decît începutul... Nu vor întîrzia alte şicane, au să-i pună şobolan mort în pat cum făceau cu Joe Felecan, care de doi ani odihneşte sus în poiană, sau rîme şi praf de cremene în buzunarul de la jiletcă în care-şi ţinea ceasul „Longinnes", cum glumeau cu bătrînul Colorado-Scarface, care numai de un an e acolo, sus... Şi îl vor pîrî lui Salamandră că a ucis un om (pe Teo !), iar în puterea acestuia e să-l şi scoată din „Casă", ca nedemn, cum a mai fost un caz. Dar nu-i nimic, nu-i nimic, şi el îi are la mînă !

Mîșkin-Vampiru străbate în diagonală clubul, cu urechea pîlnie, să intercepteze vreun comentariu ostil, dar nimic. Tăcerea, cea mai cruntă formă a ostilității. Renunță să iasă, se oprește în dreptul celor doi neostoiți aruncători de zaruri. Pur și simplu atîrnă deasupra lor. Dacă vreunul dintre jucători i-ar acorda o privire, și i-ar zvîrli în treacăt o vorbă, nu neapărat amabilă, ci pur și simplu o vorbă, și el s-ar simți altfel. Dar e ignorat cu premeditare.

Și acesta e un s e m n.

Ia te uită la mumiile astea îmbălsămate, cabotinii aceștia de serie, acum au motiv să-și dea aere față de el, în loc să meargă la oglindă, iar apoi să se arunce în prima fîntînă ce le va ieși în cale, de spaimă să nu se mai vadă și a doua oară !

— Merge,-merge... ? Care bate ?

Nu i se răspunde. Alt s e m n. Dracul să-i ia ! Furios, Vampiru trece la atac.

— Ce mai fac ăia doi — dezertorii ? Bine merçi ?

Gasparoglu, adeptul marelui Savarin, joacă table și visează o complicată tartă cu jeleu trandafiriu, felii de șuncă, ceva pervers și ușor — el cu adevărat nu aude ce zice „contele". Corado Bagdazar, în schimb, ridică un chip încrețit, împodobit cu o frumoasă strîmbătură.

— Despre cine naiba vorbești, Vampirule ?

— Inconștienților, nu vă gîndiți la ce ne expunem, și la ce-l expunem pe patron ? Să adăpostești dezertori pe timp de război !...

— Ia mai lasă a g i t a ț i a, „conte" ! Lasă-ne dracului să ne vedem de zaruri, ce, noi ți-am deranjat lectura ? Nu știm cine-s dezertorii, n-am auzit de așa ceva, nimeni n-a auzit, iar dacă faci aluzie fină la flăcăii de sus, nu uita că datorită lor îți mai tîrăști ciolanele tale păcătoase pe-aici. Sînt prietenii noștri !

În clipa următoare, tablagiii îl și uită pe Mișkin-Vampiru care, ieșit din club, străbate holul și se învîrtește în

jurul telefonului. E o soluţie ! Este ultima soluţie. Urcă în cameră, aruncă pe umeri șuba lui străveche, iese fără să fi schimbat o vorbă cu Strehaia, care încă nu doarme. Pe coridor se izbește pe rînd de trei camarazi care se duc la culcare. Şi ăştia privesc drept înainte, de parcă el ar fi omul invizibil. Insuportabilă situaţie. Mîșkin iese pe terasă, în ger, și peste cine dă acolo ? Un alt bătrîn actor, Marius Lupșa, stă nemișcat, tace, privește cerul. Asta e ţicnit pe tema astronomiei şi a infinitului, ăsta chiar nu contează, și de data asta „contele" e cel care evită discuţia. Deasupra munţilor, în două coarne, luna se plimbă în voia ei, tînără. Ce trist lucru să fii bătrîn. Ce jalnic s-au încheiat expediţiile vînătorești, pornite sub auspicii bune, glumeţe ! E și vina lui că a transformat gluma în ambiție. Cum a fost — cum a fost în seara aceea ? Ningea des... Jos, sub ei, o fiinţă sălta în patru labe. Cine s-ar fi gîndit că poate fi altceva decît v î n a t ? ! Înșiși soţii săi de vînătoare, Pierre le Fou și Ivan Grosbouchon, i-au atras atenţie, ei observaseră primii. Vina, dacă este vreo vină, trebuie deci împărţită cu ei, și în general această imaginară culpă trebuie s-o ducă pe umeri toţi cei optsprezece nebuni bătrîni care încurajaseră pornirile sale ginecolo... adică nu, cinegetice...

Mîșkin însă descoperă acum un aspect și mai grav. Cu toţii ştiu lucruri exacte despre dezertori, ca și despre ceilalţi care au pierit la prăbușirea avionului — sau cînd ? — numai el a fost dat la o parte, trebuind să se mulţumească așa, cu o șoaptă de aici și de dincolo, deși e poate cel mai amestecat în această afacere.

În frigul nopţii, creierul „contelui" analizează situaţia din toate unghiurile : trebuie să mă lămuresc cu c o l e g i i, sau să plec de aici. Pot avea oricînd un rost la Bucureşti, nu-s atît de ramolit ca toţi ceilalţi, n-am venit aici împins de *ultima posibilitate,* ci doar cedînd insistenţelor lui Salamandră, care dorea și o floare printre ciulini,

și un actor adevărat printre cabotini și farsori. Fiul meu, care e atît de bine situat, mă va primi oricînd. Da. Am să plec de aici. Am să le arăt eu lor !...

În vreme ce Mîșkin-Vampiru întorcea situația pe față și pe dos, chinuindu-se singur sub ochiul demonic al lunii, exagerînd „gravitatea" situației sale, fiindcă, în realitate, nimeni nu avea aproape nimic împotriva lui, dar fiind tragedian, sau fost tragedian, se bucura din plin de cel mai răspîndit dintre talente, cel de a-ți bate cu propria mînă cuie în cap, la club se petrecea o scenă curioasă.

Acolo apăruse, însoțit de o veselă escortă de bătrîni, unii cercheliți, George Strehaia, învăluit în straie muierești. De mulți ani nu-l mai văzuseră pe p o s t de femeie, iar acum, regăsindu-și iscusința și vocea, întruchipa o perfectă și înfiorătoare babornițâ, una din acelea în stare să terorizeze un oraș și să-i ducă pe oameni la sinucidere.

Nu se știe în ce clipă și unde se născuse inițiativa de a-i distra nițel pe cei doi simpatici tineri bolnavi din odaia „de sus", găzduiți ilegal (în sfîrșit o aventură !) în „Casa de Retragere". Posibil că inițiativa pornise din mintea labirintică a doctorului Marian Bercovici sau își avusese izvorul în monotonia existenței lor. Sosirea hilară a lui George Strehaia în fustă, cu pălărie „à la Marlène Dietrich" pe cap, stîrni haz ; începură să iasă pensionarii din găurile lor ca șobolanii, veni și personalul casei d-na Haller, Gerti, John. După ce Strehaia se fîțîi prin club debitînd caraghioslîcuri și absurdități, deciseră să meargă în camera d e s u s unde cei doi băieți tînjeau în singurătate și boală. Bala, ocupat să studieze regresul eczemei sale, o văzu cu mirare pe odioasa babornițâ pătrunzînd în odaia lor, urmată de sumedenie de mutre, strîmbate de atîta veselie.

Xilliphant se dezlipi și el de perete, urmărind la început foarte absent evoluția lui Strehaia, care „com-

puse“ la repezeală cîteva personaje. Făcu pe infirmiera, pe domnișoara cuminte ofensată de insistențele libidinoase ale unui domn (Dinuleț-Ari) pe bulevard, pe regina-mamă vizitînd un spital militar, cu daruri ; împărțind sfaturi unuia care tocmai murise. Ostenit, actorul se înclină, își dădu jos fusta improvizată, rămase în pantaloni și încasă un șir de aplauze. Dar cu asta, reprezentația nu se termină : Marcel Fliegermann oferi celor prezenți, torențial și inspirat, marele monolog al prințului Danemarcei. Asistența fu prinsă și mișcată, i se spuse că „a fost mai bine ca-n tinerețe !“

Cu picioarele muiate de emoție și oboseală, actorii se retraseră, fericiți. Iată ceva la care nu se gîndiseră, să improvizeze cînd și cînd mici spectacole, așa, pentru „păstrarea formei“. Ei, dar nu avuseseră spectatori, dar acum soarta se îngrijise și de asta.

Bala întrebă :

— Ei, ce zici mă, ce zici ?

Sergiu ascuțea în gînd niște creioane. Din nou lumina îi făcea figuri, ferindu-se de obiecte, înconjurîndu-le: Acum tocmai urmărea cum lumina reflectată din lampa cu petrol ricoșa de oglindă, la o palmă distanță, fără s-o lovească. I se părea că *vede* asta. Cu tot confortul ei, vila, evident, nu beneficia de instalație electrică. Chiar și firul telefonic fusese adus cu mare cheltuială și era considerat un lux special.

— Sergiu ' Nu se poate vorbi cu tine ?

Xill întoarse încetișor niște ochi mari, decolorați, stinși.

— Uite ce este amice. Nu sînt Sergiu.

— Nu zău ?! Dar atunci cine ?

— Prințul Daniei. Hamlet. A fi sau a nu fi...

Și se întoarse cu fața la perete.

Balamela se duse la W.C , apoi, pe culoar, se opri să admire noaptea senină de-afară. Undeva, sub pinii negri

din fața vilei, i se păru că distinge silueta lui Mișkin-Vampiru. Acesta nu participase la spectacol. Ciudat. Piscurile strălucind sub stele îi aduseră în față noaptea MARELUI ZBOR. Se cutremură de o nostalgie adîncă și tristă. Atît de puține zile trecuseră de atunci ! Poate ar trebui să se intereseze dacă fusese zărită și aici cometa... Nu. Cometa era *numai a lor*. Sînt prințul Daniei, Hamlet... Probabil și Sergiu se distrase bine. Poate dispoziția lui se va mai îmbunătăți. Trebuie să avem o discuție serioasă ! decise Bala. Cît mai rămînem aici ? Nu se poate trăi așa... fără un plan exact !

CAPITOLUL DOUĂZECI ŞI TREI

I

Balamela descoperi o însemnare pe măsuţa de noapte a lui Sergiu. *Există o soluţie totală excelentă care rezolvă într-adevăr totul. Cu acest gînd se mai poate trăi.* Montaigne.

Ei, Montaigne ! se enervă Bala, mototolind hîrtia.

Silviu Balamela se plictisea ! În crater suferise ca un cîine, voise să moară, voise să trăiască ? — nici el nu mai ştia — plictisul n-avea cînd să-l muşte. Acum, de vreo zi şi jumătate, se şi temea, încă mai rău decît în văgăuna morţii, unde, oricum, totul părea pierdut. Revenit la viaţă, inexplicabil de repede, cu atît mai sumbră apărea posibilitatea arestării. Starea lui Ceclan însă îl dezarma. În orice prilej, pe el se bizuise. Inactivitatea, apatia prietenului m a i p u t e r n i c, îl scoteau din minţi. Acum beneficiau de condiţii excelente pentru o dispariţie misterioasă şi sigură. Într-un miez de noapte, cînd e ora mai neagră, încărcaţi cu provizii de toate felurile, către un loc de taină ! Care nu putea fi departe ! Locul acesta de taină i se înfăţişa fie sub gura bine mascată a unei peşteri din creierul munţilor, pe care ar fi amenajat-o robinzoneşte, fie ca o căsuţă izolată, cu acoperiş înalt, între două păduri, unde o femeie singuratică (o văduvă tînără ?), s-ar fi îngrijit de ei, iar ei de ea.

Mai exista şi posibilitatea de a trece frontiera. Cîţi nu o făcuseră ! Documente false. Xilliphant, cu multiplele sale relaţii... Undeva, o insulă. Totuşi o INSULĂ !

— Mă Sergiu !

Nu răspunde, nu doarme, nu mișcă măcar. Stă cu fața la perete. Ce vede el în peretele acela ?

— Mă Sergiu, mă ! Nu auzi ?

— Nici un Sergiu ! Sînt Hamlet !

— Bine, mă. Hamlet. Pot discuta cu tine ?

— Da, dar mai bine nu.

Totuși se răsucește, pune picioarele desculțe, cu vîrfurile degetelor degerate, pe covoraș. Și le privește. Dar le și vede ?

— La ce te gîndeai ?

— La Teo. Noaptea cînd a înnebunit. Acum o mie două sute patruzeci de ani.

Pe tema asta, Silviu Balamela ar avea mult de spus. Teo trebuia împușcat pe loc, dar Xill se opusese, și ce e cu asta ? Nu hotărîse în cele din urmă destinul, singur ?

Dar nu e un subiect potrivit, acum. Bala ar fi dorit o conversație pe tema p l e c ă r i i. Mai încercase.

Două bătăi discrete la ușa lor. Nu erau jandarmii, ci straniul personaj numit Ivan Grosbouchon, înarmat cu ghitara sa. O manta verde, cam zdrențuită, atîrna pe scheletul său, încercînd poate să sugereze Granada medievală. Pe cap purta un fel de capișon țuguiat cu moț roșu. Pe fața uscată, numai piele și os, trăiau doi ochi încă limpezi, de un albastru violent, puțin agresiv. Cu foarte mulți ani în urmă, acest om răsărise pe țărmul Constanței, debarcat de pe o navă răsculată. Așa spunea legenda — el nici n-o cultiva, nici n-o dezicea. Fusese pe vremuri vedetă europeană a *varieté*-ului. Îi vizita adesea pe „cei doi de sus".

— Domnilor, permiteți ? O p a v a n ă de Don Evdochim el Maestro, „anonim" spaniol din secolul cinsprezece. (Acesta era umorul lui Grosbouchon !)

Instrumentul vibra blînd, aproape în șoaptă, și, tot în șoaptă, uneori strecura, alături de glasul corzilor, ciudate mîrîituri într-o limbă a nimănui probabil. După ce obo-

sea, își continua programul așezat Executa, invariabil, bucăți numai ale aceluiași Don Evdochim el Maestro, „anonim" spaniol..

E atît de absurd, încît trebuie să fie real, gîndea despre el Xill.

Ghitara lui Ivan Grosbouchon nu mai fusese văzută de cîțiva ani. Se glumea că o dăduse pe țuică, la cîrciuma din Mirăștea-Mică. Cine știe unde o redescoperise... poate în pod, lîngă arma „Purdy-Lame" ?

— Ei bine, Xilliphant, voi Bala să reia discuția, după ce „baladin"-ul se retrase.

— Nici un Xilliphant !

— Scuză-mă, îngădui Bala, hotărît să-i facă jocul, numai de l-ar asculta cu atenție. Uitasem. Hamlet !

— Nu. Nici Hamlet. N-ai auzit ? Don Evdochim el Maestro. Îmi place. Eu sînt Don Evdochim El Maestro, „anonim" spaniol din secolul cinsprezece...

— De-ai fi tot atît de vesel, pe cît ești de glumeț, rosti Bala, mirîndu-se și el de paradoxul subtil ce i se născuse involuntar pe limbă. Nu primi răspuns, Xill își reluă ocupația de a studia peretele. Bala fierbea de enervare, cînd primiră o nouă vizită : Pierre le Fou.

— Domnule Sergiu ! Sînteți căutat la telefon ! Avînd impresia că nu se exprimase clar, fiindcă Ceclan nu clintea, ridică vocea La telefon, amice ! O femeie !

Balamela îngheță la auzul noutății aduse de Favoritul Damelor. Dacă cineva îl caută la telefon, înseamnă că *știe* de prezența lui . de prezența lor... acolo ! Craiul Sinăii, strigă și mai tare ; Ceclan, în fine, se urni.

— Nu se poate, răspunse moale, surd, ca prin vată umedă. *Eu nu sînt aici.*

— Prea bine, același lucru i-am spus și eu doamnei, adăugă liniștit și sigur actorul-negustor. I-am spus că aici nu cunoaștem pe nimeni cu acest nume. Apoi, în loc să iasă, bătrînul i se adresă lui Bala, ignorîndu-l definitiv pe Ceclan.

— Doamna de la capătul firului insistă. A precizat că nu trebuie să ne speriem... Să ne speriem de ce ? Dar nici eu...

Nu termină fraza, înghiţi un ghemotoc de salivă, făcu un pas spre Balamela.

— Sînteţi oaspeţii noştri. Şi, ca un amănunt oarecare : La telefon fac de gardă cei mai de încredere dintre noi.

Sergiu tresări.

— Pentru ce fac de gardă ?

— Oh ! Pentru orice eventualitate. Pierre le Fou ieşi.

— Xill ! Oare cine te caută ?

— Poate vrei să zici Don Evdochim El Maestro.

— Don Evdochim, cine te caută ?

— Nimeni, mă Bala, nimeni... Ramoliţii ăştia se ţin de şotii, vor să ne distreze... Artileristul traversă un moment de speranţă, vocea lui Ceclan avusese timbrul familiar şi prietenos dintotdeauna.

Pîlcuri de brazi negri înaintau în înserare către „Casa de Retragere". Îmbătrîniseră ? Intenţionau aceşti brazi să părăsească „scena" ? Bala îşi zgîndări cu vîrful unghiilor eczema de pe coapse (ar fi dat oricît să se poată scărpina în voie măcar vreun ceas două, însă Bercovici îl prevenise asupra nenumăratelor pericole ce-l pîndeau dacă zgîndărea infecţia, printre altele o formă de cancer-raritate, din care, din anul una mie opt sute şi pînă azi au fost semnalate numai unsprezece cazuri — ! ! —), apoi căscă, apoi, încercînd să ajungă la subiectul mereu evitat de Ceclan, porni un ocol pe care, în sinea sa, îl considera diabolic de subtil.

— Don Evdochim (îţi spun cum doreşti, măgar încălţat !), te-ai gîndit că dintre colegii noştri, sîntem departe de a fi cei mai interesanţi ?

(Să vedem — plănuia Bala — dacă e Hamlet, sau Evdochim, cine dracu îi sînt colegii ? !) Xilliphant replică aproape bine dispus :

— Da, sîntem cenuşii ! Chiar şi amărîţii de zei ne ignoră. Noi sîntem oamenii care nu se mai tem de nimic...

Bala, în ai cărui ochi mici și îndepărtați strălucea acum o crîmpeie din amurgul montan, îl privi cu îndoială. El personal continua să se teamă de o mie de lucruri. Își trecu degetele prin păr și mai multe fire cărămizii, moi și obosite îi rămaseră în mînă. Poftim ! Se temea și de chelie. Fusese la un pas de a-l întreba pe Bercovici dacă știința-yoga nu a creat remedii și în acest domeniu. Craniul gol și alb al medicului îi dăduse singur răspuns.

— Îți amintești de Dorin Căpățînă-Căposu, care construia poduri, și s-a mutat în Argentina, și sugea ace ?

— Nu, ace sugea Dimitrie-poetul, îl corectă Ceclan, ușor însuflețit. Se întorcea iarăși spre vîrsta neguroasă și incertă...

— Pe marele șeik Rahman îl mai ții minte ?

— Dar tu pe Vasile Regele Spionilor ?

Tăcură, scormonind după alte nume. Îl dezgropară în aceeași clipă pe Doctorul Bucur O. geniul rău al clasei lor, a cărui moarte obscură n-a explicat-o nimeni, mai ales poliția...

— Mă, zise Bala, apoi tăcu, surprins de un lapsus, ca de un cîrcel. Mă Don... cum naiba te cheamă ? Don Evdochim El Maestro ! Tu cunoști ciudata poveste de dragoste a lui Dimitrie poetul, ăl de sugea ace ? Nu ? Ai chef s-o asculți ? Voi doi ați pierdut contactul, nu e așa, în vreme ce eu îl mai întîlneam... Știi că a ajuns într-adevăr poet ?

— Are și cărți ? întrebă Sergiu.

— Asta nu mai știu, ce importanță are ? Știu doar că iscălește cu pseudonim, dar n-a vrut să mi-l dezvăluie, și că vreo șase sau șapte ani după ce am terminat liceul, a suferit un accident, l-a călcat un automobil.

— Un ce ?

— Un automobil. Accident de automobil. Accidentul, banal, rrrapp ! și ești aproape senvici, numai că poetul a avut șansa unei aventuri nemaipomenite, cum mi-aș dori și eu.

— Și tu ai avut parte de o aventură formidabilă, cretinule mic, și încă te mai afli în centrul ei ! precizează Ceclan.

— A lui Dimitrie poetul a fost o aventură de dragoste, Xill.

— Nici un Xill.

— O poveste de-amor, Don Evdochim. Nu știu de ce numai nasolii de poeți au parte de așa ceva ! Automobilul era condus de o damă, singură, faptul s-a petrecut dimineața, la marginea orașului... sau tu cunoști amănuntele ?

— Nu cunosc nimic din toată tîmpenia asta. Mă obligi să ascult ?

— Mașina îl sfîrticase rău de tot pe poet, însă dama sau cucoana aia era șmecheră, pricepută și iute. Și puternică, nu o stafidită dintr-aia, altfel cum ar fi putut să urce coșcogeamite poet leșinat în automobil ? L-a aruncat înăuntru, poate credea că e mort, și a dat viteză. N-avea chef s-aibă de-a face cu poliția, și ce a urmat e de necrezut !

Bala voi să constate dacă povestea de dragoste a lui Dimitrie poetul, (personaj real al tinereții lor) îl distrează pe Ceclan măcar cît pasărea colibri cînd scarpină hipopotamul pe spinare, însă obrazul ars de ger al amicului, pe care pielea se surpa încetișor în fîșii neregulate, era doar trist și absent. Silviu Balamela, cu excepția momentelor de îngîmfare hazlie cînd se considera cel mai frumos, cel mai puternic, cel mai deștept, știa să se prețuiască la valoare aproximativ justă. Se știa inconstant, capabil de acte de curaj, dar și de lașitate. Se descuraja repede, ceda ușor, îi lipsea încăpățînarea virilă a lui Xill. În prezent, îl înfricoșa nu atît pericolul iminent, situația lor precară, cît indecizia, demența stranie a lui Ceclan, incapacitatea totală de a se fixa. De la descurajare, trecea la furie. Acum răcni :

— Mă, tu asculți ce spun eu, sau de pomană îmi răcesc gura ?

Xilliphant întoarse ochii (aproape vindecați, Bercovici făcuse minuni) și privi lung, trist și serios gura lui Bala, ca și cum într-adevăr ar fi dorit să constate dacă e pe cale de a se răci. Nu păru convins, totuși zise cu glas ușor hîrîit și strident (în clipele de apatie nu și-l mai supraveghia) :

— O poveste de dragoste e oricînd bine venită. Zi-i !

— Ei bine, Dimitrie poetul, sîngerînd, rămase strivit în automobilul acela puternic, condus cu mare pricepere de tînăra asasină — deși, n-ar fi de prisos să mîrîim că accidentul se datora mai ales lui care umbla brambura cherchelit în zori de zi, pe șoseaua înghețată, vînătă, sub o ninsoare care nu se decidea să înceapă. Cînd poetul făcu iarăși ochi, constată că traversează, independent de voința sa, o pădure sălbatecă și mare. Fata de la volan, calmă, zise : imediat ajungem, găgăuță, și-ți dau să bei un litru de iod. Și chiar ajunseră Sprijinindu-se, Dimitrie poetul pătrunse în minuscula cabană pustie și se lăsă dezbrăcat și oblojit de niște mîini experte. Una dintre aceste mîini îi vîră între dinți un hap pe care-l făcu să lunece în jos cu ajutorul unei cantități de apă și, următoarele ore, accidentatul le petrecu dormind pe o saltea de paie ce mirosea a pelin, motiv pentru care purecii n-o habitau. Cînd deschise ochii — fiindcă iarăși îi deschise —, dintr-un colț cufundat în penumbră izvora niște muzică.

Xiliphant zise : — Cunoști totul în amănunt. Poate-mi spui și ce fel de muzică era ? !

— Asta nu mai știu, răspunse Bala.

— Poate Mozart ?

— Ha ! Poate. Însă habar n-am.

— Dar tipa cine era ?

— Era proprietara micii cabane, sau poate o închiriase... Era o schioare, dimineața dispărea cu l e m n e l e pe umăr, după ce-i lăsa rănitului hrană, ca unui pisoi, în farfurioară, iar lui Dimitrie nu-i rămînea decît să aștepte și să asculte cum îi clănțăne de spaimă propria dantură, fiindcă individa aceea crudă și lucidă ar fi putut

să nu mai revină. Însă revenea, deși (Bala o spuse cu răutate) eu pe unul ca Dimitrie l-aș fi lăsat în codru ospăț pentru dihori, revenea cu o raniță mare pe umeri, din care scotea lucruri gustoase și-l îngrijea pe nenorocitul acela ca pe propriul ei frate sau amant, cu deosebirea că îl ținea la distanță. Cînd i se mai întremară membrele și reuși să coboare din pat, în absența ei, Dimitrie scotocea prin cabană, să descopere unde se află și cine e fata. Afară, la ferestre, se răsuceau bătrîni stejari, iar vîntul orînduia nămeții după regulile sale.

— Cine era amazoana ? voi să știe Xill.

— Poetul, de cretin ce era, n-a descoperit mare lucru. Putea deduce numai că ar fi doctoriță, sau studentă în medicină, nimic altceva. Pe măsură ce se înzdrăvenea, creștea în el revolta și furia împotriva temnicerei sale. Desigur sentimentele ar fi luat alt curs dacă ea ar fi împărțit cu el patul, salteaua de paie mirosind a pelin, dar schioarea dormea alături, o singură încăpere avea cabana aia mică, pe altă saltea, alături, numai să întinzi degetul, însă Dimitrie nu l-a întins fiindcă fata îl complexa.

— Îl ce ?

— Îi dădea complexe... Îi era superioară, dar nu se știe prin ce, poetul în oriçe caz n-a știut. Cînd se dezbrăca, seara, nici gînd să-l roage să-și întoarcă ochii în altă parte. Îl ignora ca pe o cratiță în care supa de linte s-a acrit. El nu descoperise alt mijloc de a o sfida decît studiind-o direct și fără fereală în timpul toaletei ei de seară, migăloasă, înceată, presărată cu mici rafinamente. Doamna, sau domnișoara (pe deget îi lucea doar un diamant, albastru ca ochiul unui suedez pe care moartea l-a surprins gîndindu-se la ceva plăcut), purta peste zi îmbrăcămintea ei sportivă ce-i scotea în evidență trupul modelat de un Dumnezeu-sculptor bun meseriaș. Dacă mă gîndesc acum, fata aia trebuie să fi semănat cu Cecilia... în zilele ei bune.

O perdea căzu peste ultimele cuvinte ale lui Bala. Xill o sfîșie ı

— Mai departe ?

— Era o mică perversă *asasina* lui Dimitrie poetul — seara se descălța de bocancii grei de schi și își spăla picioarele cu o indiferență cazonă, ca infanteristul obosit după un marș dificil. În vreme ce rănitul privea acele picioare, ea curăța cu grijă spațiile dintre degete, iar apoi continua dezechiparea pînă la limită. Acesta era și momentul ei muzical : patêfonul făcea parte din utilajul cabanei, o rablă care încă mai emitea sunete, iar compozitorul preferat al fetei era doar unul.

Oprea instrumentul și sufla în lampă și, cîtăva vreme, pe tavanul cu grinzi galbene mai dănțuiau reflexele de lumină scăpate din sobița de tuci încinsă.

Îi dădea sfaturi :

— Cîtva timp, poate un an, poate viața întreagă, vei simți pe ici-colo dureri neașteptâte, parcă s-ar plimba prin tine un pește fierăstrău sau o baionetă beată, evită deci mișcările bruște, mlădiază-ți gesturile, fii suplu și felin ca și cei dintîi oameni, și lumea se va mira de schimbarea bruscă, de eleganța subțire a ținutei tale și fără voia ta, din drug necioplit, vei deveni lord și, luînd pilda trupului, vocea ta needucată, nestăpînită, hîrîitoare, enervantă se va cizela, vei începe s-o stăpînești, dacă vei pricepe în cele din urmă că glasul omenesc este creat ca să delecteze urechea omenească, iar nu s-o vatăme, s-o sperie. O voce poate cuceri o cetate...

— Consideri — o interoga Dimitrie poetul — că ar trebui să-ți fiu chiar recunoscător ?!

— Îmi vei fi cînd vei pricepe că întîlnirea cu mine este evenimentul vieții tale — surîdea de la mare distanță femeia.

— Deocamdată te detest din ce în ce mai mult.

— Ce vorbești ?!

— Și chiar voi începe să te urăsc — se înverșuna poetul.

— Normal, se mulțumise să comenteze necunoscuta. Cînd vei începe să mă iubești, va fi prea tîrziu.

— Ce tot spui — ia repetă !

— Repet : cînd te vei îndrăgosti de mine, va fi prea tîrziu — n-am văzut om care să se încadreze atît de perfect în propriul său destin.

Dimitrie poetul se sprijini în coate, jignit şi cam alarmat. Ceva nu-i sunase bine.

— Nu înţeleg de loc ce vrei să spui.

— Am exprimat un lucru foarte grav, dragul meu, spuse „temnicera", iar cuvintele „dragul meu" sunaseră mai mult ca o ameninţare decît o mîngîiere. Ar trebui să înţelegi. Ce am spus, e limpede.

Poetul zbieră :

— Nu e adevărat, nu mă încadrez în nimic ! Cum mă încadrez, în ce mă încadrez ? Viaţa mea este ieşită din comun, sînt cel mai afurisit dintre tembeli !

Se opri, speriat şi el de stupiditatea argumentelor. Afară ningea greu, era către sfîrşit de iarnă.

— Exact asta şi spun, destinul tău a fost să faci pe tembelul, iar tu n-ai opus rezistenţă, te-ai conformat perfect.

— Dar mă cunoşti ? Mă ştii dinainte de a mă fi luat în botul automobilului ?

— Nu era necesar —, am aflat totul despre tine aici.

Obosit de ceartă, speriat ca de o revelaţie nefastă, Dimitrie îngăimă :

— Îmi reproşezi... ba nu, azvîrli cu ironiile în mine ! (ris reţinut al necunoscutei) Te voi iubi cînd va fi prea tîrziu ? Am încercat şi acum, aici.

— Ai încercat să mă seduci, amice. E altceva !

Era adevărat.

Dimitrie îşi zgîndări mintea să iste ceva deştept şi crezu că găseşte.

— Vreau să-ţi pun o întrebare foarte importantă. Accidentul acesta al meu face şi el parte din „încadrarea perfectă în destin" ?

— Accidentul nu are o deosebită importanţă. Nu are decît importanţa pe care i-o vei conferi tu. Nenorocitule, vei ajunge să te fălești cu întîmplarea asta! După ce te voi e x p e d i a, ai să mă tot cauţi înnebunit și vei cînta oricui va fi dispus să te asculte, că sînt marea ta dragoste, dar că ai trecut pe lîngă ea orb. Te vei purta absolut dezagreabil, dragul meu, dar ce să faci, asta ţi-e soarta.

— Am auzit bine? Ziceai: t e v o i e x p e d i a?

— Exact așa, poetule.

— Nu e cam dur spus — după ce m-ai schilodit?

— Ești mai teafăr ca oricînd! Dar tu — femeia deschise fereastra și aerul rece năvăli aproape vizibil, fulgii de zăpadă, pădurea și dangătul limbii unui cîine în clopotul botului său, îndepărtat — tu nu mă amenințI tot timpul cu glasul ăsta nesuferit, necultivat, cu ura ta eternă? — Oh, dacă aș ști că ești capabil de un sentiment etern, fie și ură, te-aș iubi ca pe un zeu.

Dimitrie asculta, avea impresia că înţelege, dar îi scăpa totul.

— Cînd te pregătești să scapi de mine?

— Curînd Ești sănătos.

— Și dacă voi reveni?

— Nici o grijă, amice. Voi lua toate măsurile necesare.

— Nu mai am nici un chef să mă î n c a d r e z în destinul meu, scrîșni poetul.

Schioarea se ţinu de cuvînt. Cîteva zile mai tîrziu, Dimitrie se trezi la marginea orașului, rezemat de un stîlp. Venise primăvara. Îi administrase un narcotic — nebuna! Ca să nu ţină minte drumul. Și cu toate încercările sale, cu toate că s-a amorezat de ea — prea tîrziu, așa cum îi și p r o m i s e s e schioarea — n-a mai întîlnit-o.

Balamela isprăvi de povestit cu senzația că vorbise în gol, și se pregătea să înjure, cînd Ceclan îi făcu dovada că ascultase cu mare atenție

— Numele acelei femei ?

— Ți-am explicat, n-a mai întîlnit-o, nu l-a aflat niciodată, totuși, vorbind despre ea, folosea un fel de poreclă stranie, fistichie, absurdă.

— Ce vorbești ? O ții minte cumva ?

— Sigur. Planeta Trandafir Negru, așa-i zicea poetul schioarei sale.

Și astfel, Xilliphant auzi propria sa poveste cu inerentele adăugiri și falsificări ale lui Dimitrie, fostul lor coleg, poetul, care-și însușise fără remușcări întîmplarea, e adevărat, cu consimțămîntul parțial al lui Sergiu, dar într-un sens limitat. Îl întîlnise pe poet — cîți ani de atunci ! — și literatul se afla în mare p e n u r i e de subiecte, iar o revistă îi comandase ceva urgent. Sergiu îi povesti accidentul, dar ca pe o întîmplare auzită undeva, fără a și-o atribui Era tînăr — după aia regretase ușurința sa, urmărise cu îngrijorare publicațiile, convins că Dimitrie va scoate ceva penibil și libidinos. Dar se pare că literatul nu știuse să exploateze subiectul în mod rezonabil, și nici nerezonabil. Preferase să-l exploateze doar verbal, cînd voia să dea gata pe cineva, indiferent dacă bărbat sau femeie. Și, în felul acesta, preluase el acel d e s t i n pronosticat de schioare, iar Sergiu, dimpotrivă, izbutise în mare măsură să i se sustragă. Iar primul semn că i s-a sustras a fost faptul că totuși, pînă la urmă, a întîlnit-o pe Planeta Trandafir Negru.

— Bucur O. a fost mai ales amicul tău, zise Balamela, cu tristețea zădărniciei în glas. Care e adevărul adevărat despre viața și moartea sa ? Ascult.

— Altădată, se eschivă Xilliphant, și se întoarse cu fața la perete. Da, fusese bunul său prieten, iar pre-

scurtarea numelui se datora chiar inspirației sale : **vă**zîndu-l cu o fată, îi strigase : „Bucur-o !“ Nu precizase și în ce fel, dar era probabil de prisos. La drept vorbind în clasa lor existaseră, crescuseră și căpătaseră înțelepciune, doi Bucur O., cel care avea să devină tînărul geniu al medicinei, și al doilea, care făcuse o carieră mare de actor, ambii strălucițI printr-o stranie coincidență. Medicul, stimat de academiile europene, inițiase acea spectrală experiență care urma să dezvăluie tainele vieții și ale morții, sau în orice caz o bună parte dintre ele. Cu tot efortul, taina nu s-a putut păstra, niște gazete răcniseră împotriva, asociații reale sau înființate pe loc protestaseră împotriva marii experiențe. Acest Bucur O. izbutise imposibilul, legase organic doi oameni pe moarte, viscerele tefere ale unuia suplineau funcționarea defectuoasă a organelor similare ale celuilalt și viceversa — dar ce trece limitele diabolicului e faptul că reușise să pună cerebelele celor doi „cobai“ în același plan de funcționare. Legături subtile, nebun de complicate, permiteau fiecăruia din ei să cugete independent, cunoscînd însă și ce se petrece în mintea celuilalt. Condamnați iremediabil — supraviețuirea era provizorie și condiționată, cei doi aveau să treacă în eternitate pe rînd, iar cel n o r o c o s, cel care avea să trăiască un ceas sau două mai mult decît g e a m ă n u l său, avea să-i cunóască ultimele gînduri sau reprezentări, sau ce va fi fost, cele cu care omul trece dincolo, în neant, și avea să afle dacă dincolo mai e și altceva decît indiferență...

Marea experiență, cu toate piedicile, avu loc și se încheie, iar Sergiu, amic cu doctorul, fu curios să afle printre cei dintîi rezultatul, atît doar că în acele zile era foarte greu să dai de tînărul savant. Reuși să-l agațe la telefon.

— Care-i situația — ce ai aflat ?

— Tu ești, Xill ? Ce dorești de la mine ?

— Cum o duc bolnavii tăi...

— Cel din stînga a p l e c a t...
— Iar cel din dreapta ?
— I se pregătește acum pașaportul, vorbi doctorul. cinic, clar, defininitiv.
— De ce nu te afli lîngă el ?
— De vreme ce m-ai chemat la telefon !
— Așa e. Ai aflat ceva deosebit ?
— Despre ce ?
— Cum despre ce ? Despre n e a n t...
Răspuns scurt ca o împușcătură : — Da !!
— Îmi spui și mie ce ?
— Am stabilit legătura dintre moarte și curiozitate.
— Ceee ? „Mort de curiozitate" ? E o figură de stil...
— Eu, Xilliphant, despre altceva vorbesc. Despre curiozitatea fundamentală.
— Ce înseamnă asta ?
— Ceva destul de neașteptat, în orice caz !
— Îmi vei explica și mie ?
— Nu. Niciodată. Nimănui.
— Ce e mă... dar...
— Iartă-mă. Plec.

II

Al doilea Bucur O., actorul, cunoscuse și el o fulgerătoare ascensiune, asemănătoare cu a medicului. Bucur O. magnificul turnase în Elveția un filmuleț mediocru, care, datorită șansei, căzuse sub ochii lui John Ford. Marele regizor pusese ochii pe el. A jucat sub bagheta acestuia într-o peliculă de anvergură, *Rio Jim împotriva lui Doc*

Holliday, a luat Oscar-ul pentru rolul titular, Rio Jim, și și-a pierdut viața într-un bizar accident, în timp ce se turna continuarea primelor două serii.

La o fereastră — știți cum se întîmplă — apăruse, subțire ca un desen în peniță, o mînă în mănușă neagră, înarmată cu un revolver negru, iar cele două împușcături, seci ca asasinarea unui muscoi cu ziarul, trecuseră, în vacarmul acela, aproape neobservate.

— Ce e cu teatrul acesta de prost gust ?! strigase John Ford, observînd că Rio Jim nu se mai ridică din spatele diligenței Hei !... Sus, Rio Jim, *în scena aceasta nu se moare !* Mai tîrziu...

Însă Bucur O. — Rio Jim nu mai sufla.

Da, gîndea halucinat Sergiu, așa a fost, iar acum îi voi da telefon Planetei Trandafir Negru și-i voi spune că mi-e frică, și-s singur. Deasupra noastră se vor destrăma arborii altor ierni. Prin spații vor duela comete provizorii și vom fi vizitați de ființe mici, cenușii, „androtanci" „reliefani", apoi „cățărători" viguroși vor despica țărîna și, apropiindu-se, își vor scutura cu neglijență umerii.

Moartea actorului Bucur O. : Poate ar fi de spus că moartea lui Rio Jim din scena ultimă a filmului anticipase moartea reală a lui Bucur O. Zăcea lungit pe covorul de iută din mijlocul odăiței sale și părea că adormise tîrîndu-se după diligența cuprinsă de vîlvătăi — exact în clipa cînd s-ar fi cuvenit să deschidă focul împotriva celui mai bun fost amic al său, Doc Holliday. Părea un „cățărător" care vine din adîncimi în care a înfruntat coșmarul întîlnirilor cu reptile epileptice, iar acum își permite un scurt răgaz.

Cămașa despicată la spate — nimeni nu a priceput vreodată din ce cauză — lăsa dezgolit umărul vînjos.

Da — rememora Xilliphant, întors cu fața către trecutul său inexplicabil — am fost printre cei dintîi care descopereau moartea actorului și mi-am dat seama cu

intuiție sigură cît de greu murise ! Se ridicase în mai multe rînduri, pentru a cădea iar și iar. Reușise să lase un mesaj. Sergiu Ceclan reușise să-l ascundă — pînă să vină poliția — era un mesaj strict confidențial.

Telefonul.

— Bala, ești acasă ?

— Dar tu ce crezi ? Ce număr ai format ?

— A murit Bucur O.

— Cum ? Cine ?

— Bucur O. A fost împușcat... exact ca în film !

— Cine a fost împușcat ? N-aud, ce e cu telefonul ăsta... Care Bucur O. ? Medicul sau actorul ?

— O, doamne ! C r e d că actorul.

— Jură că nu faci bancuri !

— O, doamne.

— Pari foarte calm !

— O, doamne, și sînt calm. Eu mă agit doar cînd nu este cazul.

Mesajul lui Bucur O.

Băieți, moartea este egoistă, geloasă, te acaparează. Nu e tragică, cine a spus ?, ți se cască ochii de curiozitate ! Importanța propriului sfîrșit anulează totul și orice. Te concentrezi în jurul tău, faci un efort pentru a înainta, fiindcă vine o clipă lungă, atît de lungă încît ai impresia că te oprești definitiv între viață și moarte, exact în *punctul unde nu se rezolvă nimic*. Și regreți !! Vrei să știi !! Ar fi păcat ca moartea să fie chiar punctul în care nu se rezolvă nimic ! Ce hrană mai poți oferi în acest caz curiozității fundamentale ?

— A fost împușcat desigur cu un Colt, l-a informat Sergiu pe procuror.

Acesta, colțos, plictisit de o jenă de ficat, îl împinse la o parte cu un deget de pe care, de-ai fi ras stratul de nicotină, ai fi putut otrăvi un crocodil tînăr.

— Urmează s-o stabilim noi, tinere.

— Dar eu știu de pe acum. Și în film, Rio Jim e împușcat pe la spate, cu un Colt.

— Rio Jim ? Ai căpiat ? Și de fapt cine ești, ce cauți aici ?

Xilliphant :

Zece ani după terminarea liceului, ne-am adunat. Conform unui îndoielnic obicei, profesorul Rață, fostul diriginte f ă c u catalogul. După Balamela se mai înșirau doi cu „B“, iar apoi venea la rînd Bucur O. Pronunțîndu-i numele, profesorul Rață își compuse un glas adecvat, atît de palid că îmbolnăvi de icter mușchii ce mărșăluiau pe catedră în fața sa. Careva dintre deștepți voi să anunțe m o r t, în loc de p r e z e n t. Ceremonia stupidă a fost însă dată peste cap. Silviu Balamela, într-un moment de inspirație se ridică și cu un aer vesel răcni :

— Domnii mei, Bucur O. lipsește p e n t r u m o m e n t. E la Hollywood, turnează *cîteva* filme cu John Ford.

Uite, și pentru asta l-am iubit pe netrebnicul de Bala.

Cîțiva am trecut și pe la cimitir. Pe o placă scria : „Bucur O., actor și medic. Premiul O s c a r pentru *Rio Jim împotriva lui Doc Holliday*. Premiul Ambroise Paré al Academiei de medicină din Paris.“

— Mă, Xilliphant !

— Care Xilliphant ? Cine-i ăsta ?

— Pardon, pardon. Don Evdochim el Maestro. A sosit dejunul.

— Dă-mi pace ! Nu mi-e foame !

— Dar trebuie să mănînci ! Trebuie să prinzi puteri ! Trebuie să mă ajuți !

Se opri, puțin speriat, încercînd să înghită înapoi cuvintele în care recunoscuse sonorități și accente din altă ocazie. Asta e ! Repeta cuvintele cuiva ! Repeta cuvintele lui Ceclan. Ziua dinaintea salvării. Ziua cînd mîncaseră...

CAPITOLUL DOUĂZECI ŞI PATRU

I

O întîmplare de mică importanţă agravă starea de spirit a lui Mîşkin-Vampiru, declanşînd succesiunea de evenimente care aveau să culmineze cu ceea ce a rămas apoi în istoria neagră — dar nu ostentativ neagră ! — a „Casei de Retragere“ sub denumirea de „A doua noapte a Sfîntului Bartolomeu“.

Iată ce s-a întîmplat. Celebra armă de vînătoare *Purdy-Lame* nu dispăruse chiar fără urmă, ci fusese confiscată, cu aprobarea „areopagului“, de către bucătarul John, care, într-o zi, ce-şi zise ? Ia să-mi încerc şi eu norocul, şi numai un sfert de oră mai tîrziu Mîşkin, care scruta cu silă orizontul îngălbenit peste munţi, îl văzu pe bucătar topindu-se pe cărarea pădurii cu arma „sa“ la umăr. Vampiru fu străbătut de un clocot de mînie.

John nu era un braconier cu merite deosebite, dar se pare că pentru a doborî o pereche de iepuri nu se cer mari calităţi. El răpuse două perechi — sau poate i-a căpătat de la vreun alt bandit, asta cine s-o mai verifice ?! — fapt e că, înainte ca înserarea să întristeze definitiv contururile crestelor, toată lumea îl zări mărşăluind triumfător cu vînatul, şi deosebit de ironice vorbe se încrucişară prin aer la adresa „celuilalt“ vînător, dar numai cînd se afla de faţă, ca să audă.

Gurmanzii „Casei“ dădură un maldăr de sfaturi şi, peste două zile, după ce-şi făcuse stagiul în oţet, condi-

mentat cum se cere, vînatul fu servit în largi farfurii, în sos picant, cu sfeclă caldă, soté de morcov și cu glumele respective. Gluma fu însă întrecută în clipa cînd Ioniță Gasparoglu se apucă să debiteze un toast-monolog la adresa lui Mîșkin-Vampiru-Tartarin-Münchausen, datorită „iscusinței“ căruia beneficiau de un suculent prînz...

Lumea aplaudă. Mohorît, „contele“ părăsi încăperea. În aceeași seară, el compuse o scrisoare, o lipi cu mare grijă, iar seara o strecură în cutia „Casei de Retragere“. Nici un poștaș nu se deplasa pînă acolo, cu excepția cazurilor ieșite din comun (dar nu-și amintea nimeni de un astfel de caz). Ziarele și bruma de corespondență se opreau la oficiul din Miriștea, de unde le aducea John și tot el transporta la oficiu scrisorile expediate de actori. De altfel, cheia cutiei o avea doar el.

Ziua următoare, dimineața, extrase din cutie un singur plic, cel adresat de Vampiru, fiului său, la București. De cînd se instalase în „Casa de Retragere“, „contele“ dacă îi expediase una sau două epistole fiului său. Osia relațiilor dintre ei era neunsă. Ion Dușa nu se sfii să strecoare plicul în buzunar, iar apoi, în singurătatea odăiței sale să-l deschidă cu pricepere, așa ca să nu se observe, și să ia știre de conținut. Mai făptuise și cu alte ocazii acest păcat, așa, de amorul artei. Mîșkin îl anunța pe feciorul său, sec și exact că la vilă se aciuiseră de curînd doi indivizi mai mult decît suspecți, spioni sau dezertori și cerea ca el, fiul, să anunțe treaba asta acolo unde trebuie.

Bucătarul John ascunse plicul, își învîrti o țigară, o aprinse cu chibritul și reflectă. Cuvîntul „dezertor“ provoca o sonoritate neplăcută în mintea sa, dar el era om de munte, iar nu vreun fricos. Se decise să cumpănească liniștit pînă a doua zi. În acest interval, i se cristaliză limpede în minte gîndul elementar că „ăia doi din odaia de sus“ erau prietenii și mosafirii bătrînilor. El ce ames-

tec are, el, simplu bucătar ? Prin semne tainice, îi convocă pe Dinuleț-Ari, Pierre le Fou, Marcel Fliegermann, care nu întîrziară să afle noutatea. Ce decid ei ?

Areopagul hotărî să fie ars plicul. Prima idee. A doua idee, îmbunătățită, îl convocară pe alt „coleg", Simion Ceapă-Focșani, care știa să imite glasuri și caligrafii. Avea niște degete mai hoațe decît niște coțofene. L-ar fi păcălit și pe secretarul lui Rockefeller.

Focșani se asocie cu mare plăcere complotului — toț ce ieșea din cotidian producea multă înviorare — și rezultatul fu că o altă scrisoare luă drumul Bucureștiului, una s c r i s ă tot de mîna lui Vampiru, dar în care pulsau doar anemice știri neutre...

Ar fi de adăugat ceva : toată această șiretenie a fost de fapt inutilă căci fiul lui Mîșkin, un ins șters și funcționar mărunt, decedase cu vreo cîteva zile înainte, foarte puțin eroic, de blocaj renal, în timp ce curta o dansatoare proaspăt dată afară din „Compania Mișu Banu".

Vampiru număra zilele. Visa o patrulă înarmată pînă-n dinți care, în sfîrșit, avea să-l scape de obsesia „degetului acuzator". Se mira că e v e n i m e n t u l întîrzie, uitînd pînă și faptul că, pe vreme de război, melcul întrece poșta în viteză.

O singură posibilitate nu-i trecuse prin cap „contelui" : să aibă o explicație completă cu dezertorii — și în ultimă instanță, oricum ai învîrti-o, salvatorii săi, în noaptea ultimei expediții.

Nu. El decisese să nu se compromită tratînd cu inși de asemenea soi.

Și în acest timp, cu toate piedicele ce i se puneau, viața continua.

Dimineața, Silviu Balamela cobora în sala de gimnastică, de departe cea mai arătoasă încăpere a vilei, prevăzută cu foarte largi ferestre pe două direcții, coloane aparente pe rotile (!), putînd fi aranjate după dorință,

pereţii zmîngăliţi într-un albastru odihnitor, culoarea cerului de munte, tavanul stropit în verde, verdele pinului negru (...). Haltere uşoare şi alte aparate se înşiruiau de-a lungul peretelui. Stamatiu Salamandră, mare adept al educaţiei fizice, în care vedea începutul oricărei izbînzi, cu acest loc îşi pornea controlul cînd pica în vizite.

Cinci, şase sau, uneori, şapte bătrîni răspundeau clopoţelului zdrîngănit de laba lui Marian Bercovici — spre marele său regret nici una dintre doamne, „deşi ele resimt cea mai acută nevoie".

Acum, şirului chelbos de yogini i se adăuga şi Bala. Executau Pranayama — respiraţie, apoi cîteva poziţii mai comode, cea a palmierului, a soarelui, „cobra" şi evident vataianasana — poziţia pentru gaze.

Balamela se întrema din zi în zi. Spre deosebire de Bucur O., superbul ratat, Balamela nu avea în el nimic magnific. Pe Sergiu îl preocupase cazul. Aceştia doi au fost cei mai buni prieteni ai săi, şi singura asemănare dintre ei, doar aceea că ambii erau — probabil — oameni.

Bala simţea din ce în ce mai acut primejdia, nu cu tentacola instinctului. Generaţiile de intelectuali din familia sa tociseră legăturile cu natura. El deducea pericolul. Era convins că, o lume întreagă de-ar fi de partea lor, tot se va produce undeva o fisură, va izbucni un sunet fals, un contact are să funcţioneze cu întîrziere — şi mecanismul inevitabil care-i va catapulta în faţa Curţii maritale şi a plutonului se va pune în mişcare. Silviu Balamela nu se înşela, primejdia şi plana peste capetele lor.

Inteligenţa lui nu era sclipitoare ci solidă. A înţeles cu întîrziere, dar cu tot frontul de consecinţe, că apariţia sa şi a lui Xill e unul din marile evenimente ale „Casei", unde nu se întîmplă nimic de obicei. Bătrînii actori, cu excepţia adversarilor (Bala îl şi dibuise pe Mîşkin-Vampiru), vor face tot posibilul pentru a-i păstra, ca pe nişte

jucării. Distrîndu-i pe cei doi bolnavi, aveau și ei ocazia să se amuze.

În scrisoarea sa — prima variantă — „contele“ nu exagera cine știe cît. Reprezentațiile se succedau de la zi la zi, și, evident, conțineau un sîmbure de ridicol și de tristețe... După ce-și închipui că e Hamlet, apoi Evdochim El Maestro, Sergiu Ceclan deveni Robin Hood, împăratul Codrilor, pe urmă Le Cid și, în sfîrșit, spre marea spaimă a lui Bala, Napoleon Bonaparte în persoană. Ori, așa-și închipuia și era convins Silviu, cînd un nebun ajunge la „faza Napoleon“ înseamnă că e nebun definitiv și iremediabil. Blestemații de actori improvizaseră în sala de gimnastică o scenă. O încadraseră frumos în ramuri de brad. Napoleon victorios, Napoleon îndrăgostit, Bonaparte în retragere, Bonaparte exilat în insula Sfînta Elena. În INSULĂ ! Rolul marelui cuceritor îl purtase pe umăr, cu gravitate, Dinuleț-Ari.

Liniștit, maiestos, calm, Xilliphant urcă scările către odaia lor, iar cînd Balamela, sub impresia spectacolului, încercă să provoace o discuție, îi reteză limba, se proclamă Bonaparte și se întoarse cu fața la perete. Silviu nu cunoscu somnul în noaptea aceea. Se decise să părăsească singur „Casa de Retragere“. Sergiu e nebun, și nebunia îl va salva, nebunii nu sînt dezertori. Încercă să construiască planuri. Cel mai simplu ar fi fost să și-l facă aliat pe bucătarul John, om evident descurcăreț, să-l c u m p ă r e, avea cu ce, pentru ca bucătarul să-i pregătească unde va ști el o ascunzătoare. Planul era bun, însă nu prea. Cîtă vreme ai și un singur complice, nu te poți bizui pe nimic — regula numărul unu.

Mai bine dacă reușea s-o șteargă singur, neștiut, pe neașteptate, să ajungă în vreun orășel anodin (sau în Capitală ? Te pierzi mai ușor...), să ia contact cu lumea interlopă în vederea procurării documentelor false. Contact cu lumea interlopă — sună strașnic — însă concret

— cum ? Şi, de fapt, asta înseamnă iarăşi complici — şi încă ce fel de complici !

Contact cu lumea interlopă — asta ar fi specialitatea lui Ceclan — nu se spunea că el ajutase la evadarea lui Lică Wolf ? — însă Ceclan nu e Ceclan, ci Napoleon. Nu precizase care, cel victorios, cel înfrînt, sau cel exilat în INSULA Elena ..

Curioasă atitudinea lui Bercovici în privinţa lui Xilliphant. Simplă oboseală, va trece, decretase el. Şi Bala renunţase să se mai sprijine pe sfaturile medicului yogin.

Deci, să-l părăsească pe Xill. Să iniţieze singur marea aventură a dispariţiei sale. Singur ! Se simţea neajutorat ca un căţel uitat pe acoperişul unui zgîrie-nor. Cu ce ar trebui să înceapă pregătirile ? Cînd să plece — în ce direcţie ? Ce măsuri să ia, ce trucuri să folosească (din păcate n-avea coadă ca vulpea) pentru a scăpa de urmăritori ?

II

Cu atît mai fericit fu zîmbetul-strîmbătură al lui Silviu Balamela cînd, întorcîndu-se de la exerciţiile yoga (care acţionează eficient şi în cazul exemelor scorbutice — îl asigurase Bercovici), îl găsi pe Xilliphant îmbrăcat şi pradă unei agitaţii active, mobilizatoare. Purta un costum de catifea neagră, care nu-i venea rău. Un fular roşu filfiia împrejurul grumazului său ; se bărbierise ; îşi trăsese ceasul, şi-l potrivise după ora exactă dată la

radio și, în așteptarea lui Silviu, fuma prima pipă după multe zile.

— Oh ! Bine c-ai venit. Mergem.

Arăta ca un om sănătos. Chiar ca un om sănătos.

— Mergem ? se scutură de uimire Bala. Unde ?

Ar fi fost gata s-o tulească și-n clipa aia, chiar la Polul Sud.

— Chiar mergem, Xill ?

— Ce, crezi că glumesc ?

— Bine, dar pregătirile...

— Vom lua cu noi tîrnăcoape și lopeți.

Picioarele lui Bala se topiră sub el, căzu pe canapea.

— N-am înțeles... Tîrnăcoape și lo... ?

— Da, cred că în două zile terminăm !

Cu un glas care se deosebea neesențial de scîrțiitul unei violine dezacordate la care trage o capră cu arcușul, Bala se interesă unde vor merge și ce vor termina.

— Săpăm niște morminte ca lumea camarazilor noștri de INSULĂ. Nu-i vom lăsa la discreția fiarelor.

Curios cum, considerîndu-se Napoleon, vrea în același timp să sape gropi pentru camarazii de INSULĂ, dar această aparentă lipsă de logică abia-l zgîndări pe Balamela. Își compuse un glas care ar fi îndoit și o piatră.

— O, Xill ! Putem sta nițel de vorbă ?

— Sigur, dar de ce să mai pierdem timpul ?

— Mă tem că n-avem încă destulă putere să coborîm în crater, să muncim acolo în pămîntul înghețat și apoi să ieșim. Vom rămîne definitiv în groapă, Xill.

— Nici un Xill !

— Să cumpănim nițel, Bonaparte.

— Nu sînt Bonaparte.

— Prea des te schimbi — nu pot ține pasul... Îmi spui și mie cine ești ?

Vocea lui Ceclan avu o vibrație de adîncă melancolie.

— Uite ce m-am gîndit. M-am gîndit că sînt Teo...

Balamela porni o pledoarie stranie și romantică, dar, spre mirarea propriilor urechi, destul de convingătoare, conjurîndu-l pe Ceclan (cu oroare îi spunea Teo, dar cît mai rar...) să renunțe la planul său nerațional. Morții nu mai trebuiau tulburați... îi tulburaseră ei doi îndestul — și-l privi drept în ochi. Oare Ceclan prinsese aluzia ? Să le sape morminte ? Deșertăciune ! Cel mai frumos mormînt pentru camarazii lor, pentru naufragiații MARELUI ZBOR, e craterul, muntele, natura, în care, cu încetul, se vor dizolva.

La sfîrșitul alocuțiunii sale, Bala avu impresia că Sergiu nici nu-și mai amintește de la ce porniseră. El se lungi în costumul său de catifea neagră și începu să cerceteze peretele.

În noaptea ce urmă, avu loc primul incident grav.

Pe nesimțite — cine ar fi crezut ? — Mîșkin-Vampiru își recrutase partizani, aceștia erau în primul rînd cei trei ținuți în afara „convenției", oamenii pe care nu se mai conta din pricina senilității avansate.

„Contele" le spuse adevărul : cei doi din „camera de sus" nu erau excursioniști nevinovați, ci dezertori ! În absența lui Strehaia, plecat la plimbare, i-a convocat în camera sa pe Ramolitul numărul unu, numărul doi și numărul trei. I-a așezat pe una din canapele, în șir, examinîndu-i cu tristețe. În comparație cu ei, se simțea tînăr și vioi. Așa cum ședeau, lipiți unul de celălalt, tremurînd ca niște gelatine cu trupurile ascunse în vestimentații mai stranii decît orice deghizament, îi amintiră „contelui" de un tablou celebru — Goya să fi fost oare ?

Ramoliții așteptau cuminți și lipsiți de inițiativă, fuseseră convocați pentru ceva important, iar acum, fără a da cel mai mic semn de nerăbdare, oricum nu se grăbeau nicăieri, așteptau și nu așteptau, și indiferența, sau mai bine zis absența lor, clătină pentru o clipă hotărîrea „contelui" de a continua l u p t a. Cu asemenea aliați n-ai fi

cucerit nici un coteț lăsat în părăsire. Și oare vor pricepe despre ce e vorba ?

Dar căpăţînoşenia era una din principalele trăsături ale lui Mîşkin-Vampiru, datorită ei ajunsese actor, chiar mare actor ; aceeaşi calitate, transformată în defect, făcuse din el un sărăntoc. (Își pierduse avutul la ruletă).

Nu va abandona c a m p a n i a, fie și din principiu. Alegîndu-și cuvintele, efectuînd dese plimbări la ușă și înapoi, pentru a constata dacă vreo ureche indiscretă nu se insinuase cumva pe-acolo, explică Ramoliţilor întreaga chestiune și. spre marea sa mirare, reuși să iște în ei flacăra indignării. Căută în vreun colțișor al minţii vreun dicton, preferabil latinesc, cu privire la vanitate, ca să și-l mormăie pentru sine, dar își aduse aminte că avusese totdeauna faimă de incult și nu ţinuse între degete tratate de limbi moarte. În orice caz, ceea ce stîrnise sentimentul Ramoliţilor — aici nu greșea Vampiru — era vanitatea : fuseseră lăsaţi deoparte, ca niște nimeni...

Nesigur încă de viitoarea lor comportare, dar încurajat oarecum de acest prim succes, Mîșkin reuși să-și facă un nou adept în persoana lui Ceapă-Focșani, folosind aceleași argumente, patriotismul, rușinea de a păta bătrîneţile lor cinstite ocrotind niște trădători... Focșani-„plastograful“ (trecînd sub tăcere incidentul cu scrisoarea, ce era prost să spună ? !) se lăsă convins neașteptat de repede, atît de repede că Vampiru îl suspicionă. Ceapă-Focșani, care nici nu era ramolit foarte, nici prost din cale afară, se lăsase sedus nu de a d e v ă r u l s u p r e m la care se referise „contele“ — nu credea în el încă din tinereţe — ci de posibilitatea de a asista la noi evenimente.

Sergiu Ceclan veni seara la Club. Purta hainele sale negre și fularul roșu gros, de care nu se mai despărţea. Deasupra fularului, capul răsărea halucinat și rebel, iar ochii ardeau ca două flori carnivore. Îl ducea de braţ Bala,

ca pe un om foarte bolnav. Şi era foarte bolnav. În întîmpinarea lor veni Pierre le Fou, subțire, elegant, bine dispus.

Balamela era palid, descurajat şi decis să părăsească „azilul", cu Ceclan sau fără, în maximum două, trei zile. Se așezară la o măsuță de șah, fără a juca însă. Fiind lăsaţi în pace de către Favoritul Damelor, Bala își propuse o ultimă discuţie, o ultimă încercare.

Cu Ceclan se putea vorbi despre orice, dar de fapt despre nimic, pierdea subiectul, şi nu putea fi dirijat înapoi. Ca din întîmplare, bucătarul John trecu pe lîngă ei — iar Bala îl fixă atît de stăruitor, că se opri.

— Aţi dorit ceva, domnule ?

— N-nu... Ba da, o cafea neagră, amară, şi nu prea veche.. făcută măcar anul trecut. Bala încerca să fie dur. Şi vreau să am o conversaţie, cu dumneata, mai tirziu.

Ion Duşa mişcă vertical bărbia sa virilă şi se duse după cafea.

— Sergiu, hai, mă, să discutăm liniştiţi, despre ceva liniştit !

— Ţi-am spus că sînt Teo. Cine e Sergiu ? Şi îşi privi ceasul, gest reflex de altădată, fiindcă *ceasul din nou îi stătea*...

— Vrei să jucăm şah ?

— Nu. *De ce* să jucăm şah ?

— Totuşi, ce ai dori ?

— Să mă întorc în cameră, să mă gîndesc la cei doi pitici, la savantul Şorban, la căluțul Tropoteală... De ce m-ai tîrît aici ?

— Mă băiete, tu îţi cam baţi joc de mine !

Ceclan îi aruncă una din acele priviri opace Ochi care nu văd.

— Nu. De ce ? Nu eşti tu prietenul meu ?

— Ba da, mă ! Şi, tocmai din această cauză, te conjur! Adună-ţi gîndurile ! Ieşi la suprafaţă ! Spune-ţi că eşti Sergiu Ceclan Xilliphant.

— Sînt Teo.

— Dar eu ? Eu cine sînt ?

— Ești Bala. Dar tot atît de bine ai putea fi Fritz Hellermann. Chiar, DE CE nu ai fi Fritz Hellermann ? Nu văd nici un impediment, Fritz vorbea românește cam tot atît de bine ca și tine. Am decis, ești Hellermann.

La acest punct al discuției, în mintea lui Bala se fundamentă definitiv hotărîrea de a o șterge singur, și încă neîntîrziat. Pînă ce Xilliphant rămîne un dement pașnic. Dacă va începe să aibe furii, vor fi nevoiți să-l transporte undeva, la cel mai apropiat ospiciu — și atunci marele secret al existenței lor va ieși la iveală. Nebun, Xill va trăi încă o sută, o mie, sau chiar o mie două sute patruzeci de ani. Iar Bala va gusta rigoarea aspră a legii. Urmară două evenimente, primul, bucătarul John aduse cafeaua, al doilea, telefonul.

Pînă în sala clubului, din hol, sună lung, alarmant, puțin isteric, telefonul. Telefonul, dracul să-l pieptăne, știe cînd e cazul să împrumute un ton special. Aparatele acestea fură ceva din sufletul omului, iar cînd omul își dă seama, e prea tîrziu.

Același Ion Dușa, sobru, voinic politicos :

— Domnule Sergiu, o voce de femeie !

Xilliphant nici nu ridică ochii la bucătar. Balamela se ridică brusc.

— Mă duc eu !

Fugi cu pași mici și iuți ; reveni cu aceiași pași, mai puțin iuți. De pe fața lui ai fi putut culege cu lingura o pastă alcătuită din curiozitate și disperare.

— Insa vrea să discute numai cu tine.

— Cine ?

— Insa. Tipa. Doamna. Du-te naibii !

— Nu îi este indiferent cu cine conversează ?

— Îl vrea la aparat pe Xilliphant.

— Înțeleg dragă Fritz... Fritz Hellermann, însă numitul Xilliphant nu se află aici de față.

— M-mă ! Nu e alarmantă situația ? Cineva, o femeie, știe de prezența noastră aici ? De unde știe ?

Vocea ridicată a lui Bala atrase un cerc împrejurul lor. Se pare că nimeni nu era conștient de starea reală a lui Ceclan, iar doctorul Bercovici, cel mai puțin dintre toți. Actorii, glumind, provocîndu-se, înjghebară un nou spectacol...

Cînd merseră în camera lor, la culcare, Bala avu o curiozitate, pe jumătate pură, pe jumătate perversă : voi să știe cine e acum Xill, își schimbase iarăși identitatea ? Împinse ușa cu umărul, ridică fitilul lămpii. Lampa îi privi cu singurul ei ochi, și, plictisită, scoase un rotocol de fum negru. Fereastra, izbită de vînt, trase o înjurătură.

— Bun ! Cine dracu ești acum ?

Sergiu traversă o ezitare ; poate și el se întreba. Dădu, în sfîrșit, bizarul răspuns :

— T o t Teo.

Acest răspuns, acest t o t, îi dădu lui Bala un junghi și-i inoculă alte îndoieli. Xilliphant nu e nebun, ci face pe nebunul. Cum ? Face pe nebunul... În ce fel s-ar putea verifica ?

— Iar eu cine sînt ?

Ceclan tăcu, Bala repetă întrebarea, iritat, cu vocea ca un fierăstrău, și atunci Sergiu se fixă în fața lui, îl examină ca pe o dihanie necunoscută, înclinînd puțin capul într-o parte — Bala își aminti că aceeași expresie o remarcase la cîini, la cîinii inteligenți.. Ceclan aruncă de pe umeri haina sa neagră, începu o nesfîrșită plimbare de-a latul camerei, dizlocînd neîncetat propria sa tăcere. Parcă tot era mai bine să-l vadă mișcîndu-se, decît vîrît cu nasul în perete, dar aici, tot întorcîndu-și automat capul după Teo... pfui ! după Xill, Bala auzi cum scîrțîie vertebrele gîtului.

Ceclan se opri, trupul său cunoscu o frînare bruscă de mecanism exact în dreptul lui Bala, care ședea înfundat

în canapeaua sa ; cu aceeași înclinare a capului, privind țintă în ochii lui Silviu, fără ca totuși să existe vreo comunicativitate între ei, între ochii lor, răspunse :

— Și tu ești t o t Fritz Hellermann.

— De ce, mă — își stăpîni cu greu un răcnet Balamela — de ce sînt cu Hellermann ? Chiar ai luat-o razna? !

— Dar n-am stabilit că e *tot una* cine sîntem ?

— Nici pomeneală de așa ceva. Teo, „aliatul" sînt morți, fie iertați, iar noi, tu Sergiu, și cu mine, Silviu, mai trăim... Dar ne așteaptă plutonul de execuție !

— De ce zbieri ? Ia vezi ! Ce importanță au plutoanele de execuție ?

Silviu Balamela scrîșni o înjurătură care aproape deschise fereastra, că nu încăpea, și o zbughi pe coridor. Porni să-l caute pe John. „Vocea" de la telefon îl neliniștise la culme. Ion Dușa însă nu era nicăieri. În alte ocazii te împiedici de el la tot pasul, gîndi Silviu, tot blestemînd. Intenționa să-i ceară o raniță încăpătoare, conserve, pîine. Avea de gînd s-o întindă, chiar dacă bucătarul nu-i va indica vreun adăpost. Va lua toți banii, bijuteriile și chiar ceasul lui Ceclan. Și busola de argint. Nebunii trăiesc în afara timpului, a spațiului. Nu-i amenință nimic. Cu condiția să fie nebuni veritabili.

III

Bucătarul era de negăsit și Bala, înfierbîntat, ieși pe terasă. Acolo era însă frig. Luă dintr-un cuier cojocul cuiva și, din nou ajuns pe terasă, respiră adînc, modelînd în su-

flet ura ce o nutrea față de Xilliphant. Privi furios cerul, piscurile, linia pădurii — în ce direcție o va apuca ? Busola, bun, dar faptul de a porni către nord-vest încă nu înseamnă nimic. Nebunia lui Ceclan echivala cu o trădare! El trebuia să se ocupe de toate aceste amănunte. Hm. Ușa scîrțîi în spate, cineva se apropia cu pași rari, de parcă ar fi mers printre bălțoace. Bala își stăpîni cu teroare, dorința de a privi înapoi. Dacă era unul ce visa să-i înfigă pumnalul în ceafă ? Asta e, în tovărășia unui dement și tu îți pierzi echilibrul. Ce mecanism ! Eu sînt Teo, tu ești Fritz. S-a ascuns în pielea unui mort. Își închipuie că în felul acesta e invulnerabil. Și culmea e, că e !

— Admirați cerul, domnule ?

Nici vorbă de așa ceva, nici nu ridicase ochii, privise doar munții aceștia ostili și necunoscuți, străbătuți de cărări ce duc oriunde, dar mai cu seamă nicăieri. Lîngă Bala se oprise unul din pensionarii „Casei", unul dintre cei mai șterși, nici nu-i reținuse numele. Asta nu scotea nici două cuvinte pe săptămînă, nu juca table, nu participa la „reprezentații", nu avea amici. În seara asta părea însă vorbăreț.

— Cerul este superb, domnule Balamela !

Acum Silviu își aminti numele său, Marius Lupșa. Asta-i nume de fost mare actor ? Și cît de artificial vorbea:

— Este unica priveliște în fața căreia merită să ne ploconim neîncetat.

— Sînteți credincios ? mîrîi Bala, plictisit.

— Poate da, poate nu, ce importanță are ?

— Cum ce importanță, păi... !

Nimeni nu mai e normal pe lumea asta ?

— Cînd vorbesc despre cer, nu fac aluzie la Dumnezeu, ci la spațiul nesfîrșit care își joacă și își plimbă pe căile sale enigmatice aștrii vizibili și cei invizibili.

Oare vorbise „de la sine“ sau citase cine știe ce autor ? Balamela născoci o întrebare neghioabă :

— Ce înțelegeți prin aștri invizibili ?

Bătrînul răspunse între două suspine :

— E dificil să porți o discuție pe această temă cu un neprofesionist.

Bala îi aruncă o privire piezișă. Moșneagul era mai scund cu un cap decît el, care de asemenea era scund. Felul în care-și îndrepta nasul către cer n-avea nimic măreț. Nimic cosmic.

— Nu prea vă înțeleg, domnule.

— Am fost astronom, domnule !

— Credeam că pe-aici s-au... oploșit numai foști actori.

— Mi-am încheiat cariera de astronom devenind actor.

— O întorsătură neașteptată. E mare diferența între una și alta ?

— Pot zice că am dus o viață dublă...

Tocmai asta îi mai lipsea lui Bala ! Alt tip cu viață dublă...

Făcu tentativa de a pleca, dar îl opri gîndul trist că bătrînul va continua să vorbească și în cazul că va rămîne singur. Decît viața dublă a lui Xill, de care se săturase, mai bine să asculte aiurelile acestuia.

— Și... domnule, hm, zici că te ocupai cu scormonitul constelațiilor ?

— Am descoperit o cometă, domnule.

— Ce anume ai descoperit, domnule ?

— O cometă, una superbă și unică. Mă aflam la observatorul din Berlin, tînăr bursier, speranță a științei, iar cometa a primit numele meu. Cometa Marinescu.

— Numele dv. e Marinescu ? Parcă știam că...

— Marinescu e numele adevărat. Cel de actor e Marius Lupșa.

Balamela nu găsi nimic de comentat. Şi chiar, ce ar fi fost de comentat, cel mult faptul că poate va ninge, poate nu.

— Aşa e că nu mă crezi, domnule ?

— Vai de mine, dar de ce, domnule ?

— Cometa Marinescu, stimate domnule, despre care desigur n-ai auzit, fiindcă pe vremea aceea nu existai.

— Ce ? Cum ?

— Dar nu vreau să te jignesc, domnule. Ziceam doar că nu te născuseşi încă la ora cînd am dat de cometa rătăcitoare...

— A, da ? Bine...

— A fost supranumită c o m e t a s e c o l u l u i, iar eu am ajuns celebru peste zi, mai exact, peste noapte.

— Felicitări... era chiar o cometă importantă ?

— Excepţional de importantă. Senzaţională.

— Bănuiesc că ne-am izbit de ea...

— Nu chiar, însă trebuia să treacă la foarte mică distanţă de Pămînt, aproape să ne mîngîie pe chelie cu coada... Coada aia a ei trebuia să acopere o treime de cer.

— Înfiorător, nu ?

— Dimpotrivă, domnule, măreţ. De altfel, se presupune că stelele astea cu coadă nu sînt prea periculoase... Cometa mea, înţelegi, pornise ferm pe direcţia calculată, şi numai un cataclism universal, de pildă o prăbuşire în interior a materiei, i-ar fi putut modifica orbita... Ajuns celebru, abia mai pridideam să înghit micul dejun, de atîtea interviuri şi conferinţe.

— Şi atunci, de ce n-ai fugit ?

— Să fugi de glorie ? Cine a mai văzut una ca asta ? Păi domnule, toţi astronomii din lume urmăreau drumul cometei, cel indicat de mine, şi, fii atent, datorită condiţiunilor favorabile de observaţie, cometa Marinescu ne-ar fi permis să dezlegăm unele taine fundamentale.

— Dar — interveni Bala — presupun din tonul dumitale că s-a întîmplat ceva neplăcut ?

— Un dezastru, domnule !

— Ha ? ?

— Cometa a dispărut pe neașteptate.

— Imposibil.

— Imposibil, însă a dispărut.

— Bănuiesc că, spre marea ușurare a celor care, totuși, se cam temeau de acest randevu...

— Ce importanță au profanii, domnule ? Ei n-au decît să se teamă. Dezastrul însă s-a reflectat asupra persoanei mele, ca și cum eu aș fi fost de vină că vagaboanda aia dementă s-a răzgîndit. Cariera mi-era compromisă, m-am pomenit în centrul atenției batjocoritoare a întregii lumi savante, nu apărea gazetă fără caricatura mea călare pe cometa i n e x i s t e n t ă. Mă tachinau, și în primul rînd cei care o zăriseră și confirmaseră calculele mele. Rea lume ! N-am suportat lovitura, domnule ! Cu lipsa de înțelepciune a tinereții, mi-am zis că nu numai lumea științei își bate joc de mine, ci întreg Universul, ca și cum Universul n-ar fi avut altă ocupație atunci decît să-și deregleze mecanismele pentru a sfida un gîndac. Am renunțat la cariera științifică, la numele meu, m-am făcut actor.

Balamela își supse buza de jos, cu melancolie. Era sărată și acoperită de o crustă crăpată.

— Așa simplu, cum ai schimba o haină ?

— MMM ! Cînd privești în urmă cu peste cincizeci de ani, totul pare simplu, inutil și stupid, dar cu schimbatul „hainei“ nu mi-a venit chiar așa de ușor. Am ucis un om. A trebuit să ucid un om. Ce te uiți așa la mine, ce contează o crimă comisă acum peste o jumătate de veac ? !

— Sigur — nu contează... Cum s-a întîmplat ?

— De ce nu ți-aș spune ? De ce nu i s-ar confesa un asasin unui dezertor ?

— Domnule Lupșa, sau cum te cheamă... !

— Tinere, nu-mi juca rolul jignitului, mi-e silă de roluri, și eu nici nu te condamn. Să nu mă condamni nici d-ta, în schimb... Diavolul mi-a scos în cale un june actor din provincie care pleca în Capitală să caute o pîine, pricepi ? Nu avea pe nimeni, nici în orașul de baștină și nici în București. L-am înlăturat, m-am vîrît în pielea sa, i-am furat actele și numele, și am făcut carieră mare... Cred că el n-ar fi făcut nici o scofală. Eu am reușit — întreabă pe oricine ce fel de actor a fost Lupșa !

— Și cariera asta, a doua, v-a adus o droaie de satisfacții și de bani !

— Da. Banii i-am păpat de mult ! Satisfacțiile, mm, au rămas... Dar tot nu i-am iertat cometei farsa aia mare ! Dacă vii la mine în cameră, într-o vizită amicală, am să-ți arăt. Am atîtea caiete pline de calcule, că pot face din ele un piedestal pentru propriul meu bust. Și acum caut eroarea, trec în revistă posibilitățile .. Cometa Marinescu n-a dispărut, ci a fost abătută din drum ..

— S-a ciocnit de o rîndunică ?...

— Nu e de glumit. Dacă m-ar lua cineva în serios, aș putea să indic un punct pe cer unde există o f o r ț ă, una dintre acele înfricoșătoare forțe despre care nu știm nimic. Iată cauza dispariției cometei Marinescu.

— Deh, posibil...

— Nu e posibil, e sigur. Dovadă că, în cele din urmă, cometa tot a venit !

— Hai ?

— A venit ! Cometa Marinescu a venit la întîlnire, dar cu o întrziere atît de mare, încît pentru mine a fost inutilă, de prisos. De unde se poate deduce că un astru care apare prea tîrziu nu e bun la nimic, poate ca și gloria tîrzie.

— Domnule Ma... Lupșa, divaghezi, ai revăzut totuși cometa ?

Mititelul bătrîn tropăi să-şi dezmorţească picioarele, ca un cal... ca un căluţ... ca Tropoteală, miji prin craniul lui Balamela.

— N-ai decît să mă consideri nebun, nu ai fi primul, dar în noaptea de An Nou, acest ultim An Nou, pe cerul nostru a trecut cometa Marinescu, iute ca un fulger, şi cred că sînt unicul pămîntean care a zărit-o. A strălucit numai o noapte, ce evantai superb, şi a întins-o grăbită, mînată de forţa oarbă ce o dirijează... În noaptea aia, astronomii erau beţi, şi nici nu ştiau, nenorociţii, că va veni. Doar eu ştiam !

Bala surîse, absent, îndepărtat. I se făcuse frig, prin vinele sale sîngele curgea cu sfială. La ce bun să-i spună că şi ei, din avion, parcă zăriseră ceva ce ar fi putut fi o cometă ?

— Domnule, cometa mea încalcă legile astronomiei clasice. Calculez neîncetat, am ajuns la nişte rezultate surprinzătoare. Dacă un om deştept va scormoni prin hîrtiile mele după ce mor, vor fi mari surprize !

— Cu cine stai în cameră, domnule ?

— Singur. Sînt singurul care stă singur. Noaptea la mine pătrund constelaţiile, aşa că nu sînt chiar singur. E nemaipomenit să te joci cu formulele, pînă dimineaţa. Calculul abstract oferă posibilităţi nelimitate !

— Te cred, zise Bala, iute. Noapte bună ! O şterse, îngheţat.

Se ciocni de Ion Duşa.

— Pariez că domnul Marius v-a plictisit cu cometa lui.

— Eu am văzut-o, spuse Bala, mirat şi el că vorbeşte. Bucătarul rînjii. În club, Gerti făcea ordine, el o ajuta. Bala oscilă : să pună acum „problema“ ? Tot oscilînd, porni pe scară în sus. Oare ce făcea Xill ?

Xill ascuţea un creion, foarte concentrat asupra muncii sale.

IV

Ceasul lui Sergiu zăcea pe măsuță, netras. Pipa, nefolosită, zăcea pe dușumea, și numai că nu mîrîia de ciudă. Xill zăcea și el într-o rînă. Nichelul cutitului de vînătoare oglindea cînd și cînd o rază săracă. Bala se așeză și-l privi, fără a fi băgat în seamă. Să înceapă a-i povesti despre cometa Marinescu ar fi însemnat să dea dovadă de tîmpenie; cui să-i povestească... lui Teo ?!

N-avea chef să doarmă. Să meargă la club, iar ? Ca niciodată, bătrînii se retrăseseră în văgăunile lor, fără spectacol, ca pentru a prinde puteri, ca și cînd fiecare ar fi știut că spectacolul cel mare abia urmează. Se pregătea o noapte afurisită... Jos în hol, lîngă telefon, sub cercul de lumină al unei lămpi anemice, unul dintre bătrînii viezuri, cu țeasta acoperită de un fel de babetică ce trebuie să-i fi servit și în copilărie, făcea de gardă, răsfoind o carte, la care acum îi venise rîndul. Făcea de gardă ! *Jocul* continua ! Clădiseră precauțiuni peste precauțiuni, dar undeva în lumea asta strîmtă, o femeiușcă ce aflase de existența lor îi putea trimite la moarte cu un singur suspin ! De mirare că pînă acum se abținuse să suspine !

Sînt un idiot mic și preocupat, se catalogă Bala. Sînt ultimul supraviețuitor al MARELUI ZBOR — pe Sergiu nu-l mai pun la socoteală, un nebun nu e un supraviețuitor ! Sînt un idiot mic și mărginit și mereu mă plasez chiar în centrul universului ăsta prin care circulă haotic comete, și nu numai comete. Tot felul de obiecte și de oameni. Fritz Hellermann a apărut — cînd a ieșit din pîntecul mășii lui, a dispărut cînd și-a tras glontele în tîmplă, iar acum s-a ivit iar, în clipa cînd l-a reinventat nebunul.

Puțin lipsește să zic că Fritz Hellermann e o cometă... și încă poate cometa Marinescu ! Puțin lipsește să accept că eu sînt Fritz, și deci cometă. Mă mir că Lupșa n-a băgat de seamă. Primul pas către nebunie. Următorii, mult mai repede și mai ușor...

E o soluție...

E o soluție strașnică să fii nebun ; Xilliphant s-a dăruit nebuniei cu pasiune, ca unei femei, nebunia este de-acum înainte ocrotitoarea sa. Are să pice poliția, îl vor duce la ospiciu, se va termina războiul, iar el nu va avea decît de ales, să se vindece sau să rămînă nebun. Poate va opta pentru a doua variantă — scapi de griji, de toate grijile, scapi de ele, pur și simplu scapi.

Oare să fac la fel ?

Trebuie să fii actor, mare cît toți aceștia de aici la un loc, în zilele lor bune, ca să treci prin lanțul de capcane și să-i păcălești pe toți că nu simulezi. Oare prietenul meu simulează ? Ar fi putut să-mi spună și mie, ne-am fi sfătuit împreună, poate îmi pierdeam și eu mințile, din timp. Nu... Nu merge, Xill știe că nu merge. Doi dezertori, ambii nebuni, sună la fel de fals ca lătratul unei pisici. O fi fost acesta și calculul lui Xill, eu această posibilitate o aleg, iar tu găsește-ți propria cale. Egoism... Cum egoism, cînd el m-a scos din crater, m-a tîrît pînă aici ?... dar poate consideră că datoria sa e îndeplinită. Și-o fi zis, ia mai dă-l dracului pe neputinciosul ăsta, ia mai dă-l dracului, cît timp voi fi eu responsabil cu mizerabilul său destin ?!

Sînt un idiot mic și chinuit de eczemă și nu merit altă soartă decît să fiu strivit ca un păduche, tra-la-la, și cu acest tra-la-la, Balamela coborî înapoi la club cu speranța că va da acolo măcar peste un aiurit, măcar peste tipul cu cometele. Dar în încăpere se zbenguia un întuneric orb și, încercînd să ajungă în colțul unde bănuia că trebuie să fie lampă și chibrite, călcă pe coada pisicii, care dădu un răcnet și o zbughi printre scaune. Bala o în-

jură. Reuşi să aprindă una dintre lămpi, după ce se fripse — şi acum ce să facă ? — ziarele erau vechi, pline cu ştiri despre război (tocmai subiectul preferat...), de pe masa de biliard, bilele îl priviră supărate că le trezise, iar de prin alt colţ sclipeau către el ochii ofensaţi ai pisicii. Stinse lampa. O aprinse iar. Îi era silă să meargă „acasă", silă de Ceclan, silă de sine. Poate că şi la nebunie se ajunge aşa, trecînd mai întîi şi-ntîi printr-o mare silă de sine. Iată că-mi surîde din ce în ce mai mult soluţia. Ce pereche veselă vom alcătui, şi cum are să se mai înfurie Xill văzînd că fac pe nebunul, admiţînd că nu e ! Poate l-aş obliga în felul acesta să se vindece ?!

Nu, n-am destulă fantezie. Nu ascut creioane, n-am un căluţ Tropoteală, n-am un ceas la care să mă uit clipă de clipă, iar apoi să nu mă uit deloc... N-am urmă de talent la „făcut mutre"...

Deci, am să fug. Dar nici măcar pentru aşa ceva n-am destulă fantezie. Cum „se fuge" ? Cum să negociez cu bucătarul, cît să-i ofer, ce să-i pretind ? Sînt doar un mic imbecil, curat în clipa asta, cu dinţii spălaţi, în haine onorabile, şi relativ sătul. Mănînc bine. Ceea ce s-a întîmplat în crater n-a lăsat o rană morală adîncă în cugetul meu. Xilliphant a fost generos şi puternic, el a iniţiat, el a executat totul. Ce folos ? Acum eu sînt teafăr, mintea mi-e întreagă — deşi e o minte de idiot — pe cînd Ceclan a plecat de pe lumea asta — dacă nu cumva se preface.

Balamela mai făcu doi-trei paşi, rari.

Se opri la o fereastră şi văzu cum, în lumina lunii, păsări mari, negre se îndreaptă spre munţi, în şiruri curbe. Păreau că decolează chiar de pe acoperişul „Casei". Bala se înfioră — ce fel de păsări pot fi acestea care în puterea nopţii pornesc spre munţi — nu cumva visez ?

Deodată auzi de undeva corzile chitarei. Perfect, ne vom oferi o mică distracţie ! Orbecăi pe coridoare, greşi cîteva uşi pînă să nimerească. Ivan Grosbouchon împăr-

ţea camera cu Ceapă-Focşani, „plastograful“, şi, în acel moment, Focşani stătea cu picioarele goale într-un lighean cu apă, trăgea dintr-o ţigaretă acră, şi asculta, dar poate că nici nu asculta, pavanele lui Don Evdochim El Maestro, „anonim“ spaniol din secolul cincisprezece. Balamela fu întîmpinat cu amabilitate (deşi Focşani, aţîţat de Vampiru, îl privi cu oarecare rezervă) şi invitat să ia loc. O cameră plăcută, îşi zise el, camera a doi oameni paşnici care se înţeleg excelent, doi prieteni, — fără să-i treacă prin minte — cui i-ar fi trecut ? — că aceşti excelenţi prieteni, aveau să-şi care pumni peste falcă doar puţin timp mai tîrziu...

— Totdeauna vă distraţi pînă aşa de tîrziu ?

— N-aveam reguli, hospodariule, răspunse Grosbouchon, de la zi la zi, iar acum tot o pavană, de acelaşi autor...

Bala se înfundă în scundul fotoliu şi închise ochii...

Deodată, ghitara tăcu.

— Domnilor, auziţi ? Jos se petrece ceva !

Ceapă-Focşani se ridică în lighean. Bala sări în picioare şi-i veni să se azvîrle pe fereastră, fiindcă primul său gînd fusese : „Poliţia !“ De jos urca un huruit amestecat, voci şi zgomote, ca o avalanşă inversă.

CAPITOLUL DOUĂZECI ŞI CINCI

I

În noaptea aceea, la „Casa de Retragere“ s-au prăbuşit amiciţii de-o viaţă, s-au şters duşmănii, tot de-o viaţă, s-au spus de la obraz adevăruri ce-au aşteptat cîte o jumătate de veac spre a fi exprimate, amicii au lovit şi au scuipat în amici, inamicii s-au aliat între ei împotriva foştilor prieteni. S-au petrecut de toate. Posibil că impulsul iniţial va fi fost dat de gestul necugetat al lui Bala. Cert este însă că haosul şi violenţa sălăşluiesc în om, alături de sufletul său nemuritor.

Planul lui Mîşkin-Vampiru era simplu. Ştia că omul care face *de gardă* la telefon se înfundă în fotoliu, se acoperă cu un pled şi sforăie pînă îi vine schimbul, care uneori nici nu mai vine. Era un joc de bătrîni căzuţi în mintea copilăriei, misterios şi naiv...

De gardă la telefon se nimerise să fie Pierre le Fou, Craiul Sinăii, care tocmai prinsese un somn gros. Vampiru puse mîna pe telefon, învîrti manivela — nimic — o învîrti şi mai energic şi, de undeva, o operatoare nevrozată, răspunse : „Alo ?“ „Contele“ voi să ceară postul de jandarmi din Miriştea şi probabil chiar pronunţă primele cuvinte, cînd, în spatele său, pe scară, se înălţă răcnetul lui Strehaia, care într-adevăr ridică în picioare vila. Unii crezură că arde.

Petrică Favoritul Damelor sări şi el în picioare şi se repezi la Vampiru. Acesta, ager şi el, depuse un pumn în nasul lui Pierre, scăpînd însă receptorul telefonului.

Venit din urmă, George Strehaia ridică receptorul, în care răsuna, acum, ceva mai energic, glasul operatoarei: ALO ! ALO ? CE AȚI DORIT ? Strehaia strigă, prea tare: NIMIC, și închise. Apoi se repezi în centrul „acțiunii".

Evenimentele se precipitau... Pierre le Fou, alături de George Strehaia se înghionteau cu Mîșkin-Vampiru, căruia i se alăturase Ceapă-Focșani. Împrejurul lor se și formase un cerc de privitori, oricum scena era dintre cele mai rare, nimeni nu voia s-o piardă. Veniseră toți, chiar și babele, și chicoteau, și nimeni nu se grăbea să intervină, ci numai dădea sfaturi, iar doctorul Bercovici, bine dispus de vitalitatea de care dădea dovadă yoginii săi, urmărea cu un ochi pe luptători, iar cu celălalt cronometrul din palma sa. Silviu Balamela apăru și el, ca parașutat din tavan, schiță un gest, dar medicul îl prinse de mînecă :

— Se bat de trei minute, domnule ! Strașnic ! Și încă nu par obosiți ! Iată ce înseamnă exercițiul...

Bala se înfurie brusc și nemotivat și săltind brațul, făcu să zboare cronometrul din palma medicului. A fost un gest din cale afară de necugetat. Se consideră că de aici a pornit scandalul și încăierarea generală Mulți își pierdură brusc simpatia față de „cei doi din camera de sus", iar „contele" cîștigă noi adepți, în primul rînd pe medic, care urla ca din gură de șarpe : Îndrăznești să dai în mine, măscărici nenorocit, îndrăznești, ia mai îndrăznește !

În furia sa, Bercovici încurcase lucrurile, calificativul de măscărici i se potrivea cel mai puțin lui Bala, dintre toți care se aflau de față — în orice caz, Bala, bineînțeles, nu îndrăzni să lovească și nici măcar nu avusese intenția, el dăduse în cronometru, ca și cum bietul instrument, acum sfărîmat, ar fi fost de vină pentru „modul sportiv" în care medicul trata evenimentele, dar pas de te mai explică, el, Bala, se pomeni înconjurat, înjurat, pocnit cu

pumnii și cu ce se mai găsea la îndemînă. Încerca să se apere, retrăgîndu-se pas cu pas, fără a riposta la vreuna din lovituri. Atitudinea sa pasivă îi făcu aliați, nu-l uci-deți pe băiat, e slăbit încă, urlă careva, probabil Ivan Grosbuchon, fiindcă altă voce ripostă : gura, măi *Dop-mare !* Încăierarea se extinse !...

Silviu Balamela urcă în odaia de sus, aducînd cu el, față de ce avusese înainte, cîteva zgîrieturi și vînătăi. Un firicel de sînge îi prelungea coada ochiului stîng. Starea hainelor sale nici nu merită a fi descrisă.

Xill stătea în fața lămpii aprinse, părînd că exami-nează cu mare atenție compoziția chimică a flăcării. Ținea între degete xilliphantul, dar nu cînta la el. Trimise lui Bala o întrebare moale :

— Ce s-a întîmplat acolo jos..., Fritz ?

Balamela îl privi crunt.

— Ia mai repetă întrebarea, băiete !

Sergiu căscă încetișor și lung, suficient ca să i se vadă toate plombele de la măsele.

— Te rugam să-mi spui ce s-a întîmplat jos...

— Ce s-a întîmplat, da, însă mai departe ! Cum mi-ai zis ? Cine-s eu ?

— Ți-am zis Fritz. Ești Fritz.

— Care Fritz, mă ? Care ?

— Fritz Hellermann.

— Mai repetă o dată, te rog, cine sînt eu ?

— Ce să tot repet ? Ești Fritz Hellermann, „aliatul".

— Uite ce este, mă ! Tu, dacă ai poftă, poți fi cine do-rești, dar pe mine nu mă... falsifica ! Mă numesc Silviu Balamela. Pauză. Cine sînt eu ?

Ceclan îl măsură o clipă cu ochii opaci.

— Ești Fritz Hellermann.

— Vino puțin mai aproape de mine... Hei, auzi ?!

Ca hipnotizat, Ceclan se ridică.

— Eu sînt Silviu Balamela. Repetă ! Cine sînt ?

Șoapta lui Ceclan abia ar fi îndoit firul de păr al unei blonde.

— Ești Fritz Hellermann...

Înfierbîntat de cele petrecute jos, unde nu-și permisese luxul de a lovi și el, Bala se descărcă aici, îi arse lui Ceclan un pumn peste falcă, și abia după ce comise acest gest — ca și cu cronometrul lui Bercovici — își dădu seama ce făcuse și aștepta cu spaimă, mic, riposta lui Xilliphant, care nu era omul ce se lasă bătut — însă figura acestuia făcea milă, și frica lui Bala dispăru... Ceclan se clătinase, Bala n-avea destulă forță ca să-l dea jos dintr-o lovitură, se clătinase și acum îl privea cu ochi mari, mirați, infantili. Bala se umplu de curaj.

— Haide, fii băiat bun și spune-mi cine sînt !

— Ești Fritz.

— Nu, mă, nu, sînt Balamela, cine sînt ?

— Fritz Hellermann.

Îl pocni, cu dreapta, cu stînga, de data aceasta Sergiu căzu, rămase jos, prăbușit, cu bărbia înfiptă în covor.

— Ridică-te imediat !

Ceclan se supuse Sîngera la gură.

— Haide, spune-mi acum cine sînt eu !

Pupilele lui Sergiu devoraseră restul ochilor care erau două găuri înspăimîntate.

— Te rog, nu mai da ! Te rog !... Ești cine vrei...

— Nu ! Nu ! Nu ! zbieră Bala. Și cu totul în afara oricărei stăpîniri, lovi și lovi. Sergiu zbură într-o parte.

— Ridică-te, spune-mi cine sînt, că te omor !

— Spune-mi tu cine ești, bolborosi jalnic Ceclan.

— Mă numesc Silviu Balamela, amicul tău... cum ? Ținea pumnul ridicat. Și pumnul lui sîngera.

— Ești Silviu Balamela, amicul meu.

Bala simți în gură ceva atît de rău, de amar, că se temu că va pica otrăvit cu propria sa fiere. Gust de cruzime, gîndi. Era prea încălzit ca să se mai poată opri, și un instinct primar, regăsit pentru moment, iar nu vreun ratio-

nament cît de cît logic, cum avea să pretindă el mai tîrziu, îl împingea înainte — cine știe ! cine știe ! — poate e o cale de urmat, poate vom ajunge undeva, poate reușesc... dar totul era confuz în creierul său, ca universul în faza exploziei inițiale cînd stăpînă e dezorganizarea. Mai limpezi erau alte sentimente, mînia, disperarea, vag gîndul la urmările incidentului de jos, așa că, fără să mai zică nimica, ci numai preventiv, îl amenință cu pumnul pe Ceclan, îl ajută să se ridice, își sprijini pumnul de bărbia sa și-l privi în ochi, de jos ; Ceclan, chiar gîrbovit cum era atunci, era mult mai înalt, îl privi în ochi și răcni, deși avea impresia că de-abia șoptește.

— Bun ! Bun ! Acum, că am stabilit cine-s eu, și te rog să nu uiți ce am stabilit, că vezi ce pățești — își leagănă pumnul său însîngerat — mic, odios și însîngerat — acum să vedem cine ești tu, cine ești ? CINE EȘTI ?

Poate că și animalele biciuite în timpul dresajului, cînd suferă fără să înțeleagă pentru ce, au ochi înspăimîntători, asemeni ochilor lui Ceclan, dar Bala trecuse de faza sentimentală a evenimentului, acum nu mai *vedea* decît propriul său gînd. Era gata să facă și moarte de om.

— Te rog... Spune-mi tu cine sînt !

— Te prefaci, cîine ! (în al șaptelea subconștient : măi, ce frază de film !) Sînt sigur că știi cine ești, dar te prefaci, ca să-mi dai nervi. Te bat ! Te bat, mă ! CINE EȘTI ?

— Nu știu, nu știu ! se zbătu Ceclan. Nu știu *cine vrei tu să fiu eu !*

— Nu cine vreau eu, dobitocule, păgînule, ci cine ești într-adevăr !

— Spune-mi te rog tu...

— Bine... Bala obosise îngrozitor. Ești Sergiu Ceclan — cine ești ?

— Sergiu Ceclan, dacă dorești tu.

— Nu fiindcă doresc eu, ci fiindcă ăsta ești, cine ești ?

— Sergiu Ceclan.

— Nu-ți spune nimic acest nume ?

— Ba da, l-am cunoscut pe Ceclan.

— Nu l-ai cunoscut, ci tu ești Ceclan. Sergiu Ceclan, prietenul meu cel mai bun. Repetă !

— Sergiu Ceclan, prietenul tău cel mai bun.

— Sergiu Ceclan Xilliphant. De ce ți se spune Xilliphant ? Spune !

— Nu știu.

Bala sări, se mai întremase, Sergiu se feri din calea sa.

— Cum nu știi, cum ? Te pocnesc. Uite acolo xilliphantul ! Ți se spune Xilliphant fiindcă știi să cînți la xilliphant. Repetă !

— Știu să cînt la xilliphant.

— Nu ! Nu asta. Repetă cine ești !

— Sergiu Ceclan Xilliphant.

— Așa e ! Stai drept în fața mea ! Repetă · cine ești ?

— Sînt Sergiu Ceclan.

— Bun. Ești cumva Teo ?

— Nu, nu, nu, nu ! Nu mă mai lovi...

— Cine ești ?

— Sergiu Ceclan, cînt la xilliphant.

— Ești cumva Don Evdochim El Maestro ?

— Nu mai da !

— Cine ești ?

— Sergiu Ceclan.

— Nu ești Bonaparte ?

— Nu ! Nu !

— Dar cine ?

— Sergiu Ceclan Xilliphant.

— Să nu mai greșești cumva, că moartea te paște. Ești cumva... Ruy Blas ?

— Nu, doamne ferește ! Sînt Sergiu Ceclan.

— Ești poate, să zicem, Viviane Romance ?

— Sînt Sergiu Ceclan, nu mă mai chinui.

— Trebuie să fii foarte convins că ești Ceclan. Încearcă să fii foarte convins. Începi să-mi placi... Nu mai vrei niște pumni ? Ești cumva Churchill ?

— Nu ! mugi ca o fiară Sergiu.

— Sau poate Ion Dacian, că rimează cu Ceclan, și cîntă și el ? CINE EȘTI ?

— Sergiu Ceclan Xilliphant.

— Sînt mulțumit. Profesorul e mulțumit de elev. Culcă-te !... Ba nu ! Trage-ți ceasul !... Fumează o pipă... acum, imediat... Apoi culcă-te, dar *nu cu fața la perete !* Și repetă neîncetat în gînd cine ești, și recompune-ți înfățișarea de cretin viril care poate orice, mîine dimineață vreau să discutăm ca doi oameni normali...

Bala fugi la toaletă, și-i fu foarte rău ! În viața lui nu bătuse încă pe nimeni Fusese bătut, dar nu bătuse. Se întoarse în cameră. Supunîndu-se, Ceclan fuma .. Bala îl atinse cu privirea numai în treacăt, se temea să-i vadă fața. În schimb, el se duse la oglindă și văzu capul unui mic demon al cărui obraji zvîcneau, cînd dreptul, cînd stîngul.

II

Abia dacă dormi trei ceasuri, cînd se trezi era inca întuneric. Pipăi după un chibrit, aprinse lampa. Observă că nici nu se dezbrăcase. Cămașa sa era plină de sînge. Îi plesnea capul. Degetele abia reușea să le miște, o crustă de sînge acoperise încheieturile, ici și colo rănile mai musteau. Se rănise de fața lui Xilliphant...

Mamă, ce l-am bătut ! gîndi cu deznădăjduită satisfacție.

Ceclan dormea pe spate, cu brațele întinse deasupra capului, în poziția unuia care se predă, și pe fața lui

parcă trecuse o șenilă de tanc. Rîulețe de sînge se imprimaseră și pe pernă. Oare, se întrebă Silviu, își va aminti ?

Ieși din cameră și încercă să distingă ce se mai petrece prin clădire. Liniștea era grea ca ura dușmanului necunoscut. Nicăieri nu ardea vreo lumină. Se întoarse după o lumînare și coborî în hol. S-ar fi zis că hunii tocmai trecuseră pe acolo, cu cai cu tot. Telefonul căzuse în fotoliu și zăcea acolo, iar lîngă telefon dormea pisica. Acum pisica făcea de gardă.

Care va fi urmarea, vor fi expulzați imediat, sau bătaia de azi noapte va fi trecută la capitolul „spectacole" ? Sau, încă înainte de venirea dimineții mîinile lor vor cunoaște îmbrățișarea unor splendide cătușe ? Ultima alternativă abia-l mai deranjă pe Bala El bătu la ușa lui John (ideea de a părăsi „Casa", chiar în momentul acela, umbla totuși prin el), dar nu i se răspunse. Încercă ușa, dar ușa protestă. Se întoarse sus, luă o pastilă pentru dureri de cap — primită, vai, de la Bercovici — și reuși să mai prindă un somn de vreo două ceasuri, cînd fu trezit chiar de bucătarul John.

Acesta trase un taburet foarte aproape de patul său, cu un aer atît de confidențial, de parcă ar fi vrut să-i comunice că în odaia sa se află amanta Regelui.

— A fost ceva război, nu glumă. Din ton nu se putea deduce dacă întreabă sau constată. Bala sări din pat și trase perdelele. Lumina încă nesigură a zilei coloră cu cenușă odaia. Bala plutea acum într-o pijama imensă, cu cracii sufulcați și de bună seamă arăta foarte caraghios, fiindcă John, privindu-l, rise încetișor. Dar poate nu rîdea pe seama înfățișării lui Bala, ci amintindu-și cine știe ce amănunt din încăierarea de noapte, așa cum i-o descrisese doamna Haller. Trebuie amintit în trecăt că la „Casa de Retragere" mai fuseseră semnalate cîteva păruieli, dar limitate, cu caracter personal. Tabelul „bătăliilor generale" fusese inaugurat în noaptea trecută.

Cu voce plăcută, bună de uns pe-o felie de pîine albă, și tocmai datorită ei superior, bucătarul explică motivul vizitei.

— Iarăși a sunat doamna... cuconița aia.

— Ce... cine a sunat ?

— Doamna care-l caută la telefon pe domnul Sergiu.

Pijamaua lui Bala parcă se făcu și mai largă. Un frig îl luă. Ca și cum știrea adusă nu prezenta cine știe cîtă importanță, Ion Dușa își permise un ocol : — Domnul doctor tocmai acordă... asistență victimelor de azi noapte, eu aș zice să-i cereți niște alifie pentru zgîrieturi, nici nu știți ce al dracului de iute se infectează mușcătura și zgîrietura de om ! Luați-l și pe domnul Ceclan la infirmerie... el n-a fost jos... ce-a pățit de arată în halu ăsta ? (Blestemat să fii, gîndi Bala, înainte de a mă trezi, l-ai examinat pe Ceclan — și încercă să-și compună un obraz dur.)

— Eu l-am bătut !

— Foarte bine, dumncalui de ce să scape mai ieftin ? constată cu satisfacție și înțelepciune Ion Dușa.

— Nu pot merge la infirmerie, doctorul e supărat pe mine.

— Nu vă faceți griji, aici toată lumea se împacă ușor... Trecu la celălalt subiect, cu nepăsare : Telefonul a dat de veste înainte de șapte, dar eram prea ocupat să fac ordine jos, pe urmă știam că domnul Sergiu tot n-are să vină, și nici nu v-aș fi deranjat, dacă doamna de la telefon nu mi-ar fi transmis ceva ce mi se pare important. Ascultați cuvintele ei : „În maximum patruzeci și opt de ore, pericolul devine iminent.“

Bucătarul John tăcu, își coborî privirile ca un sol vinovat de a fi adus veşti nu tocmai bune — în realitate își cercetа starea cizmelor, niște cizme uriașe, solide, negre, așa cum poartă căpcăunii în visele copiilor speriați.

III

Balamela iscodea, cu o privire pe care și-ar fi dorit-o pătrunzătoare, figura bucătarului. Prin urmare, ne-ați copt-o, medita, strîngînd maxilarele, dar nu în ciudă, ci brusc înseninat, fiindcă lucrurile se clarificaseră în sensul dorit de el. El voia să plece, și acum era chiar obligat să plece. Dar cîtă operativitate ! La ce oră se va fi întrunit areopagul ? Partidul lui Mîșkin-Vampiru ieșise învingător, era și de așteptat, dar procedaseră cu finețe, în loc să cheme jandarmii, le dădeau un picior, prin intermediul basmului cu telefonul. Fin lucrat. Bravo ! E bine așa. Acum poate să trateze cu John amănuntele practice, însă nu chiar în clipa aceasta, ci peste vreo oră, demnitatea îl obliga la acest mic răgaz, să nu cumva să-și închipuie țăranul de bucătar că l-a cuprins panica.

Bucătarul nu clintise de pe taburet. În mîna lui apăruse o tabacheră metalică. Răsucea cu pricepere o țigară, care-i reuși potrivit de groasă. Trase lung, expediind fumul într-o parte, din politețe. Fumul însă descrise un ocol, învîrtit de cine știe ce curent interior foarte discret, și-l izbi pe Bala în nasul său sensibil. John părea a fi în așteptarea unui răspuns. Areopagul vrea să cunoască reacția celor doi, normal. Poate că, animați de o răutăcioasă curiozitate și împăcați cu toții, așteaptă să-i vadă pe cei doi dezertori coborînd spășiți pentru a cere iertare... pentru a obține îngăduința de a rămîne.

Hm, nu se vor bucura de acest spectacol, mîrîia Bala, deși, în schimbul șirului de reprezentații oferite de ei, ar trebui să dăm și noi ceva. Perfect, perfect, am să le ofer spectacolul demnității... pe care nu-l vor înțelege. Treaba lor.

— John !

— Da, domnule Silviu, tresări bucătarul într-un nor de fum. Părea într-adevăr cufundat într-o obosită reverie, iar nicidecum încordat în așteptarea unui răspuns, fapt care-l descumpăni puțin pe Bala.

— Peste un ceas facem o discuție confidențială. Bine ? Acum vreau să-ți mulțumesc pentru noutatea adusă.

— Nu e o noutate prea bună — de ce să-mi mulțumiți?

— Cine știe — încercă Bala să facă pe misteriosul, și-i reuși tot atît de bine ca unui elefant care vrea să treacă nevăzut prin deșert.

— Peste un ceas voi fi aici. Dușa se sprijini într-un picior, gata să iasă, cizma scoase un suspin de copită melancolică, Bala privi chiorîș în direcția lui Ceclan, al cărui somn părea lin și adînc.

— Nu aici. În orice alt loc unde vom fi singuri.

— Atunci vă poftesc la mine. Din ușă, John întrebă sfios : — Domnule Silviu, dumneavoastră cel puțin cunoașteți persoana din București care-l tot sună pe domnul Sergiu ?

— Dar de ce crezi că e din București ?

— Nu știu. Mi s-a părut că vorbește ca una din București.

— Strașnic argument !

— Nu vă supărați... Prin urmare nu știți cine e ?

Bala se mira că John lungește discuția, cînd totul era limpede. Ar fi avut chef să-l repeadă, dar mai avea nevoie de el. Un răspuns în doi peri era preferabil.

— Și da, și nu.

— Știți de ce i n s i s t ? — John lăsă clanța și făcu un pas înapoi — pentru că mă gîndeam la ceva. Poate e numai un fel de... glumă, și nu vă amenință nici un pericol, și nici nu va fi nevoie să plecați de la noi.

Bala holbă ochii, toate raționamentele sale cădeau.

— Iarăși vă rog să nu vă supărați, reluă John, cu cea mai delicată dintre vocile sale, dar îmi trecuse prin cap că e poate sărită de pe fix cuconița de la telefon.

— Omule, pe ce te bizui cînd arunci o asemenea enormitate ?

— Iarăși vă cer scuze, mă gîndeam la ultimele ei cuvinte.

— Care au fost : „...pericolul devine iminent".

— Ultimele cuvinte ale mesajului, dar de data asta a fost și o i s c ă l i t u r ă.

— Nu înțeleg...

— De data asta doamna a zis cine e, adică vorba vine. A zis : „Spune-i domnului Sergiu că ai vorbit cu Planeta Trandafir Negru." Ce fel de nume poate fi ăsta ? !

Bala, transpirînd, se repezi la fereastră și o deschise cu gestul patetic al doctorului Bercovici în dimineața sosirii lor.

— Ai auzit chiar cuvintele astea, John ?

— Vai de mine, credeți că mintea mea de om prost (dar se vedea limpede că nu se consideră deloc un prost...) poate scorni asemenea trăznăi ?

Închise neauzit ușa în urma sa.

Bala scrută cu ochi dureroși distanțele. Se afla în labirint Sus, departe, într-o poiană ce se vedea albă și rotundă, se mișca în diagonală un punct întunecat care putea să fie orice, lup, urs, iepure, sau o iluzie. Mai ales o iluzie. Nu numai acolo în poiană se mișca nu se știe ce, dar și în spatele său, în cameră. Xilliphant pluti cu pași moi către oglindă. Își examnă sistematic vînătăile, părînd că le numără și le clasifică, după gravitatea lor. Își număra și dinții. Păru să nu găsească vreo lipsă. Gînditor, se întoarse la pat, se așeză, apucă pipa. Și-o aprinse. Semn bun ! Bala torăi pe neașteptate :

— Mă, tu o cunoști pe Planeta Trandafir Negru ? Ea te cunoaște pe tine ?

— Sigur, răspunse Xilliphant. Acolo, în cabana din mijlocul pădurii, pe lîngă patefon, mai existau numai patru discuri, toate Mozart. De atunci, nu-l pot suferi pe acest *compositeur*...

Balamela își frecă fruntea, aiurit, și zise :

— Înseamnă că eu sînt un mare idiot !

— Mda. Numai acum ai aflat ?

— Și atunci, Dimitrie poetul... Să nu-mi spui că tu ești Dimitrie poetul !...

Glasul căpătase accent inchizitorial, ca în noaptea trecută.

— Dimitrie cunoaște de la mine povestea, numai că acest cretin confundă întîmplările altora cu propriile sale pățanii.

Ca și la tine, voi să ricaneze Bala, dar o evidentă schimbare în atitudinea lui Ceclan îl opri. Bala începu să fiarbă, Ceclan se plimba prin cameră, pînă se opri la un pas de el, exact distanța bună ca să-i radă un pumn, sau viceversa...

— Mă ! Cu cine dracu m-am bătut ? Sau cu cine ne-am bătut, că nici tu nu arăți mai bine ! Ce s-a întîmplat ?

— Am să-ți povestesc, dar nu acum. Vrei ?

— Ce dracu te-a apucat ? Să știi că nu-mi pasă, tot voi afla — cît privește remușcările — n-am remușcări după ce fac prostii.

— Ar trebui să ai...

— Mă, tu vrei să mă sperii !

— Taci puțin ! spuse Bala. Vreau să te rog ceva ! Povestește-mi ceva despre tine !

Ceclan se strîmbă către el, privi ceasul.

— Te-ai scrîntit, sau ce ?

— Posibil. Dacă-mi povestești ceva despre tine, mă vindec.

Xilliphant scutură pipa.

— Mă, tu știi de ce am părăsit eu casa tatălui meu ?

— Casa cui adică ?

— A tatălui meu, nebunule.

— Mai exact, casa cui, cine era tatăl tău ?

— Casa doctorului Ceclan, na ! Nu mă mai recunoşti ?

Trupul lui Silviu Balamela se destinse. Şi, brusc, se gîrbovi Se simţi mai obosit decît o mie de hamali ce au descărcat o mie de vapoare într-o singură zi. Ceea ce spunea mai departe Ceclan nu-l interesa prea mult, iar Ceclan spunea :

— Adevărul e că am părăsit casa aia, frumoasă şi încurcată ca un labirint, fiindcă am iubit-o prea mult. Ridicol şi jenant să iubeşti o casă, în loc să iubeşti neprevăzutul şi aventura. În realitate, cred că eu sînt un tip casnic, poate chiar un şobolan casnic. Mi-am părăsit casa, bun ! Dar de ce am vrut să-mi părăsesc ţara ?

Bala ridică o mînă obosită şi însingerată.

— Opreşte-te ! A telefonat Planeta Trandafir Negru.

Ceclan retează această posibilitate.

— Nu. N-are de unde să ştie unde mă aflu !

— Şi totuşi, ştie... Tu, care cunoşti totul despre femei, cred că nu cunoşti nimic...

Silviu Balamela avu strania viziune a unui şir de uşi, un şir infinit de uşi, aşa cum s-ar vedea filfiind într-un şir infinit de oglinzi, închizîndu-se şi deschizîndu-se, închizîndu-se şi deschizîndu-se, şi, cu totul independent de voinţa sa, pe obraji începură să-i curgă lacrimi — era aproape nouă dimineaţa — omenirea continua să existe — lacrimile usturau pe obrajii zgîriaţi, şi, dacă n-ar fi fost slăbiciunea aceea în care se scălda ca în propriul său sînge şi deznădejdea ce urca în el ca sevele, poate că ar fi căscat gura şi ar fi început să urle : — Sînt Fritz Hellermann ! Sînt Bonaparte ! Sînt Don Evdochim El Maestro ! Sînt un avion care se prăbuşeşte ! Sînt o INSULA ! !

* * *

Avea ochii roşii sfredelitori, privirea dură şi dispreţuitoare, iar vîrfurile aripilor larg întinse păreau construite

dintr-un oţel albastru străveziu. Ceclan o recunoscu pe dată, era p a s ă r e a lui. Şoimul carpatin plutea paralel cu pămîntul, mişcînd cu mîndrie din planurile aripilor, ca un avion de vînătoare ce avertizează alt avion, inamic, să renunţe, să aterizeze. Fu o clipă cînd, de la foarte mică distanţă, Ceclan şi p a s ă r e a l u i se sfidară ochi în ochi.

Mulţumesc..., murmură Ceclan. Iar apoi, urlă spre cer:

— Renunţ la convenţie ! Rămîn om ! Aşa, dintr-o ambiţie... Iar de va fi să revin, aici am să revin, nu în altă parte, şi tot ca om. A ş a v r e a u e u ! ! Cu orice risc ! !

Pasărea îşi purtă mai departe pliscul vînăt şi ochii de rubin, umbra ei tăia în treacăt arborii. Dispăru pasărea...

Balamela îl ajunse din urmă spulberînd nămeţii.

— Ce e cu tine, Xill ? De ce naiba te-ai apucat să strigi?

— E ceva personal, mă Bala ! Am abrogat o convenţie dintre mine şi marele generalissim... de va fi existînd !

Piscurile ieşeau din ceaţă împrejur, iar în întîmpinarea lor venea vîntul aspru ce pregătea o ninsoare.

— Cît avans crezi că avem ?

— Suficient ! De-acu nainte nu mai fugim !

— Nu mai fugim, Xill ?

— Nu mai fugim, Bala... Ceclan trase o linie în zăpadă: Nu poţi supravieţui la nesfîrşit, tu ai spus-o. Nu poţi fugi toată viaţa, o spun eu,... Nu te retragi, nu te mai retragi, cînd ajungi la o limită.

— Ştii ce ? Nu vrei să laşi filozofiile pentru cînd vom fi undeva la adăpost, într-o insulă, sau mai ştiu eu unde ? !

Ceclan zîmbi, trist şi aspru. Se lumina, însă era greu de ghicit deasupra cărui pisc, din ceaţă, are să se ivească soarele.

— Mă Bala ! Uneori, ca să înţelegi, să cuprinzi, să găseşti soluţia, poate e necesar să înnebuneşti un pic.. aşa ca mine. Ce spuneai ? Adăpost ? Insulă ?

Din adîncul pădurii ţipa un animal sfîşiat de alt animal.

— Adăpost, insulă, da, Xill.

— Amice Bala, spuse cu melancolie Sergiu Ceclan Xilliphant, hai să-ți spun acum o chestie serioasă !

— Că, pentru a înțelege, trebuie mai întîi să înnebunești ?

— Lasă tu asta ! Vreau să-ți spun ceva despre doi indivizi care au traversat o tinereţe cam aprinsă, ce i-a făcut nepăsători faţă de toate... Iar apoi cînd a dat greul, acești doi indivizi nepăsători au fost decepționați, atît de decepționați că e greu și nu e ușor, că s-au suit într-un prăpădit de avion și au vrut să fugă dracul știe unde... Numai că laba destinului i-a ajuns din urmă și avionul a picat.

— Noi sîntem aceștia ?

— Ești un băiat deștept, Bala ! Noi ! Doi tineri români, nu proști, nu analfabeți... Doar blazați, care și-au spus : ia să părăsim ţara asta, care acum se cam prăbușește ! Alţii să aibă grijă ! Alţii s-o salveze ! Noi, undeva prin lume, fără grijă... Xilliphant îl prinse de guler pe amic: *De ce alţii,* Bala, te întreb ? De ce, mereu, alţii ? Care alţii ? Oare de ce nu noi, de ce nu *chiar noi ?* Ce drept avem să fugim, în INSULĂ sau aiurea ? Nici un drept, aici crăpăm, sau aici supravieţuim. Eu rămîn, Bala, cu orice risc. Rămîi și tu cu mine ?

Silviu Balamela îi răspunse cu o întrebare :

— Dar tu crezi că vom supravieţui ?

Xill răspunse :

— Eu aș zice că sîntem *obligați* să supravieţuim... Altfel cum are să se știe despre noi adevărul întreg ?

Şi privi lung către stînga, unde un pisc albastru răsărea din ceaţă, întocmai ca o insulă singuratică.

16 XI 73, 26 III 74